

• EUROKERDOS •

• ΜΑΡΤΙΟΣ 2010 •

MARFIN LAIKI BANK

**9 διακρίσεις σε μια χρονιά!
9 ακόμη λόγοι για να νιώθετε
περήφανοι για την τράπεζά σας.**

Κάθε κορυφαία διάκριση μας γεμίζει περηφάνεια. Είμαστε βέβαιοι ότι το ίδιο νιώθετε κι εσείς για την τράπεζά σας. Γιατί πάνω απ' όλα ξέρετε ότι αυτές οι διακρίσεις αφορούν τη δική σας ποιοτική εξυπηρέτηση. Η Marfin Laiki Bank σας ευχαριστεί για την εμπιστοσύνη σας και υπόσχεται να συνεχίσει να προσφέρει τις πιο βραβευμένες τραπεζικές υπηρεσίες στην Κύπρο.

- "Bank of the Year 2008", The Banker (Financial Times)
- "Best Banking Awards 2009", World Finance
- "Best Investment Services Provider, Cyprus 2008", World Finance of Reuters
- "Straight-Through Processing (STP) Excellence Award", Deutsche Bank (Euros & Dollars)
- "Quality Recognition Award 2008 (Correspondent Bank)", JP Morgan
- "Best Private Bank in Cyprus" 2008, Euromoney
- "Custody Innovation Award" 2008, Money Markets Magazine
- "Best Sub Custodian Bank in Cyprus" 2009, Global Finance
- "Best Internet Bank, Consumer Bank in Cyprus", Global Finance

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.laiki.com

• ΤΕΥΧΟΣ 131 •

**Οι τρεις
μεγάλοι
στόχοι
της Cyta**

**Χρειαζόμαστε
ανάπτυξη και
όχι φόρους!**

Νίκος Νικολαΐδης

**Απαραίτητες
οι δημόσιες
συγκοινωνίες**

**Λαμπρό το
μέλλον του
Συνεργατισμού**

**Σημαντικός
ο ρόλος του ΧΑΚ**

Ακόμη πιο μεγάλη και πιο ισχυρή

Αποδράστε από την καθημερινότητα με 5 κινήσεις το μήνα με τις κάρτες μας

**5 τυχεροί τη βδομάδα, 2 δωρεάν εισιτήρια ο καθένας
και €2010 στην τζέπη.**

Για πληροφορίες καλέστε στο 800.00.800
ή επισκεφθείτε www.bankofcyprus.com

Οι μήνες της άνοιξης, Μάρτιος, Απρίλιος και Μάιος, προσφέρονται για τις καλύτερες "αποδράσεις". Απλά κάνοντας 5 κινήσεις το μήνα, είσατε στην κλήρωση του μήνα. Εσείς διαλέξετε προορισμό και παρέα, πάρτε €2010 για τα έξοδά σας και καλή διασκέδαση.

Μπορείτε να διαλέξετε: Αθήνα – Λονδίνο – Παρίσι - Άμστερνταμ – Ρώμη.

Κάθε 1 ευρώ είναι και μία συμμετοχή στην κλήρωση. Οι αναλήψεις μετρητών δε συμπεριλαμβάνονται στην κλήρωση. Οι κληρώσεις θα πραγματοποιηθούν στις 8/04/2010, 6/05/2010 και 8/06/2010.

Το άτομο που θα κληρωθεί, θα πρέπει να απαντήσει ορθά σε μίαν ερώτηση που θα του υποβληθεί και με την αποδοχή του δώρου, δεσμεύεται να συμμετέχει σε δραστηριότητες Δημοσίων Σχέσεων.

Εσείς πού θέλετε να αποδράσετε;

Σκέψου το. Γίνεται.

Τράπεζα Κύπρου

**Η κάρτα που σε ταξιδεύει με κάθε
ευρώ που ξοδεύεις και σου προσφέρει
μοναδικά προνόμια**

Αποκτήστε τώρα τη SunMiles American Express και επωφεληθείτε:

- Βαθμούς SunMiles που δε λήγουν όσο εσείς είστε κάτοχος της κάρτας
- 7 Βαθμοί SunMiles για κάθε αγορά €17
- Παίρνετε 75/150/225/225 βαθμούς SunMiles για κάθε €17 που πληρώνετε για εισιτήρια των Κυπριακών Αερογραμμών (του κατόχου της κάρτας, της συζύγου και των εξαρτώμενων παιδιών), με τη SunMiles American Express Classic/Gold/Platinum/Business αντίστοιχα, με την προϋπόθεση ότι ταξιδεύετε με απευθείας πτήση και αεροσκάφη των Κυπριακών Αερογραμμών
Ο αριθμός πιστωτικής κάρτας πρέπει να αναγράφεται στο κουτί "Τρόπος Πληρωμής" του εισιτηρίου, για να διασφαλίζεται η αυτόματη πίστωση βαθμών στο πρόγραμμα SunMiles
Φόροι αεροδρομίου, τέλος εξυπηρέτησης και άλλες χρεώσεις υπηρεσιών, δεν συμπεριλαμβάνονται
- Δωρεάν είσοδο στο Executive Lounge του αεροδρομίου Λάρνακας για SunMiles Platinum/Business American Express, με την προϋπόθεση ότι ταξιδεύετε με απευθείας πτήση και αεροσκάφη των Κυπριακών Αερογραμμών
- Μέχρι και 20% έκπτωση στα προϊόντα προς πώληση στα αεροσκάφη
- Δωρεάν Ταξιδιωτική Ασφάλεια
- Συμμετοχή στο σχέδιο προνομιακών τιμών American Express Selects
- Συμμετοχή στο σχέδιο κληρώσεων των καρτών
- Έκπτωση 10% στην ετήσια συνδρομή των καρτών Sunjet Executive Club για τους κατόχους SunMiles American Express Platinum και Business, και 5% για τους κατόχους SunMiles American Express Gold

Για πληροφορίες καλέστε στο
8000AMEX (80002639) ή επισκεφθείτε
www.bankofcyprus.com

Σκέψου το. Γίνεται.

Τράπεζα Κύπρου

©2010 Ernst & Young
All Rights Reserved.

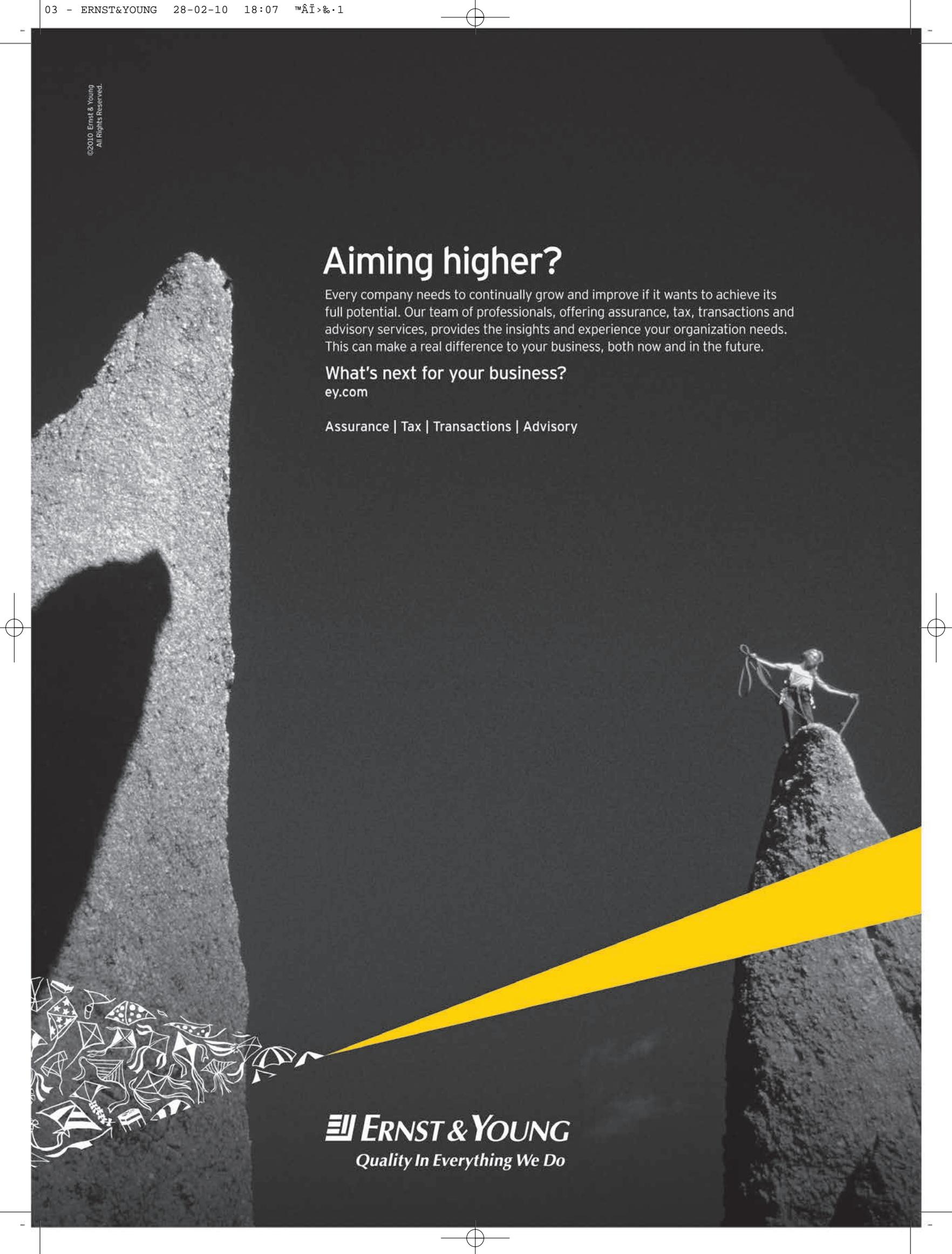
Aiming higher?

Every company needs to continually grow and improve if it wants to achieve its full potential. Our team of professionals, offering assurance, tax, transactions and advisory services, provides the insights and experience your organization needs. This can make a real difference to your business, both now and in the future.

What's next for your business?

ey.com

Assurance | Tax | Transactions | Advisory

A black and white photograph of a climber standing on a sharp rock peak. A bright yellow beam of light originates from the climber and extends towards the bottom left corner of the page. In the bottom left corner, there is a white banner with a complex geometric pattern. The background is a dark, textured rock face.

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Περιεχόμενα

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ**

www.eurokerdos.com

E-mail: liveras@cytanet.com.cy

ΜΑΡΤΙΟΣ 2010, Τεύχος 131

Εκδότης - Διευθυντής..... Θεοφάνης Λιβέρας
Διευθύντρια ..... Νικολέττα Λιβέρα
Αρχισυντάκτης..... Στέφανος Κοτζαμάνης

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

Φειδιάς Πηλειδής..... Δ/νων Συνέταιρος PriceWaterhouseCoopers
Ουράνιος Ιωαννίδης ..... Πολιτικός Αρθρογράφος
Χριστόδουλος Χριστοδούλου ..... Χρηματοοικονομικά
Μάριος Μαυρίδης ..... Οικονομολόγος
Χρήστος Ιακώβου ..... Πολιτικός Αναλυτής
Νεόφυτος Νεοφύτου ..... Συνέταιρος Ernst & Young
Μιχάλης Μιχαήλ ..... Συνέταιρος KPMG
Δημήτρης Στυλιανίδης ..... Σύμβουλος Επικοινωνίας
Ανδρέας Αναστασίου ..... Αθήνα
Χάρης Κουρούκλης ..... Αθήνα

Τυπογραφείο: ..... J. G. CASSOULIDES & SON LTD
Διανομή: ..... Πρακτορείο "ΚΡΟΝΟΣ"
Ελεγκτές:..... Γρηγορίου και Σία
Νομικοί Σύμβουλοι:..... Σωτήρης Σαμψών Δικηγόρος
..... Παγκράτης Λιβέρας Δικηγόρος

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Γ. Μιχαήλ 14, Ακρόπολη, Στρόβολος
Ταχ. Θυρίδα 16088, 2085 Λευκωσία.
Τηλ: 22311272, Fax: 22317127

web site:..... www.eurokerdos.com
E-mail:..... liveras@cytanet.com.cy

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Κύπρος ..... € 100
Ευρώπη ..... € 150
USA – CANADA-SOUTH AFRICA – AUSTRALIA ..... € 150

Η Άποψή μας.....	7
Άρθρο Ουράνιου Ιωαννίδη.....	8-9
Άρθρο Χριστόδουλου Χριστοδούλου.....	10-11
Κυπριακό.....	12-13
Μουσείο Ακρόπολης.....	14
Άρθρο Χρίστου Ιακώβου.....	15

Συνέντευξη προέδρου Cyta.....	16-19
-------------------------------	-------

Συνέντευξη Φίλιου Ζαχαριάδη.....	20-21
Συνέντευξη Υπ. Συγκοινωνιών.....	22-25

Συνέντευξη προέδρου ΧΑΚ.....	26-27
Με το φακό μας.....	28-32
Ελληνική Τράπεζα - Εγκαίνια.....	34-35
Άρθρο Φοίβης Κατσούρη.....	36-37
Συνεργατισμός.....	38-39
Τραπεζικά θέματα.....	40-41
Ασφαλιστικά θέματα.....	42
Ελλαδικά θέματα.....	44-45
Τουρκία.....	46-47
Επίκαιρα θέματα.....	48-50
Γιαννάκης Αρχοντίδης.....	52-53
Άρθρο Μάριου Μαυρίδη.....	54
PWC επιτυχίες στελεχών.....	58-59
Ναυτιλία.....	60-61
Μαρίνα Λεμεσού.....	62
OEB-Πιερίδης.....	64
OEB-Βραβεία.....	66
KOAP.....	68
Άρθρο Τάσου Αναστασιάδη.....	70
Άρθρο Νίκου Σύκα.....	72
Άρθρο Ανδρέα Ασσώτη.....	74
Άρθρο Δημήτρη Στυλιανίδη.....	76-77
Άρθρο Μιχάλη Κρονίδη.....	78
Άρθρο Ανδρέα Βαρνάβα.....	80
Άρθρο Γιάννη Τσουλόφτα.....	82
Άρθρο Μιχάλη Καρασάββα.....	84
Άρθρο Κλέων Ιακωβίδη.....	86
Άρθρο Δημήτρη Εργατούδη.....	88
Άρθρο Κώστα Καδή.....	90
VIVARTIA.....	92
Cyta Box.....	94
Forum ΣΤΕΚ-OEB.....	95
PWC-Real Estates.....	96-97

Ζητούνται «καθαρές λύσεις»...

Το Εθνικό θέμα δεν μπορεί να επιλυθεί πριν τα πολιτικά κόμματα ξεκαθαρίσουν τις απόψεις τους - Επιζήμια η μικροπολιτική τα παζάρια με την εξουσία... Αν θέλουμε κάποια φορά να επιλυθεί το Εθνικό θέμα, στο βαθμό τουλάχιστον που περνάει από το χέρι της ελληνοκυπριακής πλευράς, τα πολιτικά κόμματα θα πρέπει προηγουμένως να ξεκαθαρίσουν τις θέσεις τους και να εγκαταλείψουν τις μικροπολιτικές τακτικές.

Είναι προφανές ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Δημήτρης Χριστόφιας θεωρεί ότι για να υπάρξει συμφωνία θα πρέπει και η δική μας πλευρά να προχωρήσει σε σημαντικές υποχωρήσεις από το λεγόμενο «ευρωπαϊκό κεκτημένο». Υποχωρήσεις, που για μέρος του πολιτικού κόσμου και των πολιτών, αποτελεί «κόκκινη γραμμή».

Ωστόσο, αυτός είναι ο βασικός διαπραγματευτής, γνωρίζει τα πράγματα όσο κανείς άλλος και φαίνεται ότι αυτή εκτιμά ως την καλύτερη δυνατή λύση. Ας την πει όμως ξεκάθαρα εκ των προτέρων!

Όχι να στέλνει μεσοβέζικες επιστολές,

ούτε να τάζει περισσότερες καρέκλες προς το ΔΗΚΟ, προκειμένου το τελευταίο να μην αποχωρήσει από την Κυβέρνηση, ακολουθώντας τα βήματα της ΕΔΕΚ.

Από την πλευρά του, ο Δημοκρατικός Συναγερμός συμφωνεί σε πολλά πράγματα με την πολιτική που ακολουθεί ο κ. Χριστόφιας, αλλά το κρύβει επιμελώς, για λόγους μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων... Το παράλογο λοιπόν είναι ότι ενώ τα δύο μεγάλα κόμματα να συμφωνούν, το στίγμα στην πολιτική σκηνή της χώρας να το δίνουν οι μειοψηφίες!

Όσο για το ΔΗΚΟ, μάλλον προσπαθεί να εκμεταλλευθεί την κατάσταση, ακολουθώντας όμως δρόμο λεπτών ισορροπιών!

Από τη μια δίνει στήριξη στην Κυβέρνηση μέχρι νεωτέρας, ασκώντας πλέον ασφυκτικότερο έλεγχο στον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας και αποκτώντας περισσότερες θέσεις σε κυβέρνηση και κρατικό μηχανισμό. Διαφωνεί με τους κυβερνητικούς χειρισμούς, αλλά η στήριξη αυτή δίδεται υπό προθεσμία και επίσης είναι πολύ πιθανόν να διαρκέσει ως

το τέλος της θητείας του κ. Χριστόφια, σε περίπτωση π.χ. που στις εκλογές στα Κατεχόμενα εκλεγεί ο Έρογλου...

Από την άλλη πλευρά όμως, η επιλογή αυτή του ΔΗΚΟ θα φέρει για μια φορά ακόμη στο προσκήνιο τις εσωκομματικές του αντιθέσεις και το βέβαιο είναι ότι «πολλές φορές πηγαίνει η στάμνα για νερό, αλλά μία φορά σπάζει»...

Κανένας δεν ελπίζει...

Οι «καθαρές λύσεις» από τα πολιτικά κόμματα θα μπορούσαν ενδεχομένως να δώσουν κάποια προοπτική στο Κυπριακό.

Γιατί την ώρα που το Εθνικό θέμα υποτίθεται ότι βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή του, κανένας σχεδόν Κύπριος δεν πιστεύει ότι υπάρχει πιθανότητα επίλυσής του! Όλοι σχεδιάζουν το «αύριο» χωρίς καν να λογαριάζουν το ενδεχόμενο λύσης... Απογοητευμένος ο κόσμος από τις δεκαετίες προσπάθειες που δεν απέδωσαν, καταλαβαίνει ότι από το 1974 έχει κυλήσει τόσο πολύ «νερό στο αυλάκι», έτσι ώστε οι πιθανότητες να μην είναι με το μέρος μας.

Alpha 100

Ένας λογαριασμός πολλαπλά οφέλη!

- Ελκυστικό πιστωτικό επιτόκιο στο ημερήσιο σας υπόλοιπο ανάλογα με το ύψος των καταθέσεων σας
- Δυνατότητα ορίου υπεραναλήψεως με ανταγωνιστικό χρεωστικό επιτόκιο
- Δωρεάν τραπεζικές εντολές με το άνοιγμα του λογαριασμού
- Έκδοση βιβλιαρίου Επιταγών
- Δυνατότητα ορίου σε Πιστωτική Κάρτα Alpha Bank με προνομιακούς όρους
- Χρεωστική Κάρτα Alpha Bank Visa Electron με απεριόριστο αριθμό δωρεάν αναλήψεων μετρητών από ATM της Alpha Bank στην Κύπρο και μέχρι 4 δωρεάν αναλήψεις το μήνα από οποιαδήποτε άλλη Τράπεζα σε Κύπρο και Ελλάδα
- Αυτόματη δωρεάν σύνδεση με την ηλεκτρονική υπηρεσία Alpha Express Banking

Δωρεάν Γραμμή Επικοινωνίας

800 ALPHA

(2 5 7 4 2)

DOB

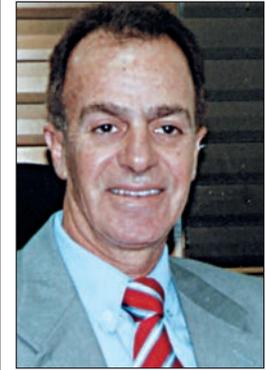
ALPHA BANK

Και για προνομιακούς λογαριασμούς... *μαζί*

☎ 22888888, 🖱 www.alphabank.com.cy

Να θωρακιστεί η οικονομία, για να μην... γίνουμε Ελλάδα

Η ελληνική οικονομία περνά μια περίοδο έντονης κρίσης και κινδυνεύει να βυθισθεί μακρά περίοδο βαθιάς ύφεσης. Έχουμε άραγε σκεφτεί πόσα κοινά στοιχεία έχουν οι δύο χώρες και αν κινδυνεύουμε να πάθουμε και εμείς τα ίδια;

**ΘΕΟΦΑΝΗΣ
ΛΙΒΕΡΑΪΣ**
Εκδότης

Πολλά θα μπορούσε κάποιος να πει για την οικονομική κρίση στην Ελλάδα, αναφέροντας αριθμούς, δείκτες και άλλα στοιχεία. Αν ψάξουμε όμως την ουσία της υπόθεσης, μερικοί από τους βασικούς παράγοντες που οδήγησαν στην σημερινή δυσχερή θέση τη χώρα, ήταν:

Α Η αναβλητικότητα στη λήψη αποφάσεων, με τη λογική του «έχει ο Θεός», ή του «από μηχανής Θεού» των αρχαίων ελληνικών τραγωδιών.

Β Η θεωρία του πολιτικού κόστους, που θέλει το λαό να επικροτεί και να ψηφίζει μόνο αυτούς που ανακοινώνουν θετικά μέτρα πρόσκαιρης διάρκειας, τα οποία όμως μακροχρόνια θα το βλάψουν πολύ περισσότερο.

Γ Το περιβόητο «ρουσφέτι» σε όλες τις κλίμακες: από το ποιος θα διοριστεί σε ένα Υπουργείο, μέχρις ότου το ποιος θα αναλάβει να διοικήσει μια εταιρεία (βλέπε Ημικρατικοί Οργανισμοί) του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ή ακόμη και μέχρι το ποιος θα γίνει Υπουργός...

Δ Η πρακτική των κρατικοδίαιτων συνδικάτων (βλέπε Συντεχνίες)

που απλά και μόνο ενδιαφέρονται για το πώς θα αυξηθούν οι μισθοί, οι κλίμακες, τα ωφελήματα και γενικά οι απολαβές των εργαζομένων, χωρίς να νοιάζονται για στοιχεία όπως η παραγωγικότητα, η ανταγωνιστικότητα, κ.λπ.

Ε Η νοοτροπία πολλών Ελλαδιτών ότι τα παιδιά τους θα πρέπει οπωσδήποτε να γίνουν μεγαλοστελέχη επιχειρήσεων ή/και δημόσιοι υπάλληλοι και ποτέ καμαριέρες, γκαρσόνια, εργάτες και λοιπά σχετικά επαγγέλματα.

ΣΤ Και φυσικά, η διαφθορά, η οποία ξεκινούσε από τα υψηλά κλιμάκια και απλωνόταν (με τις ευλογίες, ή έστω με την ανοχή των κυβερνήσεων) μέχρι και τον τελευταίο πολίτη της χώρας...

Αυτά είναι κυρίως που πληρώνει σήμερα η Ελλάδα και αυτά για τα οποία θα πληρώσει τα επόμενα χρόνια, γιατί όλοι προβλέπουν ότι η χώρα βρίσκεται μπροστά μια πολύ δύσκολη πενταετία.

Κάθε κρίση όμως έχει και τα θετικά της στοιχεία. Οι Ελλαδίτες θα λάβουν το μήνυμα και - σε κάποιο βαθμό του-

λάχιστον- θα διορθώσουν τα κακώς κείμενα, χτίζοντας από την αρχή νοοτροπίες, συμπεριφορές και οικονομικές σχέσεις.

Με την Κύπρο όμως τι θα γίνει; Και θέτουμε το ερώτημα αυτό, γιατί προφανώς αντιλαμβανόμαστε ότι πολλά από τα αίτια που «βύθισαν» την οικονομία της Ελλάδας, δεν μας είναι καθόλου... άγνωστα. Αντίθετα, τα συναντούμε δίπλα μας σε καθημερινή βάση.

Μην μας πείτε ότι δεν υπάρχει ρουσφέτι, ή ότι οι πολιτικοί δεν δρουν με γνώμονα το πολιτικό κόστος και τις προσωπικές τους καρέκλες! Μην μας πείτε ότι οι Συντεχνίες νοιάζονται πρωταρχικά για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας, ή μην μας πείτε τέλος ότι βλέπετε συχνά στα κυπριακά ξενοδοχεία Κύπριους εργαζομένους! Μην μας πείτε τέλος ότι οι πολιτικοί μας σπεύδουν με τις κινήσεις τους να βρεθούν μπροστά από τα γεγονότα και να λάβουν από τώρα διαρθρωτικά μέτρα που θα μας ωφελήσουν στο μέλλον!

Θα περιμένουμε λοιπόν και εμείς τότε θα γίνουμε Ελλάδα, ή θα λάβουμε το μήνυμα και θα δουλέψουμε από τώρα εντατικά, προκειμένου να διορθωθούμε και να μην φτάσουμε στην ίδια θέση;

Τα πάντα ρει

Λέχθηκε κατά κόρον από πολλούς ότι το χρονίζον κυπριακό πρόβλημα δεν μπορεί να λυθεί με δικαστικές αποφάσεις γιατί δεν είναι νομικό αλλά αμιγώς πολιτικό και συνεπώς η λύση θα προκύψει με πολιτικές αποφάσεις. Με τούτη τη λογική αφέθηκαν στη τύχη τους δικαστικές αποφάσεις που ήταν και είναι καθοριστικές παράμετροι της λύσης. Αφέθηκαν αναξιοποίητες, περιθωριοποιήθηκαν και ξεχάστηκαν. Αφήσαμε την τέταρτη διακρατική, την υπόθεση Λοϊζίδου και τώρα φαίνεται ότι την ίδια τύχη θα αφήσουμε να έχει και η υπόθεση Όραμς. Όμως οι δικαστικές αποφάσεις καθορίζουν το πλαίσιο λύσης είτε αρέσει είτε δεν αρέσει. Γιατί ο πολιτικός πολιτισμός εδράζεται στο νομικό πολιτισμό, στο διεθνές δίκαιο, το κεκτημένο, τα ανθρωπώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες.

Τούτος ο νομικός πολιτισμός ορίζει με μονοσήμαντες αποφάσεις τι είναι αυτονόητο και συνεπώς αδιαπραγμάτευτο και τι απομένει να είναι διαπραγματεύσιμο. Οι αρχές και οι αξίες πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε η Ε.Ε. όρισαν, ορίζουν και θα ορίζουν στο διηνεκές τι είναι κεκτημένο. Εμείς πιεζόμαστε να συμφωνήσουμε για παρεκκλίσεις από το κεκτημένο. Και δυστυχώς το συζητούμε. Η αναγνώριση η διεθνής, η κυριαρχία, η διεθνής προσωπικότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, που στα 50 χρόνια διάρκειας και ζωής της κατέστη ιστορική πραγματικότητα,

Του Ουράνιου Ιωαννίδη

Πρώην Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού

ενοχλεί τον εισβολέα κατακτητή και γι' αυτό πιεζόμαστε να συναινέσουμε στην κατάλυση της. Και δυστυχώς εμείς το συζητούμε παρά πάσαν νομική και συνταγματική επιταγή παρά τη ρητή αντίθετη διαβεβαίωση που οι εκάστοτε πολιτικοί αξιωματούχοι δίνουν επί τη αναλήψει των καθηκόντων τους. Συζητούμε ακόμα την καταπάτηση ψηφισμάτων και αποφάσεων του ΟΗΕ θεωρώντας ότι τούτα είναι νομικά έγγραφα ενώ το κυπριακό πρόβλημα θα λυθεί πολιτικά.

Την ίδια ώρα θεωρούμε ότι οι όποιες πολιτικές συμφωνίες έγιναν, παρερμηνεύοντας τις κατά το δοκούν, πλην βέβαια εκείνης της 8ης Ιουλίου, είναι θέσφατα και ευαγγέλια από τα οποία δεν μπορούμε να διαφοροποιηθούμε γιατί είναι δήθεν δεσμευτικά πολιτικά έγγραφα.

Με τούτη τη λογική και μη αντιλαμβανόμενοι ότι τα «πάντα ρει» και ότι κάθε στιγμή πρέπει να αξιοποιούμε την κάθε νέα κατάσταση συμμετέχουμε σε διαλόγους που αξιοποιούμενοι από την Τουρκία διαιωνίζουν το status quo της κατοχής. Είναι καιρός να αξιοποιήσουμε και το νομικό πολιτισμό που θεμελιώνει ούτως ή άλλως τον πολιτικό πολιτισμό. Εκτός κι αν πιστεύουμε, όσοι πιστεύουν, ότι υπάρχει πολιτισμός χωρίς νόμους. Φορτικά εδώ και πολλά χρόνια προσπαθώ να εξηγήσω και να πείσω ότι το Κυπριακό πρόβλημα δεν πρόκειται να λυθεί με πώση είτε δική μας, είτε της Τουρκίας αλλά θα λυθεί όταν η Κυπριακή Δημοκρατία ή η Τουρκία καταφέρει να αξιοποιήσει το χρόνο προς όφελος της κερδίζοντας σημεία και οδηγώντας τα πράγματα προς τα διεθνώς αυτονόητα και απομακρύνοντας τα από τα διεθνώς αδιανόητα.

Στην τριανταεξάχρονη πορεία αυτού του αγώνα ή έστω προσπάθειας σημεία κερδίσαμε και εμείς σημεία κέρδισε και η Τουρκία. Η διαφορά, η ειδοποιός διαφορά, βρίσκεται στο ότι η Τουρκία κάθε σημείο που κέρδισε το αξιοποίησε στο ακέραιο ενώ εμείς το αξιοποιήσαμε στο ελάχιστο αν όχι καθόλου.

Τούτος είναι και ο βασικός λόγος για τον οποίο το πρόβλημα χρονίζει. Και χρονίζει γιατί ο θύτης, (η Τουρκία) αξιοποιώντας τα όποια σημεία κερδίζει επιτυγχάνει εν πολλοίς να εξουδετερώνει τα αυτονόητα και να θεμελιώνει τα αδιανόητα, ενώ το θύμα (η Κυπριακή Δημοκρατία) απέτυχε και αποτυγχάνει να αξιοποιήσει τα ουκ ολίγα και καιρία σημεία που κέρδισε και κερδί-

ζει και έτσι δεν θεμελιώνει τα αυτονόητα, ούτε και εξουδετερώνει τα αδιανόητα.

Μπορεί υπαιτιότητα μας να χάθηκαν καθοριστικά ορόσημα, μπορεί να ξεγελαστήκαμε εμπιστευόμενοι την καλή θέληση των Τούρκων, μπορεί να μας παρέσυραν σε ατέρμονους διαλόγους και αναποτελεσματικές στρατηγικές αυτόκλητοι όψιμοι δήθεν φίλοι αλλά ο αγώνας ή η προσπάθεια για λύση που θα διασφαλίζει τη φυσική και την εθνική μας επιβίωση στη γενέθλια γη μας δεν έφτασε σε οριστικό αδιέξοδο.

Αντίθετα η υπόθεση Όραμς δίνει μια νέα διέξοδο που έχουμε υποχρέωση να αξιοποιήσουμε έστω και τώρα έστω και αν οι πολιτικοί ή καλύτερα οι πολιτικάντηδες μπορεί να νομίζουν ότι μπορούν να τετραγωνίσουν τον κύκλο, να υιοθετήσουν τα αδιανόητα ως αυτονόητα και να υλοποιήσουν τους σχεδιασμούς τους. Όμως όλα τούτα μπορούν να τα επιτύχουν μόνον ημών συναινούντων. Και αγνοώντας τον σύγχρονο νομικό και πολιτικό πολιτισμό που καθορίζει, όχι με ψεύτικα λόγια, αλλά με τεκμηριωμένες δικαστικές αποφάσεις τα διαπραγματεύσιμα και τα αδιαπραγμάτευτα. Που κάποια στιγμή πρέπει να τα ξεχωρίσουμε κι εμείς. Γιατί για τους άλλους είναι ξεκάθαρα, έστω κι αν κάνουν ότι δεν τα καταλαβαίνουν.

Με την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ να έχει αποτύχει παντού και να έχει ανοικτά μέτωπα σε πολλές περιοχές της γης, από τα Βαλκάνια και το Αιγαίο, τη Μέση Ανατολή και το Ιράκ/Ιράν μέχρι το Αφγανιστάν και την Καυκάσια περιοχή νιώθουν οι Αμερικανοί ότι μόνο αν ενδυναμώσουν

ένα χωροφύλακα στην περιοχή μπορούν να απαλλαγούν από τα προβλήματα. Και ο χωροφύλακας που προετοιμάζουν είναι ένας και μόνος και λόγω θέσης και λόγω μεγέθους αλλά πρώτιστα γιατί και ο ίδιος βλέπει το ρόλο να είναι κομμένος και ραμμένος στα μέτρα του γιατί ως χωροφύλακας της περιοχής θα αναβαθμιστεί (η Τουρκία) ως η μόνη περιφερειακή δύναμη.

Σε τούτο το πλαίσιο και με αυτό το σκεπτικό δομήθηκε και προωθείται η πολιτική Νταβούτ-γλου, που πρέπει να γίνει παραδεκτό, με μεγάλη επιτυχία. Πέτυχαν τα δυο τελευταία χρόνια οι Τούρκοι με αυτή την πολιτική και με αξιοποίηση των προβλημάτων της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ όσα ούτε οι ίδιοι οι αρχιτέκτονες της πολιτικής αυτής οραματίστηκαν.

Έγινε η Τουρκία μέρος του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, πέρασε αβρόχοις ποσί από την αξιολόγηση της Ε.Ε., εξασφάλισε την εκλογή Τούρκου στην προεδρία της κοινοβουλευτικής συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, έμεινε στο απυρόβλητο για τις παρενοχλήσεις στο Αιγαίο και τη Θράκη, ούτε καν κλήθηκε να απολογηθεί για τις παρενοχλήσεις στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας, πήρε ένα διάλογο στα μέτρα της στο Κυπριακό και ενθυλάκωσε αδιανόητες μέχρι χθες προσφορές και το άκρον άωτον πέτυχε να φέρει στην Κύπρο τον Γ.Γρ. του ΟΗΕ κ. Μπαν Κι Μουν ως να είναι η επικυρίαρχη στην Κυπριακή Δημοκρατία. Εκτός και αν υπάρχει κανένας που να πιστεύει ότι η άφιξη του κ. Μπαν Κι Μουν έγινε με πρόσκληση του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας ή ότι έστω ήταν επιθυμία του Προέδρου να έλθει στην κυρίαρχη Κυπριακή Δημοκρατία.

Και τίποτε άλλο να μην επιτύχουν όπως και δεν πέτυχε ο κ. Μπαν Κι Μουν και μόνο η άφιξη του έδωσε το ξεκάθαρο μήνυμα ότι βλέπει ως δεδομένα τα δυο κράτη ή τις δυο πολιτείες και ότι θεωρεί και αντιμετωπίζει ως ίσους τους κ. Χριστόφια και Ταλάτ και όχι ως είναι, ο ένας Πρόεδρος κράτους διεθνώς αναγνωρισμένου και κυρίαρχου και νόμιμα εκλεγμένου και ο άλλος ως ηγέτης κοινότητας στην καλύτερη περίπτωση και στην πραγματικότητα ως εγκατεστημένος υποτελής εκπρόσωπος της κατοχικής δύναμης. Όμως τούτη την κατάσταση ήδη αμφισβητεί το Ισραήλ με το ισχυρό και μεγάλο εκτόπισμα που έχει στα κέντρα αποφάσεων των ΗΠΑ, μια παράμετρος που δεν μπορεί να παραγνωριστεί από κανένα και μια παράμετρος που προσφέρεται εν μέσω αρνητικών για μας εξελίξεων για αξιοποίηση και από εμάς. Τούτων δοσμένων πρέπει να γίνεται κατανοητό από όλους ότι όπου και να στοχεύει κι ότι κι αν θέλει να

υπηρετήσει η επίσκεψη του κ. Μπαν Κι Μουν δεν πρέπει να μείνει αναξιοποίητη από τη δική μας πλευρά.

Στην περίπτωση μας ούτε η αποσιώπηση πραγμάτων ούτε και η ανοχή είναι θετική για μας. Εκείνο που πρέπει έντονα να ακούσει ο κ. Μπαν Κι Μουν είναι την αλήθεια και όχι παραμύθια. Να ακούσει ότι ανεξάρτητα από τις όποιες ανάγκες και σχεδιασμούς των μεγάλων στην Κύπρο δεν μπορεί να επιβληθεί λύση, όπως το ίδιο ισχύει και σε όλη την περιοχή. Ούτε εκβιασμοί, ούτε απειλές περνούν σε τούτο το νησί. Πολύ περισσότερο δεν περνούν τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα. Εκείνο που περνά είναι μόνο η λύση που εγγυάται τη φυσική και εθνική επιβίωση μας στο διηνεκές, στην πατρίδα μας. Δηλαδή ότι χωρίς τερματισμό της κατοχής και αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τούτος ο λαός δεν θα συναινέσει σε λύση. Όσο κι αν απειληθεί, όσο κι αν εκβιαστεί, όσο κι αν προσπαθήσουν να τον ξεγελάσουν. Πάθαμε και μάθαμε. Και μπορούμε να κρίνουμε. Η άφιξη του κ. Μπαν Κι Μουν στην Κύπρο με τον τρόπο που μεθοδεύτηκε με ώθηση Ερτογάν, δεν ήταν και ότι καλύτερο για μας τούτη την ώρα. Φεύγοντας μας είπε το τετριμμένο ότι στηρίζει τη διαδικασία του διαλόγου και εκθείασε το θάρρος και τη δέσμευση Χριστόφια-Ταλάτ για την προσπάθειά τους να φτάσουν σε συμβιβασμό και λύση.

Επανάλαβε δηλαδή αυτό που μας είπε όποτε χρειάστηκε να μιλήσει για το θέμα. Δεν είναι όμως την ίδια βαρύτητα που έχει αυτή η δήλωση του. Γιατί τώρα υποτίθεται ότι είχε προσωπική γνώση και ότι άγγιξε επί τον τύπον των ήλων και γι' αυτό έκανε ή επανέλαβε τη δήλωση. Να έλεγε το αντίθετο, δηλαδή ότι δεν βλέπει πρόοδο, συγκλίσεις ή θάρρος για λύση και συμβιβασμό ήταν αδύνατον. Και ήταν αδύνατον γιατί δεν εξυπηρετούνταν οι σκοποί για τους

οποίους ήλθε. Δηλαδή δεν θα εβοηθείτο ο Ταλάτ για να επανεκλεγεί, δεν θα έμενε στο απυρόβλητο η Τουρκία και θα αυτοδιαψευδόταν ο ίδιος για τις μέχρι τώρα εκτιμήσεις του.

Συνεπώς έγινε αυτό που φοβόμαστε. Προχώρησε πάρα κάτω και μίλησε για σημαντική πρόοδο και συγκλίσεις που επιδίωξε και πέτυχε κατοχυρώσει όχι βέβαια με υπογραφή μνημονίου (ενδιάμεσης συμφωνίας) αλλά με κοινό ανακοινωθέν που οριστικοποιεί ως αναπόσπαστο μέρος της οποιασδήποτε συμφωνίας στο μέλλον τις όσες προσφορές και εκπαιώσεις έχουν γίνει από την πλευρά μας για να μη διακοπεί ο διάλογος, να μη χαλάσει το κλίμα, να βοηθηθεί ο Ταλάτ.

Εκείνο λοιπόν που προέχει έστω και εκ των υστέρων είναι να αποκρουσθεί κάθε τέτοιο ενδεχόμενο και να πάρει τα σωστά μηνύματα. Και τούτο είναι στο χέρι μας. Να του διαμνηθεί ότι οι προσφορές και οι υποχωρήσεις μας αντί ανάλογη συμπεριφορά να εισπράττουν από την Τουρκία, εισπράττουν πιο αδιάλλακτες από ποτέ θέσεις. Να του διαμνηθεί ότι όρους υποταγής δεν υπάρχει περίπτωση να αποδεχτούμε. Να του διαμνηθεί ότι πολίτες δεύτερης κατηγορίας δεν γινόμαστε και μάλιστα με την υπογραφή μας.

Να του διαμνηθεί ότι ο ρόλος του και η υποχρέωση του είναι να τιμήσει τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις του ΟΗΕ, είτε αρέσει είτε δεν αρέσει στην Τουρκία. Να διαμνηθεί εμφαντικά στον Γ.Γρ. ότι λύση θα υπάρξει μόνον με τον τερματισμό της κατοχής και την αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Και τέλος να του διαμνηθεί ότι η δεύτερη πλάνη θα είναι χειρότερη από την πρώτη αν ελπίζει ή πιστεύει ότι μπορεί να μας ξεγελάσει είτε μιλώντας για διασυννοιακές διαφορές, είτε πατώντας σε κόκκινα χαλιά, είτε κάνοντας μέσω Ντάουνερ αστείες διαψεύσεις.

Σε θεωρίες και ωραιολογίες έχουμε υπερβεί κάθε όριο

Δεν χρειάζεται ούτε υποκειμενισμός ούτε προκατάληψη για να κριθεί αρνητικά η παρούσα διακυβέρνηση του τόπου μας. Και μακάρι σε αντίθετη αποτίμηση να καταλήγαμε, αξιολογώντας το έργο που έχει επιτελέσει στον οικονομικό τομέα, σ' αυτά τα δύο χρόνια που βρίσκεται στην εξουσία, η κυβέρνηση Χριστόφια. Δυστυχώς για τους κυβερνώντες, δεν υπάρχουν προϋποθέσεις για να εκτιμήσουμε θετικά το έργο τους. Και το έργο κάθε κυβέρ-

Του Δρα. Χριστόδουλου Χριστοδούλου

Πρώην Υπουργού Οικονομικών και Εσωτερικών και τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου

νησης, σε όλους ανεξαιρέτα τους τομείς, δεν κρίνεται με βάση τις θεωρίες και τις ωραιολογίες των κυβερνώντων και συμπολιτευομένων ούτε και με βάση τις κερκημένες αρνητικές αφηρηλίες και προκαταλήψεις των αντιπολιτευομένων. Τα έργα αποτιμούνται και οι ημέρες επιμετρούνται, θετικά ή αρνητικά, εκ του αποτελέσματος.

Αφετηριακά κρίνονται και αξιολογούνται οι πολιτικές. Στο τέλος είναι τα έργα που μετρούν και τα αποτελέσματα που αναδεικνύουν την επάρκεια και την ικανότητα των κυβερνώντων. Η βασική αυτή αρχή ισχύει πρωτίστως και προεχόντως στον τομέα της οικονομίας. Ένα τομέα, τα αποτελέσματα του οποίου επηρεάζουν κατά τρόπο άμεσο και ουσιαστικό το βιοτικό επίπεδο και την ποιότητα της ζωής των κυβερνωμένων.

Το θέμα της οικονομίας είναι πάντοτε ενδιαφέρον. Και πάντοτε και πανταχού ιδιαιτέρως επίκαιρο. Στην περίοδο που διερχόμαστε, η οικονομία αποτελεί το προεξάρχον θέμα της παγκοσμιοποίησης. Λόγω της φοβερής οικονομικής κρίσης που από τριετίας σχεδόν ταλανίζει την ανθρωπότητα. Και επηρεάζει δυσμενώς το επίπεδο της ζωής όλων. Και σε χώρες πλούσιες και σε χώρες πτωχές.

Η ασύνορη οικονομία και η παγκοσμιοποίηση της ελεύθερης αγοράς έχουν καταργήσει τους

φραγμούς και διαλύσει τα συρματοπλέγματα. Με όλα τα θετικά και αρνητικά επακόλουθα. Χαρακτηριστικό δείγμα αυτής της ασύνορης επικυριαρχίας στον τομέα της οικονομίας είναι η επιδημική ταχύτητα, με την οποία η αμερικανική οικονομική κρίση εξαπλώθηκε και κάλυψε και τις πέντε ηπείρους και επηρέασε δυσμενώς σύμπασα την ανθρωπότητα.

Στην Κύπρο, το νησί των ιστορικών περιπετειών και των ατελείωτων δεινών και δοκιμασιών, συντελείται από χιλιάδων ετών και αιώνων πολλών ένα πολυσύνθετο και πολυκύματο θαύμα. Σε όλους τους τομείς. Και από το 1960 με ιδιαίτερη έξαρση στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα. Το 1960 και το 1963, το 1974 και το 2004 και το 2008 αποτέλεσαν σημαντικούς σταθμούς στην οικονομική και κοινωνική μας πορεία. Με δυσχέρειες και εμπόδια, με προβλήματα και τραγικές δοκιμασίες, που θα μπορούσαν να σημάνουν το τέλος και της οικονομικής αλλά και της φυσικής και εθνικής μας επιβίωσης.

Κι όμως, εις πείσμα των ανταρσιών και των εισοβλών, της βαρβαρότητας και των απάνθρωπων δηώσεων και των υπέρμετρων προκλήσεων, ο Κυπριακός Ελληνισμός επιβίωσε. Λύγισε, αλλά δεν εκάμφηθη. Εξουθενώθηκε αλλά δεν εξουδετερώθηκε. Άντησε μέσα από τις αστείρευτες πηγές της ιστορικής καταβολής του,

επιστράτευσε τις ανεπανάληπτες και ακατάγωνιστες αρετές του και αναθεμελίωσε πάνω σ' αυτές την επιβίωση και οριοθέτησε τη νέα αφηρηλιά του. Και επιτέλεσε το νέο ανεπανάληπτο θαύμα του. Η δύναμη της θέλησης, η δύναμη του πνεύματος, η δύναμη της ψυχής, λειτούργησαν και πάλι.

Σήμερα, με αφορμή την παγκόσμια οικονομική κρίση, η μικρή μας πατρίδα δοκιμάζεται και πάλι σκληρά. Μερικοί, με πρωτοστάτες τους κυβερνώντες, νόμισαν ή και πίστεψαν ακόμη, ότι η Κύπρος θα παρέμενε ανεπηρέαστη και θα απέφευγε το πλήγμα.

Και, παρά τα ηχηρά μηνύματα των καιρών και τις επισημάνσεις, προειδοποιήσεις και παραινήσεις νουνεχών ειδημόνων και επαϊόντων, οι έχοντες την πολιτική ευθύνη και την πολιτική αρμοδιότητα δεν απέστησαν από τα ιδεολογικά τους σύνδρομα. Και δεν απαλλάγηκαν από τους ευσεβοποθισμούς τους. Και παρέμειναν άπρακτοι και αδρανούντες, ανενεργοί και μετέωροι. Και πεισματικά αντίρροποι και ετεροχρονισμένοι.

Εδώ και δύο χρόνια, αντί να ενεργούν και να σχεδιάζουν για την αντιμετώπιση της επερχόμενης κρίσης και τον μετριασμό των επιπτώσεών της, οι εν Κύπρω κυβερνώντες αρκέστηκαν σε αυτάρεσκες και εξωπραγματικές διαπιστώσεις. Και πλεόνασαν σε ωραιολογίες εντυ-

πώσεων. Και το επανέλαβαν πολλές φορές και το διατυμπάνισαν ακόμη και πριν λίγους μήνες, προεξαρχόντων του Προέδρου της Δημοκρατίας και του Υπουργού των Οικονομικών, ότι η κυπριακή οικονομία έχει ισχυρά θεμέλια και, συνεπώς, θα παραμείνει άτρωτη, αλώβητη και ανεπηρέαστη από τη διεθνή κρίση.

Το χειρότερο, όμως, έγκειται στο γεγονός ότι δεν αρκέστηκαν στις εύηχες διακηρύξεις, στις ωραιοποιημένες διαπιστώσεις και στους αστόχαστους ευσεβοπισμούς. Και δεν απέφυγαν απλώς το πρακτέο. Δεν περιορίστηκαν, δηλαδή, απλώς στην παθητική θέαση των εκτυφλωτικών εξελίξεων. Δεν άφησαν απλώς αθωράκιση και ανυπεράσπιστη την οικονομία. Ενήργησαν, καλοπροαίρετα έστω, και κατά τρόπο που εξασθένησε την αντοχή της. Και την κατέστησαν ακόμη πιο τρωτή και ευάλωτη.

Είναι γνωστές, αφού και πρόσφατα έχουν πεισματικά επαναληφθεί, οι διακηρύξεις του Προέδρου και οι αντηχικές επιβεβαιώσεις του Υπουργού των Οικονομικών, ότι, παρά τα δημοσιονομικά μας προβλήματα, η γενναιοδωρή κοινωνική πολιτική της κυβέρνησης θα συνεχισθεί. Και οι έχοντες και κατέχοντες, στους οποί-

ους ο Υπουργός των Οικονομικών δεν διευκρίνισε αν συμπεριλαμβάνει και τον εαυτό του, θα υποστούν το βάρος της κυβερνητικής κοινωνικής γενναιοδωρίας.

Τα αποτελέσματα είναι ήδη γνωστά. Το δημοσιονομικό μας πλεόνασμα, που προαναγγέλθηκε στον προϋπολογισμό του 2009, κατέληξε στο οδυνηρό και δυνητικά επικίνδυνο δημοσιονομικό έλλειμμα του 6%. Η οικονομική μας ανάπτυξη που προϋπολογίστηκε στο 3,7% για το ίδιο έτος, μετατράπηκε σε αρνητική της τάξης του 1,5%. Και η ανεργία, που προδηλώθηκε στο 4%, έχει ήδη υπερβεί το 6%.

Παροχές ισοπεδωτικές, δαπάνες υπερβολικές και δημοσιονομική πολιτική εκτός ελέγχου και πειθαρχίας, οδήγησαν την κυπριακή οικονομία στα σημερινά της χάλια. Χάσαμε, έτσι, προς το παρόν τουλάχιστον, το πιο σημαντικό πλεονέκτημα που είχαμε και το πιο θεμελιακό μας έρεισμα για ηχηρή φωνή στο διεθνές πεδίο και για αποτελεσματικό αγώνα που στοχεύει σε βιώσιμη λύση και πολιτική δικαίωση.

Και οι κυβερνώντες; Να μας προειδοποιούν, δια στόματος Υπουργού των Οικονομικών, ότι πρέπει να μάθουμε από το πάθημα της Ελλά-

δας. Για να μη πάθουμε κι εμείς τα ίδια ή και χειρότερα!! Απίστευτο και όμως αληθινό. Οι κυβερνώντες μεταθέτουν στο λαό τις ευθύνες των δικών τους σφαλμάτων. Και φορτώνουν στους ώμους των κοινωνικών εταίρων τις επάχθειες των δικών τους εκτός τόπου, χρόνου και ορθολογισμού αποφάσεων. Και, μάλιστα, να προειδοποιούν... Η λογική του παράλογου σε όλο το μεγαλείο της.

Θα υπάρξει, άραγε, αυτή τη φορά η θαυματουργός αντίδραση του μεγαλείου του λαού μας; Προς το παρόν δεν μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι. Γιατί οι άρχοντες και ηγούμενοι ούτε υποκινούν ούτε ορθοδρομούν. Και ενώ υπερβάλλουν σε θεωρίες και ωραιολογίες εντούτοις εξακολουθούν να ζουν στον απωθημένο κόσμο του απώτερου παρελθόντος τους.

Αλλά ο λαός πρέπει να ενημερωθεί έγκαιρα και σωστά. Τούτο είναι, πλέον, χρέος, ευθύνη και καθήκον της υπόλοιπης πολιτικής ηγεσίας. Και, βεβαίως, και των τεχνοκρατών και ειδημόνων. Ο ωχαδερφισμός και ο στρουθοκαμηλισμός δεν απαλλάσσει κανένα των ευθυνών του. Η υπόθεση της οικονομίας είναι όσο ποτέ άλλοτε υπόθεση όλων μας. Γιατί είναι υπόθεση εθνική.

Η Totalserve και στο Λουξεμβούργο

11 γραφεία σε όλο τον κόσμο

Η Totalserve Management Ltd έχει περαιτέρω επεκτείνει τις δραστηριότητες της στο εξωτερικό με ένα ακόμα γραφείο, αυτή τη φορά στο Λουξεμβούργο. Το γραφείο Λουξεμβούργου φέρει την επίσημη ονομασία Totalserve Management (Luxembourg) S.à.r.l. και ξεκίνησε τις εργασίες του τον Ιανουάριο. Η Totalserve διατηρεί τώρα 11 γραφεία σε εννιά χώρες της Ευρώπης, Αμερικής και Αφρικής όπου και παρέχει υπηρεσίες διεθνούς φορολογικού προγραμματισμού, εγγραφής εταιρειών και εμπιστευμάτων. Το νέο γραφείο διευθύνουν οι κ.κ. Christophe Fender και Christian Tailleur, και οι δύο ορκωτοί λογιστές και φοροτεχνικοί με πολλά έτη εμπειρίας στην παροχή εταιρικών, λογιστικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στο Λουξεμβούργο και αλλού.

Το νέο γραφείο είναι αρμόδιο για την εγγραφή και διαχείριση λουξεμβουργιανών εταιρειών, καθώς επίσης και για την προώθηση των διεθνών υπηρεσιών της Totalserve στο Λουξεμβούργο και την ευρύτερη περιοχή. Ο πρόεδρος της Totalserve, Πέτρος Γ. Οικονομίδης, σημείωσε ότι «το Λουξεμβούργο αποτελεί ένα

σημαντικό ευρωπαϊκό οικονομικό κέντρο και ως εκ τούτου δικαιολογεί την παρουσία μας εκεί. Το νέο γραφείο θα ενισχύσει πολύ την παγκόσμια παρουσία μας και το εύρος των υπηρεσιών που προσφέρουμε στο διεθνή πελατολόγιο μας.»

Επικοινωνία:

Totalserve Management (Luxembourg) S.à.r.l.
16, Avenue Pasteur, L-2310 Luxembourg
Τηλ.: +352 27478488, Φαξ: +352 27478489
Ηλ. Ταχ: luxembourg@totalserve.eu
Η Totalserve σήμερα εδρεύει στη Λεμεσό και

διατηρεί πλήρως στελεχωμένα γραφεία σε Λονδίνο, Μόσχα, Βαρσοβία, Βουκουρέστι, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Τορίνο στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους, Γιοχάνεσμπουργκ, Κέιπ Τάουν και τώρα στο Λουξεμβούργο. Ειδικεύεται στο διεθνή φορολογικό προγραμματισμό, στην ίδρυση και διαχείριση εταιρειών στην Κύπρο και σε όλο τον κόσμο, στην ίδρυση και διαχείριση εμπιστευμάτων και στην παροχή ναυτιλιακών υπηρεσιών.

Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλώ επικοινωνήστε με τον Άντη Π. Πέτρου στο andis.petrou@totalserve.eu

Για στήριξη της διαδικασίας λύσης

Στο λαό να στραφεί ο Πρόεδρος

Μήνας με μεγάλη κινητικότητα ήταν ο Φεβρουάριος. Ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ ήρθε κι έφυγε, η ΕΔΕΚ μόνο έφυγε, ενώ το ΔΗΚΟ συζήτησε περί αποχώρησης αλλά τελικώς έμεινε. Η κινητικότητα του Φεβρουαρίου, όμως, δεν αφορούσε καθόλου στις δικονομικές συνομιλίες, οι οποίες έκαναν... διακοπές, παρά τις περί του αντιθέτου εκκλήσεις του Ταλάτ, του Μπαν Κι-μουν και άλλων. Στους «άλλους» περιλαμβάνεται σίγουρα ο αντιπρόεδρος του ΔΗΣΥ,

Του Ανδρέα Αναστασίου

κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, στον οποίο οφείλει να αναγνωριστεί πως έκανε την πιο εύστοχη δήλωση του μήνα, λέγοντας ότι ο Πρόεδρος Χριστόφιας αντί και άλλων εντατικών με τον Ταλάτ, προτιμά να κάνει εντατικές συνομιλίες με το... ΔΗΚΟ!

Έντονη κινητικότητα παρατηρήθηκε, όμως, τζι' από τζεινούς ποτζέι, που ετοιμάζονται για τις εκλογές τους του Απριλίου, οπότε είχαμε διαβουλεύσεις μεταξύ κομμάτων και πολιτικών προσώπων, λιγότερο ή περισσότερο πιθανών για να θέσουν υποψηφιότητα, ανεξάρτητη ή... εξαρτημένη. Στο πλαίσιο αυτό θεωρήθηκε ότι εντάσσονταν και τα δύο ταξίδια του πρώην αρχηγού του Κόμματος Εθνικής Ενότητας, Ταχσίν Ερτουγρούλογλου στην Άγκυρα, χωρίς να είναι βέβαιο αν το ζητούμενο ήταν μία ακόμη υποψηφιότητα από τον κεντροδεξιό χώρο, ήτοι ανταγωνιστική του Έρογλου, ώστε να διευκολυνθεί η εκλογή Ταλάτ, ή αν αντικείμενο των συζητήσεων ήταν η διαδοχή στην ηγεσία του ΚΕΕ, σε περίπτωση που ο Έρογλου κερδίσει τις εκλογές του Απριλίου. Πέραν των εν λόγω ταξιδιών, Σερντάρ Ντενκτάς (Δημοκρατικό Κόμμα) και Τουργκάι Αβτζι (Κόμμα Ελευθερίας και Μεταρρύθμισης) συζήτησαν το ενδεχόμενο από κοινού υποστήριξης τρίτης, υπερκομματικής υποψηφιότητας, αλλά δεν φαίνεται να τα βρήκανε. Το τοπίο, πάντως, εξακολουθεί να θεωρείται ρευστό, με την (δι)αίσθηση του γράφοντος να λέει ότι -παρά τα σαρωτικά ποσοστά που δίνουν στον Έρογλου οι δημοσκοπήσεις- η Άγκυρα δεν έχει ακόμη εμφανώς ρίξει το βάρος της υπέρ κάποιου υποψηφίου, οπότε όλα τα ενδεχόμενα πρέπει να θεωρούνται πιθανά.

Πρόεδρος σε ομηρεία

Πού βρισκόμαστε τώρα, λοιπόν; Βρισκόμαστε

✓ **Με τις θέσεις και την πολιτική των τριών υποψηφίων στις προεδρικές εκλογές του 2008 να είναι πολύ γνωστές, οι υποψήφιοι «της λύσης» έλαβαν αθροιστικά περί το 67%, ενώ ο υποψήφιος της γραμμής του «ηχηρού όχι» έλαβε περίπου τις μισές ψήφους. Ο λαός, λοιπόν, έχει επιλέξει.**

σε ένα τοπίο αρκετά θολό και στο νότο και στο βορρά της Κύπρου. Κάποιοι δεν καταλαβαίνουν γιατί στ' αλήθεια η ΕΔΕΚ απεχώρησε από την κυβέρνηση, ενώ άλλοι δεν καταλαβαίνουν γιατί δεν έφυγε πολύ νωρίτερα, δεδομένης της σοβαρής διαφωνίας της με τον χειρισμό του Κυπριακού εκ μέρους του προέδρου Χριστόφια. Αυτό που είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, πάντως, είναι πως οι διαφορετικές προσεγγίσεις του Κυπριακού δε ήταν το μόνο πεδίο διαφωνίας Χριστόφια - Ομήρου, αλλά και το ότι ουσιαστικά δεν είχε ποτέ επιτευχθεί (δεν είχε καν επιδιωχθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας) η καθιέρωση μιας «γραμμής συνεννόησης» μεταξύ του τελευταίου και του προέδρου της ΕΔΕΚ, όπως θα ήταν το λογικό και αναμενόμενο να συμβαίνει μεταξύ ενός ηγέτη κράτους και ενός κόμματος που έχει υποστηρίξει την εκλογή του και συμμετέχει με υπουργούς στην κυβέρνηση. Μία ακατανόητη υπεροψία του Χριστόφια, λοιπόν, αναφέρεται ως παράγοντας που επιδεινώσε τη σχέση του με την ΕΔΕΚ, καθιστώντας την παραμονή του κόμματος στην κυβέρνηση εντελώς παράδοξη, καθώς δεν διαφαινόταν προοπτική συνεννόησης και αλληλοκατανόησης -έστω- αν όχι και προσέγγισης σε καίρια ζητήματα επί των οποίων η Κύπρος μπορεί να κληθεί σχετικά σύντομα να αποφασίσει.

Τα πράγματα με το ΔΗΚΟ εξελίχθηκαν διαφορετικά. Εν αντιθέσει με την τεράστια πλειοψηφία

που κέρδισε στην Κεντρική Επιτροπή της ΕΔΕΚ η πρόταση για αποχώρηση από την κυβέρνηση, οι εσωκομματικές διαδικασίες του ΔΗΚΟ έδειξαν (ακόμη μία φορά) ότι η πλειοψηφία του κόμματος αποφασίζει για μια πολιτική, η οποία στη συνέχεια επισκιάζεται από την ηχηρή δημόσια συμπεριφορά της μειοψηφίας, προκαλώντας ψευδείς εντυπώσεις στο κοινό περί του ποια τελικώς είναι η επικρατούσα γραμμή στο δεύτερο συγκυβερνών κόμμα. Έχουμε συνηθίσει, λοιπόν, ηγετικά στελέχη του ΔΗΚΟ να ασκούν αυστηρότητα... αντιπολίτευση στην κυβέρνηση στην οποία συμμετέχουν με τρεις υπουργούς, του υπουργού Εξωτερικών περιλαμβανομένου. Για κάποιο λόγο, ίσως λόγω πολιτειακών σχέσεων, ίσως με αφορμή άλλες σκοπιμότητες, η επαφή Χριστόφια - Κάρογιαν ήταν πολύ στενότερη από αυτήν που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας (δεν) είχε με τον πρόεδρο της ΕΔΕΚ. Ο συμβιβασμός, λοιπόν, με τη συμβολή και των λεκτικών «ακροβασιών» στη σχετική αλληλογραφία, κατέστη δυνατός.

Οφείλει κανείς, όμως, να παραδεχθεί πως όλες αυτές οι διεργασίες άφησαν πίσω τους μία πικρή γεύση. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, προερχόμενος από ένα μεγάλο κόμμα και έχοντας εκλεγεί με σαφή εντολή για λύση του Κυπριακού μέσω ενός αξιοπρεπούς συμβιβασμού (η σαφήνεια αυτή προκύπτει κυρίως από το αποτέλεσμα του πρώτου γύ-

ρου των προεδρικών εκλογών του 2008), μοιάζει να τελει υπό την ομηρεία μικρότερων πολιτικών δυνάμεων. Οι τελευταίες, στον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών ήταν αντίπαλές του, αλλά απαιτούσαν από τον Χριστόφια -ως ανταπόδοση της κατ' ανάγκην υποστήριξης που παρείχαν- να εγκαταλείψει το πρόγραμμα για το οποίο τον ψήφισε η πλειοψηφία των Κυπρίων και να εφαρμόσει το... δικό τους!

Έλλειψη πολιτικής κομψότητας

Κάθε κόμμα, όμως, καλώς πράττει και προωθεί τα πιστεύω του και τα συμφέροντά του. Δουλειά του Προέδρου ήταν να βάλει τα πράγματα στη θέση τους. Και αν η «θέση τους» ήταν να ωθήσει την ΕΔΕΚ εκτός κυβέρνησης, αυτό δεν ήταν πολύ θεμιτό να γίνει αγνοώντας παντελώς τον αρχηγό ενός κόμματος που τον υποστήριξε σε μια κρίσιμη εκλογική αναμέτρηση. Από τη στιγμή που συμφωνήθηκε συμμετοχή ΕΔΕΚιτών υπουργών στην κυβέρνηση, ο Πρόεδρος θα έπρεπε να ενεργεί κατά το δυνατόν ως υπερκομματικός και να θεωρεί τον Ομήρου συνεργάτη του και όχι «βαριδί». Αλλιώς, είχε κάλλιστα την επιλογή (αλλά όχι και τα «κότσια» απ' ό,τι φαίνεται) μετά τον πρώτο γύρο των προεδρικών να δηλώσει: «Αυτή είναι η πολιτική μου και αυτό είναι το πρόγραμμά μου. Όποιος θέλει με υποστηρίζει για το καλό του τόπου, όποιος δεν θέλει δεν με υποστηρίζει.»

Δεν είναι, όμως, μόνο η ΕΔΕΚ που έχει παράπονα από την συμπεριφορά του Προέδρου. Ο ΔΗΣΥ, με μια ηγεσία που επιδεικνύει πολιτική τόλμη και σταθερότητα πρωτοφανείς στα κυπριακά χρονικά, δικαιούται -αν και στην αντιπολίτευση- να θεωρεί εαυτόν αδικημένο, αφού η υποστήριξη που παρείχε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για τις (περισσότερες) κινήσεις του στο Κυπριακό δεν βρήκε ανταπόδοση. Τι ανταπόδοση; Της συμμετοχής μιας εκ μέρους του προσωπικότητας εγνωσμένης εμπειρίας στην διαπραγματευτική ομάδα του Προέδρου, μια ομάδα εξ ορισμού υπερκομματική. Η ατομία, όμως (που άλλωστε τον κυρίευσε το 2004), μία κάποια αφέλεια, αλλά και η έλλειψη πολιτικής «κομψότητας», μοιάζουν να αποτελούν χαρακτηριστικά του Δημήτρη Χριστόφια.

Και αν η «κομψότητα» προς πολιτικούς συνεργάτες ή αντιπάλους δεν είναι κάτι που μπορεί κάποιος να απαιτήσει αυστηρά, μία συμπεριφορά που να αποπνέει οικειότητα και εμπιστοσύνη προς τους απλούς πολίτες που τον εμπιστεύθηκαν και τον τίμησαν θα έπρεπε να θεωρείται παραπάνω από αναμενόμενη από την πλευρά ενός πολιτικού ηγέτη, ιδιαίτερα μάλιστα όταν αυτός θέλει να λέγεται αριστερός. Αντιθέτως, όμως, καμία εμπιστοσύνη δεν φαίνεται να δείχνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στον λαό στο όνομα του οποίου πολιτεύ-

εται. Με τις θέσεις και την πολιτική των τριών υποψηφίων στις προεδρικές εκλογές του 2008 να είναι πολύ γνωστές, οι υποψήφιοι «της λύσης» έλαβαν αθροιστικά περί το 67%, ενώ ο υποψήφιος της γραμμής του «ηχηρού όχι» έλαβε περίπου τις μισές ψήφους. Ο λαός, λοιπόν, είχε επιλέξει. Ο ίδιος λαός που είχε επιλέξει και το 2004, τώρα όμως χωρίς «περιφρέουσα» και συκοφαντικές φήμες περί χρηματισμών και τα συναφή. Ο λαός είχε επιλέξει να προωθήσει έναν έντιμο συμβιβασμό, αντιλαμβανόμενος μάλλον ότι κάποιοι τον ενέπαιζαν επί δεκαετίες, ομιλούντες για λύση που ουδ'όλως στην πραγματικότητα επιθυμούσαν. Ή ίσως (για να μην αδικήσουμε τις προθέσεις κανενός) επιδιώκοντας λύση τέτοια που θα ήταν αδύνατο να επιτευχθεί ποτέ.

Το κράτος είμαι εγώ

Αντί, λοιπόν, την επομένη της εκλογής του, ο κομμουνιστής Χριστόφιας να απευθυνθεί σε ολόκληρο το λαό της Κύπρου και να του εξηγήσει τι επιδιώκει... Αντί να του ζητήσει να γίνει μέρος της διαδικασίας της προσέγγισης της άλλης κοινότητας και της ποθητής λύσης... Αντί να αντιλήσει δύναμη και υποστήριξη από το 67% των ψηφοφόρων «της λύσης» και να προσπαθήσει -συζητώντας με το λαό- να το κάνει 100% αν είναι δυνατό... Αντί να εφαρμόσει αμέσως και θαρραλέα πρόγραμμα ενημέρωσης και ανταλλαγής απόψεων για το περιεχόμενο της λύσης, εμπλεκοντας σε αυτό ολόκληρη την κυπριακή κοινωνία, με τρόπους που οι Αριστεροί ανά τον κόσμο επικαλούνται και επιδιώκουν... Αντί όλων αυτών βλέπουμε έναν σύντροφο Χριστόφια, που κοντεύει να πει «το κρά-

τος είμαι εγώ»! Που διαπραγματεύεται με τον σύντροφο Ταλάτ σχεδόν εν κρυπτώ, ερήμην των δυνάμεων που ποθούν την επανένωση της πατρίδας τους και ολόκληρης της κυπριακής κοινωνίας.

Ο γράφων θα ήθελε να διατηρήσει μια ελπίδα ότι οι Χριστόφιας και Ταλάτ, πίσω από την κλειστή πόρτα των πολλών «τετ α τετ» που είχαν, προετοιμάζουν μία κοινή πρόταση τόσο σοφή και τόσο ισορροπημένη, που θα στερεί τα προσχήματα από τους περισσότερους που μέχρι τώρα εμπόδιζαν τη λύση, είτε αυτοί βρίσκονται στην Τουρκία είτε στην Κύπρο είτε αλλού... Δυστυχώς, όμως, περισσότερο ευσεβής πόθος είναι αυτή η κρυφή ελπίδα και λιγότερο βάσιμη προσδοκία.

Θα ήταν περισσότερο βάσιμη προσδοκία αν πολλές κινήσεις του Χριστόφια (και του Ταλάτ) γίνονταν κάτω από το φως του ήλιου. Αν αντί της ανάγκης για «εντατικές συνομιλίες» με το ΔΗΚΟ ο Πρόεδρος αξιολογούσε περισσότερο τις «εντατικές επαφές» με το λαό... Αν, αντί της πολιτικής εξευμενισμού των ακραίων απορριπτικών, είχε την τόλμη να τους εκθέσει στο λαό για τις πραγματικές προθέσεις και επιδιώξεις τους... Αν σταματούσε να αναμασά τα περί μη αποδοχής «ασφυκτικών χρονοδιαγραμμάτων», τα οποία ηχούν από αφελή έως γελοία όταν αναφέρονται σε ένα πρόβλημα που συζητείται εδώ και... 46 χρόνια!

Αν, τελικώς, αποδείκνυε ότι έχει πλήρη συναίσθηση της ιστορικής ευθύνης που φέρει. Ότι είναι -σε μεγάλο βαθμό- στο χέρι του το αν η Ιστορία τον αναφέρει ως έναν από τους διάφορους (και αδιάφορους) προέδρους της κουτσουρεμένης Κύπρου ή ως τον θαρραλέο ηγέτη που επανένωσε τη χώρα του...

Στο ΔΗΚΟ η πλειοψηφία αποφασίζει για μια πολιτική, η οποία στη συνέχεια επισκιάζεται από την ηχηρή δημόσια συμπεριφορά της μειοψηφίας.

Επίκαιρα θέματα

Μια μέρα στο Μουσείο

Διοργανώνεται από την Olympic Air και τη Marfin Laiki Bank σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Μια μέρα στο Μουσείο της Ακρόπολης θα έχουν την ευκαιρία ν' απολαύσουν 3,500 περίπου μαθητές σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου (Γυμνάσια, Λύκεια, Τεχνικές Σχολές) στο πλαίσιο εκπαιδευτικού προγράμματος που διοργανώνουν η Olympic Air και η Marfin Laiki Bank σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Η πρώτη επίσκεψη πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 29 Ιανουαρίου 2010, ενώ το πρόγραμμα θα ολοκληρωθεί τον ερχόμενο Μάιο.

Όπως αναφέρθηκε στη διάρκεια διάσκεψης Τύπου, η επίσκεψη στο Μουσείο της Ακρόπολης εντάσσεται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Μια μέρα στο Μουσείο», σκοπός του οποίου είναι να φέρει σε άμεση επαφή τους μαθητές με την ιστορία του Ελληνισμού και ιδιαίτερα με την τέχνη της κλασικής περιόδου.

Οι εκδρομές θα είναι μονοήμερες και η αναχώρηση θα γίνεται από το αεροδρόμιο Λάρνακας με πρωινή πτήση και επιστροφή με απο-

γευματινή πτήση της ίδιας ημέρας. Το κάθε σχολείο θα μετασχει με 22 μαθητές, οι οποίοι θα επιλεγούν με κλήρωση. Θα συνοδεύονται από το Διευθυντή του σχολείου ή εκπρόσωπό του και ένα ακόμη εκπαιδευτικό. Ομιλητές στη διάσκε-

ψη Τύπου ήταν ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού Ανδρέας Δημητρίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Marfin Laiki Bank Ευθύμιος Μπουλούτας και ο Γενικός Εμπορικός Διευθυντής Olympic Air Σταύρος Δαλιάκας.

Μπορεί ο Έρογλου να διαφοροποιηθεί από τον Ταλάτ;

Εν αναμονή των επικείμενων ψευδοεκλογών της 18ης Απριλίου στα κατεχόμενα, ο Ντερβίς Έρογλου, βασιζόμενος στην αυτοπεποίθησή του που του προσδίδουν οι δημοσκοπήσεις, άρχισε να προβαίνει σε δηλώσεις για την επίλυση του Κυπριακού. Παρά την προσπάθεια του διαμεσολαβητικού μηχανισμού του ΟΗΕ στην Κύπρο να περιώσει τον Ταλάτ, επί της τακτικής του οποίου πολλά επένδυσαν,

Του Χρήστου Ιακώβου

Διευθυντή
του Κυπριακού
Κέντρου Μελετών

εντούτοις η τάση στα κατεχόμενα δεν φαίνεται να αλλάζει. Τόσο η πολιτική ρητορική του Έρογλου όσο και η διακεκρηυγμένη τακτική του στοχοθεσία παραπέμπουν στη γνωστή - εκ του παρελθόντος - σχολή Ντενκτάς, με κάποιες όμως «προσεγγιστικές» τάσεις, που δημιουργούν κάποια επιφανειακή δια-

φορά. Τόσο διεθνώς, όσο και εγχωρίως, υπάρχει μία τάση που καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο Έρογλου θα αποτελέσει ανασταλτικό και, πιθανόν, ανατρεπτικό παράγοντα σε σχέση με τη μέχρι τώρα πορεία που πήραν οι συνομιλίες. Επομένως, το πιο σημαντικό ερώτημα στρατηγικής υπόθεσης που τίθεται με βάση την πιθανότητα εκλογής Έρογλου είναι το εξής: μπορεί ο Έρογλου να αλλάξει τη μέχρι τώρα πορεία των συνομιλιών στη βάση της ρητορικής και των διακηρύξεων του;

Σε σχέση με τη ρητορική του είναι ξεκάθαρη η άποψη του ότι είναι θιασώτης της διεθνούς κατοχύρωσης των στρατηγικών κεκτημένων της Τουρκίας στην Κύπρο από το 1974 και εντεύθεν, δηλαδή της δημιουργίας Τουρκικού κράτους στο βορρά και της διατήρησης της στρατηγικής ομνίας του νοτίου τμήματος. Σε αυτή τη βάση είναι πλήρως ευθυγραμμισμένος με την στρατηγική στοχοθεσία της Τουρκίας στο Κυπριακό. Επομένως, η ουσία του ερωτήματος δεν αφορά στην πιθανότητα αλλαγής της Τουρκικής στρατηγικής αλλά της Τουρκικής τακτικής των τελευταίων ετών στο Κυπριακό.

Η Τουρκία εκμεταλλευόμενη το τεράστιο σφάλμα της Ελληνικής πλευράς, τον Φεβρουάριο του 2004, η οποία απεδέχθη μία στημένη διαδικασία που οδηγούσε τελεολογικά στην

παγίδα του δημοψηφίσματος, κατάφερε να εξέλθει κερδισμένη και εν πολλοίς αποενοχοποιημένη και έκτοτε να προσμετρά νίκες τακτικής, κυρίως στην Ευρωπαϊκή της πορεία. Αυτό που η Τουρκία επιδιώκει σήμερα είναι να συνεχίζονται οι συνομιλίες στο Κυπριακό επιδιώκοντας δύο στόχους τακτικής: πρώτον, να διασφαλίζει ότι το Κυπριακό δεν θα αποτελεί εμπόδιο στην Ευρωπαϊκή της πορεία και δεύτερον, να χρησιμοποιεί την αρνητική πίεση που ασκεί ο χρόνος και τον αμερικανικό-βρετανικό παράγοντα για να καταγράψει όσον το δυνατόν περισσότερες υποχωρήσεις από την Ελληνική πλευρά (π.χ. εκ περιτροπής προεδρία, έποικοι, σταθμισμένη ψήφος). Με αυτά τα δεδομένα τακτικής, ο Έρογλου μπορεί να διαφοροποιηθεί από τον Ταλάτ δυναμιτίζοντας τις συνομιλίες; Η απάντηση είναι σαφώς όχι. Εκτός από το μοχλό που πιθανόν να του δώσει η πλειοψηφία στα κατεχόμενα οι άλλες πραγματικότητες δεν μπορούν να του παράσχουν πολλά περιθώρια ελιγμών. Έστω και αν επιχειρήσει να διαφοροποιηθεί από την ήδη προδιαγεγραμμένη τακτική της Άγκυρας πολύ σύντομα η Τουρκία θα τον αναγκάσει να ευθυγραμμιστεί στη δική της ρότα και να λειτουργήσει στα πραγματικά πλαίσια πολιτικής, οικονομικής και πάνω απ' όλα στρατιωτικής εξάρτησης των κατεχομένων από την «μητέρα πατρίδα». Επομένως, το πρώτο συμπέρασμα στην ανάλυση της υπόθεσης στρατηγικής που θέσαμε είναι ότι πάντα η βάση στρατηγικής πρόβλεψης σε μία επικείμενη πολιτική αλλαγή δεν

είναι το τι λέει ο πολιτικός δρών αλλά το τι μπορεί να κάνει, στη βάση των πραγματικότητων που του επιβάλλει το πολιτικό περιβάλλον. Θα ήταν τουλάχιστον αφέλεια να πιστέψει κάποιος ότι μερικές χιλιάδες ψήφοι στην κατεχόμενη Κύπρο θα επιβάλουν αλλαγή τακτικής στην Τουρκία σε μία περίοδο όπου η υπερεξάπλωση της εξωτερικής της πολιτικής ιεραρχεί ψηλότερα πολύ πιο σημαντικές προτεραιότητες απ' ό,τι το Κυπριακό. Η Τουρκία θέλει κάποιον εντολοδόχο να συνομιλεί στο Κυπριακό και ο Έρογλου θα συνομιλήσει, είτε το θέλει είτε όχι.

Το δεύτερο και πιο ουσιαστικό συμπέρασμα που καταλήγουμε από αυτήν την υπόθεση είναι ότι στο σχεδιασμό στρατηγικής και πιο συγκεκριμένα στην ερμηνεία του τρόπου λήψης αποφάσεων ενός συντελεστή ισχύος σε μία διαδικασία επίλυσης συγκρούσεων αποτελεί μεγάλο σφάλμα να αποδίδεται κεντρικός ρόλος σε πρόσωπα που δεν έχουν μεγάλα περιθώρια ελιγμών έξω από περιορισμούς που θέτει η πραγματικότητα και να εκλαμβάνεται η συμπεριφορά τους ως «στοχευτική» ή να θεωρείται η δράση τους ως «προθετικά ορθολογική» στη βάση της ρητορικής τους. Με άλλα λόγια, αποτελεί μέγα σφάλμα στρατηγικής να διαμορφώνεις σχέδια λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη κομπάρσους που αφήνονται στην ψευδαίσθηση ότι παίζουν ένα πρωταγωνιστικό ρόλο τον οποίο τους εκχωρούν, μέσω ενός εξηρημένου συστήματος, οι υψηλοί τους σεναριογράφοι.

www.geopolitics-gr.blogspot.com

Οι τρεις μεγάλοι στόχοι της Cyta

Συνέντευξη του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Στάθη Κιττή

- ✓ **Λειτουργική αριστεία, Βέλτιστη εμπειρία πελάτη και Καινοτομία-επιχειρηματική διεύρυνση οι τρεις συνιστώσες της στρατηγικής της**
- ✓ **Ικανοποίηση για την πορεία στην Ελλάδα, θετικές οι προοπτικές επέκτασης**
- ✓ **Πώς αντιμετωπίζει τον αυξημένο ανταγωνισμό στην τηλεπικοινωνιακή αγορά**

1. Ποια τα σχέδια και η στρατηγική σας για το μέλλον;

Η Cyta, ένα σύγχρονος ημικρατικός οργανισμός, λειτουργεί με όραμα και στρατηγική για χρόνια τώρα, και είναι σήμερα ένας από τους πιο υγιείς και ανταγωνιστικούς οργανισμούς στον τόπο μας. Η ενίσχυση της ηγετικής θέσης της ως ο κορυφαίος οργανισμός Ολοκληρωμένης Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας, που προσφέρει στους πελάτες της λύσεις που να εξυπηρετούν όλες τις ανάγκες τους σε θέματα ηλεκτρονικής επικοινωνίας, αποτελεί προτεραιότητα, τόσο για τη διοίκηση, όσο και για τη διεύθυνση. Στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων μας έχουμε πάντα την άριστη εξυπηρέτηση των πελατών μας με την ανάπτυξη και προσφορά καινοτόμων υπηρεσιών, σε σωστό συνδυασμό ποιότητας και τιμής. Η νέα τριετής στρατηγική της Cyta για το 2009 - 2011 εστιάζεται σε τρεις βασικές, ψηλού επιπέδου, επιδιώξεις. Η πρώτη και πρωταρχική είναι αυτή που ονομάζουμε Λειτουργική αριστεία. Όπως φαίνεται και από τον τίτλο, στόχος είναι να νοιώθει ο πελάτης μας εμπιστοσύνη προς εμάς, γιατί εμείς με τη σειρά μας είμαστε αξιόπιστοι και σεβόμαστε τον ίδιο και τον χρόνο του. Αξιόπιστοι λοιπόν μέσω ποιοτικών υπηρεσιών, αξιόπιστοι στον τρόπο που τον εξυπηρετούμε, τον υποστηρίζουμε κ.τ.λ.

Ενώ η πρώτη επιδίωξη μας ουσιαστικά άπτεται των βασικών απαιτήσεων του πελάτη μας, η δεύτερη, την οποία ονομάζουμε Βέλτιστη εμπειρία πελάτη, στοχεύει στην συναισθηματική ανάγκη του πελάτη μας. Θέλουμε ο πελάτης να νοιώθει ότι είμαστε οικείοι, οι φίλοι του που γνωρίζουμε όλες τους τις ανάγκες του για ηλεκτρονική επικοινωνία και προσπαθούμε, κατά την επαφή που έχουμε μαζί του, να τον κάνουμε να νοιώσει ότι νοιαζόμαστε πραγματικά για αυτόν. Τέλος, και επειδή η Cyta είναι και ήταν ανέκαθεν ένας πρωτοπόρος Οργανισμός, η τρίτη μας επιδίωξη είναι η καινοτομία και η επιχειρηματική διεύρυνση. Θέλουμε ο Οργανισμός να συ-

Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Cyta χρειάζεται να εκσυγχρονιστεί και να ευθυγραμμιστεί με τις ανάγκες ενός Οργανισμού, ο οποίος λειτουργεί σε ένα από τους πλέον δυναμικούς τομείς στην αγορά

νεχίσει να ενθουσιάζει τους πελάτες του με καινοτόμες υπηρεσίες, καινοτόμους τρόπους συνεργασίας, καινοτόμους τρόπους εξυπηρέτησης. Στόχος είναι να εκκλησούμε ευχάριστα τους πελάτες μας μέσω της συνεχούς ανάπτυξης νέων προσεγγίσεων και νέων υπηρεσιών. Οι τρεις πιο πάνω επιδιώξεις συνεπάγονται πολλά έργα στρατηγικής σημασίας, τα οποία έχουν εντοπιστεί έχουν ιεραρχηθεί και έχουν τροχοδρομηθεί με συγκεκριμένα προγράμματα υλοποίησης.

Επιπλέον, διατηρούμε το σταθερό στόχο που θέσαμε από παλιά για τη μαζική διάδοση των ευρυζωνικών υπηρεσιών στην Κύπρο. Δηλαδή, το κάθε σπίτι και η κάθε επιχείρηση στην Κύπρο να έχει πρόσβαση σε αυτές, βελτιώνοντας την καθημερινότητά τους. Με τη συμβολή της Cyta, μπορεί η χώρα μας να βρίσκεται ανάμεσα σε εκείνες τις χώρες, που προσαρμόζονται έγκαιρα στις ανάγκες της νέας εποχής και που διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στα νέα επιτεύγματα της τεχνολογίας.

2. Πώς εκπνέτε ένα χρόνο παρουσίας της Cyta στην Ελλάδα;

Η εμπορική δραστηριότητα της εταιρείας ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2008. Εκτιμώντας την έως τώρα παρουσία της εταιρείας μας στην Ελλάδα, θεωρώ πολύ σημαντικό το γεγονός ότι σε σχετικά μι-

κρό χρονικό διάστημα, το ιδιόκτητο δίκτυο οπτικών ινών έχει ξεπεράσει τα 1.650 χλμ και οι ενεργοί πελάτες μας έχουν υπερβεί τους 62.000.

Ο δυναμισμός μας από τα πρώτα μας βήματα και η προσήλωσή μας στο αποτέλεσμα και στα εμφανή έργα, συνέβαλαν στο να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη του πελάτη σχεδόν εξαρχής. Πλέον, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι σε αυτό τον ένα χρόνο, η Cyta κατάφερε να γίνει υπολογίσιμη δύναμη στην ελληνική αγορά και να σταθεί ισάξια δίπλα στους μεγάλους τηλεπικοινωνιακούς παροχείς.

Η πορεία της Cyta στην Ελλάδα, από την έναρξη δραστηριότητας μέχρι σήμερα είναι ανοδική και έτσι αναμένεται να παραμείνει και σε βάθος χρόνου. Με την ανάληψη του έργου της Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΚτΠ Α.Ε) αντιμετωπίσαμε προκλήσεις στις οποίες ανταποκριθήκαμε δυναμικά και με αίσθημα ευθύνης απέναντι στον πολίτη, παρά το γεγονός ότι ήμασταν μία νεοσύστατη εταιρεία. Άλλωστε, στη σοβαρότητα της παρουσίας μας οφείλεται και η μετέπειτα έγκριση από την ΚτΠ, μόνο στη Cyta Ελλάδος, πρόσθετης χρηματοδότησης για το έργο στην περιφέρεια.

Σήμερα, έχοντας ολοκληρώσει πια την υλοποίηση του έργου της ΚτΠ, έχουμε παρουσία σε Κεντρική και Δυτική Μακεδονία, σε ολόκληρη την Κρήτη και σε

νησιά του Αργοσαρωνικού ενώ πολύ πρόσφατα επεκτειναμε το ιδιόκτητο δίκτυό μας και στη Θεσσαλονίκη, το δεύτερο μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Ελλάδας. Γεγονός που επιβεβαιώνει και επισφραγίζει την πολύ καλή πορεία μας στη χώρα. Η θετική ανταπόκριση των κατοίκων στη Θεσσαλονίκη και ο αντίστοιχα υψηλός αριθμός νέων συνδέσεων ξεπέρασαν τις προσδοκίες μας. Αυτό πιστεύω ότι οφείλεται στην ήδη σημαντική παρουσία της Cytta στην ελληνική περιφέρεια και στη θετική εικόνα που έχει δημιουργήσει μέχρι σήμερα. Οφείλεται επίσης στο ιδιόκτητο δίκτυο που διαθέτουμε, στη διαφοροποιημένη στρατηγική ξεκινώντας δραστηριότητα πρώτα από την περιφέρεια και στην προσήλωση στην υποστήριξη του πελάτη μετά την πώληση.

3. Πώς βλέπετε να εξελίσσεται ο ανταγωνισμός στην ελλαδική αγορά;

Η κρίση οδηγεί αναπόφευκτα σε συγκέντρωση της αγοράς. Οι εταιρείες οι οποίες έχουν ούτως ή άλλως προβλήματα, είτε θα «λυγίσουν», είτε θα εξαγοραστούν. Κερδισμένες θα είναι αναμφίβολα οι υγιείς εταιρείες, χωρίς πρόβλημα ρευστότητας. Η Cytta στην Ελλάδα θα συνεχίσει να κινείται με τους ίδιους ρυθμούς, έχοντας την αμέριστη υποστήριξη της μητρικής. Από και και πέρα, στόχος είναι ασφαλώς να αναδειχθεί σε έναν από τους κύριους τηλεπικοινωνιακούς παροχείς της χώρας.

4. Πώς αντιμετωπίζετε και πόσο σας έχει επηρεάσει ο ανταγωνισμός; Στην Κύπρο υπάρχουν ήδη δύο εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, η Cytta και η MTN, ενώ άλλη μια εταιρεία αναμένεται να εισέλθει στην κυπριακή αγορά.

Ο ανταγωνισμός αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση για τον Οργανισμό μας, την οποία αντιμετωπίζουμε με υπευθυνότητα, συνέπεια και επίγνωση της ηγετικής μας θέσης. Ο υγιής ανταγωνισμός αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την ορθολογική ανάπτυξη της αγοράς. Θέλουμε να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός, με την προϋπόθεση ότι θα αποφέρει όφελος στον καταναλωτή. Να του δώσει επιλογές, οι οποίες θα είναι προς το συμφέρον του, τόσο σε οικονομικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών. Αναμένουμε ότι οι ανταγωνιστές θα κερδίσουν το μερίδιο αγοράς που τους αναλογεί ανάλογα με τις υπηρεσίες που θα προσφέρουν στους καταναλωτές. Εκείνο που απευόχου να γίνει είναι πόλεμος τιμών, κάτι που αποδείχθηκε σε πολλές αγορές ότι είναι καταστροφικό.

5. Πώς και πόσο σας επηρεάζουν οι συνεχείς προσφορές των ανταγωνιστών σας, όταν εσείς είστε υποχρεωμένοι, με βάση το Νόμο, να κινείστε σε πολύ περιορισμένα ρυθμιστικά πλαίσια;

Απέναντι στους ανταγωνιστές μας προβάλλουμε τα πλεονεκτήματά μας. Το πιο σημαντικό από αυτά είναι το γεγονός ότι προσφέρουμε ολοκληρωμένη γκάμα προϊόντων και το ότι είμαστε πάντα έτοιμοι

να ικανοποιήσουμε κάθε ανάγκη των πελατών μας. Αυτό καθίσταται εφικτό, επειδή διαθέτουμε άρτια τεχνολογική υποδομή, εμπειρία, τεχνογνωσία, ποιότητα, εξειδικευμένο προσωπικό και μια σχέση με τον πελάτη που τη χαρακτηρίζει η εμπιστοσύνη και η οικειότητα

6. Στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των Ημικρατικών Οργανισμών, που βρίσκεται σε εξέλιξη, η Cytta έχει αποκτήσει την απαιτούμενη αυτονομία και ευελιξία για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στο μεταβαλλόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον;

Πιστεύω ότι η ευελιξία είναι βασικός παράγοντας για τη λειτουργία ενός οργανισμού σε καθεστώς ελεύθερης αγοράς. Σε μια αγορά η οποία χαρακτηρίζεται από ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις η ταχύτητα στη λήψη και εκτέλεση αποφάσεων είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της αγοράς και των ανταγωνιστικών πιέσεων από τους εναλλακτικούς παροχείς. Σίγουρα, το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Cytta χρειάζεται να εκσυγχρονιστεί και να ευθυγραμμιστεί με τις ανάγκες ενός Οργανισμού, ο οποίος λειτουργεί σε ένα από τους πλέον δυναμικούς τομείς στην αγορά.

7. Η Cytta τί νέα προϊόντα προγραμματίζει να προσφέρει στο κυπριακό κοινό;

Η Cytta, ήταν παραδοσιακά και παραμένει ένας οργανισμός που ενθάρρυνε και προωθούσε την καινοτομία. Συνεχίζουμε να προσφέρουμε υπηρεσίες με τεχνολογία αιχμής, ποιότητα και προσιτές τιμές. Παρακολουθούμε τις εξελίξεις της τεχνολογίας ώστε να αξιοποιούμε έγκαιρα και προς όφελος των πελατών μας τις νέες δυνατότητες που παρουσιάζονται.

Είναι γνωστό ότι οι δυνατότητες που προσφέρει σήμερα η τεχνολογία είναι απεριόριστες, σε σημείο που δεν μπορούν να προβλεφθούν τα επόμενα βήματα. Τις δυνατότητες αυτές τις εκμεταλλευόμαστε και τις αξιοποιούμε στο μέγιστο βαθμό, προσφέροντας νέες υπηρεσίες και προϊόντα στον Κύπριο καταναλωτή, εύχρηστες και σε προσιτές τιμές. Συνεχίζεται με γοργούς ρυθμούς η εγκατάσταση υποδομής για δημιουργία ενός πλήρως διασυνδεδεμένου περιβάλλοντος, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, όταν αυτοί επικοινωνούν, εργάζονται ή ψυχαγωγούνται. Με τη συμπλήρωση της εγκατάστασης αυτής της υποδομής, οι πολίτες θα μπορούν να κυκλοφορούν μεταξύ διάφορων ασυρμάτων και ενσύρματων τεχνολογιών, χρησιμοποιώντας τη συσκευή της επιλογής τους, κάνοντας χρήση αριθμού εφαρμογών, καθώς και υπηρεσιών ψυχαγωγίας. Η τεχνολογία που απαιτείται για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, είναι πολύπλοκη, αλλά έφτασε η ώρα να θεωρείται αρκετά ώριμη για εφαρμογή.

Παραδείγματα άλλων υπηρεσιών που άρχισαν ήδη να προσφέρονται είναι η ευρωζωνική τηλεφωνία (για τους οικιακούς πελάτες κυρίως), οι υπηρεσίες δικτύωσης για επιχειρηματικούς πελάτες (IP Ethernet), ενώ σύντομα αναμένεται να προσφερθεί η Ευρωζωνική Υπηρεσία για Επιχειρήσεις, που καλύπτει την ενδοεπιχειρησιακή τηλεφωνία (σταθερή και κινητή) μιας επιχείρησης χωρίς την ανάγκη εγκατάστασης ιδιωτικού τηλεφωνικού κέντρου κ.α. Μετά την επιτυχή εισαγωγή της ευρωζωνικής τηλεφωνίας, στα πλαίσια της προσφοράς υπηρεσιών σύγκλισης, εισαγάγαμε υπηρεσίες προσωπικής επικοινωνίας, όπως η

Ο θεσμός των αφυπηρετήσεων θα πρέπει να συνεχιστεί, πιθανόν με κάπως διαφοροποιημένο πλαίσιο που να ανταποκρίνεται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες

CyTanet Message Box (διαχείριση επαφών, ενοποιημένο κιβώτιο μηνυμάτων, instant messaging κλπ), που βοηθούν τον πελάτη να οργανώσει και να επεκτείνει το κοινωνικό και επαγγελματικό του δίκτυο γνωριμιών. Στον γρήγορα αναδυόμενο τομέα της παροχής τηλεφαρμαγών, προσφέρονται επαναστατικές εφαρμογές, στον τρόπο με τον οποίο οι μικρομεσαίες, κυρίως, επιχειρήσεις διεκπεραιώνουν πολλές από τις δραστηριότητες και συναλλαγές τους (e-parking, διαχείριση εγκαταστάσεων, CRM, σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και συνεργασίας).

8. Γνωρίζουμε ότι η Cytta έχει και μια κοινωνική προσφορά. Πώς δραστηριοποιείστε στον τομέα αυτό;

Η Cytta είναι ένας ημικρατικός οργανισμός και η ύπαρξή της είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την κυπριακή κοινωνία και την προσφορά της σε αυτήν. Εδώ και χρόνια, πέρα από τις συνηθισμένες της δραστηριότητες στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, έχει ενεργό εμπλοκή σε κοινωνικές δραστηριότητες, στηρίζει προγράμματα και σχέδια με κοινωφελές περιεχόμενο, κερδίζοντας την εμπιστοσύνη του κοινού της Κύπρου. Ειδικά για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, έχουμε υλοποιήσει έργα που συμβάλλουν στην ανάπτυξη,

- του αθλητισμού (π.χ. χορηγία ποδοσφαίρου, καλαθόσφαιρας κλπ),
- του πολιτισμού (π.χ. στήριξη επαγγελματικών θεατρικών σχημάτων, πολιτιστικών εκδηλώσεων, συναυλιών, κλπ),
- της υγείας και ευημερίας (π.χ. σεμινάρια οδικής ασφάλειας σε μαθητές λυκείων και στρατιώτες (πέραν των 60.000 τελειόφοιτων και στρατιωτών έχουν εκπαιδευτεί τα τελευταία 4 χρόνια), χορηγία του Κέντρου Προληπτικής Παιδιατρικής, δωρεάν προσφορά των υπηρεσιών Charity Direct, και δωρεάν κλήσεων προς υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, δωρεά τηλεκαρτών σε νεοσύλλεκτους στρατιώτες κλπ),
- της παιδείας (π.χ. δωρεάν σύνδεση σχολείων με διαδίκτυο και ειδική χαμηλότερη μηνιαία συνδρομή, δωρεάν φιλοξενία ιστοσελίδων σχολείων/δασκάλων/καθηγητών, διαμόρφωση του Δημοτικού Σχολείου Πεύκας Γεωργιάδης σε πρότυπο ηλεκτρονικό σχολείο, κλπ),
- του περιβάλλοντος (δημιουργία/αναβάθμιση πάρκων/χώρων πρασίνου σε αστικές περιοχές, στήριξη του προγράμματος «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον», διαφημιστική εκστρατεία για καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης κλπ) και βεβαίως,
- της τεχνολογίας και της έρευνας (π.χ. διοργάνωση ημερίδων, στήριξη ηλεκτρονικού ενημερωτικού δελτίου για θέματα τεχνολογίας και επιστήμης κλπ).

9. Ποια η θέση σας στο υπό συζήτηση θέμα της ταυτοποίησης της υπηρεσίας προπληρωμένης κινητής τηλεφωνίας;

Είναι γεγονός ότι αριθμός χωρών έχει προχωρήσει σε νομοθετικές ρυθμίσεις που στόχο έχουν την κατάργηση της ανωνυμίας στην υπηρεσία προπληρωμένης κινητής τηλεφωνίας. Είναι όμως επίσης γεγονός ότι ανάλογος αριθμός χωρών, μεταξύ των οποίων ο Καναδάς, η Τσεχία, η Ολλανδία, η Ιρλανδία και η Αγγλία έχουν εξετάσει την πιθανότητα επιβολής τέτοιων νομοθετικών ρυθμίσεων και την έχουν απορρίψει. Οι λόγοι απόρριψης της επιβολής νομοθετικών ρυθμίσεων σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα του μέτρου για αντιμετώπιση των προβλημάτων εγκληματικότητας, με θέματα κόστους και βαθμού δυσκολίας στην εφαρμογή και με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των τελικών χρηστών.

Σε ό,τι αφορά την αποτελεσματικότητα του μέτρου αυτού για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας και παρά το γεγονός ότι ο λόγος αυτός αναφέρεται από όλους όσοι υποστηρίζουν τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος, δεν υπάρχουν δημοσιευμένες μελέτες ή άλλα στοιχεία τα οποία να αποδεικνύουν ότι η άρση της ανωνυμίας στην προπληρωμένη κινητή τηλεφωνία θα οδηγούσε σε μείωση της εγκληματικότητας. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι, εάν θεωρηθεί αναγκαία η επιβολή νομοθετικών μέτρων για άρση της ανωνυμίας στην προπληρωμένη κινητή τηλεφωνία, το μέτρο αυτό θα είναι άνευ σημασίας εάν δεν επεκταθεί η εφαρμογή της ίδιας ρύθμισης και στην ιδιοκτησία ή/και χρήση εφαρμογών τηλεφωνίας μέσω διαδικτύου, φορητούς υπολογιστές ή και άλλου είδους εξοπλισμό που είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί για ηλεκτρονική επικοινωνία.

Εκείνο που είναι γενικά αποδεκτό είναι ότι η υιοθέτηση μέτρων εγγραφής και ελέγχου των στοιχείων

Ο υγιής ανταγωνισμός αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την ορθολογική ανάπτυξη της αγοράς. Εκείνο που απεύχομαι να γίνει είναι πόλεμος τιμών, κάτι που αποδείχθηκε σε πολλές αγορές ότι είναι καταστροφικό

των χρηστών της προπληρωμένης υπηρεσίας κινητής τηλεφωνίας συνεπάγεται μεγάλο κόστος, το οποίο σε τελική ανάλυση μετακυλιέται στους καταναλωτές. Σημειώνεται επίσης ότι για την εγγραφή των υφιστάμενων χρηστών έχει υπολογιστεί ότι θα απαιτηθεί πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Επιπρόσθετα, δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι η προπληρωμένη υπηρεσία κινητής τηλεφωνίας είναι δημοφιλής σε μια μεγάλη μερίδα πελατών και τυγχάνει της προτίμησης των καταναλωτών αυτών για μια σειρά από λόγους που δεν σχετίζονται με την εγκληματικότητα. Η ευκολία στη χρήση της υπηρεσίας και ο απλός τρόπος ελέγχου του ύψους των λογαριασμών, αποτελούν πλεονεκτήματα που δεν πρέπει να αφαιρεθούν από τους χρήστες. Για την Κύπρο είναι επίσης σημαντικό να τονιστεί ότι η υπηρεσία προτιμάται από τουρίστες ή επισκέπτες σύντομης διάρκειας και αποτελεί μια συμφέρουσα εναλλακτική λύση στη διεθνή περιαγωγή.

Τέλος, σε ό,τι αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων, υπάρχει η θέση που υποστηρίζει ότι, εφόσον η συλλογή και η τήρηση προσωπικών δεδομένων δεν είναι αναγκαία για την παροχή της υπηρεσίας προπληρωμένης κινητής τηλεφωνίας, τότε η τήρηση προσωπικών δεδομένων είναι αντίθετη με τη σχετική νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, αφού δεν υπάρχει λόγος συγκέντρωσης ή επεξεργασίας των δεδομένων αυτών. Επιπρόσθετα, χωρίς ρύθμιση του ζητήματος και των συνθηκών της αποκάλυψης των επικοινωνιών, η κατάργηση της ανωνυμίας στην προπληρωμένη κινητή τηλεφωνία απλά θα προσθέσει κόστος χωρίς ουσιαστικό όφελος.

Η ψήφιση του νόμου για κατάργηση της ανωνυμίας δημιουργεί δυνατότητες για άλλες παράνομες δράσεις όπως παράνομη εισαγωγή καρτών SIM και παράνομη αγορά πλαστών εγγράφων. Συγκεκριμένα, υπάρχει δυνατότητα εισαγωγής καρτών SIM προπληρωμένης κινητής τηλεφωνίας από άλλες χώρες στις οποίες επιτρέπεται η ανώνυμη τηλεφωνία, με περιαγωγή. Ήδη στην Ελλάδα στην οποία πρόσφατα έχει ψηφιστεί ο νόμος έχει δημιουργηθεί παράνομη αγορά καρτών SIM με ενεργοποιημένη τη συν-

δεση προπληρωμένης τηλεφωνίας, οι οποίες περιλαμβάνουν και χρόνο ομιλίας. Επίσης, υπάρχει κίνδυνος για δήλωση πλαστών στοιχείων με αποτέλεσμα τη δημιουργία αγοράς πλαστών εγγράφων, όπως έχει παρατηρηθεί στην Ελλάδα.

10. Γιατί οι Κύπριοι πολίτες δεν μπορούν να αγοράσουν μεγάλες ταχύτητες ευρυζωνικών υπηρεσιών, όπως σε άλλες χώρες;

Η Cyta από το Νοέμβριο του 2008 προχώρησε σε διπλασιασμό των ταχυτήτων όλων των πελατών της με παράλληλη μείωση των τιμών καθώς και την εισαγωγή πιο ψηλών ταχυτήτων λήψης που φτάνουν μέχρι και 4Mbps για οικιακούς πελάτες και μέχρι 8Mbps για επιχειρηματικούς πελάτες. Οι ταχύτητες αποστολής έχουν επίσης αναβαθμιστεί ανάλογα με το προϊόν. Πολύ σύντομα θα υποβληθεί πρόταση στο Γραφείο Επιτρόπου Ρύθμισης Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων για εισαγωγή προϊόντων με ακόμα πιο ψηλές ταχύτητες, αφού η αρχιτεκτονική του δικτύου μας επιτρέπει ταχύτητες από 16 MB/s μέχρι 30 MB/s.

11. Σε περιοχές εκτός πόλεων, οι κάτοικοι αντιμετωπίζουν προβλήματα με το διαδίκτυο. Πως θα ενεργήσει η CYTA;

Παγκύπρια η σημερινή δυνατότητα κάλυψης είναι 98% των συνδέσεων για παροχή των προϊόντων DSL Access/ NetRunner για πρόσβαση στο διαδίκτυο και 96% για παροχή και τηλεόρασης (CytaVision). Όσον αφορά συγκεκριμένα τις αγροτικές περιοχές, σήμερα καλύπτεται το 82% των συνολικών συνδέσεων για παροχή υπηρεσιών διαδικτύου και αναμένεται ότι μέχρι το τέλος του 2010 θα υπάρξει σχεδόν πλήρης κάλυψη. Σημειώνεται ότι η Cyta έχει προχωρήσει στην κάλυψη αυτών των περιοχών με ίδια κεφάλαια χωρίς να έχει παραχωρηθεί καμία επιχορήγηση είτε από την Κυβέρνηση είτε από την ΕΕ (όπως έχει γίνει σε πολλές άλλες χώρες της ΕΕ), πράγμα το οποίο έχει αυξήσει κατά πολύ το ανά σύνδεση κόστος της.

12. Πώς προτίθεστε να χειριστείτε το θέμα των πρόωρων αφυπηρέτησεων, με δεδομένες τις αντιδράσεις που έχουν παρατηρηθεί πρόσφατα;

Το σχέδιο πρόωρης/ευδόκιμης αφυπηρέτησης υπαλλήλων της Cyta καθιστά δυνατή την έγκαιρη ανανέωση του προσωπικού με άτομα ικανά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των συνεχών τεχνολογικών, εμποροοικονομικών και άλλων εξελίξεων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και τη συγκράτηση τόσο του μέσου όρου ηλικία όσο και του μέσου όρου μισθολογίου σε χαμηλά επίπεδα. Ο θεσμός αυτός συνέβαλε επίσης σημαντικά στη συγκράτηση του συνολικού αριθμού προσωπικού του Οργανισμού σε σταθερό επίπεδο εδώ και πολλά χρόνια, παρά την εκρηκτική αύξηση του εύρους και της πολυπλοκότητας των υπηρεσιών της Cyta. Συγκεκριμένα, ο συνολικός αριθμός προσωπικού

του Οργανισμού παραμένει σταθερός από το 1992 μέχρι σήμερα ενώ κατά την ίδια περίοδο ο κύκλος εργασιών της Cyta τετραπλασιάστηκε περίπου, οι δε υπηρεσίες του Οργανισμού σήμερα είναι ασύγκριτα περισσότερες, πιο προηγμένες και καλύπτουν πολύ μεγαλύτερο φάσμα αναγκών της κοινωνίας μας. Παράλληλα, το συνολικό μισθολόγιο παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο, εξαιρουμένων των τιμαριθμικών αυξήσεων και των γενικών αυξήσεων κατά την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Δηλαδή οι αυξήσεις που αντιστοιχούν στην ανέλιξη του προσωπικού κατά μισθολογική βαθμίδα δεν επιβάρυναν το συνολικό μισθολόγιο, αφού αντισταθμίστηκαν από την ηλικιακή ανανέωση λόγω του σχεδίου πρόωρης αφυπηρέτησης υπαλλήλων.

13. Τι κεφάλαιο διαχειρίζεται το συνταξιοδοτικό ταμείο της Cyta; Πώς θα αντιμετωπίσετε το θέμα του Ταμείου Συντάξεως, αφού κάθε χρόνο η Cyta καλείται να συνεισφέρει περισσότερα στο Ταμείο; Η εκτίμηση είναι ότι με μαθηματική ακρίβεια οι αυξήσεις στα Ταμεία Συντάξεων θα οδηγήσουν σε μια δεκαετία τον Οργανισμό σε δύσκολη οικονομική θέση.

Το κεφάλαιο που διαχειρίζεται το συνταξιοδοτικό ταμείο της Cyta είναι γύρω στα 700εκ. Ακριβώς για τους λόγους που αναφέρετε, έχουμε ξεκινήσει ένα διάλογο με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις του προσωπικού για την εξεύρεση ρυθμίσεων που να μην επηρεάζουν τα σημερινά ωφελήματα των υπαλλήλων. Στόχος μας είναι η διασφάλιση και η βιωσιμότητα του Σχεδίου Συνταξιοδότησης των υπαλλήλων, αλλά και της ίδιας της Cyta, δεδομένου ότι τα

τελευταία 15 χρόνια ο Οργανισμός καλείται να καλύψει όλο και περισσότερα ελλείμματα.

Το Σχέδιο Συνταξιοδότησης εξαρτάται απόλυτα από τη βιωσιμότητα της Cyta. Ο Οργανισμός για να εξακολουθήσει να είναι υγιής και εύρωστος, θα πρέπει να περιορίσει το εργατικό κόστος και το κόστος των προσφερομένων υπηρεσιών, δεδομένου και του σκληρού ανταγωνισμού που δέχεται. Αυτό που εξετάζουμε, είναι η αλλαγή των όρων εργοδότησης του νεοεισερχόμενου προσωπικού, ώστε, αντί να εντάσσεται στο υφιστάμενο σχέδιο συντάξεως που είναι σχέδιο καθορισμένων ωφελημάτων, να εντάσσεται σε σχέδιο που θα στηρίζεται σε καθορισμένες συνεισφορές, τόσο από τον εργοδότη, όσο και από το προσωπικό.

Η πρόταση της Cyta προνοεί αρχική εισφορά 5% εκ μέρους της Cyta και 5% εκ μέρους του υπαλλήλου, με σταδιακή αύξηση της εισφοράς της Cyta μέχρι 10% και παράλληλη προαιρετική αύξηση της εισφοράς του υπαλλήλου.

Έχουν εκφραστεί κάποιες επιφυλάξεις ότι με το μέτρο αυτό δημιουργούνται εργαζόμενοι δύο ταχυτήτων. Κάτι τέτοιο όμως δεν ευσταθεί, αφού, σύμφωνα με τις αναλογιστικές μας μελέτες, για εισφορές 5% που αυξάνονται στο 10% σε διάστημα 12 χρόνων από τη Cyta, τα ωφελήματα των νέων μελών αναμένεται να κυμανθούν μεταξύ 80% -120% των ωφελημάτων των παρόντων μελών του υφιστάμενου σχεδίου συντάξεως, ανάλογα με την ηλικία πρόσληψής τους. Οι συζητήσεις συνεχίζονται τόσο με τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις του Οργανισμού, όσο και με τις Συνομοσπονδίες ΣΕΚ και ΠΕΟ.

Το Σχέδιο Συνταξιοδότησης εξαρτάται απόλυτα από τη βιωσιμότητα της Cyta. Ο Οργανισμός για να εξακολουθήσει να είναι υγιής και εύρωστος, θα πρέπει να περιορίσει το εργατικό κόστος και το κόστος των προσφερομένων υπηρεσιών

Χρειαζόμαστε ανάπτυξη και όχι φόρους!

Συνέντευξη στο EUROΚΕΡΔΟΣ του Αντιπροέδρου της ΟΕΒ κ. Φίλιου Ζαχαριάδη

- ✓ Πώς η κυπριακή οικονομία θα καταφέρει να απεγκλωβιστεί από την κρίση
- ✓ Θα πρέπει να σκεφτούμε άλλους τρόπους ανάπτυξης της οικονομίας μας
- ✓ «Ναι» στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων, «ναι» στην προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων

Δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση να βρεις άτομο με τόσο «βαρύ» βιογραφικό και με τόσο μεγάλη εμπειρία στον οικονομικό τομέα, όπως ο κ. Φίλιος Ζαχαριάδης. Επιχειρηματίας εδώ και δεκαετίες ο ίδιος, για πολλά-πολλά χρόνια Πρόεδρος του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου επί τριών Διοικητών (Αυξέντη Αυξεντίου, Χριστόδουλου Χριστοδούλου, Αθανάσιου Ορφανίδη), αλλά και Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων. Αν και σίγουρα θα μας έχουν διαφύγει αρκετά από τα αξιώματα που κατά καιρούς έχει λάβει και κάμποσες από τις θέσεις-κλειδιά που έχει υπηρετήσει, εμείς θα εστιάσουμε το ενδιαφέρον μας στο περιεχόμενο της πολύ ενδιαφέρουσας συνέντευξης που μας παραχώρησε ο κ. Ζαχαριάδης. Αναφέρεται στην τρέχουσα κρίση, στις επιπτώσεις της στην πραγματική κυπριακή οικονομία, αλλά παράλληλα προτείνει μέτρα προκειμένου να αναταχθεί η οικονομία μας. Θεωρεί το δημοσιονομικό έλλειμμα ως το μεγαλύτερο πρόβλημα της οικονομίας και καλεί την Κυβέρνηση να περιορίσει τις δαπάνες της δημόσιας διοίκησης και να αντλήσει έσοδα από μια σειρά πηγών. Διαφωνεί κάθετα όμως, με την επιβολή νέων φόρων, καθώς μεσομακροπρόθεσμα, βλέπει τη βελτίωση των δημόσιων οικονομικών, μέσα από την ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας.

ΕΡ: Ποιος είναι ο ρόλος της ΟΕΒ και πώς πιστεύει ότι η Κύπρος θα πρέπει να εξέλθει από την οικονομική κρίση;

ΑΠ: Η ΟΕΒ ως εκπρόσωπος των Εργοδοτών και των Βιομηχάνων, των επιχειρηματιών θα ελέγα γενικότερα, προσφέρει τις υπηρεσίες της εδώ και πολλές δεκαετίες, με βασικό της μέλημα να είναι η διασφάλιση της εργασιακής ειρήνης στην Κύπρο. Σε στενή συνεργασία με την Κυβέρνηση και με τους άλλους κοινωνικούς εταίρους, δια-

πραγματεύεται το περιεχόμενο των συλλογικών συμβάσεων, ώστε να μην οδηγηθούν οι επιχειρήσεις σε αναστολή των εργασιών τους, λόγω του υψηλού εργατικού κόστους.

Σε ό,τι αφορά τη διεθνή οικονομική κρίση που επεκτάθηκε και στην Κύπρο, το πιο σημαντικό θέμα που θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε, είναι το γεγονός ότι, δυστυχώς, τις τελευταίες δεκαετίες καλπάζει το κόστος του δημόσιου τομέα. Θεωρούμε λοιπόν ότι το πρωταρχικό πράγμα που θα πρέπει να γίνει είναι η τιθάσευση αυτής της πορείας, είτε με περιορισμό της εισδοχής, είτε με μείωση των κλιμάκων στους νεοεισερχόμενους στη δημόσια διοίκηση. Δεν θα θέλαμε να φτάσουμε στο σημείο της μείωσης των μισθών. Προτείνεται να μην δοθούν αυξήσεις στο δημόσιο τομέα, αλλά ακόμη και αν δεν δοθούν αυξήσεις, υπάρχει ήδη ένα σημαντικό επιπλέον κόστος γύρω στο 5% το οποίο περιλαμβάνει τις αυξήσεις των κλιμάκων και την Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή.

Στη συνέχεια, θεωρούμε ότι ο τρόπος που η κυπριακή οικονομία θα πρέπει να βαδίσει, είναι η ενθάρρυνση της ανάπτυξης και η δημιουργία προϋποθέσεων για ίδρυση νέων επιχειρήσεων και νέων επενδυτικών πρωτοβουλιών. Με αυτό

Δυστυχώς, τις τελευταίες δύο δεκαετίες καλπάζει το κόστος του δημόσιου τομέα. Θεωρούμε λοιπόν ότι το πρωταρχικό πράγμα που θα πρέπει να γίνει είναι η τιθάσευση αυτής της πορείας

τον τρόπο και τα έσοδα του κράτους θα αυξηθούν προς όφελος των δημοσιονομικών επιδόσεων, αλλά παράλληλα θα περιοριστεί και η ανεργία.

ΕΡ: Πόσο έντονα έχει επηρεάσει η κρίση την πραγματική κυπριακή οικονομία;

ΑΠ: Η κρίση έχει αγγίξει όλο το φάσμα των επιχειρήσεων. Έχει παρατηρηθεί μια μείωση της κατανάλωσης γύρω στο 10% και παράλληλα υπάρχει επίπτωση και στην πορεία των θέσεων εργασίας. Η πραγματική πάντως οικονομία πλήττεται κυρίως από τη μείωση των εσόδων του τουρισμού και από τον περιορισμό του εισοδήματος που δημιουργούσε ο κατασκευαστικός τομέας, μέσω της αγοράς ακινήτων από ξένους. Το σοβαρότερο ωστόσο πρόβλημα είναι το δημοσιονομικό, με τη δημιουργία υψηλού ελλείμματος.

ΕΡ: Στην Ελλάδα προτείνονται μέτρα όπως η αύξηση του ΦΠΑ, προκειμένου να περιοριστεί το δημοσιονομικό έλλειμμα. Πιστεύετε ότι ανάλογες πολιτικές θα έπρεπε να υιοθετηθούν και στην Κύπρο;

ΑΠ: Θεωρούμε ότι οποιαδήποτε φορολογική επιβάρυνση - είτε άμεση, είτε έμμεση - αφαιρεί ρευστότητα από την αγορά και πλήττει ακόμη περισσότερο τις ήδη πληγείσες επιχειρήσεις. Εί-

μαστε λοιπόν εναντίον οποιασδήποτε αύξησης φορολογίας, αυτή την περίοδο. Γνωρίζουμε ότι είναι αναγκαίο να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα, πλην όμως θεωρούμε ότι θα πρέπει να επιλεγούν όλοι οι άλλοι τρόποι, εκτός από την αύξηση της φορολογίας.

ΕΡ: Θα μπορούσε κάποιος να αντιτάξει ότι η ΟΕΒ προτείνει μεν σωστά μέτρα, που όμως αποδίδουν σε βάθος χρόνου, όταν όμως το πρόβλημα του δημοσιονομικού ελλείμματος θα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα.

ΑΠ: Πιστεύουμε ότι μέσα από την ενθάρρυνση της ανάπτυξης θα αυξηθούν και τα δημόσια έσοδα. Επιπλέον, υπάρχουν διάφοροι τομείς όπου θα μπορούσαν να δημιουργηθούν άμεσα έσοδα. Για παράδειγμα η πιο γρήγορη έκδοση πολεοδομικών αδειών, η πολεοδομική αμνηστία, κ.λπ.

ΕΡ: Οι αναλυτές προσδοκούν από φέτος κάποια ανάκαμψη στη διεθνή οικονομία. Στην Κύπρο όμως δεν φαίνεται να επικρατεί κλίμα αισιοδοξίας.

ΑΠ: Η διεθνής ανάκαμψη θα γίνει βαθμιαία και μάλιστα με μικρά και αργά βήματα. Θα βοηθήσει βέβαια σε κάποιο βαθμό η πορεία της ισοτιμίας στερλίνιας-ευρώ, καθώς ελπίζουμε ότι το τουριστικό μας προϊόν θα γίνει ανταγωνιστικότερο. Ωστόσο, δεν φαίνεται ότι η αναμενόμενη ανάκαμψη στην Αγγλία θα είναι αρκετή ώστε να οδηγήσει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και πάλι τους Άγγλους στην απόκτηση εξοχικών κατοικιών από την Κύπρο, προκειμένου ο κατασκευαστικός τομέας να ανακάμψει τόσο γρήγορα. Επομένως θα πρέπει να σκεφτούμε και άλλους τρόπους ανάπτυξης της οικονομίας, μέσα από τις βιομηχανίες, ή μέσα από μια σημαντική προσέλκυση ξένων κεφαλαίων, για παράδειγμα από τη

Η κρίση έχει αγγίξει όλο το φάσμα των επιχειρήσεων. Έχει παρατηρηθεί μια μείωση της κατανάλωσης γύρω στο 10% και παράλληλα υπάρχει επίπτωση και στην πορεία των θέσεων εργασίας

Ρωσία. Θα πρέπει οι υπηρεσίες που προσφέρονται από ελεγκτικά και δικηγορικά γραφεία, να προσελκύσουν αυτές τις επενδύσεις, οι οποίες ίσως και να καλύψουν τις απώλειες από τις ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως από την Αγγλία..

ΕΡ: Πιστεύετε ότι οι κυπριακές επιχειρήσεις επιβαρύνονται με υψηλά επιτόκια; Και αν ναι, τι θα μπορούσε να γίνει προκειμένου να αρθεί αυτό το συγκριτικό μειονέκτημα των κυπριακών επιχειρήσεων;

ΑΠ: Υπολογίζεται ότι έχουμε γύρω στο 2%-3% υψηλότερα επιτόκια από αυτά της Ευρώπης. Τα επιτόκια χορηγήσεων λοιπόν είναι πράγματι υψηλά και αυτό οφείλεται κυρίως στο

μεγάλο ύψος των καταθετικών επιτοκίων. Προσπαθούμε εδώ και περίπου ένα χρόνο να βρούμε τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος. Κατά την εκτίμησή μου, η μόνη διέξοδος που παραμένει προκειμένου οι τράπεζες να βοηθηθούν να χαμηλώσουν τα επιτόκια είναι η χρήση των καλυπτικών ομολόγων, όπου σύμφωνα με πληροφορίες μας, το σχετικό νομοσχέδιο βρίσκεται υπό επεξεργασία στο Υπουργείο Οικονομικών και ελπίζουμε ότι σύντομα θα ψηφιστεί, έτσι ώστε οι τράπεζες να μπορέσουν να αντλήσουν ρευστότητα και να μειώσουν τα επιτόκιά τους.

ΕΡ: Υπάρχουν παράπονα επιχειρήσεων ότι δεν έχουν πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό;

ΑΠ: Δεν υπάρχουν πολλά παράπονα. Δίδονται δάνεια, με τις τράπεζες όμως να ζητούν συχνά επιπλέον καλύψεις.

ΕΡ: Βλέπετε φέτος να κλείνουν επιχειρήσεις στην Κύπρο; Φοβάστε «λουκέτα»;

ΑΠ: Όχι, διότι πάρα πολλές επιχειρήσεις στην Κύπρο έχουν μικρό-οικογενειακό χαρακτήρα, οι οποίες μπορούν με αντίστοιχη πρόβλεψη της κατάστασης, με κάποια δανειοδότηση, κ.λπ., να διατηρηθούν μέχρι να περάσει η κρίση.

ΕΡ: Είναι υπερδανεισμένες οι κυπριακές επιχειρήσεις;

ΑΠ: Είναι υπερδανεισμένες, αλλά όχι σε απαγορευτικό βαθμό. Πρόκειται για αποδοτικές επιχειρήσεις, που ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους. Δεν παρατηρήσαμε καμιά αύξηση πτωχεύσεων, ή κάποιο άλλο στοιχείο που να δείχνει ότι αυτός ο υπερδανεισμός έχει οδηγήσει σε κλείσιμο επιχειρήσεων.

Απαραίτητες οι δημόσιες συγκοινωνίες

Συνέντευξη του τέως Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Νίκου Νικολαΐδη

- ✓ Να μην σταματήσουν οι προσπάθειες για σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών
- ✓ Είναι το αποτελεσματικότερο μέσο αντιμετώπισης του κυκλοφοριακού προβλήματος
- ✓ Πώς προωθήθηκαν με ταχύτερους ρυθμούς τα δημόσια έργα μέσα στο 2009
- ✓ Εξαιρετο το έργο της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας

Κλείνοντας δύο χρόνια στο πηδάλιο του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ο κ. Νίκος Νικολαΐδης κλήθηκε να επιταχύνει τους ρυθμούς υλοποίησης των έργων, προκειμένου να μειωθούν οι επιπτώσεις από τη διεθνή κρίση στην κυπριακή οικονομία. Κλήθηκε επίσης να ανταποκριθεί σε μια σειρά από δύσκολα θέματα, που σχετίζονται με την οικονομία, την ποιότητα ζωής και την ασφάλεια του Κύπριου πολίτη: δημόσιες συγκοινωνίες, την εμπορική ναυτιλία, οδική ασφάλεια, Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, προστασία αρχαιοτήτων, χρήσεις νέων τεχνολογιών.

Ο κ. Νίκος Νικολαΐδης αναφέρεται περιληπτικά στο πολύ σημαντικό έργο που έγινε επί των ημερών του, επαινεί το προσωπικό και τα στελέχη του Υπουργείου για το ζήλο και την ικανότητά τους, ενώ μιλά και για αυτά που θα πρέπει να γίνουν στο μέλλον. Γιατί πιστεύει ότι ουδέποτε ολοκληρώνεται το έργο ενός Υπουργού, καθώς υπάρχει μια συνεχής διαδικασία και μια μεταβίβαση της σκυτάλης, με στόχο την ανάπτυξη της Κύπρου.

Ερ: κ. Υπουργέ, σε λίγες ημέρες κλείνετε δύο χρόνια στο πηδάλιο του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Πως αποτιμάτε σε γενικές γραμμές το έργο της διετίας αυτής;

Απ: Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ) είναι ένα Υπουργείο με εξαιρετικά πολυσχιδές πεδίο δραστηριοτήτων και αρμοδιοτήτων. Παρέχει ως εκ τούτου σημαντικά περιθώρια παραγωγής έργου. Όταν ξεκινούσα πριν δύο περίπου χρόνια, δεν μπορούσα να γνωρίζω ακριβώς τις προκλήσεις που υπήρχαν για επίλυση σημαντικών και χρόνιων προβλημάτων. Τις αντιλήφθηκα όμως γρήγορα, όπως γρήγορα αντιλήφθηκα και κάτι άλλο. Ότι το συγκεκριμένο Υπουργείο, αλλά και τα Τμήματά του, είναι στελεχωμένο με φιλότιμους, ικανούς και εργατικούς υπαλλήλους, που το μόνο που χρειάζονται για να αποδώσουν είναι να τους θέτεις συγκεκριμένους στόχους και οράματα. Αυτό ήταν το μόνο που έπραξα και πιστεύω,

όλοι μαζί, συλλογικά, έχουν πετύχει σημαντικό έργο, το οποίο φυσικά σε τελική ανάλυση θα κρίνει ο πολίτης τον οποίο όλοι έχουμε υποχρέωση να υπηρετούμε.

Ερ: Πρόσφατα έγινε μεγάλη συζήτηση για το θέμα του βαθμού υλοποίησης του Κρατικού Προϋπολογισμού. Ακουστήκαν στοιχεία εκατέρωθεν.

Ποια είναι τελικά η πραγματικότητα;

Απ: Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων έχει θέσει πολύ υψηλά στις προτεραιότητές του την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων εκτέλεσης των δημοσίων έργων και την εισαγωγή κατάλληλων μηχανισμών για την έγκαιρη υλοποίησή τους. Η επίτευξη του στόχου αυτού, σημαίνει αύξηση της παραγωγικότητας και αποτελεσματικότητας του δημοσίου τομέα, και θα συνεισφέρει σημαντικά στην αντιμετώπιση και απόμειωση των επιπτώσεων από την παγκόσμια οικονομική κρίση αυξάνοντας την ανταποδοτικότητα των επενδύσεων σε κατασκευαστικά έργα. Η πίστη των δημοσίων κατασκευαστικών έργων και η αύξηση της ανταποδοτικότητας τους προωθούνται μέσα από τις πιο κάτω ενέργειες:

- Απλοποίηση και επίτευση διαδικασιών που αφορούν την εμπλοκή των διαφόρων κυβερνητικών υπηρεσιών (έναρξη διαφόρων σταδίων έργου ενωρίτερα, παράλληλη και όχι διαδοχική υλοποίηση των διαφόρων σταδίων κλπ).

- Αποτελεσματικότερος συντονισμός και διασύνδεση των υπηρεσιών κοινής ωφελείας με την εκτέλεση των έργων.

- Αξιοποίηση νέων μεθόδων εκτέλεσης των έργων (Μελέτη - Κατασκευή, Μελέτη - Κατασκευή - Μακροχρόνια Συντήρηση, ενοικιαγορά κλπ).

- Εισαγωγή νέων όρων στα συμβόλαια εκτέλεσης που να προνοούν παράλληλη εργασία, διευρυμένα ωράρια κλπ.

- Εισαγωγή του θεσμού της ανταμοιβής (bonus) για την ενωρίτερη συμπλήρωση ενός έργου.

Η προσπάθεια επίτευξης της υλοποίησης δημοσίων έργων αντικατοπτρίζεται στα αποτελέσματα του 2009. Κατά το χρόνο αυτό συντημήθηκαν οι χρόνοι ωρίμανσης πολλών έργων με αποτέλεσμα να επιτευχθεί η σύναψη συμβάσεων προϋπολογιζόμενου κόστους πέραν των 170εκ. σε σύγκριση με 86εκ. το 2008. Επίσης, κατά το 2009 αυξήθηκε σημαντικά ο βαθμός υλοποίησης του αναπτυξιακού προϋπολογισμού του Τμήματος Δημοσίων Έργων, και μάλιστα επί μεγαλύτερου ποσού εγκεκριμένου προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα, το 2009 ο βαθμός υλοποίησης έφθασε ξεπέρασε το 78,2% σε σχέση με 65,8% το 2008 και το 64,3% το 2007. Σε πραγματικά ποσά, συγκρίνοντας τις αναπτυξιακές δαπάνες του Τμήματος Δημοσίων Έργων για τα έτη 2009 και 2008, υπάρχει αύξηση 35%.

Ερ: Οι αριθμοί που μόλις αναφέρατε προφανώς θα αφορούν συγκεκριμένα έργα. Ποια είναι τα κυριότερα έργα που προωθείτε αυτή τη στιγμή Παύκπρια;

Απ: Αποδίδουμε τεράστια σημασία στο κεφάλαιο της αειφόρου ανάπτυξης. Ως στόχο μας έχουμε θέσει τη στοχευμένη και πιο αποδοτική αναπτυξιακή πολιτική και την επιλογή έργων με μεγάλη προστιθέμενη αξία και κοινωνικό όφελος. Προς τούτο προωθούνται σημαντικά έργα στήριξης της υπαίθρου με τη βελτίωση του οδικού δικτύου που οδηγεί σε αυτή. Εξαιρετικά μεγάλης σημασίας αυτοκινητόδρομοι προς την ύπαιθρο, όπως οι αυτοκινητόδρομοι, Αστρομερίτη - Ευρύχου, Ανθούπολης - Παλαιχωρίου, Λεμεσού - Σαϊττά και Πάφου - Πόλης Χρυσοχούς, προωθούνται με ταχείς ρυθμούς, με απόλυτο σεβασμό στην ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος που διασφαλίζεται με την προώθηση ολοκληρωμένων μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από κάθε τέτοιο έργο. Παράλληλα, προωθούνται στις πόλεις δίκτυα ποδηλατοδρόμων.

Στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης έχει δοθεί τεράστια σημασία στην ανάπτυξη ενός σύγχρονου δικτύου αυτοκινητοδρόμων μεταξύ των αστικών κέντρων και των βασικών λιμένων και αερολιμένων της χώρας. Κατά τη διετία 2008-2009 έχουν προωθηθεί και έχουν ήδη αρχίσει να κατασκευάζονται ο νέος κόμβος στην περιοχή ΓΣΠ, η αναβάθμιση σε 6 λωρίδες του αυτοκινητοδρόμου Λευκωσίας - Αλάμπρας, και ο κάθετος δρόμος από το Λιμάνι Λεμεσού προς τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού - Πάφου.

Παράλληλα έχουν προωθηθεί σημαντικοί δρόμοι εντός αστικών περιοχών όπως οι λεωφόροι 1ης Απριλίου και Ελευθερίας για σύνδεση του Παραλιμνίου με την Δερύνεια, η Λεωφόρος Αρχαγγέλου στην Λευκωσία, ο Βόρειος Παρακαμπτήριος Πάφου, ο παραλιακός δρόμος Λάρνακας - Δεκέλειας κλπ.

Ιδιαίτερη σημασία έχει δοθεί στη βελτίωση του οδικού δικτύου της υπαίθρου. Έχει ήδη αρχίσει η κατασκευή σημαντικών έργων όπως οι δρόμοι Καλό Χωριό - Ζωοπηγή, Κελλάκι - Εφταγώνια, Άγιος Δημήτριος - Λεμούθου, Πλάτρες - Πρόδρομος κλπ.

Στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης έχουν προωθηθεί και σημαντικά έργα προστασίας της παραλίας καθώς και αλιευτικά καταφύγια, όπως οι κυματοθραύστες στην Πόλη Χρυσοχούς, στον Κάτω Πύργο και στην Γεροσκήπου και το αλιευτικό καταφύγιο στον Κάτω Πύργο.

Ερ: Συνήθως η αύξηση των υπό εκτέλεση έργων αυξάνει και την πιθανότητα ύπαρξης κρουσμάτων αδιαφάνειας. Ποια μέτρα λαμβάνετε για περιορισμό τέτοιων φαινομένων;

Απ: Το θέμα που τίθεται είναι ύψιστης σημασίας και σπουδαιότητας για το Υπουργείο μας. Ποτέ δεν θα επιτρέπαμε και δεν θα αποδεχόμασταν συμβιβασμούς σε θέματα διαφάνειας ή χρηστής διοίκησης

Μέσα στο 2009 συντημήθηκαν οι χρόνοι ωρίμανσης πολλών έργων με αποτέλεσμα να επιτευχθεί η σύναψη συμβάσεων προϋπολογιζόμενου κόστους πέραν των 170εκ. σε σύγκριση με 86εκ. το 2008.

για να μπορέσουμε να εκτελέσουμε περισσότερα έργα. Αντίθετα, έχει δοθεί ιδιαίτερη σημασία στη χρηστή διοίκηση και στη διαφάνεια των διαδικασιών εκτέλεσης έργων, ως απαραίτητο συστατικό της κυβερνητικής πολιτικής και διακηρυγμένης δέσμευσης. Στα πλαίσια αυτά αναβαθμίστηκαν οι Υπηρεσίες και διαδικασίες ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και προωθήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο ο κώδικας δεοντολογίας στην εκτέλεση δημοσίων έργων. Μπορώ μάλιστα να σας πω ότι το Υπουργείο μας έχει προωθήσει μεγάλο αριθμό πειθαρχικών, διοικητικών ακόμη και ποινικών ερευνών, κάθε φορά που υπήρχαν ενδείξεις ότι υπήρχε οποιαδήποτε παρατυπία σε θέματα προσφορών ή άλλων θεμάτων διαχείρισης δημοσίου χρήματος. Κινούμαστε σε αυτό το θέμα αθόρυβα, αλλά πολύ αποφασιστικά.

Ερ: Πιστεύετε ότι με όλα αυτά τα έργα που προωθείτε θα καταστεί δυνατή και η επίλυση αυτού του πολύ σοβαρού προβλήματος που λέγεται «κυκλοφοριακό»;

Απ: Σε καμία περίπτωση δεν αρκούμαστε στην κατασκευή νέων οδικών έργων. Θα σας πω ένα παράδειγμα. Σήμερα πραγματοποιούνται στην περιοχή της μεζίνος Λευκωσίας περίπου 550.000 μετακινήσεις ημερησίως. Σε 10 χρόνια οι μετακινήσεις αυτές θα αυξηθούν σε 850.000. Συνεπώς, οφείλουμε να λάβουμε άμεσα και δραστικά μέτρα ώστε μέρος των μετακινήσεων αυτών να γίνεται με τη χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς. Σήμερα, μόνο το 2% των

μετακινήσεων γίνεται με λεωφορεία. Στόχος μας είναι σταδιακά, σε μία περίπου δεκαετία, το ποσοστό αυτό να αυξηθεί στο 10%. Σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις, το ποσοστό αυτό είναι σήμερα της τάξης του 30 και 40%. Αντιλαμβάνεστε ότι στον τομέα αυτό είχαμε για χρόνια μείνει πάρα πολύ πίσω.

Το ζητούμενο λοιπόν είναι να υπάρξει ένα καθολικό σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών σε όλη την ελεύθερη Κύπρο, τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές. Μόνον ένα τέτοιο σύστημα θα μπορέσει να λύσει τα σοβαρά κυκλοφοριακά προβλήματα στις αστικές περιοχές, αλλά και θα στηρίξει αποφασιστικά τις προσπάθειες της Κυβέρνησης για αναζωογόνηση της υπαίθρου.

Τομή για την κοινωνία αποτελεί η δρομολόγηση της δημιουργίας ενός σύγχρονου καθολικού συστήματος δημόσιων συγκοινωνιών σε όλη την ελεύθερη Κύπρο. Το νέο αυτό σύστημα θα λύσει τα σοβαρά κυκλοφοριακά προβλήματα στις αστικές περιοχές και θα στηρίξει αποφασιστικά τις προσπάθειες της Κυβέρνησης για αναζωογόνηση της υπαίθρου. Μετά από επίπονη εργασία ενός και πλέον χρόνου, η Κυβέρνηση έχει ήδη πετύχει το πρώτο και καθοριστικότερο βήμα στη σοβαρή αυτή τομή. Στις 2 Δεκεμβρίου 2009 υπογράφηκαν 6 συμβάσεις παραχώρησης δημόσιων επιβατικών μεταφορών (μία για κάθε επαρχία και μία διαστική) σε αντικατάσταση των 200 και πλέον εταιρειών και μεμονωμένων λεωφορειούχων. Παράλληλα με τον κεντρικό στόχο της προώθησης του συστήματος δημόσιων συγκοινωνιών,

Συνέντευξη

έχουν υλοποιηθεί και τα ακόλουθα επί μέρους μέτρα που στόχο είχαν την προώθηση της χρήσης του δημόσιου μέσου, την εξυπηρέτηση του πολίτη και την απάμβλυνση του κυκλοφοριακού:

- Εφαρμογή του θεσμού της δωρεάν μεταφοράς μαθητών και στις αστικές περιοχές της ελεύθερης Κύπρου, με ένα ετήσιο κόστος 7 εκατομμυρίων (επιπρόσθετα του ποσού των 12 εκατομμυρίων που δαπανάται για τους μαθητές της υπαίθρου και άλλων δικαιούχων). Σήμερα εξυπηρετούνται με αποκλειστική υπηρεσία οι μαθητές 68 σχολείων μέσης και τεχνικής εκπαίδευσης (ποσοστό 28% των μαθητών) οι δε υπόλοιποι μπορούν να χρησιμοποιούν τα κανονικά δρομολόγια όπου τους εξυπηρετεί, και πάλιν δωρεά. Μεταφέρονται καθημερινά πέραν των 6.000 μαθητών στις πόλεις, αριθμός που ανεβάζει το συνολικό αριθμό των μαθητών στις αστικές και αγροτικές περιοχές που μεταφέρονται δωρεάν στις 30.000 περίπου. Η δωρεάν μεταφορά μαθητών στα σχολεία τους είναι ένα μέτρο που συνεχώς επεκτείνεται και θα ενταχθεί μέσα στο ευρύτερο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών που αναφέρθηκε πιο πάνω, ώστε να αξιοποιηθούν οι απαραίτητες συνέργειες.

- Δρομολόγηση τακτικών δρομολογίων μεταξύ των αστικών περιοχών και του αεροδρομίου Λάρνακας. Ήδη το μέσο αυτό, από την ημερομηνία εφαρμογής του, χρησιμοποιήθηκε από πέραν των 200.000 ταξιδιωτών. Σημειώνεται ότι η υπηρεσία αυτή δεν επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό με οποιαδήποτε επιχορήγηση.

Οι σχεδιασμοί για λωρίδες ειδικών χρήσεων, για λεωφορειο-λωρίδες και συστήματα park & ride και για ποδηλατοδρόμους σε αστικές περιοχές προχωρούν με γοργούς ρυθμούς και σταδιακά ολοκληρώνονται.

Ερ: Έγινε πρόσφατα μία μεγάλη εκδήλωση στο Προεδρικό Μέγαρο για την οδική ασφάλεια. Ποιος είναι ο απολογισμός στο μεγάλο αυτό θέμα το οποίο έχει καταντήσει πραγματική μάστιγα για την κοινωνία μας;

Απ: Η αύξηση της οδικής ασφάλειας και η δραστητική μείωση των θανατηφόρων και σοβαρών δυστυχημάτων συνιστά βασικό πυλώνα προτεραιότητας και ύψιστη πολιτική δέσμευση της Κυβέρνησης. Μέσα στα πλαίσια αυτά αξιοποιείται μία ευρύτατη «Κοινωνική Συμμαχία» με οργανισμούς, φορείς και ιδρύματα, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Χάρτας Οδικής Ασφάλειας, με επίκεντρο των προσπαθειών της ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Παρόλο ό,τι έχουμε ακόμα πολύ δρόμο να διανύσουμε, υπάρχουν ήδη τα πρώτα αισιόδοξα μηνύματα ότι τα οδικά δυστυχήματα είναι αποτρέψιμα και ότι μπορούμε να κερδίσουμε τη μάχη. Τα οδικά δυστυχήματα είναι αποτρέψιμα. Το 2009, είχαμε 11 νεκρούς λιγότερους από την προηγούμενη χρονιά, δηλαδή μείωση 13,4%. Ο αριθμός των 71 νεκρών είναι ο μικρότερος αριθ-

μός τα τελευταία 33 χρόνια. Όμως, οι 71 νεκροί που είχαμε είναι αριθμός αβάσταχτα μεγάλος για τη μικρή Κύπρο. Στην εκδήλωση στο Προεδρικό Μέγαρο που αναφερθήκατε ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έθεσε τον εαυτό του στη διάθεση των αρμόδιων Υπουργείων στη μάχη για την οδική ασφάλεια και κήρυξη το 2010 ως έτος οδικής ασφάλειας της νεολαίας.

Ερ: Ας πάμε τώρα στα θέματα πολιτικής αεροπορίας. Γράφονται πολλά γι αυτό το θέμα και επικρατεί στον απλό κόσμο η εντύπωση ότι υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στον τομέα αυτό.

Απ: Θα πρέπει κατ' αρχήν να τονίσουμε ότι ο τομέας της πολιτικής αεροπορίας είναι ένας πολύπλοκος και πολυδιάστατος τομέας, ο οποίος επηρεάζεται από τεχνολογικούς, επιχειρησιακούς, οικονομικούς και σε κάποιες περιπτώσεις πολιτικούς παράγοντες. Ως αποτέλεσμα των αυστηρών απαιτήσεων των διεθνών οργανισμών, των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων και της συνεχούς αύξησης του αριθμού των πτήσεων, οι Αρχές πολιτικής αεροπορίας όλων των κρατών αντιμετωπίζουν συνεχώς νέες προκλήσεις για περαιτέρω βελτιώσεις. Έτσι και η Κύπρος αντιμετωπίζει αναπόφευκτα τις δικές της προκλήσεις όσον αφορά τη δική της πολιτική αεροπορία. Έχτε δικαίο ότι, παρόλο που το θέμα δεοντολογικά δεν προσφέρεται για δημόσιο διάλογο, εντούτοις στην Κύπρο λόγω των γνωστών γεγονότων της αεροπορικής τραγωδίας στο Γραμματικό, υπάρχει μια ιδιαίτερη ευαισθησία που οδηγεί σε συχνές αναφορές για θέματα πολιτικής αεροπορίας στα ΜΜΕ. Το ερώτημα που συχνά τίθεται και που φαίνεται να απασχολεί τη δημοσιογραφία, και συνε-

Η Κυβέρνηση αποδίδει τεράστια σημασία στη συνεχή και περαιτέρω βελτίωση της εμπορικής ναυτιλίας, ένα τομέα στον οποίο η Κύπρος, παρά το μικρό μέγεθος της, αποτελεί σημαντική δύναμη διεθνώς.

πακόλουθα και την ευρύτερη κοινή γνώμη, αφορά στο επίπεδο που βρίσκεται σήμερα η κυπριακή πολιτική αεροπορία.

Αναφορικά με το ύψιστο αυτό θέμα της ασφάλειας πτήσεων, πρέπει να λεχθεί ότι η Μονάδα ασφαλείας του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας επιτελεί ένα εξαίρετο έργο. Αυτό τεκμηριώνεται και από τα αποτελέσματα των σχετικών ελέγχων από διεθνείς οργανισμούς. Σε πρόσφατο έλεγχο που έγινε στις 9-13 Νοεμβρίου από εννέα εμπειρογνώμονες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφαλείας Πτήσεων (EASA), τα αποτελέσματα, όπως ανακοινώθηκε, ήταν πολύ πιο υψηλά από το μέσο επίπεδο των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Κυπριακή Πολιτική Αεροπορία, όπως κάθε πολιτική αεροπορία σε όλο τον κόσμο είναι ένας ζωντανός οργανισμός με τα προβλήματα και τις αδυναμίες της. Το σημαντικότερο όμως για μας είναι ότι υπάρχει η αναγνώριση των όποιων προβλημάτων. Γιατί υπάρχει η απαραίτητη τεχνοκρατική τεχνογνωσία, και εκεί όπου δεν υπάρχει διασφαλίζεται η έξωθεν βοήθεια. Γιατί, τέλος, υπάρχει η απαραίτητη πολιτική βούληση και η απόλυτη αναγνώριση της υποχρέωσης για πλήρη ανάλυση αυτής της ευθύνης. Τίποτε δεν αφήνεται στην τύχη και τίποτε δεν υποβαθμίζεται. Γιατί κάτι τέτοιο δεν θα ήταν μια απλή παράλειψη. Θα ήταν μια εγκληματική αμέλεια.

Ερ: Τι γίνεται με την εμπορική ναυτιλία; Ποιες είναι εκεί οι κυριότερες εξελίξεις;

Απ: Η Κυβέρνηση αποδίδει τεράστια σημασία στη συνεχή και περαιτέρω βελτίωση της εμπορικής ναυτιλίας, ένα τομέα στον οποίο η Κύπρος, παρά το μικρό μέγεθος της, αποτελεί σημαντική δύναμη διεθνώς. Μέσα στα πλαίσια αυτά έχουν προωθηθεί σειρά από μέτρα για στήριξη της Κυπριακής εμπορικής ναυτιλίας, κυριότερο των οποίων ήταν η διαμόρφωση των παρεχομένων φορολογικών κινήτρων προς την κατεύθυνση ισχυροποίησής τους. Παράλληλα, μετά από συντονισμένες ενέργειες της Κυβέρνησης και εντατικές επαφές με την Ευρωπαϊκή Ένωση,

διαμορφώθηκε νέο φορολογικό πλαίσιο για την εμπορική ναυτιλία, συμβατό με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, το οποίο θα βελτιώσει περαιτέρω τη σημασία της Κύπρου ως νηολογίου και ως ναυτικού κέντρου.

Επίσης, έχει συνεχιστεί προώθηση της Κυπριακής Σημείας ως ναυτιλιακής σημαίας κύρους στο διεθνή χώρο και η αναβάθμιση του ρόλου που διαδραματίζει η Κύπρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και διεθνώς στον τομέα της ναυτιλίας. Προς τούτο έχουν εντατικοποιηθεί οι συστηματικοί και συνεχείς έλεγχοι στα κυπριακά πλοία ώστε να ενταχθεί η κυπριακή σημαία στο διεθνούς κύρους πρόγραμμα της αμερικανικής ακτοφυλακής "Quality Ship 21".

Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας δίνει επίσης μεγάλη σημασία στην βελτίωση των επιπέδων ασφαλείας των κυπριακών πλοίων και στην πρόληψη της ρύπανσης στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου. Προς τούτο ολοκληρώθηκε το 2009 η εγκατάσταση του συστήματος διαχείρισης της θαλάσσιας κυκλοφορίας (VTMIS) και του συστήματος Safeseenet (Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Ανταλλαγής Ναυτιλιακών Πληροφοριών μεταξύ των Κρατών Μελών της Ε.Ε.)

Παράλληλα, προωθούνται σημαντικά έργα λιμενικής υποδομής. Η διαδικασία για ανάθεση της ανάπτυξης του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας σε Επενδυτή με τη μέθοδο BOT έχει μπει στο τελικό της στάδιο και το λιμάνι Λεμεσού έχει αναβαθμιστεί σημαντικά με την εκβάθυνση του και της διαπλάτυνση του διαύλου του. Παράλληλα, προωθείται η επέκταση των κρηπιδωμάτων και η κατασκευή νέου σύγχρονου κτιρίου επιβατών για το λιμάνι Λεμεσού.

Ερ: Ποια είναι η σημασία της Κοινωνίας της Πληροφορίας για το Υπουργείο σας;

Απ: Η διετία 2008-2009 μπορεί να χαρακτηριστεί ως ορόσημο στην κοινωνία της πληροφορίας. Προωθήθηκαν και τέθηκαν οι βάσεις για τη ψηφιακή τηλεόραση, για την ευρυζωνική κάλυψη της υπαίθρου και για τις ασύρματες προσβάσεις που θα κλείσουν αποφασιστικά το ψηφιακό χάσμα των αστικών και αγροτικών περιοχών και θα καταστήσουν την πρόσβαση στην πληροφορία ένα ευρύτατο προσφερόμενο κοινωνικό αγαθό.

Ερώτηση: Ας πάμε και λίγο στο θέμα των αρχαιοτήτων, που κατέστη επίκαιρο μετά τα τελευταία γεγονότα της μεγάλης αρχαιοκαπηλίας που φαίνεται να είχε οργανωθεί στην Κύπρο. Τι μέτρα λαμβάνετε για την προστασία των αρχαιοτήτων μας;

Απ.: Η προστασία των αρχαιοτήτων μας είναι βασική έγνοια μας. Γι' αυτό και χαιρέτισαμε με πολύ μεγάλη ικανοποίηση τη σημαντική επιτυχία της Κυπριακής Αστυνομίας κατά των άνομων αρχαιοκαπηλών. Θα πρέπει να σας πω ότι ένα έργο σταθμός για την προστασία, αλλά και ανάδειξη των Κυπριακών αρχαιοτήτων παίρνει μετά από πολλά χρόνια αναβολών σάρκα και οστά. Εντός του πρώτου τριμήνου του

2010 θα προκηρυχθεί ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για το Νέο Κυπριακό Μουσείο στο χώρο του παλαιού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Παράλληλα, έχουν εισαχθεί δύο καινοτομίες στην προστασία, ανάδειξη και προβολή των κυπριακών αρχαιοτήτων. Πρώτο, η αποκέντρωση των εκθεσιακών χώρων και περιφερειακών μουσείων σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές (π.χ. Μουσεία και εκθεσιακοί χώροι στην Αππεσιά, στην Άλασσα, στην Ξυλοτύμπου και στα Πολεμίδια), και δεύτερο η εισαγωγή στην τεχνολογία της ψηφιοποίησης του πολιτιστικού θησαυρού της Κύπρου.

Ερ: Κύριε Υπουργέ, εάν οι πολιτικές καταστάσεις σας επέτρεπαν να συμπληρώσετε τη θητεία σας, σε ποιους τομείς του Υπουργείου σας θα δίνατε την περισσότερη έμφαση; Ή με διαφορετικά λόγια, ποια έργα και ποιο οραματισμό σας έχουν μείνει ανεκπλήρωτοι;

Απ: Καταρχάς, θέλω να πω ότι ουδέποτε συμπληρώνεται ένα έργο, είναι μια συνεχής διαδικασία και μια μεταβίβαση της σκυτάλης από τον ένα Υπουργό στον άλλο και ούτω κάθε εξής. Θεωρώ όλα τα ζητήματα με τα οποία ασχοληθήκαμε στο Υπουργείο σημαντικά σε ότι αφορά τη συνέχεια τους, πρέπει να προωθηθούν με τον ανάλογο τρόπο.

Θα μπορούσα όμως να σκεφτώ δύο τα οποία θα επέβαλλαν μια αυξημένη προσοχή από πλευράς δικής μου, αν υπήρχε συνέχεια στη θητεία μου, και είμαι σίγουρος πως θα επιβάλλουν αυξημένη προσοχή και από πλευράς του επόμενου Υπουργού. Το πρώτο είναι να διασφαλίσουμε ότι το θέμα των δημόσιων συγκοινωνιών θα προχωρήσει με τους κανονικούς ρυθμούς και θα υπερβεί όλα τα εμπόδια τα οποία σε κάποιο βαθμό εξακολουθούν να υπάρχουν. Έγιναν τα πρώτα μεγάλα καθοριστικά βήματα, υπογράφηκαν τα Συμβόλαια αλλά η περίοδος προετοιμασίας είναι μία πολύ ευαίσθητη περίοδος και πρέπει να κινηθούμε με γοργούς ρυθμούς, με προσοχή ούτως ώστε να μην υπάρξει παρέκκλιση από τα χρονοδιαγράμματα. Το δεύτερο θέμα είναι αυτό της Πολιτικής Αεροπορίας. Είμαστε στη διαδικασία κατάληξης σε κάποιες λύσεις σε ότι αφορά δύο ζητήματα. Πρώτον: τη διευθέτηση του θέματος των καθυστερήσεων στις υπερπτήσεις, μια Συμφωνία την οποία θα προωθήσουμε με το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας, με τους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας και με το τμήμα της Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Και δεύτερον, το θέμα του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της Πολιτικής Αεροπορίας. Δηλαδή, της αλλαγής, της αναβάθμισης του, της διαφοροποίησης του ούτως ώστε οι Υπηρεσίες Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας να απεξαρτοποιηθούν από το Τμήμα της Πολιτικής Αεροπορίας.

Σε αυτά τα δύο θέματα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, πέραν των άλλων θεμάτων που έχουν τη δική τους σημασία.

Βιογραφικό

Γεννήθηκε το 1953 στη Λεμεσό. Αποφοίτησε από το Λανίτειο Λύκειο Λεμεσού και ακολούθως υπηρέτησε στην Εθνική Φρουρά ως Έφεδρος Ανθυπολοχαγός.

Στη συνέχεια έκανε πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στον κλάδο της Ηλεκτρολογίας Μηχανικής, στις Η.Π.Α, από όπου εξασφάλισε το πτυχίο Α.Β. από το Dartmouth College και Μ.Sc από το University of Southern California.

Μετά τις σπουδές του, εργάστηκε στην Ελλάδα από το 1978 - 1981 σε Τεχνική Εταιρεία ως Διευθυντής Έργων για τη ΔΕΗ (Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού).

Με την επάνοδο του στην Κύπρο το 1981 δραστηριοποιείται έντονα στα κοινά. Διετέλεσε αξιωματούχος και μέλος Διοικητικών Συμβουλίων σε πολλές Μαζικές Οργανώσεις, Μορφωτικούς Συλλόγους και Επιστημονικές Ενώσεις.

Το 1981 προσλήφθηκε στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου. Μέχρι την υπουργοποίησή του κατείχε τη θέση του Αναπληρωτή Διευθυντή Λεμεσού.

Είναι μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Σ. ΕΔΕΚ.

Τον Αύγουστο του 2006 διορίστηκε Πρόεδρος της Αρχής Αδειών, θέση που κατείχε μέχρι την υπουργοποίησή του.

Στις 28 Φεβρουαρίου 2008 διορίστηκε Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων.

Είναι παντρεμένος με την Έλενα Ιωάννου, Πολιτικό Μηχανικό, και έχουν δύο παιδιά, τον Ηρόδοτο και την Ήβη.

ΧΑΚ: Μπορεί να διαδραματίσει περιφερειακό ρόλο!

Συνέντευξη του Προέδρου του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου κ. Γιώργου Κουφάρη

- ✓ Σε καλό δρόμο οι συνεργασίες με τα ξένα χρηματιστήρια
- ✓ Επιτυχές εγχείρημα και για τις δύο αγορές, η Κοινή Πλατφόρμα με το ΧΑ
- ✓ Είμαστε αρκετά αισιόδοξοι για το εγχείρημα της Νέας Αγοράς

Σε μια συνεχή προσπάθεια ανάπτυξης του κυπριακού χρηματιστηρίου επιδίεται το ΧΑΚ, άλλοτε διευρύνοντας την γκάμα των προσφερομένων επιλογών του (βλέπε το εγχείρημα της Νέας Αγοράς), άλλοτε προσπαθώντας να αναπτύξει περαιτέρω το θεσμό της Εταιρικής Διακυβέρνησης και τέλος, άλλοτε μέσω των κινήσεων του για διεθνοποίηση. Μετά το επιτυχημένο εγχείρημα της Κοινής Πλατφόρμας με το Χρηματιστήριο της Αθήνας, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου συνεχίζει μια σειρά επαφών με άλλα χρηματιστήρια, με απώτερο στόχο να διαδραματίσει περιφερειακό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή. Για όλα αυτά αναφέρεται ο Πρόεδρος του ΧΑΚ κ. Γιώργος Κουφάρης και όπως είναι φυσικό η συνέντευξή του παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον.

ΕΡ: Πόσο κερδισμένο βγήκε τελικά το ΧΑΚ από την υπόθεση της Κοινής Πλατφόρμας με το ΧΑ;

ΑΠ: Γενικά ομιλούντες μπορεί κάποιος να πει ότι η Κοινή Πλατφόρμα ΧΑΚ - ΧΑ απέβη προς αμοιβαίο όφελος και των δύο Χρηματιστηρίων. Μέσα από το εγχείρημα της Κοινής Πλατφόρμας τα δύο χρηματιστήρια ενοποίησαν διαδικασίες, τεχνολογίες και τεχνολογίες που βοήθησαν στην ποιοτική αναβάθμιση των δύο αγορών. Ταυτόχρονα, η Κοινή Πλατφόρμα έδωσε ενιαίες επιλογές σε επιχειρήσεις και επενδυτές των δύο αγορών. Πιστεύουμε ότι το ΧΑΚ, ως μικρότερη αγορά, ευνοήθηκε από τη στενότερη συνεργασία με την Ελλάδα, γιατί σε μια δύσκολη περίοδο για το Χρηματιστήριο μας ανοίχθηκαν νέοι ορίζοντες για την κεφαλαιαγορά μας. Το ίδιο ισχύει και για το ΧΑ που είχε ανάλογα οφέλη. Παρά τα κάποια τεχνικά προβλήματα που εντοπίστηκαν στην πορεία και τα οποία έχουν επιλυθεί, πιστεύουμε ότι η Κοινή Πλατφόρμα ήταν ένα επιτυχές εγχείρημα και για τις δύο αγορές.

ΕΡ: Πώς εξελίσσονται τα οικονομικά του ΧΑΚ

Μέσα στη νέα χρονιά αναμένουμε να έχουμε πρόσθετα επαφές με τα συνεργαζόμενα χρηματιστήρια καθώς και με άλλα της περιοχής μας

σε μια περίοδο έντονης οικονομικής κρίσης όπως η τρέχουσα;

ΑΠ: Όπως αντιλαμβάνεστε η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της πάνω στους όγκους συναλλαγών των μετοχών, επηρεάζουν και τα οικονομικά του ΧΑΚ. Παρά, όμως την κρίση και τις επιπτώσεις της, το ΧΑΚ κατάφερε το 2009 να είναι βάσει των ενδείξεων κερδοφόρο. Το ΧΑΚ με την ορθολογιστική πολιτική στα έσοδα και στις δαπάνες του συνεχίζει να είναι ένας εύρωστος και βιώσιμος οργανισμός και αυτό αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση για Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου. Το Συμβούλιο και η Διεύθυνση του ΧΑΚ θα συνεχίσουν να χειρίζονται με υπευθυνότητα και με ορθολογισμό τα οικονομικά του Χρηματιστηρίου, ώστε να μπορέ-

σουμε να υλοποιήσουμε τα πολλά φιλόδοξα αναπτυξιακά προγράμματα των επόμενων χρόνων.

ΕΡ: Είστε ικανοποιημένος από το επίπεδο της Εταιρικής Διακυβέρνησης που υιοθετούν οι εισηγμένες εταιρείες; Πόσο έχουν αποδώσει οι σχετικές ενέργειες του ΧΑΚ;

ΑΠ: Το θέμα της Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι πολύ σημαντικό, όπως εξελίσσονται τα χρηματιστηριακά δρώμενα. Πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητη η προσαρμογή των εισηγμένων εταιρειών με τις πρόνοιες του σχετικού Κώδικα. Ωστόσο, παρατηρούμε και κάποιες αδυναμίες εκ μέρους εισηγμένων εταιρειών να προσαρμοστούν. Εμείς ως ΧΑΚ βοηθούμε όσο μπορούμε τις εισηγμένες εταιρείες για να υιοθετήσουν πλήρως τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Αντιλαμβανόμαστε κάποιες δυσκολίες, όμως η υιοθέτηση του Κώδικα είναι μονόδρομος, αν θέλουμε να έχουμε ένα διαφανές και αξιόπιστο χρηματιστήριο. Άλλωστε, αυτό αποτελεί θετικό βήμα και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις που απευθύνονται πλέον σ' ένα παγκοσμιοποιημένο επενδυτικό κοινό. Το ΧΑΚ παρακολουθεί τις εξελίξεις εφ' όσον αναβαθμίζει και επικαιροποιεί τον Κώδικα και προσπαθεί να προσαρμό-

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΣΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS STOCK EXCHANGE

ζεται πλήρως στις σύγχρονες εξελίξεις.

ΕΡ: Πώς εξελίσσεται το εγχείρημα της Νέας Αγοράς στο ΧΑΚ και τι μπορούμε να περιμένουμε;

ΑΠ: Η Νέα Αγορά του ΧΑΚ είναι μια αγορά με αρκετά πλεονεκτήματα τόσο για τις επιχειρήσεις, όσο και για τους επενδυτές. Για μεν τις επιχειρήσεις μπορούν να εγγραφούν πιο εύκολα και πιο γρήγορα και να αξιοποιήσουν τα πολλά πλεονεκτήματα που τους προσφέρει. Για δε τους επενδυτές μπορούν να έχουν περισσότερες επενδυτικές επιλογές. Ως ΧΑΚ είμαστε αρκετά αισιόδοξοι για τη Νέα Αγορά. Ήδη, από παρουσιάσεις που κάναμε στην Κύπρο και στην Αθήνα υπήρξε έντονο ενδιαφέρον, το οποίο σύντομα θα μετουσιωθεί σε πράξη. Ήδη έχουμε εγγράψει αριθμό συμβούλων εισαγωγής (nomads) και την περίοδο αυτή εξετάζονται αριθμός αιτήσεων από εταιρείες για εισαγωγή. Πιστεύουμε ότι η Νέα Αγορά καθώς και άλλοι σχεδιασμοί όπως τα Αμοιβαία Κεφάλαια, εμπλουτίζουν σε μεγάλο βαθμό τα προϊόντα του Χρηματιστηρίου μας και αυτό είναι πολύ σημαντικό για τον όλο θεσμό.

ΕΡ: Ποιες είναι σήμερα οι βασικότερες αδυναμίες του ΧΑΚ και κατά πόσο αυτές θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν;

ΑΠ: Το ΧΑΚ είναι μια σύγχρονη και ευέλικτη αγορά που είναι πλήρως εναρμονισμένη με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και τις σύγχρονες πρακτικές διεθνώς. Με τις πρωτοβουλίες και τις ενέργειες που αναλαμβάνουμε

προσπαθούμε να ενισχύσουμε το θεσμό για το καλό της κεφαλαιαγοράς και της οικονομίας γενικότερα και για να προσφέρουμε ακόμη ένα πιο διευρυμένο φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών. Ωστόσο, όπως όλα άλλωστε τα Χρηματιστήρια, έχουμε ενώπιον μας δύσκολες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Τέτοιες προκλήσεις για το ΧΑΚ είναι η οικονομική κρίση, το μειωμένο ενδιαφέρον του κοινού για επενδύσεις σε χρηματιστηριακές αξίες ή ύπαρξη τίτλων που δεν τυγχάνουν ευρείας εμπορευσιμότητας, ο ανταγωνισμός από άλλα χρηματιστήρια, κλπ. Γνωρίζουμε αυτές τις αδυναμίες και προσπαθούμε να τις ξεπεράσουμε. Όμως, απαιτείται χρόνος και γενικότερη βελτίωση των δεδομένων της οικονομίας. Θεωρούμε ότι μέσω

Το ΧΑΚ είναι ένας εύρωστος και βιώσιμος οργανισμός και αυτό αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση για Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου

μελλοντικής ανάκαμψης της οικονομίας θα διευκολυνθεί το έργο μας. Είμαστε αρκετά αισιόδοξοι για το μέλλον του ΧΑΚ.

ΕΡ: Πώς προχωρούν και πώς αναπτύσσονται οι συνεργασίες με ξένα χρηματιστήρια;

ΑΠ: Οι συνεργασίες με τα ξένα χρηματιστήρια βρίσκονται σε καλό δρόμο. Τα Μνημόνια Συναντίληψης που έχουμε με τα Χρηματιστήρια της Ρουμανίας και της Αιγύπτου είναι σε εφαρμογή εξελίσσεται συνεργασία με το Χρηματιστήριο της Μάλτας της Ιορδανίας, ως επίσης και με χρηματιστηριακούς παράγοντες στην Ρωσία, ενώ προσπαθούμε να διευρύνουμε τον κύκλο των διμερών συνεργασιών μας. Πιστεύουμε ότι το ΧΑΚ μπορεί να διαδραματίσει ένα περιφερειακό ρόλο και ακριβώς πάνω σ' αυτό το στόχο εργαζόμαστε. Μέσα στη νέα χρονιά αναμένουμε να έχουμε πρόσθετα επαφές με τα συνεργαζόμενα χρηματιστήρια καθώς και με άλλα της περιοχής μας, ώστε να μπορέσουμε να αναδείξουμε το ΧΑΚ σε μια περιφερειακή δύναμη, στα χρηματιστηριακά δρώμενα της περιοχής μας.

Μια νέα εποχή με όραμα και στρατηγικούς σχεδιασμούς

- Με οικονομική ανθρότητα και αισιοδοξία το ΧΑΚ προωθεί τους αναπτυξιακούς σχεδιασμούς του.
- Γενικότερη στόχευση του ΧΑΚ, είναι να διατηρήσει τον αναπτυξιακό χαρακτήρα του και την ανταγωνιστικότητα του και να προσφέρει σε συνεχή βάση νέα προϊόντα και υπηρεσίες με τη χρήση πρότυπης τεχνολογίας, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των συντελεστών των Αγορών και τις σύγχρονες εξελίξεις στο χρηματιστηριακό περιβάλλον διεθνώς
- Το ΧΑΚ, ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου δεν αποσκοπεί απόλυτα και μόνο στην προσθήκη αξίας και στην επικερδότη-

τα. Στόχος του παραμένει η στήριξη της Κυπριακής οικονομίας και η ανάπτυξη των Κυπριακών επιχειρήσεων μέσω της χρηματιστηριακής αγοράς, ως επίσης και η υλοποίηση ευρύτερων πο-

λιτικών του Κράτους, για έλκυση επενδύσεων και για περαιτέρω ανάπτυξη και πρόοδο

- Μεταξύ των αναπτυξιακών σχεδιασμών του ΧΑΚ στους οποίους προσδίδεται ιδιαίτερη έμ-

φαση είναι και η λειτουργία της νέας αγοράς του, με την ονομασία Νεοαναπτυσσόμενων Εταιρειών Αγορά (NEA). Η αγορά αυτή που θα λειτουργεί ως πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης προσφέρεται από το ΧΑΚ για να καλύψει την ανάγκη δυναμικά εξελισσόμενων επιχειρήσεων, για εισαγωγή των τίτλων τους στο ΧΑΚ και για την αξιοποίηση της αγοράς για επίτευξη των αναπτυξιακών τους πλάνων. Αναμένεται ότι με την αγορά αυτή θα παρέχονται πολλαπλά οφέλη για ενδιαφερόμενες εταιρείες και επενδυτές, μέσω απλοποιημένων προϋποθέσεων εισαγωγής και με χαμηλό κόστος.

Με το φακό

Το παράδειγμα από την Ελλάδα

Θετική έκπληξη αποτελεί η νέα Ολυμπιακή, ή αν θέλετε Olympic Air, καθώς ξεχωρίζει για τα νέα αεροσκάφη της, για την άριστη εξυπηρέτησή της, τη συνέπεια στα δρομολόγια της και κυρίως το χαμόγελο και το υψηλό ηθικό! Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι έχει αυξήσει σημαντικά τα μερίδια αγοράς που είχε η παλαιά Ολυμπιακή. Αποτελεί μάλιστα ένα παράδειγμα προς όλους μας, για το πώς μπορούμε να αλλάξουμε τα πράγματα προς το καλύτερο και να φύγουμε από τη μίζερη, πολλές φορές,

κατάσταση που βιώνουμε σήμερα. Και η Aegean Airlines βέβαια, έχει και αυτή τα δικά της συγκριτικά πλεονεκτήματα: νέα αεροσκάφη, καλή εξυπηρέτηση, γερές διεθνείς συμμαχίες και -μεταξύ των άλλων- αναμένεται να είναι από

τις λίγες ευρωπαϊκές εταιρείες του κλάδου που το 2010 αναμένεται να εμφανίσουν κερδοφόρο οικονομικό αποτέλεσμα. Και όμως, οι δύο αυτές εταιρείες που πηγαίνουν τόσο καλά, είναι πολύ κοντά στο να αποφασίσουν τη συγχώνευσή τους, γνωρίζοντας τη σημασία της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας, αλλά και τα οφέλη μέσα από την εξασφάλιση οικονομικών κλίμακας.

Καύσιμα - Αισχροκέρδεια - Τέλος

Φωτιές στην αγορά άναψε η απόφαση του υπουργού Εμπορίου να εκδώσει διάταγμα καθορισμού των ανώτατων τιμών πώλησης καυσίμων. Η υπουργική παρέμβαση στη λιανική αγορά καυσίμων - η πρώτη στα ιστορικά - προκάλεσε την άμεση αντίδραση των πρατηριούχων που αποφάσισαν

στις 22 του Φεβρουαρίου να κατεβάσουν τα ρολά, προκαλώντας μακριές ουρές στα πρατήρια και μεγάλη τλαιπωρία σε χιλιάδες οδηγούς. Το διάταγμα του υπουργού, που ήρθε απροσδόκητα μετά από πολλές απραγματοποιή-

τες προειδοποιήσεις, έθεσε την ανώτατη τιμή πώλησης της βενζίνης 95 οκτανίων στα 0,95, των 98 οκτανίων στα 0,97 και του πετρελαίου κίνησης στα 0,875. Τις προηγούμενες φορές που το υπουργείο απείλησε με έκδοση διατάγματος οι εταιρείες πετρελαιοειδών την είχαν αποτρέψει μειώνοντας τις τιμές.

Πάμε για εξαγορές και συγχωνεύσεις

Το ευχάριστο πάντως στον ασφαλιστικό κλάδο είναι ότι παρά την οικονομική κρίση, δεν φαίνεται να υπάρχει θέμα περιορισμένων αποθεματικών στις ασφαλιστικές εταιρείες. Το επίπεδο της Εποπτείας είναι ικανοποιητικό και οι ίδιες οι εταιρείες φαίνεται να ενήργησαν με την απαιτούμενη σφραγισμένη. Ωστόσο, οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν μπροστά τους (το έτος 2012) το θέμα του Solvency II, της Ευρωπαϊκής δηλαδή

Οδηγίας που αυξάνει τον πήχη για τα απαιτούμενα φερεγγυότητας. Κύκλοι της αγοράς υποστηρίζουν ότι ενόψει της προσαρμογής των εταιρειών στις απαιτήσεις του Solvency II, θα υπάρξουν αρκετές εξαγορές και συγχωνεύσεις κυρίως μικρότερου μεγέθους ασφαλιστικών εταιρειών, με αποτέλεσμα ο αριθμός των «παικτών» στη βιομηχανία να μειωθεί σημαντικά. Κάποιοι μάλιστα υποστηρίζουν ότι θα δούμε τέτοιες κινήσεις και μέσα στο 2010. Για να δούμε...

ΥΓ: Φήμες κυκλοφορούν για αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος σε ασφαλιστική εταιρεία με καθόλου ευκαταφρόνητο μερίδιο αγοράς.

Και η κυπριακή αντίδραση

Τι κάνουμε τώρα στην Κύπρο για να λύσουμε το πρόβλημα των αεροπορικών μας εταιρειών; Είναι προφανές ότι την ώρα που στην πολλαπλάσια ελληνική αγορά οι δύο ισχυρές εταιρείες ενώνονται, στην Κύπρο είναι πολυτέλεια να διαθέτουμε δύο αεροπορικές εταιρείες και μάλιστα του ίδιου ιδιοκτήτη! Οι παλαιότεροι άλλωστε θα θυμούνται ότι στο παρελθόν, η Eurocyprgia αποτελούσε θυγατρική των Κυπριακών Αερογραμμών, αλλά πουλήθηκε στο κράτος, προκειμένου ο εθνικός μας

αερομεταφορέας να αντλήσει ρευστότητα. Φυσικά, δεν θα πρέπει να γελιόμαστε και να πι-

στεψουμε ότι αρκεί μια συγχώνευση των δύο εταιρειών προκειμένου να λυθεί το πρόβλημα, όσο και αν οι ΚΑ βρίσκουν σταδιακά το δρόμο τους (ακούστηκε θετικά η είδηση ότι ανοίγουν φέτος αρκετές νέες πτήσεις με τις οποίες θα ενισχύσουν υφιστάμενα δρομολόγια). Ούτε και η μείωση των απολαβών των εργαζομένων, όσο και αν χρειάζεται, αρκεί από μόνη της για να καταστούν κερδοφόρες οι εταιρείες. Η αλήθεια είναι ότι χρειάζεται μια κίνηση που θα «ταράξει τα λιμνάζοντα ύδατα», όπως για παράδειγμα αυτή που έκανε η Marfin στην Olympic Air. Θα πρέπει ο συγχωνευμένος εθνικός αερομεταφορέας να δημιουργηθεί από μηδενική βάση, προκειμένου να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στις νέες συνθήκες και να αναβαθμίσει το επίπεδο των συγκοινωνιών στην Κύπρο. Έχουμε όμως την πολιτική βούληση (Κυβέρνηση και λοιπά κόμματα) να προχωρήσουμε σε τέτοιες τομές, ή απλά θα συνεχίσουμε να ρίχνουμε κάθε τόσο (όπως τώρα με τα 35 εκατ. ευρώ) δημόσιο χρήμα σε ένα πηγάδι που δεν έχει πάτο...

Βλέπετε να υπάρχουν ομοιότητες;

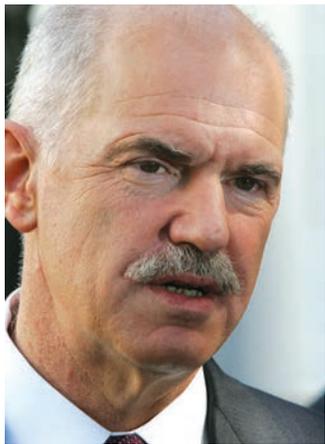
Με την αναγκαιότητα να ληφθούν σκληρά μέτρα, συμφωνεί πλέον η πλειονότητα των Ελλαδιτών, προκειμένου η χώρα να βγει μακροπρόθεσμα από την κρίση. Τι περιλαμβάνουν αυτά τα σκληρά μέτρα; Πρώτον, μειώσεις μισθών στο δημόσιο, δεύτερον επιπλέον φορολόγηση, τρίτον αύξηση στους έμμεσους φόρους, τέταρτον επιπλέον φόροι στα καύσιμα, πέμπτον μείωση συντάξεων σε βάθος χρόνου, έκτον αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και τέλος έβδομον, ενδεχόμενη κατάργηση του 14ου μισθού! Ξέρετε πόση αντίδραση θα συναντούσαν τέτοια μέτρα πριν από λίγα χρόνια στην Ελλάδα; Θα έπεφτε η κυβέρνηση που θα τα πρότεινε (δεν θα προλάβαινε να τα εφαρμόσει) μέσα σε μόλις μία ημέρα.... Αν όμως τα μέτρα αυτά είχαν ληφθεί ενωρίτερα, τότε το σημερι-

Με το φακό μας

νό πρόβλημα θα ήταν κατά πολύ μικρότερο...
Μήπως βλέπετε να υπάρχουν ομοιότητες γύρω σας;

«Πρωτιά» Παπανδρέου, αλλά πάσχει το μοντέλο...

Σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, ποτέ το ΠΑΣΟΚ κατά το παρελθόν (ούτε καν τον Οκτώβριο του 1981 επί Ανδρέα Παπανδρέου) δεν είχε τόσο μεγάλη διαφορά από τη Νέα Δημοκρατία! Και όμως, αυτό γίνεται σε μια περίοδο όπου η κυβέρνηση έλαβε πολύ σκληρά μέτρα και όλα δείχνουν ότι θα πάρει και ακόμη σκληρότερα. Και όμως, αυτό γίνεται όταν οι μέ-

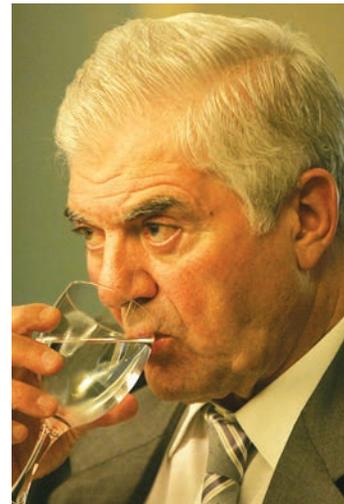
χρι τώρα κυβερνητικές κινήσεις, συχνά χαρακτηρίστηκαν από αστοχία, από διγλωσσία, από καθυστερήσεις... Αυτό που θα μπορούσε να ερμηνεύσει την τόσο μεγάλη διαφορά είναι τα λάθη διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, αλλά κυρίως η κοινή πεποίθηση του μέσου πολίτη ότι τώρα υπεράνω όλων είναι η διάσωση της χώρας. Και ότι η διάσωση της χώρας, θα επιχειρηθεί από την κυβέρνηση του Γιώργου Παπανδρέου... Όλα δεί-

χνουν ότι η κυβέρνηση θα πάρει σκληρότερα μέτρα, τα οποία κανείς δεν φανταζόταν πριν από μερικούς μήνες. Όλα δείχνουν επίσης ότι αυτά τα μέτρα θα οδηγήσουν την οικονομία σε μια μακρά περίοδο βαθιάς ύφεσης. Τα μειωμένα εισοδήματα των νοικοκυριών θα συνοδευτούν από αυξημένο πληθωρισμό, ενώ τα κέρδη των επιχειρήσεων και τα ενοίκια θα μειωθούν δραστικά. Πολλές επιχειρήσεις θα διακόψουν τη λειτουργία τους και ο κατάλογος των ανέργων θα μακρύνει πολύ περισσότερο. Αυτό όμως που εμείς πρέπει να γίνει, είναι να ληφθούν τα μηνύματα της κρίσης και να βρεθούν οι αιτίες που οδήγησαν την Ελλάδα στο σημερινό σημείο, έτσι ώστε να μην επαναληφθούν στο μέλλον. Η ουσία είναι πάσχει το ελληνικό μοντέλο ανάπτυξης και ότι γρήγορα αυτό θα πρέπει να αλλάξει. Το μοντέλο που ήθελε ως лоκομοτιβα της οικονομίας την οικοδομή και ως μεγάλο αποδέκτη της ανεργίας το ελληνικό δημόσιο, έχει πλέον φτάσει στα όριά του, ή καλύτερα έχει ήδη καταρρεύσει. Η Ελλάδα είναι μια χώρα που δεν παράγει σχεδόν τίποτα, χωρίς παράλληλα να έχει κάνει μεγάλα βήματα προόδου σε τομείς όπως ο τουρισμός και άλλες υπηρεσίες. Η όποια βιομηχανία καταρρέει, το αγροτικό εισόδημα συρρικνώνεται και η χρηματοδότηση όλης αυτής της «τρύπας» μέσα από ελλείμματα και δανεισμούς, είναι πλέον αδύνατη. Όλα δείχνουν ότι το νέο μοντέλο ανάπτυξης της χώρας θα πρέπει να είναι: υποδομές, τουρισμός, εξαγωγές και κυρίως παιδεία...

Παύλος Ψωμιάδης: Θερίζει, ό,τι έσπειρε...

«Ό,τι σπείρεις, θα θερίσεις» λέει η γνωστή παροιμία και αυτό συνέβη με τον Όμιλο Ασπίς και το βασικό της συντελεστή κ. Παύλο Ψωμιάδη. Μέχρι και πριν από κάποιους μήνες, υπήρχαν πολλοί που «έπιναν νερό στ' όνομά του» και τώρα, οι περισσότεροι από αυτούς, κάνουν πως δεν τον ξέρουν, ή έστω δεν θέλουν να πολυμιλάνε γι αυτόν... Μα φυσικά μιλάμε για τον Παύλο Ψωμιάδη και τον περιβόητο Όμιλό του, που εμφανιζόταν

με ηγετικά μερίδια στην Ελλάδα, με παρουσία στη Σουηδία, με τράπεζα, με... Και ο μεγάλος αυτός Όμιλος ξεφούσκωσε μέσα σε μόλις λίγους μήνες. Στην Ασπίς Πρόνοια και σε κάποιες άλλες προσωπικές του εταιρείες μπήκε «λουκέτο», η Commercial Value βρίσκεται «στο παρά πέντε» (η εποπτεύουσα αρχή έχει ζητήσει 80 εκατ. ευρώ, τα οποία δεν δόθηκαν παρά την εκπινοή της προθεσμίας), η Liberty πρόλαβε και πουλήθηκε, στη σουηδική Aspis Liv αφαιρέθηκε η άδεια και στην Aspis Bank φαίνεται να επιστράτευσαν το κρατικά ελεγχόμενο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο να την εξαγοράσει, προκειμένου να μην πληγεί η αξιοπιστία του τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα... Υπάρχουν επίσης και αρκετά θέματα νομικής φύσεως που θα πρέπει να επιλυθούν. Όπως αυτό της πλαστής εγγυητικής επιστολής των 550(!) εκατομμυρίων ευρώ,

για το οποίο ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών εισηγήθηκε την παραπομπή του Π. Ψωμιάδη σε δίκη για κακούργημα. Υπάρχει επίσης ένα θέμα με κάτι δεκάδες εκατομμύρια ευρώ από τα αποθεματικά των εταιρειών του Π. Ψωμιάδη τα οποία τοποθετήθηκαν μέσω Ελβετίας (εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης...) στην εταιρεία Χέστιουμ. Παρά το γεγονός ότι η εποπτεύουσα αρχή ζήτησε τα λεφτά να επιστρέψουν πίσω, αυτό δεν έχει γίνει, μέχρι τη στιγμή τουλάχιστον που γράφεται το συγκεκριμένο κείμενο και παρά την πάροδο της σχετικής προθεσμίας. Υπάρχει τέλος και το θέμα των χρεών (ομολόγων) των προσωπικών εταιρειών του Π. Ψωμιάδη, όπου πολλοί επενδυτές φοβούνται ότι έχουν χάσει και αυτοί τα χρήματά τους...

Το EUROΚΕΡΔΟΣ τουλάχιστον έχει τη συνειδησή του ήσυχη, καθώς σας είχε προειδοποιήσει ότι κάτι κακό πήγαινε στην όλη υπόθεση, από πολύ ενωρίς.

Την ίδια ώρα που...

Όλη αυτή η τεράστια «τρύπα» στον Όμιλο Ψωμιάδη, μην νομίσετε βέβαια ότι δημιουργήθηκε τους τελευταίους μήνες! Το πρόβλημα έγκειται από πολύ παλιά και στην Αθήνα πολλοί ήταν εκείνοι που μίλησαν για αδυναμία του κράτους να ελέγξει ουσιαστικά τις ασφαλιστικές εταιρείες... Το ζήτημα όμως είναι ότι την ίδια ώρα που ο Όμιλος Ψωμιάδη παρουσίαζε αυτές τις μεγάλες «τρύπες», την ίδια ώρα ερχόταν στην Κύπρο και προσαθούσε να εξαγοράσει σχεδόν, ό,τι... εκινείτο! Θυμάστε τις περιπτώσεις των Universal Bank και Universal Life. Την ίδια ώρα επίσης, απειλούσε τις κυπριακές αρχές, απορώντας γιατί δεν του δίνουν τις απαραίτητες εγκρίσεις! Την ίδια ώρα...

Όλο και πιο πάνω το επιτόκιο!

Στο καθόλου ευκαταφρόνητο 4,625% ανέβηκε το επιτόκιο των δεκαετών χρεογράφων που εξέδωσε η Κύπρος για να αντλήσει 1 δις ευρώ, όταν τον περασμένο Μάιο είχε δανειστεί με 3,85% για τέσσερα χρόνια. Βέβαια η Κύπρος απέχει πολύ από τα προβλήματα του «ευρωπαϊκού νότου» (των περιφημων PIGS, Portugal, Italy, Greece, Spain) ωστόσο αν

Με το φακό μας

δεν πάρουμε τα κατάλληλα μέτρα, μην απορήσετε αν η επόμενη έκδοση των κυπριακών ομολόγων γίνει σε ακόμη πιο υψηλά επιτόκια.

ΥΓ1: Όσο ψηλώνουν τα επιτόκια, τόσο περισσότερους τόκους επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός και ο Κύπριος φορολογούμενος.

ΥΓ2: Θα πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι τα επιτόκια μπορούν κάλλιστα να αυξηθούν στο μέλλον, όχι μόνο από κυπριακή ευθύνη, αλλά λόγω της ανόδου της EURIBOR, που σήμερα βρίσκεται σε απίστευτα χαμηλά επίπεδα...

Κατηγορηματική διάψευση!

Διαβάζουμε στον Τύπο: «Επίσκεψη γνωριμίας πραγματοποιήσε πρόσφατα στο Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων ο νέος Πρεσβευτής της Ιταλίας στην Κύπρο Αλφρέδο Μπατσιανέλι. Ο Αναπληρωτής Διευθυντής

και Αρχισυντάκτης του ΚΥΠΕ Γιώργος Πεντηταέξ ενημέρωσε τον Ιταλό διπλωμάτη για τη λειτουργία και τις δραστηριότητες του Πρακτορείου». Φήμες ότι ο Ιταλός Πρεσβευτής παρέδωσε φωτογραφίες και «καυτές» πληροφορίες

σχετικά με τα μοντέλα του Σίλβιο Μπερλουσκόνι, διαψεύστηκαν κατηγορηματικά! Χα, χα, χα...

Φορολογία στα καύσιμα

Κατηγορηματικά αντίθετη είναι η πλειονότητα των Κυπρίων σε μια επιβολή αυξημένου φόρου στα καύσιμα. Άλλοι απλά, επειδή κοιτάζουν μόνο το συμφέρον τους και κοιτάζουν να μεταφέρουν στους άλλους το λογαριασμό της κρίσης.

Και άλλοι γιατί φοβούνται ότι η αύξηση στα καύσιμα θα επιφέρει γενικότερες πληθωριστικές πιέσεις, σε μια περίοδο όπου η οικονομία πρέπει να στηριχτεί, σημειώνουν. Μάλιστα φέρνουν το παράδειγμα της

Ελλάδας, όπου η τιμή της βενζίνης αυξήθηκε τελικά περισσότερο από την φορολογία, με αποτέλεσμα το αρμόδιο Υπουργείο να απειλήσει με επιβολή πλαφόν στις τιμές. Σε κάθε περίπτωση, πολλοί επισημαίνουν ότι υπάρχουν άλλοι καλύτεροι τρόποι, προκειμένου το δημόσιο να εισπράξει έσοδα. Όπως για παράδειγμα η πολεοδομική αμνηστία, καθώς σήμερα για μικροπαραβάσεις μπλοκάρεται η πώληση τόσο πολλών ακινήτων και χάνονται απίστευτα έσοδα...

Φουλ επίθεση από Vivartia

Ενισχύει ακόμη περισσότερο τη θέση της στην κυπριακή αγορά ο Όμιλος Vivartia, καθώς τα προϊόντα του -όχι μόνο το γάλα, αλλά και τα υπόλοιπα- κατακλύζουν τις υπεραγορές. Να σημειωθεί ότι παραμένουν ισχυρά όλα τα brand

names, τόσο το Κρίστης, όσο και το Χαλαραμπίδης.

Τράπεζες: 41 δισ. σε ελληνικά ομόλογα

Σε κατάσταση ομηρίας βρίσκονται οι τραπεζικές μετοχές με τις ανησυχίες για τη δημοσιονομική κατάσταση της Ελλάδας να καθλώνουν τα τραπεζικά χαρτιά στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Ιούλιο. Οι αναταράξεις που προκαλούν οι περιπέτειες της χώρας είναι πλέον καθημερινό φαινόμενο, στέλνοντας το κόστος δανεισμού της Ελλάδας σε ιστορικά υψηλά, παρά τις καθυστερημένες δηλώσεις ευρωπαϊών αξιωματούχων. Τόσο το ελληνικό όσο και το κυπριακό χρηματιστήριο δέχθηκαν σφυροκοπήματα υποχωρώντας στο χαμηλότερο επίπεδο της τελευταίας εξαμηνίας, μετά την επίσημη διάψευση της εμπλοκής ξένου οίκου (της Goldman Sachs) σε συζητήσεις για χρηματοδότηση μερους τους χρέους της Ελλάδας από την Κίνα. Στα 41 δισ. ανέρχεται η έκθεση των οκτώ μεγαλύτερων ελληνικών και

κυπριακών τραπεζών στα ομόλογα του ελληνικού δημοσίου, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Goldman Sachs. Από τις ελληνικές τράπεζες, τη μεγαλύτερη έκθεση σε ελληνικά ομόλογα έχει η Εθνική που φθάνει τα 17 δισ. ενώ τη χαμηλότερη η Τράπεζα Κύπρου με μόλις 0,1 δισ. Από τις υπόλοιπες τράπεζες, η Πειραιώς έχει έκθεση στα ελληνικά ομόλογα ύψους 6,2 δισ., η Eurobank 5,9 δισ., το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο 3,6 δισ. και η Αγροτική 3,2 δισ. Η Alpha Bank έχει έκθεση 2,7 δισ. και η Marfin 2,3 δισ. Οι υπολογισμοί της GS στηρίζονται στα εννιαμηνιαία αποτελέσματα των τραπεζών.

Ευθύνες της Hermes

Ευθύνες για αμέλεια αφήνει στο κατώφλι της εταιρείας Hermes το πόρισμα της κυβέρνησης για τη βλάβη στο φωτισμό του διαύλου του αεροδρομίου Λάρνακας, που έθεσε τον αερολιμένα εκτός λειτουργίας την παραμονή των Χριστουγέννων, ταλαιπωρώντας χιλιάδες άτομα και οδηγώντας στην ακύρωση 22 πτήσεων. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσίασε πρόσφατα στη βουλή, ο υπουργός Συγκοινωνιών, Νίκος Νικολαΐδης, ζητώντας από τη διαχειρίστρια εταιρεία

να απαντήσει, προτού αποφασίσει το κράτος αν θα επιβάλει πρόστιμο ίσο με το 10% του ετήσιου της τζίρου, όπως προβλέπει η σχετική συμφωνία μεταξύ κράτους και Hermes. Ο πρόεδρος της εταιρείας, Νίκος Σιακόλας, που ήταν παρόν στη σύσκεψη, απέρριψε τις ευθύνες για ολιγωρία του προσωπικού, εκφράζοντας παράλληλα τη λύπη του για τη δυσλειτουργία του αεροδρομίου.

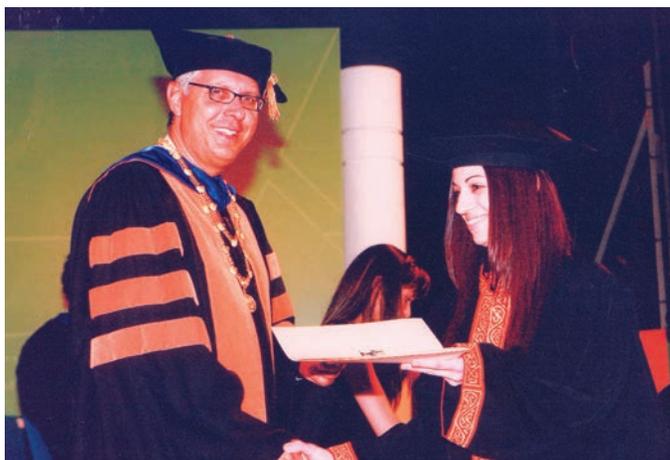
Με το φακό μας

Με νέες πτήσεις ανοίγουν φτερά οι ΚΑ

Με αρκετές νέες πτήσεις με τις οποίες θα ενισχύσουν υφιστάμενα δρομολόγια και θα εγκαινιάσουν παράλληλα νέους προορισμούς, ανοίγουν φέτος τα φτερά τους οι Κυπριακές Αερογραμμές. Τους νέους σχεδιασμούς της Εταιρείας και τον προγραμματισμό των πτήσεων, όπως διαμορφώνεται

φέτος συζήτησαν πρόσφατα σε μια πολύ εποικοδομητική συνάντηση, ο Εκτελεστικός Πρόεδρος των Κυπριακών Αερογραμμών κ. Κίκης Λαζαρίδης ο οποίος συνοδεύεται από τον Εμπορικό Διευθυντή Χρήστο Αγαπίου, με τον πρόεδρο του ΚΟΤ κ. Αλέκο Ορουσιώτη και άλλα διευθυντικά στελέχη του Οργανισμού. Κατά την συνάντηση, η οποία έγινε στα γραφεία του ΚΟΤ στη Λευκωσία, συζητήθηκαν σε γόνιμο κλίμα τρόποι αναβάθμισης της συνεργασίας Κυπριακών Αερογραμμών και ΚΟΤ με στόχο την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση του κυπριακού τουρισμού. Στο πλαίσιο αυτό ο Εκτελεστικός Πρόεδρος των Κυπριακών Αερογραμμών ανακοίνωσε την απόφαση της Εταιρείας να ξεκινήσει από το 2010 πτήσεις προς Κίεβο και Δουβλίνο.

Δεν αλλάζει η φοιτητική χορηγία

Όχι μόνο δεν αλλάζει ο τρόπος παροχής της φοιτητικής χορηγίας αλλά έχουν τεθεί σκέψεις στο τραπέζι για αύξηση της, δήλωσε πρόσφατα εκπρόσωπος του φοιτητικού κινήματος μετά από συνάντηση με τον υπουργό Οικονομικών Χαρίλαο Σταυράκη, ο οποίος μάλιστα έψεξε όσους διαδίδουν το αντίθετο. Ο πρόεδρος της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Φοιτητικών Ενώσεων, Κυριάκος Τσιουπανής, σε δηλώσεις του μετά από συνάντηση που είχαν φοιτητές με τον κ. Σταυράκη, ανέφερε ότι ο υπουργός τους ξεκαθάρισε ότι δεν υπάρχει καμία πρόθεση από μέρους της κυβέρνησης είτε για περικοπή της φοιτητικής χορηγίας, είτε εισαγωγής εισοδηματικών κριτηρίων στο πλαίσιο του πακέτου μέτρων για δημοσιονομική εξυγίανση που προωθείται από την κυβέρνηση. «Ο υπουργός μας ανέφερε ότι θα αυξηθούν οι φοιτητικές χορηγίες μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες, ενώ δεσμεύτηκε ότι δεν τίθεται θέμα διαφοροποίησης ή εισαγωγής εισοδηματικών κριτηρίων στην καταβολή της χορηγίας. Εάν προκύψει οποιοδήποτε θέμα στο μέλλον τότε θα διαβουλευθεί με το φοιτητικό κίνημα», είπε ο Τσιουπανής, μεταφέροντας τις διαβεβαιώσεις του υπουργού Οικονομικών.

Φοροελαφρύνσεις για στήριξη

κατασκευών - ξενοδοχείων

Την παροχή φοροελαφρύνσεων για σύντομο χρονικό διάστημα (2-3 χρόνων) ζητούν οι ξενοδοχειακοί σύνδεσμοι ΠΑΣΥΞΕ και ΣΤΕΚ αλλά και η Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (ΟΣΕΟΚ) για στήριξη των ξενοδοχείων και κατασκευών. Οι ξενοδοχειακοί σύνδεσμοι και η ΟΣΕΟΚ πραγμα-

τοποίησαν πρόσφατα κοινή συνάντηση και κατέληξαν στην κοινή διαπίστωση ότι επιβάλλεται η λήψη μέτρων για αναβάθμιση και εμπλουτισμό της ξενοδοχειακής βιομηχανίας που θα αναζωογονήσουν ταυτόχρονα και τον κατασκευ-

αστικό τομέα. Όπως τονίζεται, «μέσα σε αυτά τα πλαίσια η παροχή φοροελαφρύνσεων για σύντομο χρονικό διάστημα (2-3 χρόνων) σε συνδυασμό με την παροχή πολεοδομικών κινήτρων για αναβαθμίσεις/ανακαινίσεις των ξενοδοχειακών μονάδων και η παροχή κυβερνητικών εγγυήσεων για δανειοδοτήσεις με χαμηλότοκα - μακροπρόθεσμα δάνεια, ως διαλαμβάνεται και στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του περασμένου Νοεμβρίου επείγει όπως πάρουν σάρκα και οστά».

35 εκ. στη Eurocyprya

Πράσινο φως άναψε η βουλή για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Eurocyprya κατά 35 εκ., αφού παρά τις διαμαρτυρίες για ελλιπή πληροφόρηση και τις «χαλαρές» δεσμεύσεις για μειώσεις μισθών, ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ στήριξαν τελικά το κυβερνητικό νομοσχέδιο. Από τη συνεδρία της ολομέλειας της βουλής ξεχώρισαν οι κατηγορίες για κακοδιαχείριση, μίζες και αδιαφάνεια. Υπέρ της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας τάχθηκαν οι 26 βουλευτές από το ΑΚΕΛ, το ΔΗΚΟ και την ΕΔΕΚ ενώ κατά τάχθηκαν 13 βουλευτές από το ΔΗΣΥ και ΕΥΡΩΚΟ. Αποχή τήρησε ο πρόεδρος της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος, καθώς και ο βουλευτής του κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, Γιώργος Πεردίκης. Τη συνεδρία της ολομέλειας παρακολούθησαν εργαζόμενοι καθώς και η διοίκηση της Eurocyprya.

Με το φακό μας

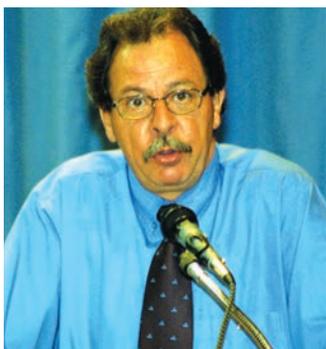

Να αυξηθούν πλοία με κυπριακή σημαία

Συνάντηση με θέμα τις προσπάθειες που γίνονται εκ μέρους της Κυπριακής Ένωσης Πλοιοκτητών για την αύξηση του αριθμού των πλοίων υπό κυπριακή σημαία είχε πρόσφατα το προεδρείο της Κυπριακής Ένωσης Πλοιοκτητών υπό τον Πρόεδρο της Γιώργο Μούσκα με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Δημήτρη Χριστόφια. Σε δηλώσεις του ο κ. Μούσκας, είπε ότι τα μέλη του προεδρείου ενημέρωσαν τον πρόεδρο Χριστόφια για τις προσπάθειες της Ένωσης στην Κύπρο και στην Ελλάδα «για να φέρουμε και άλλα και καινούργια βαπόρια με κυπριακή σημαία». Η Κύπρος προσφέρει ό,τι προσφέρουν και οι άλλες χώρες και ακόμη περισσότερες και καλύτερες υπηρεσίες πρόσθεσε στις δηλώσεις του ο κ. Μούσκας και είπε ότι ο πρόεδρος ικανοποιήθηκε από τις προσπάθειες της Ένωσης για την επίτευξη του στόχου αυτού. Η αύξηση του αριθμού των πλοίων υπό κυπριακή σημαία βοηθάει, είπε ο Γιώργος Μούσκας «και πολιτικά αφού όταν χιλιάδες βαπόρια σε λιμάνια του κόσμου φέρουν την κυπριακή σημαία τότε αυτό βοηθάει την Κύπρο».

Δαπάνες 96 εκ. για προσφυγικά δάνεια

Φωνάζουν οι βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων για τις καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην έγκριση των στεγαστικών δανείων από το Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, καλώντας την κυβέρνηση να βελτιώσει τις διαδικασίες. Σύμφωνα με τους βουλευτές, η περίοδος αναμονής για προσφυγικά δάνεια φθάνει μέχρι και τα τρία χρόνια. Τα μέλη της επιτροπής ζητούν την αναθεώρηση των κριτηρίων καθώς και τη βελτίωση των διαδικασιών για να αντιμετωπιστούν οι καθυστερήσεις εξέτασης των αιτήσεων. Ο κρατικός φορέας, του οποίου ο προϋπολογισμός συζητήθηκε στη βουλή, παρέχει εγγυήσεις και δάνεια σε πρόσφυγες. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Αριστοφάνης Γεωργίου, ανέφερε ότι ομόφωνα οι βουλευτές της κοινοβουλευτικής επιτροπής ζητούν επέκταση των σχεδίων φερεγγυότητας του προσφυγικού κόσμου, προσθέτοντας ότι στην επόμενη συνεδρία θα κληθεί ο υπουργός Εσωτερικών με στόχο να βελτιωθεί η εκπλήρωση της αποστολής του φορέα. Μέχρι στιγμής, σημείωσε, 29 χιλ. πρόσφυγες έχουν εξασφαλίσει δάνεια μέσω του φορέα, ενώ κάθε χρόνο πέντε με έξι χιλ. πρόσφυγες εξασφαλίζουν δάνεια ή εγγυήσεις.

Υπερβολές...

Τι νόημα έχει το ενημερωτικό φυλλάδιο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου για το Κυπριακό; Γιατί να υπάρχουν τέτοια έξοδα και μάλιστα σε περίοδο οικονομικής κρίσης, όταν οι θέσεις της Εκκλησίας είναι γνωστές και ο Αρχιεπίσκοπος έχει (και ορθώς) βήμα σε κανάλια, εφημερίδες, ραδιόφωνα και περιοδικά, όποτε το ζητήσει, ή ακόμη και... χωρίς να το ζητήσει;

Να συνεισφέρουμε όλοι!

Να μειωθούν οι απολαβές των δημοσίων υπαλλήλων προκειμένου να περιοριστεί το δημοσιονομικό έλλειμμα, ζητούν οι εκπρόσωποι των επιχειρηματιών, ανένδοτοι οι δημόσιοι υπάλληλοι και η Κυβέρνηση δεν φαίνεται να έχει τη διάθεση να υιοθετήσει το αίτημα του επιχειρηματικού κόσμου (ούτε άλλωστε είναι υποχρεωμένη). Το ζήτημα όμως του δημοσιονομικού ελλείμματος είναι έντονο και σύμφωνα ακόμη και με τις πλέον αισιόδοξες εκτιμήσεις: Πρώτον, θα επιδεινωθεί μέσα στο 2010 και δεύτερον, θα πάρει κάμποσα χρόνια μέχρι να επανέλθει σε «κανονικά» μεγέθη. Κατά την εκτίμησή μας, η λήψη μέτρων για τον περιορισμό του ελλείμματος είναι αναγκαία. Πιστεύουμε ότι οι επιπτώσεις της διεθνούς κρίσης στην κυπριακή οικονομία θα είναι ακόμη μεγαλύτερες φέτος και ότι αυτές θα πρέπει να τις πληρώσουμε ΟΛΟΙ μας, πλην βέβαια εκείνων που ανήκουν στα ασθενέστερα οικονομικά στρώματα. Οι επιχειρηματίες λοιπόν πληρώνουν την κρίση, μέσα από την πολύ χαμηλότερη κερδοφορία που σημειώνουν. Μια ενδεικτική αποτύπωση της κατάστασης, θα έχουμε με την δημοσίευση των περυσινών ετήσιων λογιστικών καταστάσεων των εταιρειών του ΧΑΚ, συνεκτιμώντας ότι οι φετινές επιδόσεις θα είναι ακόμη πιο χαμηλές.

Οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα πληρώνουν την κρίση, μέσω της αυξημένης ανεργίας και των, εν γένει, χαμηλότερων αποδοχών. Μόνο οι εργαζόμενοι στο δημόσιο τομέα δεν αισθάνονται τις επιπτώσεις από την κρίση. Και μάλιστα, -(βλέπε και δημοσίευμα στην εφημερίδα «Πολίτης»- όταν οι μέσες αποδοχές στο δημόσιο τομέα είναι σαφώς υψηλότερες από αυτές του ιδιωτικού. Με δεδομένο λοιπόν ότι ο δείκτης έλλειμμα προς ΑΕΠ θα πρέπει να μειωθεί και ότι το ΑΕΠ δεν θα ανεβεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια, θα πρέπει η Κυβέρνηση να προσέξει ιδιαίτερα το σκέλος των δαπανών. Γιατί και με μηδενικές αυξήσεις, το κόστος ανεβαίνει γύρω στο 5% λόγω της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής και των κλιμάκων.

Ανοίξαμε
πανιά για
το μέλλον.

MARFIN LAIKI BANK

Ο έμπειρος και προσοντούχος προσωπικός σας τραπεζίτης φροντίζει για τις καλύτερες λύσεις στις τραπεζικές και επενδυτικές σας ανάγκες. Πυξίδα μας η ποιότητα, η εμπιστοσύνη, η αποτελεσματικότητα.

Wealth Management Division
Τηλ: +357 22 812280
Email: privatebank@laiki.com

MARFIN
Private
BANKING

www.laiki.com

Εγκαίνια Καταστήματος της Ελληνικής Τράπεζας στην Λεωφόρο Σταυρού

Τελέστηκαν, την Τετάρτη 17 Φεβρουαρίου 2010, τα εγκαίνια του νέου ιδιόκτητου καταστήματος της Ελληνικής Τράπεζας στην Περιοχή Σταυρού, στο Στρόβολο. Η Ελληνική Τράπεζα στη συνεχή προσπάθεια της για την καλύτερη και πιο αναβαθμισμένη εξυπηρέτηση των πελατών και του κοινού, έχει προχωρήσει στη λειτουργία του υπερσύγχρονου καταστήματος που βρίσκεται στη Λεωφόρο Σταυρού 71Θ.

Τον αγιασμό των εγκαινίων τέλεσε η Α.Μ. ο Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομος Β' και τα εγκαίνια ο Δήμαρχος Στροβόλου κος Σάββας Ηλιοφώτου στην παρουσία δημοτικών συμβούλων, επιχειρηματικών και οικονομικών παραγόντων, Μ.Μ.Ε., πελατών και συνεργατών της Ελληνικής Τράπεζας καθώς επίσης του Προέδρου του Δ.Σ. της Ελληνικής Τράπεζας Δρα Ανδρέα Παναγιώτου, του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή κ. Μάκη Κεραυνού, διοικητικών συμβούλων και ανώτερων διευθυντικών στελεχών του Ομίλου.

Σε ομιλία τους κατά τη διάρκεια των εγκαινίων, τόσο ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου Δρ. Ανδρέας Παναγιώτου όσο και ο Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας κ. Μάκης Κεραυνός, τόνισαν τη σημασία που δίδει η Ελληνική Τράπεζα στην εξυπηρέτηση των πελατών της, στη στρατηγική για επέκταση της, στις στέρεες βάσεις της, στη σταθερή κερδοφορία και στη διαφάνεια στις αποφάσεις της. Επίσης, ανέφεραν ότι το νέο ιδιόκτητο κατάστημα της περιοχής Σταυρού αποτελεί συνέχεια ανάλογων προσπαθειών για αναβάθμιση των καταστημάτων της τράπεζας και εντάσσεται στα πλαίσια της αντίληψης του Ομίλου για καλύτερες υπηρεσίες προς τους πελάτες. Στο δικό του χαιρετισμό ο Δήμαρχος Στροβόλου κ. Ηλιοφώτου ευχαρίστησε τον Όμιλο της Ελληνικής Τράπεζας για το άνοιγμα του καταστήματος που θα βοηθήσει στην περαιτέρω αναβάθμιση και οικονομική πρόοδο της περιοχής και κατ' επέκταση του Δήμου Στροβόλου.

Το νέο Κατάστημα αποτελεί ένα σύγχρονο επαγγελματικό χώρο όπου οι πελάτες θα νιώθουν ευχάριστα και το προσωπικό θα εργάζεται άνετα, ώστε, να εξυπηρετεί αποτελεσματικά τον κάθε συναλλασσόμενο με την Ελληνική Τράπεζα. Ξεχωρίζει για το ψηλό επίπεδο αισθητικής, άνεσης, τεχνολογίας και λειτουργικότητας.

Τουριστική Αναγέννηση

Στο θέμα του πρόσφατου συνεδρίου της ΟΕΒ και του ΣΤΕΚ για τον τουρισμό, έχει συμπεριληφθεί ο όρος της τουριστικής αναγέννησης. Ένας όρος, μέσα από τον οποίο εξυπακούεται με τον πιο παραστατικό τρόπο το τι έχει ανάγκη η τουριστική οικονομία - την 'αναγέννηση' και την αφύπνιση του τουρισμού από τη 'χειμέρια νάρκη' της στασιμότητας στο επενδυτικό πεδίο ευρύτερα. Η θέση μου είναι ότι, αυτή, μπορεί να επιτευχθεί μέσω μιας ανανε-

**Της
Φοίβης
Κατσούρη**

Γενική Διευθύντρια
Κυπριακού
Οργανισμού
Τουρισμού

ωτικής, επιχειρηματικής και επενδυτικής, καινοτόμου 'άνοιξης'. Σε αυτά τα πλαίσια, για να υπάρξει η πολυπόθητη αναγέννηση, ως δύναμη αναδημιουργίας και εμφάνιση νέας άνθησης για τον τουρισμό, πρέπει να υπάρξουν απαραίτητα συγκεκριμένες προ-
υποθέσεις.

Για τον τόπο μας, ένας ισχυρός τουρισμός αντικατοπτρίζεται σε ισχυρότερη οικονομία και σε πλέον ευημερούσες συνθήκες για το κοινωνικό σύνολο. Με τον τουρισμό στην καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, ενισχύεται το εμπόριο, εισάγεται συνάλλαγμα, ενδυναμώνονται οι τομείς των κατασκευών και της μεταποίησης, αυξάνονται τα εισοδήματα και δημιουργούνται θέσεις εργασίας. Και είναι ελάχιστοι οι τομείς που μπορούν να αποτελέσουν τόσο αποτελεσματικούς μοχλούς τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, όπως ο τουρισμός.

Επειδή οι επιδράσεις του τουρισμού είναι πολλαπλασιαστικές για την κυπριακή οικονομία, πρέπει η ανάπτυξη και η πορεία του τομέα να βασίζεται και να στηρίζεται, σε πολλαπλάσιο βαθμό, στις τελευταίες συνθήκες και δεδομένα της αγοράς. Γι' αυτό και η τουριστική δραστηριότητα πρέπει να κινείται, με ταχείς ρυθμούς, εντός των πλαισίων λειτουργίας της σύγχρονης οικονομίας.

Η πολιτεία είναι αναγκαίο να συνειδητοποιήσει, απόλυτα πλέον, ότι ο τουρισμός κατέχει την πιο νευραλγική θέση στην αναπτυξιακή διαδικασία και ότι η ζωτικότητα της ευρύτερης κυπριακής οικονομίας εξαρτάται από τον τουρισμό. Θεωρώ ότι οι προϋποθέσεις επιτυχίας βρίσκονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο μεταρρυθμιστικών αλλαγών, με την ανανέωση και ενδυνάμωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην

καρδιά τους. Είναι ώρα το κράτος να στηρίξει, σε ένα καινούριο επίπεδο, την ανάπτυξη και να ενδυναμώσει τον τουρισμό, στηρίζοντας πρωταρχικά την ιδιωτική πρωτοβουλία. Μέσω αυτής της οδού, μπορούμε να δημιουργήσουμε προστιθέμενη αξία στο τουριστικό προϊόν και να εφαρμόσουμε ένα σύγχρονο μοντέλο τουριστικής δραστηριότητας.

Βάσει και των κατευθύνσεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, δεικνύεται μια σταδιακή μετατόπιση της έμφασης από την ανάκαμψη (recovery) στην αναζωογόνηση (stimulus). Με αυτές τις κατευθύνσεις, οφείλουμε, με τη σειρά μας, να εφαρμόσουμε μια ολιστική προσέγγιση σαν τουριστικός προορισμός, προσδίδοντας στη μεγιστοποίηση του αθροίσματος των άμεσων και έμμεσων οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων.

Η ανάπτυξη πρέπει να στηριχτεί στην ανάπτυξη και την εντατικοποίηση της επιχειρηματικής δυναμικής, μέσω της υποστήριξης των επιχειρηματιών και των επενδυτών. Χρειάζεται, σε πρώτη φάση, να δημιουργηθεί από πλευράς κράτους ένα πολύ-επίπεδο πλαίσιο παρεμβάσεων και κινήτρων για την πραγματοποίηση περαιτέρω επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα.

Είναι πραγματικότητα ότι ο ιδιωτικός τομέας έχει την ανάγκη μεγαλύτερης και πιο διευρυμένης στήριξης από το κράτος, ούτως ώστε τα αναλάβει τις απαραίτητες πρωτοβουλίες και ενέργειες που ενέχουν εμπορικούς κινδύνους.

Κάποιοι ενδεχομένως να υποστηρίξουν ότι με αυτό τον τρόπο, διοχετεύεται η κρατική στήριξη προς τους 'έχοντες'. Όμως, η πραγματικότητα είναι ότι η 'φυσιογνωμία' και η 'ιδιοσυγκρασία' της κυπριακής οικονομίας προστάζουν ότι για να υπάρξει η λεγόμενη επιστροφή κεφαλαίου, πρέπει να ενισχυθεί και να στηριχτεί το κεφάλαιο, ιδίως σε οικονομικά κρίσιμες περιόδους. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα ενδυναμωθεί η οικονομία και θα δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης, με ευρύτερα οικονομικο-κοινωνικά οφέλη για τον τόπο.

Επιβάλλεται να αυξηθούν δραματικά οι σχεδιασμοί για βελτίωση και αναβάθμιση των γενικών υποδομών και τη δημιουργία επιπρόσθετων εξειδικευμένων τουριστικών υποδομών και ανωδομών, καθώς επίσης και η συμπλήρωση και ο εκσυγχρονισμός τους. Κανείς δεν αμφισβητεί το ότι ο τόπος έχει άμεση ανάγκη τη δημιουργία τους, ώστε να ενισχυθεί η αναπτυξιακή διαδικασία και η προσφορά, να δημιουργηθεί νέα ζήτηση και θέσεις εργασίας. Έστω και η οριακή βελτίωση στις υποδομές, μπορεί σε μακροοικονομικό επίπεδο να βοηθήσει την ευρύτερη οικονομία και να συντελέσει σε ουσιαστική βελτίωση της παραγωγικότητας.

Γι' αυτό ενδείκνυται η εφαρμογή μιας στοχευμένης και γενναϊόδωρης πολιτικής επενδύσεων σε ένα ευρύ φάσμα έργων σε λιμάνια, μεταφορές, συγκοινωνιακό δίκτυο, αθλητικά κέντρα, συνεδριακά, πολιτιστικούς χώρους κτλ. Το κλειδί βρίσκεται στον πολλαπλασιασμό της

χρήσης των μεθόδων BOT, στις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (PPP's), στα χρηματοδοτικά κίνητρα και στην επιθετική - και όχι παθητική - επιδίωξη απορρόφησης και αξιοποίησης Ευρωπαϊκών κονδυλίων και επενδυτικών ευκαιριών. Παράλληλα, οι τραπεζικοί και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί πρέπει να στηρίξουν δυναμικά τον τομέα και να βοηθήσουν στην ανατροπή της στασιμότητας. Είναι πραγματικότητα ότι ο τουριστικός τομέας βρίσκεται σε δυσχερή θέση λόγω της δανειστικής συσσώρευσης και των ψηλών δανειστικών επιτοκίων. Γι' αυτό, κράτος και χρηματοπιστωτικός τομέας, σε συνεργασία, πρέπει οπωσδήποτε να συμβάλλουν στη χορήγηση ειδικών χαμηλότοκων δανείων για τουριστικές επιχειρήσεις, ισχυροποιώντας έτσι την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού μέσω της αναβάθμισης και της ανανέωσης και ωθώντας την ίδια ώρα την ανάκαμψη άλλων συνδεδεμένων και παρεμφερών τομέων.

Πέραν των πιο πάνω, η κυπριακή οικονομία πρέπει να δείξει μεγαλύτερη εξωστρέφεια. Ειδικά για τον τομέα του τουρισμού, η προσέλκυση ξένων επενδυτών και η σύνδεση των συμφερόντων μεγάλων οργανισμών με την Κύπρο θα έχει ευνοϊκότερες συνέπειες. Έχουν πραγματικά τεράστια στρατηγική σημασία, και πρέπει να στηριχθούν, τα εγχειρήματα των Κύπριων επιχειρηματιών να σφυρηλατήσουν συνεργασίες και κοινοπραξίες για ξενοδοχεία ή παρεμφερή έργα, για να 'δέσουν', έτσι, μακροπρόθεσμα τα συμφέροντα των ξένων οργανισμών με τον τόπο μας. Όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, είναι παραδεκτό ότι χρήζει ουσιαστικής βελτίωσης, μέσω της αναβάθμισης, του εμπλουτισμού και της διαφοροποίησής της. Ένας αποτελεσματικός τρόπος για να επιτευχθούν τα πιο πάνω, είναι διαμέσου μιας ευνοϊκής και ευέλικτης μεταχείρισης και παραχώρησης πολεοδομικών κινήτρων για τη δημιουργία πρόσθετων εμπλουτιστικών έργων και την αναβάθμιση της ποιότητας.

Η πολιτεία, εφαρμόζοντας καινοτομία και ευελιξία, πρέπει να ενσκήψει με προοδευτική πολιτική στα θέματα της προώθησης έργων υποδομής και των στοχευμένων πολεοδομικών διευθετήσεων, τόσο όσο αφορά όρους δόμησης, αλλά και όσο αφορά τη χωροθέτηση των επιθυμητών αναπτύξεων, πάντα μέσα σε περιβαλλοντικά επιτρεπτά και ορθολογιστικά πλαίσια.

Ένα άλλο σημαντικό πεδίο όπου πρέπει να υπάρξει μια ανατρεπτική πολιτική είναι στα θέ-

ματα θεσμών. Είναι απαραίτητη η εφαρμογή τομών, για να υπάρξει επιτέλους ευελιξία και υπέρβαση των χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων, των παθογενειών και των δυσλειτουργιών, όπως για παράδειγμα οι πολύπλοκες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες, η επικάλυψη αρμοδιοτήτων, η μη ξεκάθαρη κατανομή ευθύνης και η προσκόλληση διαφόρων φορέων στα παλαιά μοντέλα και τρόπους δράσης.

Όσον αφορά τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, βρισκόμενος στη θέση οδηγού του κυπριακού τουρισμού, πέραν των καθορισμένων, βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων, έχει χρέος να εισαγάγει και να αξιοποιήσει νέες προσεγγίσεις, με απώτερο σκοπό την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας και τη διεύρυνση των

μεγεθών της τουριστικής οικονομίας. Ως εκ τούτου, εκτός από την εφαρμογή των μέτρων για αναζωογόνηση και ανάκαμψη, επικεντρώναστε κύρια στην ουσιαστική στήριξη του τουρισμού με νέα προσέγγιση στους τομείς της στρατηγικής μάρκετινγκ, προϊόντος, και ποιότητας/αξίας.

Στον τομέα της προώθησης και προβολής, ο ΚΟΤ βρίσκεται στη διαδικασία καθιέρωσης ενός brand που πραγματικά πείθει και διαχωρίζει την Κύπρο από τον ανταγωνισμό, και το οποίο βασίζεται σε ουσιαστικές αξίες για τους επισκέπτες μας, οι οποίες συμβαδίζουν παράλληλα με τις αξίες μας σαν χώρα. Για τον ΚΟΤ είναι βασική προϋπόθεση η διαρκής και συνενωμένη διαφημιστική παρουσία και εργαζόμαστε για επικεντρωμένη στόχευση, για ενιαία και σφικτοδεμένη δέσμη των ενεργειών μάρκετινγκ στην κάθε αγορά και για καινοτόμες ιδέες. Στόχος το πιο επιθετικό και πιο αποδοτικό μάρκετινγκ, χρησιμοποιώντας πάντα τα τελευταία εργαλεία και μεθόδους, ενθαρρύνοντας τις σύντονες με τον ιδιωτικό τομέα ενέργειες.

Όσον αφορά την προσβασιμότητα, ενισχύονται περισσότερο οι προσπάθειες για προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού αεροπορικών εται-

ρειών και αύξηση αεροπορικών συνδέσεων καθόλη τη διάρκεια του χρόνου, ιδιαίτερα από τις αγορές προτεραιότητας με έμφαση στα ανταγωνιστικά ναύλα. Στο παρεμφερές θέμα των θεωρήσεων διαβατηρίων, χρειάζομαστε τη λειτουργία προξενικών αρχών στις νέες μας αγορές και τη βελτίωση των διαδικασιών ώστε να εκδίδονται οι θεωρήσεις με τη μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα.

Ο ρόλος του ΚΟΤ για τη διαμόρφωση του προϊόντος, έχει γίνει ακόμη πιο πολύπλευρος. Πέραν της ρύθμισης της τουριστικής βιομηχανίας, μέσω ενός διαφοροποιημένου και εκσυγχρονισμένου νομικού πλαισίου, διαχειριζόμαστε τώρα σημαντικά κονδύλια κινήτρων για εμπλουτισμό, εκσυγχρονισμό και ποιότητα του προϊόντος. Προγραμματίζουμε, προωθούμε και επενδύουμε σε έργα εμπλουτισμού, με θεματική προσέγγιση και οργανώνουμε και στηρίζουμε τους επαγγελματίες και επιχειρηματίες κατά τομέα (ιατρικός, συνεδριακός, αθλητικός τουρισμός), ώστε, από κοινού, να στοχεύσουμε και να πετύχουμε τη διεύρυνση του τουρισμού μας, με νέα επιθυμητή πελατεία.

Στον τομέα της ποιότητας, ο Οργανισμός κάνει ότι είναι δυνατό να αυξήσουμε την προστιθέμενη αξία σε όλες τις πτυχές του προϊόντος. Επιδιώκουμε την επιστροφή στην ουσία της αυθεντικής και ποιοτικής κυπριακής φιλοξενίας, ενώ δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στην κατάρτιση και επιμόρφωση του ανθρωπίνου παράγοντα, περιλαμβανομένων των, νομίμως εργαζομένων, μη Κυπρίων στην τουριστική βιομηχανία. Στον τομέα της ποιότητας, έχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι του τουρισμού, ώστε από τη μια να κρατηθούν οι τιμές μας σε συγκριτικά ελκυστικά επίπεδα και από την άλλη να δώσουμε μοναδικότητα στο προϊόν μας.

Αναφορικά με το περιβάλλον, οι πράσινες κατευθυντήριες γραμμές στον τουρισμό, προστάζουν να εδραιώσουμε τη θέση μας σαν προορισμός που σέβεται και διαχειρίζεται σωστά τους πολύτιμους φυσικούς πόρους του και αναδεικνύει το φυσικό περιβάλλον και τη βιολογική του ποικιλομορφία. Είναι καιρός να εφαρμοστεί ένας περιβαλλοντικά υπεύθυνος τουρισμός που υιοθετεί σύγχρονες τεχνολογίες φιλικές προς το περιβάλλον.

Η πορεία προς την τουριστική αναγέννηση μπορεί να χαρακτηριστεί με ορθό στρατηγικό τρόπο, ξεκάθαρα και ευδιάκριτα επί χάρτου.

Στο χέρι μας είναι, όμως, να την οδεύσουμε...

Ετήσια Γενική Συνέλευση Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας

Λαμπρό το μέλλον του Συνεργατισμού

- ✓ Εύρωστο και ισχυρό το Συνεργατικό Κίνημα, παρά την διεθνή κρίση
- ✓ Στόχος η άντληση πρόσθετων κεφαλαίων και οι συγχωνεύσεις ΣΠΙ
- ✓ Στήριξη των πελατών τους στην τρέχουσα δυσμενή συγκυρία
- ✓ Εγκωμιαστικά σχόλια από τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου

Την πεποίθησή τους ότι τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα θα ανταπεξέλθουν και στην παρούσα συγκυρία και ότι θα συνεχίσουν να στηρίζουν τα μέλη και τους πελάτες τους, τόνισαν τα μέλη του Συνεργατικού Κινήματος. Αδυναμίες υπάρχουν, πλην όμως δουλεύουμε συνεχώς για να τις αντιμετωπίσουμε, δήλωσε ο Γενικός Διευθυντής της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας κ. Ερωτόκριτος Χλωρακιώτης, επισημαίνοντας επίσης ότι τόσο η Συνεργατική Τράπεζα, όσο και τα ΣΠΙ χρειάζονται να αντλήσουν πρόσθετα κεφάλαια. Σε ό,τι αφορά το ύψος των επιτοκίων, ο κ. Χλωρακιώτης τόνισε την πρόθεση της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και των μελών της να κάνουν ό,τι είναι δυνατόν προκειμένου να μειωθούν. Τέλος, ο κ. Χλωρακιώτης επανέλαβε την ανάγκη για περαιτέρω συγχωνεύσεις μεταξύ των ΣΠΙ, προκειμένου να δημιουργηθούν ισχυροί οργανισμοί, ικανοί να ανταπεξέλθουν στα νέα δεδομένα.

Η Ετήσια Γ.Σ.

Πραγματοποιήθηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2010, στη Λευκωσία, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μελών της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας των εργασιών της οποίας προηόδησε ο Έφορος της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών κ. Κωνσταντίνος Λύρας. Πήραν μέρος οι αντιπρόσωποι όλων των συνεργατικών εταιρειών και παρέστησαν ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χαρίλαος Σταυράκης, ο Υπουργός Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού κ. Αντώνης Πασχαλίδης, ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Μουσκάλλης, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών κ. Χρίστος Πατσαλίδης, ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, κ. Χρίστος Μαληκκίδης, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας κ. Λάζαρος Λαζάρου, εκπρόσωποι των Αγροτικών Οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός, ο πρόεδρος της Ένωσης Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου, εκπρό-

42η Ειήσια Γενική Συνέλευση

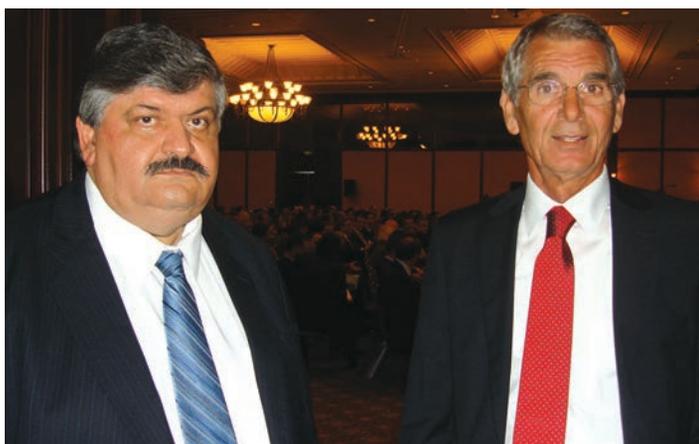

σωποι όλων των Φορέων του Συνεργατικού Κινήματος, πολλοί συνεργατικοί αξιωματούχοι και άλλοι προσκεκλημένοι. Τους προσκεκλημένους και τους αντιπροσώπους των μελών καλωσόρισε ο Πρόεδρος της Επιτροπείας της Τράπεζας κ. Δημήτρης Σταύρου και τις εργασίες της συνέλευσης άνοιξε ο Έφορος της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών κ. Κωνσταντίνος Λύρας. Απηύθυναν χαιρετισμούς οι δύο Υπουργοί που παρέστησαν στη Γενική Συνέλευση κύριοι Χαρίλαος Σταυράκης και Αντώνης Πασχαλίδης και μίλησε ο Γενικός Διευθυντής της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας κ. Ερ. Χλωρακιώτης για το υπό επισκόπηση έτος και για την πορεία που διαγράφει σήμερα η Τράπεζα.

Ο Έφορος της ΥΕΑΣΕ κ. Κωνσταντίνος Λύρας, ανοίγοντας τις εργασίες της γενικής συνέλευσης συγχάρηκε την Τράπεζα για το έργο που επιτελεί, τονίζοντας τον πολυδιάστατο ρόλο που διαδραματίζει στην εφαρμογή του εκσυγχρονιστικού προγράμματος του Συνεργατικού Κινήματος και γενικότερα για τις δραστηριότητες που αναπτύσσει σε όλες τις συνεργατικές εξελίξεις. Ακολούθως αναφέρθηκε στα 100χρονα του Συνεργατικού Κινήματος και τόνισε την πολύπλευρη προσφορά των συνεργατικών εταιρειών στην οικονομία του τόπου και γενικότερα στους διάφορους τομείς της κυπριακής κοινωνίας.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπείας της Τράπεζας κ. Δημήτρης Σταύρου, αφού καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και τους ευχαρίστησε για την παρουσία τους ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι το έργο που επιτελέσθηκε από την Τράπεζα κατά το υπό επισκόπηση έτος 2008 είναι εναρμονισμένο με τους πάγιους στόχους της, που είναι η συνεχής βελτίωση της οικονομικής της κατάστασης αλλά ταυτόχρονα και η αναβάθμιση της συνεργατικής ταυτότητάς της. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε "η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα δεν είναι μόνο τράπεζα. Είναι παράλληλα και συνεργατική εταιρεία που θέτει στο επίκεντρο της προσοχής της τον άνθρωπο, που αφουγκράζεται τις αγωνίες και τα προβλήματα του και αγωνίζεται στα πλαίσια του θεσμικού της ρόλου να επιτελέσει πληρέστερα την αποστολή της".

Οι δύο Υπουργοί στους χαιρετισμούς τους εξέφρασαν την εκτίμηση της Κυβέρνησης στο έργο που το Συνεργατικό Κίνημα επιτέλεσε στα 100 χρόνια της ζωής του και στο έργο που επιτελεί σήμερα προς όφελος του λαού και της οικονομίας. Παράλληλα εξέφρασαν τη βεβαιότητα τους ότι το Συνεργατικό Κίνημα και οι τράπεζες θα ανταποκριθούν θετικά στην ανάγκη για πάρα πέρα μείωση των επιτοκίων, για να μπορέσει η οικονομία να προσπεράσει τα προβλήματα που δημιούργησε η διεθνής οικονομική κρίση. Ο Υπουργός Οι-

κοινωνικών πρόσθετα έκανε έκκληση στις συνεργατικές πιστωτικές εταιρείες και στις εμπορικές τράπεζες να προχωρήσουν στην περαιτέρω μείωση των επιτοκίων μέσω ενός υγιούς ανταγωνισμού, για να αντιμετωπισθούν με επιτυχία οι δυσκολίες που παρουσιάζονται στην παρούσα οικονομική συγκυρία. Ο Γενικός Διευθυντής της Τράπεζας κ. Ερ. Χλωρακιώτης στην ομιλία του αναφέρθηκε εκτενώς στην κατάσταση που βρίσκεται η Τράπεζα στην παρούσα φάση και στην υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματός της. Το ανθρώπινο δυναμικό ανέφερε και οι τεχνολογικές υποδομές ενισχύθηκαν σημαντικά με αποτέλεσμα η εξυπηρέτηση των μελών και των πελατών να αναβαθμιστεί και να φθάσει σε αρκετά ψηλά επίπεδα. Η Τράπεζα, σημείωσε περαιτέρω, επιτελεί με επιτυχία το ρόλο του Κεντρικού Φορέα των Συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων από την 1η Ιανουαρίου του 2008, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα σε όλες τις εταιρείες του πιστωτικού τομέα του Συνεργατικού Κινήματος να διεξάγουν πιστωτικές εργασίες, ανεξάρτητα αν από μόνες τους πληρούν τα κριτήρια που καθορίζονται από το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Οι διάφορες υπηρεσίες της Τράπεζας, όπως είναι οι ασφάλειες, οι τραπεζικές κάρτες, οι υπηρεσίες μηχανογράφησης κ.λπ. βρί-

Ερωτόκριτος Χλωρακιώτης:

Οι καιροί είναι δύσκολοι και ο ανταγωνισμός σκληρότερος. Σ' αυτές τις συνθήκες για να μπορούμε να αντεπεξέλθουμε χρειάζεται να είμαστε ενωμένοι γιατί σίγουρα θα είμαστε πιο ισχυροί

σκονται υπό συνεχή αναβάθμιση, για να είναι πάντοτε εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του εκάστοτε χρηματοπιστωτικού περιβάλλοντος.

Ο κ. Χλωρακιώτης αναφερόμενος στους οικονομικούς δείκτες της Τράπεζας κατά το 2008 είπε ότι παρά τις δυσκολίες που προήλθαν από τη διεθνή οικονομική κρίση κινήθηκαν σε ικανοποιητικά επίπεδα σημειώνοντας τα ακόλουθα:

- Τα κέρδη της Τράπεζας, πριν τις προβλέψεις, ανήλθαν στα 33,4 εκ.
- Τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία έφθασαν στα 2.913 εκ. στο τέλος του 2008
- Τα δάνεια και άλλες χορηγήσεις σε πελάτες, μετά τις προβλέψεις, την 31 Δεκεμβρίου 2008 ήταν 1.164 εκ.
- Οι καταθέσεις και άλλοι λογαριασμοί πελατών

την 31 Δεκεμβρίου 2008 ανήλθαν σε 2.400 εκ.

- Τα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας ήταν 178,3 εκ. στο τέλος του 2008,
- Το εκδομένο μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε και έφθασε στα 66,5 εκ. στο τέλος του 2008.
- Ο δείκτης φερεγγυότητας της Τράπεζας ανερχόταν την 31.12.2008 στο 19,64%.

Ο κ. Χλωρακιώτης, αναφερόμενος στα επιτόκια, τόνισε την ανάγκη για περαιτέρω μείωση τους διαχωρίζοντας όμως ταυτόχρονα τις ευθύνες του Συνεργατικού Κινήματος. Υπογράμμισε με έμφαση τις προειδοποιήσεις του Κινήματος για την ανεξέλεγκτη αύξηση των επιτοκίων που σημειώθηκε το 2008 και υπενθύμισε ότι η υπεύθυνη στάση που κράτησε τότε ο συνεργατικός πιστωτικός τομέας οδήγησε στη μείωση των καταθέσεων στις συνεργατικές πιστωτικές εταιρείες σε ποσό περί των 800 εκ. ευρώ. Οι συνεργατικές εταιρείες κατέληξε, ανταποκρινόμενες στις κοινωνικές τους ευθύνες είναι βέβαιο ότι θα προχωρήσουν και σε νέες μειώσεις των επιτοκίων εξαντλώντας τα όποια περιθώρια υπάρχουν.

Οι αντιπρόσωποι των μελών της Τράπεζας ενέκριναν ομόφωνα τους λογαριασμούς και τις οικονομικές καταστάσεις που τέθηκαν ενώπιον τους.

ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

• Σταύρου Δημήτριος

Πρόεδρος της Επιτροπείας,
Γραμματέας
ΣΠΕ Στροβόλου

• Χλωρακιώτης Ερωτόκριτος

Γενικός Διευθυντής
και εκτελεστικό μέλος
της Επιτροπείας

ΑΙΡΕΤΑ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

- Γιαννάκη Γιαννάκης,

Γραμματέας

ΣΠΕ Παραλιμνίου

• Θεοδότη Παύλος,

Γραμματέας Π.Σ.
Συνομοσπονδίας

• Ιωάννου Νέαρχος,

Γραμματέας
Σ. Τ. Λεμεσού

• Ιωσήφ Γεώργιος,

Γραμματέας
ΣΠΕ Καϊμακλίου

• Μαρίνου Γεώργιος,

Γραμματέας

ΣΠΕ Μακράσκακας

• Νεοφύτου Μίκης,

Γραμματέας
ΣΕΔΙΣ Λτδ

• Φιλίππου Παναγιώτης,

Γραμματέας
Σ.Τ. Αστυνομικών

• Χρίστου Δημήτρης

Γραμματέας,
ΣΠΕ Αν. Λεμεσού

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

- Θεοδώρου Σώτος,

Διευθυντής Διεύθυνσης
Οικονομικής Διαχείρισης

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

- Χαρίτου Αντρέας,
Καθηγητής στο
Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Νικολάου Νίκος,
Chartered Accountant

Τράπεζες: «Τρέχουμε» τώρα για καλυμμένα ομόλογα

- ✓ Νομοσχέδιο για την θέσπιση των καλυμμένων ομολογιών σχεδιάζει η κυβέρνηση
- ✓ Τι «παίζει» με καταθέσεις, χορηγήσεις και επιτοκιακά περιθώρια.
- ✓ Τι «βλέπουν» οι αναλυτές για τα προβλεπόμενα κέρδη κυπριακών και ελλαδικών τραπεζών

Μπορεί βέβαια τα επιτελεία των κυπριακών τραπεζών να μην αντιμετωπίζουν τόσο έντονα προβλήματα όσο τα ελλαδικά, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι η τρέχουσα πραγματικότητα αφήνει χωρίς δυνατούς πονοκεφάλους τις διοικήσεις των κυπριακών χρηματοπιστωτικών ομίλων. Πρώτα απ' όλα, τα μακροοικονομικά δεδομένα της Κύπρου είναι σαφώς καλύτερα από αυτά της Ελλάδας. Επιπλέον, η οικονομική κρίση έχει προκαλέσει πολύ μικρότερες επιπτώσεις και τέλος για φέτος, η Κύπρος αναμένει ρυθμό ανάπτυξης που ενδεχομένως να ξεκινά από «συν»...

Παρόλα αυτά, τα προβλήματα δεν λείπουν από τον τραπεζικό κλάδο και αυτό, όχι μόνο γιατί ένα ποσοστό δραστηριοτήτων των τριών μεγαλύτερων τραπεζών διεξάγεται στην Ελλάδα (Κύπρου, Marfin-Λαϊκή, Ελληνική). Όπως είναι γνωστό, το μεγαλύτερο πρόβλημα εστιάζεται στα υψηλά επιτόκια τόσο στις χορηγήσεις, όσο και στις καταθέσεις. Οι επιχειρηματίες διαμαρτύρονται ότι τα δανειακά επιτόκια στην Κύπρο είναι σαφώς υψηλότερα από το μέσο όρο της Ευρώπης:

«Υπολογίζεται ότι έχουμε γύρω στο 2%-3% υψηλότερα επιτόκια από αυτά της Ευρώπης. Τα επιτόκια χορηγήσεων λοιπόν είναι πράγματι υψηλά και αυτό οφείλεται κυρίως στο μεγάλο ύψος των καταθετικών επιτοκίων», δηλώνει ο κ. Φίλιος Ζαχαριάδης, Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων..

Και από την πλευρά τους οι εμπορικοί τραπεζίτες, αποδίδουν το γεγονός αυτό στα υψηλά επιτόκια καταθέσεων, «δείχνοντας» ως βασικό αίτιο ορισμένα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα και ζητώντας ενιαία εποπτεία για εμπορικές τράπεζες και ΣΠΙ. Η ουσία είναι ότι μέχρι τώρα η κυβέρνηση -και παρά τα σχετικά αιτήματα τόσο του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας κ. Αθ. Ορφανίδη, όσο και των τραπεζιτών- δεν έχει νομοθετήσει τη δυνατότητα έκδοσης καλυμμένων ομολογιών, έτσι ώστε

και τα κυπριακά τραπεζικά συγκροτήματα να αντλούν φτηνό χρήμα μέσω της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η μελέτη του σχετικού νομοσχεδίου διεξάγεται μόλις τώρα και μάλιστα, ενδεχομένως χωρίς λόγο... Και αυτό γιατί είναι πιθανόν τον Μάρτιο η ΕΚΤ να σταματήσει την πρακτική του liquidity finance!

Τα πιθανά προβλήματα

Παράγοντες της τραπεζικής αγοράς διαμηνύουν ότι είναι πολύ δύσκολο να δούμε τα επιτόκια στην Κύπρο να πέφτουν, αν δεν προστεθεί ρευστότητα στο σύστημα.

«Οι καταθέσεις πέρυσι στην Κύπρο αυξήθηκαν μόλις κατά 3,6% και όλα δείχνουν ότι και κατά την επόμενη τριετία η τάση αυτή θα συνεχιστεί. Αντίθετα, οι χορηγήσεις πέρυσι ανέβηκαν κατά 7% και κατά τα επόμενα χρόνια οι εκτιμήσεις μιλούν για ετήσιο ρυθμό αύξησης μεταξύ του +5% και του +8%», μας δήλωσε υψηλόβαθμο στέλεχος κυπριακής τράπεζας, ο οποίος συνέχισε: «Το κενό λοιπόν μεταξύ καταθέσεων και χορηγήσεων, θα πρέπει με κάποιο τρόπο να χρηματοδοτηθεί. Με δεδομένο ότι σήμερα το κυπριακό δημόσιο δανείζεται σήμερα με επιτόκιο 4,6%, αυτό σημαίνει ότι οι τράπεζες θα πρέπει να σηκώσουν ακόμη πιο ψηλά τον πήχη, ανεβάζοντας το μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων τους».

Φόβοι όμως υπάρχουν μήπως δούμε τα επιτόκια των καταθέσεων, αντί να πέφτουν, να τραβούν εκ νέου την ανηφόρα. Σήμερα, οι εμπορικές τράπεζες προσφέρουν στις καταθέσεις 12μηνης προθεσμίας μια απόδοση γύρω στο 3,8%, πλην όμως υπάρχουν κατά τόπους Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα, τα οποία ενδεχομένως σε κάποιες πε-

ριπτώσεις να σηκώσουν τον πήχη ακόμη και πάνω από το 6%!!! Ο προβληματισμός των τραπεζιτών δεν περιορίζεται μόνο στις κινήσεις ορισμένων ΣΠΙ, αλλά επεκτείνεται και στις πιθανές παρενέργειες από την κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, υπάρχει ο φόβος μήπως δούμε να επαναλαμβάνεται αυτό που είδαμε στα τέλη του 2008 έως και κάποιους μήνες του 2009, όταν δηλαδή κάποιες ελληνικές τράπεζες είχαν σηκώσει ψηλά τα επιτόκια καταθέσεων στην Κύπρο για να αντλήσουν κεφάλαια, τα οποία τελικά διοχέτευαν εκτός Κύπρου.

Συνολικά λοιπόν, ο φόβος είναι μήπως δούμε ταυτόχρονη άνοδο τόσο στα επιτόκια καταθέσεων, όσο και σε εκείνα των χορηγήσεων. «Υπάρχει κάποια δυνατότητα ανατιμολόγησης στις χορηγήσεις, αλλά πολύ πιθανόν το κόστος του χρήματος για τις τράπεζες να ανεβεί ακόμη περισσότερο», δήλωσε υψηλόβαθμο τραπεζικό στέλεχος, υπονοώντας ότι το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο, πιθανόν να το δούμε φέτος σε χαμηλότερο επίπεδο από πέρυσι.

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια

Το 2009, το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων διαμορφώθηκε στο 5,40% και ήταν ανώτερο από εκείνο του 2008 (4,7%). Για φέτος, αναμένεται περαιτέρω επιδείνωση του σχετικού δείκτη, γύρω στο 6%, ωστόσο η επίδοση αυτή είναι πολύ καλύτερη από την αντίστοιχη της Ελλάδας, όπου υπάρχει φόβος για διψήφια ποσοστά.

Οι προτεραιότητες

Κάτω από αυτές τις συνθήκες (προβλήματα Ελλάδας, φόβοι για χαμηλότερα καθαρά επιτο-

κιακά περιθώρια και προβλέψεις για αύξηση στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια) οι προσδοκίες για τα φετινά κέρδη των τραπεζών δεν είναι και οι καλύτερες δυνατές. Οι περισσότεροι μάλιστα αναλυτές, υποστηρίζουν ότι το πιθανότερο σενάριο θα είναι μια περαιτέρω πτώση τους, πριν αρχίσουν να ανακάμπτουν από το 2011 και μετά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της FACTSET για την Marfin-Laiiki Bank και για την Τράπεζα Κύπρου, οι μέσες εκτιμήσεις για το 2010 και το 2011 τοποθετούνται σε 0,21 ευρώ και 0,29 ευρώ ανά μετοχή για την πρώτη και σε 0,55 ευρώ και 0,68 ευρώ ανά μετοχή για τη δεύτερη. Από τις αρχές του 2010, οι εκτιμήσεις όσον αφορά στα κέρδη ανά μετοχή των δύο τραπεζών έχουν μειωθεί περίπου 15% για την Marfin Laiiki Bank και 8% για την Τράπεζα Κύπρου. Η JP Morgan τοποθετεί ως top pick την Τράπεζα Κύπρου λόγω του «καλύτερου μακροοικονομικού περιβάλλοντος στην εσωτερική αγορά της Κύπρου» και της μικρής έκθεσής της σε ελληνικά ομόλογα (λιγότερο από 500 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2009).

Σύμφωνα με τραπεζικούς παράγοντες από την Κύπρο, οι κυπριακές τράπεζες θα εστιάσουν φέτος την προσοχή τους σε τομείς όπως η εξασφάλιση ισχυρής ρευστότητας και η ενδυνάμωση των στοιχείων του ενεργητικού τους και πολύ λιγότερο στο ύψος της κερδοφορίας τους. Σύμφωνα με την ίδια άποψη, σημασία έχει στην περίοδο της κρίσης, να βγουν οι τράπεζες αλώβητες και χωρίς «βαρίδια» που θα τις συνοδεύουν στο μέλλον.

Προβλέψεις για ελλαδικές τράπεζες

Οι τραπεζικοί τίτλοι αποτελούν το πιο κρίσιμο μέγεθος για την ελλαδική αγορά μετοχών και σε αυτήν την κατηγορία παρατηρείται η πιο σημαντική περικοπή στα κέρδη ανά μετοχή του 2010 αλλά πλέον και του 2011. Για την Εθνική Τράπεζα οι προβλέψεις του Δεκεμβρίου σχετικά με τα κέρδη ανά μετοχή του 2010 ήταν στα 2,29 ευρώ και τον Φεβρουάριο μειώθηκαν στα 2,03 ευρώ. Η έκθεση της JP Morgan εκτιμά το ίδιο μέγεθος στο 1,49 ευρώ ή 27% χαμηλότερα από το consensus, ενώ για το 2011 η μέση εκτίμηση των αναλυτών τοποθετείται στα 2,57 ευρώ ανά μετοχή, ενώ η χρηματιστηριακή κάνει λόγο για 2,94 ευρώ ανά μετοχή από 4,10 ευρώ προηγουμένως!

Η Natixis, η οποία συνολικά παραμένει ιδιαίτερα θετική για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, όσον αφορά στην Εθνική Τράπεζα προχώρησε σε μείωση για τα EPS του 2010 σε ποσοστό 19% και του 2011 κατά 15%, σε 1,59 ευρώ και 2,19 ευρώ ανά μετοχή αντίστοιχα. Η Goldman Sachs εκτιμά τα συγκεκριμένα μεγέθη για το 2010 και το 2011 στο 1,64 ευρώ και στα 2,25 ευρώ ανά μετοχή, ή

20% χαμηλότερα από το consensus το 2010 και 13% πιο κάτω το 2011.

Για την Eurobank η μέση εκτίμηση σχετικά με τα κέρδη ανά μετοχή του 2010 έχει κινηθεί στο 0,58 ευρώ από 0,76 ευρώ τον Δεκέμβριο, ενώ και οι προβλέψεις για τα κέρδη του 2011 έχουν σημειώσει μεγαλύτερη πτώση, αφού από το 1,18 ευρώ ανά μετοχή στα τέλη Δεκεμβρίου το consensus πλέον κυμαίνεται στο 0,96 ευρώ. Ο ρυθμός μεταβολής των κερδών του 2010 για την τράπεζα παραμένει θετικός, της τάξεως του 20,9%. Ωστόσο, η JP Morgan εκτιμά ότι τα κέρδη του 2010 θα είναι 0,27 ευρώ ανά μετοχή ή 54% χαμηλότερα από την τρέχουσα εκτίμηση των αναλυτών και για το 2011 ο οίκος κινείται μόλις 10% χαμηλότερα.

Η Citigroup επίσης εκτιμά ότι τα EPS θα ανέλθουν στο 0,31 ευρώ για το 2010 και στο 0,62 ευρώ για το 2011, ήτοι 46% και 35% χαμηλότερα από το consensus. Η Goldman Sachs αναμένει ότι τα κέρδη ανά μετοχή για τη φετινή χρονιά θα είναι 0,65 ευρώ και για το 2011 θα διαμορφωθούν στο 0,96 ευρώ και κινείται πολύ κοντά στο υπάρχον consensus, ωστόσο μείωσε τις δικές της εκτιμήσεις κατά 12% και 28% αντίστοιχα σε σχέση με πριν.

Όσον αφορά στην Alpha Bank, η μέση εκτίμηση των αναλυτών για τα EPS του 2010 έχει κινηθεί στο 0,67 ευρώ ανά μετοχή, έναντι 0,87 ευρώ στις αρχές της χρονιάς, ενώ για το επόμενο έτος έχει διαμορφωθεί στο 0,98 ευρώ ανά μετοχή ένα-

ντι 1,19 ευρώ στα τέλη Δεκεμβρίου. Η Goldman Sachs εκτιμά τα αντίστοιχα μεγέθη για την τράπεζα το 2010 και το 2011 στο 0,63 ευρώ και στο 0,96 ευρώ ανά μετοχή αντίστοιχα, ή ελαφρώς χαμηλότερα από το consensus.

Η JP Morgan, στον αντίποδα, κάνει λόγο για 0,47 ευρώ ανά μετοχή τη φετινή χρονιά και για 0,80 ευρώ το 2011, ενώ αυξάνει το cost of risk στο 1,35% για το 2010 και στο 1,10% για το 2011, από 0,97% και 0,82% αντίστοιχα.

Η Τράπεζα Πειραιώς έχει παρουσιάσει και αυτή επιδείνωση στους ρυθμούς μεταβολής των κερδών της μεταξύ των μεγάλων τραπεζών από τον περασμένο Οκτώβριο. Οι αναλυτές εκτιμούν ότι για το 2010 τα κέρδη ανά μετοχή θα διαμορφωθούν στο 0,65 ευρώ έναντι 0,77 ευρώ τον Ιανουάριο και για το 2011 στο 0,99 ευρώ από 1,14 ευρώ ανά μετοχή που προέβλεπαν στις αρχές του έτους.

Η JP Morgan στην πρόσφατη έκθεσή της τοποθετεί τα κέρδη ανά μετοχή του 2010 και του 2011 στο 0,22 ευρώ και στο 0,70 ευρώ αντίστοιχα, κινούμενη σημαντικά κάτω από το consensus. Η Natixis αναμένει 0,48 ευρώ ανά μετοχή το τρέχον έτος και 0,91 ευρώ το 2011, ενώ η Goldman Sachs τα τοποθετεί στο 0,61 ευρώ και στο 0,92 ευρώ ανά μετοχή αντίστοιχα.

Η Morgan Stanley εκτιμά ότι τα κέρδη ανά μετοχή για τα έτη 2010 και 2011 θα διαμορφωθούν στο 0,19 και στο 0,45 ευρώ αντίστοιχα.

Ασφαλιστικός κλάδος:

Πόσο επηρεάζεται από την κρίση

- ✓ Μικρότερη ανάπτυξη αναμένεται φέτος για τους γενικούς κλάδους
- ✓ Αβεβαιότητα για το ύψος της ζήτησης στα επενδυτικά προγράμματα
- ✓ Χωρίς προβλήματα η κυπριακή αγορά από την «υπόθεση Ψωμιάδη»

Σαφή επηρεασμό από την οικονομική κρίση, ο οποίος όμως δεν φαίνεται να λαμβάνει έντονες διαστάσεις, αναμένεται να υποστεί φέτος η ασφαλιστική βιομηχανία. Παράλληλα, οι όποιες παρενέργειες από την «υπόθεση Ψωμιάδη» είναι πολύ περιορισμένες στην Κύπρο, καθώς το μόνο ίσως πρόβλημα που υπάρχει, είναι κάποια μικρή ασφαλιστική παραγωγή της εταιρείας Commercial Value. Στους γενικούς ασφαλιστικούς κλάδους, οι περισσότεροι παράγοντες της αγοράς, αναμένουν για φέτος μια κάμψη του ρυθμού ανάπτυξης σε σύγκριση με το παρελθόν, καθώς επιδόσεις όπως το +7% του 2008 δεν δείχνουν ικανές να επαναληφθούν φέτος (και το 2009, αν και δεν έχουμε ακόμη επίσημα στοιχεία, αναμένεται χαμηλότερος ρυθμός ανάπτυξης). Γενικότερα, οι γενικοί κλάδοι είναι εκείνοι που συνήθως δείχνουν μεγαλύτερη αντοχή σε περιόδους κρίσης, καθώς σε μεγάλο βαθμό η ασφάλιση είναι υποχρεωτική από το νόμο (για παράδειγμα κλάδος αυτοκινήτου, κ.λπ.).

Σε αντίθεση με τους γενικούς κλάδους, στον κλάδο ζωής τα πράγματα δείχνουν να είναι περισσότερο σύνθετα. Τομέες όπως η ιατρική περιθαλψη και γενικότερα τα καλυπτικά προϊόντα, φαίνεται ότι θα διατηρήσουν τη δυναμική τους, έστω και αν «τρέψουν» με πολύ χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Αντίθετα, ερωτηματικό υπάρχει στον τομέα των επενδυτικών προϊόντων, που δεν εντάσσονται στα «είδη ανάγκης» και μάλιστα σε μια περίοδο όπου το επενδυτικό κλίμα κάθε άλλο, παρά «θερμό» είναι.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, θα πρέπει να τονιστεί ότι ο δείκτης ασφαλιστρών επί του ΑΕΠ είναι στην Κύπρο πολύ χαμηλότερος σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ευρώπης, δείχνοντας έτσι τα περιθώρια που έχει ο κλάδος, προκειμένου να αναπτυχθεί μακροπρόθεσμα.

Υπόθεση Ψωμιάδη

Θετική εξέλιξη για την κυπριακή ασφαλιστική βιομηχανία αποτελεί το γεγονός ότι δεν φαίνεται να υπάρχουν ουσιαστικές επιπτώσεις από την «υπόθεση Ψωμιάδη», πέραν ίσως κάποιας πολύ μικρής παραγωγής της Commercial Value (να θυμίσουμε

ότι οι Αρχές της Ελλάδας έχουν αναστείλει την άδεια λειτουργίας της Ασπίς Πρόνοια και ότι είχαν ζητήσει από την Commercial Value την ενίσχυση των κεφαλαίων της κατά τουλάχιστον 80 εκατ. ευρώ, πράγμα που δεν έγινε μέχρι κατά την προκαθορισμένη προθεσμία). Επίσης, την παραπομπή σε δίκη στο Τριμελές Εφετείο Κακουρηγημάτων για την κατηγορία της πλαστογραφίας του προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου της ΑΣΠΣ, κ. Π. Ψωμιάδη, εισηγήθηκε ο εισαγγελέας Πρωτοδικών κ. Β. Ιωαννίδης.

Η υπόθεση αφορά στην εγγυητική επιστολή ύψους 550 εκατ. ευρώ που προσκόμισε στην Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης ο κ. Π. Ψωμιάδης προκειμένου να μην κλείσει η ΑΣΠΣ.

Σημειώνεται ότι ο κ. Ψωμιάδης είχε αφεθεί ελεύθερος μετά την απολογία του στον 13ο τακτικό ανακριτή, με εγγύηση 100.000 ευρώ και τον περιοριστικό όρο της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα.

Το ευχάριστο είναι ότι η Έφορος Ασφαλιστικών Εταιρειών κ. Βικτώρια Νάταρ, αλλά και η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου έλαβαν όλα εκείνα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να περιορίσουν τη δράση του συγκεκριμένου επιχειρηματία στους ευαίσθητους τομείς των τραπεζών και των ασφαλιστικών εταιρειών.

Θυμίζουμε ότι κατά το παρελθόν, εταιρείες του Ομίλου Ψωμιάδη είχαν επιδώσει να ελέγξουν την Universal Life και την Universal Bank, ευτυχώς - όπως εκ των υστέρων αποδεικνύεται - χωρίς αποτέλεσμα. Θετική επίσης εξέλιξη είναι η γρήγορη πώληση της Liberty Life σε ισχυρό κυπριακό Όμιλο, της ELMA, του Κ. Μιχαλάκη Ιωαννίδη

Θετικό επίσης είναι το γεγονός ότι παρά την περίοδο έντονης οικονομικής κρίσης και παρά τη μεγάλη πτώση που έχουν υποστεί οι μετοχές σε Κύπρο

και εξωτερικό, οι κυπριακές ασφαλιστικές εταιρείες εμφανίζονται υγιείς και δεν φαίνεται να τίθεται κάποιο ζήτημα βιωσιμότητάς τους. Έτσι, δεν φαίνεται πιθανόν να επαναληφθούν κάποια φαινόμενα που ζήσαμε πριν από χρόνια, με το κλείσιμο ασφαλιστικών εταιρειών, όπως ΑΙΓΙΣ κλπ.

Ταμεία Προνοίας - Σχέδιο Υγείας

Πάγιο αίτημα των ασφαλιστικών εταιρειών είναι η παροχή φορολογικών κινήτρων, έτσι ώστε οι ασφαλιστικές εταιρείες να δραστηριοποιηθούν στη διαχείριση της περιουσίας των Ταμείων Προνοίας. Οι παράγοντες της ασφαλιστικής αγοράς πιστεύουν ότι η ασφαλιστική βιομηχανία, η οποία έχει μεγάλη εμπειρία σε θέματα διαχείρισης και που υπόκειται στον αυστηρό έλεγχο των αρχών (Έφορος Ασφαλιστικών Εταιρειών) είναι σε θέση να διαχειριστεί με καλύτερο τρόπο τις περιουσίες των Ταμείων Προνοίας.

Μια τέτοια απόφαση, σε περίπτωση που κάποια μελλοντική στιγμή υιοθετηθεί από την Πολιτεία, θα τονώσει σε μεγάλο βαθμό τις εργασίες της ασφαλιστικής βιομηχανίας στην Κύπρο. Ένα ακόμη σημαντικό ζήτημα που απασχολεί τον κλάδο είναι αυτό του Γενικού Σχεδίου Υγείας, καθώς οι αποζημιώσεις των ασφαλιστικών εταιρειών στην Κύπρο για τα συγκεκριμένα προγράμματα (αποζημιώσεις υγείας) κυμαίνονται γύρω στα 40 εκατ. ευρώ ετησίως.

Το Γενικό Σχέδιο Υγείας παρουσιάζει τεράστια προβλήματα και η κατάθεσή του αναβάλλεται συνεχώς. Σύμφωνα με τους παράγοντες της ασφαλιστικής βιομηχανίας, προτιμότερο θα ήταν να εισαχθεί Σχέδιο Υγείας αρχικά για την πρωτοβάθμια υγεία και στη συνέχεια να δρομολογηθούν σταδιακά τα επόμενα στάδια.

Με την εξυπηρέτηση που σας αξίζει.

cream

Σήμερα η Ολυμπιακή είναι πιο φιλόξενη, πιο φιλική από ποτέ. Με νέο, άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό, πρόθυμο να εξυπηρετήσει με ευγένεια και χαμόγελο κάθε σας επιθυμία. Με ανανεωμένο μενού, εμπνευσμένο από τις σπιτικές γεύσεις της Ελλάδας μας. Σήμερα η Ολυμπιακή ανταποκρίνεται στις προσδοκίες όλων των Ελλήνων. Με όραμα και έργο. Για να νιώθει κάθε Έλληνας περήφανος.

Πετάξτε μαζί μας ψηλά.

www.olympicair.com

 OLYMPIC
AIR

Η Ελλάδα ψηλά

Στο κρεβάτι του Προκρούστη η οικονομία της Ελλάδας

- ✓ Το Eurogroup θα συνδράμει την Ελλάδα, εφ' όσον και αυτή τηρήσει τις δεσμεύσεις της για μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, δήλωσε ο πρόεδρος του σώματος Ζαν Κλοντ Γιούνκερ.
- ✓ Ο Γ. Παπανδρέου υπογράμμισε ότι η Ελλάδα θέλει απλώς να δανειζεται με τα ίδια επιτόκια, που δανείζονται άλλες ευρωπαϊκές χώρες, τονίζοντας ότι οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις από κοινού έχουν τη δύναμη να ελέγξουν και να αντιμετωπίσουν φαινόμενα κερδοσκοπίας στις αγορές ομολόγων.
- ✓ Ο Γ. Παπακωνσταντίνου ζήτησε από τους κοινοτικούς εταίρους να γίνουν πιο σαφείς ως προς τον τρόπο που προτίθενται να εφαρμόσουν την αλληλεγγύη τους, προκειμένου οι αγορές να πεισθούν, το κόστος δανεισμού θα μειωνόταν και η «ευρωδιάσωση» δεν θα χρειαζόταν.

• Του Ανδρέα Αναστασίου

Καθώς η Ελλάδα έγινε ξαφνικά πρωτοσέλιδο στον Τύπο όλου του κόσμου, για τους γνωστούς λόγους που κάθε άλλο παρά υπερήφανους κάνει τους Έλληνες, διάφοροι “γκουρού” της οικονομίας, αναλυτές και δημοσιογράφοι σπεύδουν να την νουθετήσουν. Οι νουθεσίες αυτές περιλαμβάνουν την προσφυγή στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (όπως προτείνει ο καθηγητής Νουριέλ Ρουμπίνι), επειδή οι όροι και οι έλεγχοι του συγκεκριμένου οργανισμού είναι αυστηρότεροι και αποτελεσματικότεροι. Περιλαμβάνουν, όμως, και ιδέες όπως προσωρινή έξοδος της Ελλάδας από την Οικονομική & Νομισματική Ένωση και το ευρώ προκειμένου να μπορέσει να υποτιμήσει το νόμισμά της και να ενισχύσει έτσι την ανταγωνιστικότητά της με τρόπο λιγότερο επώδυνο από αυτόν στον οποίο οδηγούμαστε τώρα, που συνεπάγεται τροχοπέδη στις επενδύσεις, διόγκωση ανεργίας και πολυετή αστάθεια.

Τα μέτρα της κυβέρνησης

Η ελληνική κυβέρνηση, όταν το Euroκέρδος πήγαινε στο τυπογραφείο, αναμενόταν να ανακοινώσει, πρόσθετα σκληρά μέτρα, επί πλέον του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης που είχε

αρχικά υποβάλει στην ΕΕ, στην προσπάθειά της να πείσει τους κοινοτικούς της εταίρους, αλλά και τις αγορές, περί της αποτελεσματικότητας της πολιτικής της ως προς το στόχο μείωσης του ελλείμματος κατά 4% μέχρι το τέλος του έτους.

Σε περίπτωση που η ΕΕ και ειδικά οι κυβερνήσεις των χωρών της Ευρωζώνης πεισθούν για την ελληνική ειλικρίνεια και για την αποτελεσματικότητα των μέτρων, θα παράσχουν από κοινού βοήθεια ύψους 20-25 δισ. ευρώ στην Ελλάδα, αναφέρει η γερμανική επιθεώρηση Der Spiegel, επικαλούμενη πηγή του υπουργείου Οικονομικών της Γερμανίας. Στο σχετικό ρεπορτάζ αναφέρεται ότι η από κοινού βοήθεια των χωρών της Ευρωζώνης θα αποτελείται από δάνεια και εγγυήσεις και ότι στη Γερμανία θα αναλογεί ένα ποσό της τάξης των 4-5 δισ. ευρώ. Η διεκπεραίωση των σχετικών διαδικασιών θα γίνει από την κρατική τράπεζα Kreditanstalt fuer Wiederaufbau (KfW).

Τα μέτρα, τα οποία εν πολλοίς υπαγορεύθηκαν “φιλικά” από κοινοτικούς παράγοντες, κινούνται γύρω από την αύξηση του ΦΠΑ, την καθιέρωση συντελεστή πολυτελείας, την αύξηση του φόρου στα καύσιμα, αλλά και περαιτέρω περικοπές στα επιδόματα των δημοσίων υπαλλήλων.

Ένα δεδομένο, πάντως, είναι ότι οι κοινοτικοί εταίροι πιέζουν με κάθε ευκαιρία για τη λήψη και άλλων, σκληρότερων μέτρων. Άλλο, σημαντικό δεδομένο είναι ότι η ελληνική κοινή γνώμη από τη μια δυσανασχετεί για τα μέτρα και τις αρνητικές επι-

πτώσεις που αυτά θα έχουν στο μέσο πολίτη, αλλά από την άλλη -όπως προκύπτει και από δημοσκοπήσεις- θεωρεί ότι κάποια άβολα μέτρα είναι απαραίτητα πλέον να ληφθούν, ενώ επίσης δεν θεωρεί υπεύθυνη για την κατάσταση την κυβέρνηση του Γιώργου Παπανδρέου, η οποία έτσι αποφεύγει πολλές από τις αντιδράσεις, τριβές και εντάσεις, που θα αντιμετώπιζε υπό διαφορετικές συνθήκες.

Έτσι, η κυβέρνηση προβαίνει στην επιβολή ακόμη αυστηρότερης λιτότητας, καθώς το πρώτο πακέτο της κρίθηκε από την ΕΕ ότι δεν ήταν αρκετό για μείωση ελλείμματος κατά 4%, από το 12,7% στο 8,7% του ΑΕΠ. Ο λόγος για τον οποίο το πακέτο δεν έπεισε ήταν η εκτίμηση ότι η κυβέρνηση δεν θα κατόρθωνε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την φοροδιαφυγή, ώστε πράγματι να εισπράξει τα έσοδα που υπολόγιζε.

Στενά περιθώρια

Η ελληνική κυβέρνηση είχε διορία ενός μηνός, από τα μέσα Φεβρουαρίου μέχρι τα μέσα Μαρτίου (οπότε κοινοτικό κλιμάκιο θα βρεθεί στην Αθήνα για έλεγχο της τήρησης και της αποτελεσματικότητας των ελληνικών μέτρων. Αν αυτά δεν πείσουν, τότε η διαδικασία που προβλέπεται σαφώς είναι ότι η Κομισιόν θα προτείνει επί πλέον μέτρα. Αν η ελληνική κυβέρνηση δεν συμφωνήσει, τότε το ζήτημα παραπέμπεται στο Συμβούλιο της ΕΕ, το οποίο και αποφασίζει μόνο του, χωρίς η Ελλάδα να έχει καν δικαίωμα ψήφου στη συγκεκριμένη ψηφοφορία.

Για να προλάβει, λοιπόν, ο Γ. Παπανδρέου ένα τέτοιο ενδεχόμενο (που θα έπληττε ακόμη περισσότερο το κύρος και την αξιοπιστία της κυβέρνησής του), προτιμά να λάβει ο ίδιος επί πλέον δύσκολες αποφάσεις. Με τον τρόπο αυτό η κοινοτική στήριξη θα εκφραζόταν με μεγαλύτερη σαφήνεια και χωρίς περαιτέρω χρονική καθυστέρηση. Ευτυχές επακόλουθο αυτών των εξελίξεων θα είναι ότι ο επόμενος δανεισμός της Ελλάδας από την διεθνή αγορά θα γίνει με λιγότερο επαχθείς όρους, από αυτούς που ίσχυσαν από την αρχή του 2010, με το spread των ομολόγων να καταγράφει το ένα ρεκόρ πίσω από το άλλο.

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας και ο υπουργός Οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου έχουν επιδοθεί σε έναν άχαρο μαραθώνιο επαφών με ξένους ομολόγους τους, με κοινοτικούς παράγοντες και παράγοντες των διεθνών αγορών, αλλά και παραχώρησης συνεντεύξεων σε μεγάλα διεθνή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, με σκοπό να εξηγήσουν τις προσπάθειες που κάνουν και να πείσουν ότι η Ελλάδα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει το οξύ δημοσιονομικό πρόβλημά της με τις δικές της δυνάμεις, αρκεί οι κοινοτικοί εταίροι να την προστατεύσουν -με πολιτικά και άλλα μέσα- από τους κερδοσκόπους.

Ο Γ. Παπανδρέου επισήμανε τον κίνδυνο της μετάδοσης σε όλην την ΕΕ των προβλημάτων που αντιμετωπίζει με το κόστος δανεισμού η Ελλάδα, υπενθυμίζοντας ότι η Ελλάδα δεν είναι η μόνη ευρωπαϊκή χώρα, που αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα. Το υψηλό κόστος δανεισμού για την Ελλάδα θα οδηγήσει σε αύξηση των επιτοκίων και σε άλλες χώρες, προειδοποίησε ο πρωθυπουργός σε ομιλία του σε συνέδριο στο Λονδίνο. Τόνισε ότι η Ελλάδα θέλει απλώς να δανειζεται με τα ίδια επιτόκια, που δανείζονται και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, τονίζοντας με νόημα ότι οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις από κοινού έχουν τη δύναμη να ελέγξουν και να αντιμετωπίσουν φαινόμενα κερδοσκοπίας στις αγορές ομολόγων και να επιτρέψουν σε χώρες, όπως η Ελλάδα, να δανείζονται με τα ίδια χαμηλά επιτόκια που δανείζονται και οι άλλες χώρες.

Εργαλείο αποτροπής

Ο Γ. Παπακωνσταντίνου, εξ άλλου, ζήτησε από τους κοινοτικούς εταίρους να γίνουν πιο σαφείς ως προς τον τρόπο που προτίθενται να εφαρμόσουν την αλληλεγγύη τους, σχετικά με την οποία έλαβαν ήδη απόφαση, πλην όμως η σχετική δημόσια ανακοίνωση ήταν τόσο αόριστη ώστε να μη συγκινήσει τις αγορές. Με μεγαλύτερη εξειδίκευση, όμως, από την ΕΕ του μηχανισμού στήριξης που θα ενεργοποιηθεί για βοήθεια στην Ελλάδα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, Έλληνας υπουργός θεωρεί ότι οι αγορές θα πείθονταν, το κόστος δανεισμού θα μειωνόταν και τελικά η «ευρωδιάσωση» δεν θα χρεια-

ζόταν. Ο υπουργός, επίσης, σημείωσε ότι, ενώ η Ελλάδα σέβεται την αρχή της Ευρωζώνης να διαχειρίζεται η ίδια τα όποια δημοσιονομικά προβλήματα αντιμετωπίζει, ωστόσο δεν απέκλεισε την πιθανότητα προσφυγής στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για βοήθεια, αν και -όπως υπογράμμισε- μια τέτοια λύση θα ήταν μάλλον η τελευταία στην οποία θα προσέτρεχε.

«Το καλύτερο αποτρεπτικό μέτρο είναι αυτό που το έχεις βάλει στο τραπέζι, ώστε να το βλέπουν όλοι, αλλά δεν θα χρειαστεί ποτέ να το χρησιμοποιήσεις. Αυτό είναι που ζητούν οι αγορές», τόνισε. Οι αγορές ομολόγων ψάχνουν να δουν εάν υπάρχει πραγματικό σημείο στήριξης για την Ελλάδα. Ο Γ. Παπακωνσταντίνου τόνισε ότι η αποκλιμάκωση των spread θα βοηθούσε την χώρα να επιτύχει τον στόχο της για μείωση του ΑΕΠ κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες φέτος.

Το δανειακό πρόγραμμα της κυβέρνησης φέτος ανέρχεται σε 53 δις. ευρώ, εκ των οποίων πάνω από 20 δις. ευρώ πρέπει να αντληθούν τον Απρίλιο και τον Μάιο. Το spread του 10ετούς ομολόγου έναντι του γερμανικού Bund παραμένει υψηλά αυτή τη στιγμή και διαμορφώνεται στις 330 μονάδες βάσης.

Οι κοινοτικοί εταίροι

Στην Ευρωζώνη και όχι στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο πρέπει να αναζητηθεί η λύση του «ελληνικού ζητήματος», επισημαίνει η Γαλλίδα υπουργός Οικονομικών Κριστίν Λαγκάρντ. Η Γαλλίδα υπουργός χαρακτηρίζει επίσης «απαραίτητη» τη λήψη επί πλέον μέτρων για να τηρηθεί ο στόχος για έλλειμμα στο 4%.

Η Κρ. Λαγκάρντ τόνισε, επίσης, ότι όταν γίνονται μειώσεις στον προϋπολογισμό δεν υπάρχουν μικρές ή μεγάλες οικονομίες: «Πρέπει να αναζητούμε μείωση δαπανών παντού όπου μπορούν να γίνουν» δή-

λωσε χαρακτηριστικά, αναφέροντας ως παράδειγμα τα σκληρά μέτρα που πήραν Γαλλία και Ιρλανδία.

Στο ζήτημα της κινδυνολογίας για το ελληνικό πρόβλημα, η Κρ. Λαγκάρντ υποστήριξε ότι εάν ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, η Ελλάδα δεν θα έχει πρόβλημα χρηματοδότησης του χρέους της. Η υπουργός υπενθύμισε επίσης τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να λάβει μέτρα εάν χρειαστεί για να διατηρηθεί η οικονομική σταθερότητα, απέφυγε όμως να δώσει λεπτομέρειες.

Αισιόδοξος για την αντίδραση των αγορών απέναντι στην απόφαση της ΕΕ να βοηθήσει την Ελλάδα δηλώνει ο πρόεδρος του Eurogroup. Το Eurogroup θα συνδράμει την Ελλάδα, εφ' όσον και αυτή τηρήσει τις δεσμεύσεις της για μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, δήλωσε ο πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου και πρόεδρος του Eurogroup Ζαν Κλοντ Γιούνκερ σε συνέντευξη που παραχώρησε στην εφημερίδα Le Temps της Γενεύης.

Ο κ. Γιούνκερ τονίζει ότι οι αγορές θα κατανοήσουν καλύτερα τις επόμενες ημέρες το μήνυμα της απόφασης της συνόδου κορυφής της ΕΕ, που είναι διπτό. Αφ' ενός η Ελλάδα δεσμεύεται να μειώσει το έλλειμμα του προϋπολογισμού της κατά 4% του ΑΕΠ το 2010 και αν χρειασθεί να λάβει επιπρόσθετα μέτρα. Αφ' ετέρου, αν η Ελλάδα σεβασθεί τις υποχρεώσεις της και η ελληνική κυβέρνηση μας έχει πείσει ότι θα το πράξει, και αν οι αγορές εξακολουθούν να μην κατανοούν το μήνυμά μας, είμαστε έτοιμοι να εγγυηθούμε τη σταθερότητα της Ευρωζώνης και να συνδράμουμε την Ελλάδα. Το Ecofin, πάντως, απηύθυνε σύσταση βάσει του άρθρου 121, παράγραφος 4, για τον τερματισμό της ασυνέπειας των οικονομικών πολιτικών στην Ελλάδα, με τους γενικούς προσανατολισμούς της ΕΕ και την εξάλειψη του κινδύνου υπονόμευσης της ορθής λειτουργίας της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Ελλάς - Τουρκία - Οικονομία:

Πιο κοντά λόγω κρίσης;

✓ Η σημερινή συγκυρία είναι ιδανική για να φέρει τις δύο πλευρές πλησιέστερα μέσω της οικονομίας, υποστηρίζει ο πρόεδρος του Τουρκο-Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, αφού οι πρωθυπουργοί των δύο χωρών είναι ένθερμοι υποστηρικτές της βελτίωσης των διμερών σχέσεων.

✓ Οι τουρκικές εταιρείες ένδυσης Koton και Irekgoi είναι ήδη παρούσες στην Ελλάδα. Η εταιρεία επίπλων Istikbal έχει, επίσης, αναπτύξει συνεργασίες με ελληνικές εταιρείες, ενώ η Ziraat Bankası έχει ανοίξει καταστήματα στη Θράκη και η αλυσίδα καφε-ζαχαροπλασטיών Mado σχεδιάζει την είσοδό της στην ελληνική αγορά.

✓ Το δημόσιο χρέος της Τουρκίας αντιστοιχεί στο 45% του ΑΕΠ της χώρας και φαντάζει πολύ λογικό, ειδικά αν συγκριθεί με το 113% της Ελλάδας, το 77% της Πορτογαλίας ή ακόμη και το 54% της Ισπανίας.

• Του Ανδρέα Αναστασίου

Η δημοσιονομική κρίση της Ελλάδας μπορεί να γίνει ευκαιρία για περαιτέρω σύσφιξη των οικονομικών -και όχι μόνο- σχέσεων μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας, υποστηρίζει ο Σελίμ Εγκελί, πρόεδρος του Τουρκο-Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, σε συνέντευξη του που δημοσίευσε η τουρκική οικονομική εφημερίδα Referans. “Είναι προς το συμφέρον των δύο γειτονικών χωρών να συνεργασθούν στενότερα, αντί να ανταγωνίζονται”, λέει ο Εγκελί (σ.σ. το όνομά του σημαίνει “Αιγαίτης”).

“Αν η Ελλάδα διενεργούσε το 5% του εξωτερικού εμπορίου της με την Τουρκία, ο όγκος των διμερών εμπορικών σχέσεων θα έφθανε τα 10 δισ. δολάρια. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, πρέπει να πυκνώσουν και οι πολιτικές επαφές μεταξύ των δύο πλευρών”. Οι πολιτικοί, άλλωστε, ο Ανδρέας Παπανδρέου και ο Τουργκούτ Οζάλ, στη συνάντηση του Νταβός (τον Ιανουάριο του 1988), ήταν αυτοί που έθεσαν τις σχετικές βάσεις, ουσιαστικά “αναθέτοντας” στον επιχειρηματικό κόσμο το εγχείρημα της προσέγγισης. Από τότε και μέχρι το 1999 ο όγκος

των διμερών εμπορικών συναλλαγών δεν υπερέβαινε τα 300 με 400 εκατ. δολάρια. Το 1999, όμως, η υπόθεση της προσέγγισης έλαβε νέα ώθηση, αυτή τη φορά από την πολιτική των κυβερνήσεων των δύο χωρών, όπως αυτή εκφράστηκε από τους υπουργούς Εξωτερικών Γιώργο Παπανδρέου και Ισμαήλ Τζεμ. Οι διμερείς εμπορικές συναλλαγές έκτοτε κυμαίνονται περί τα 3,5 εκατ. δολ. ετησίως.

Σήμερα, περισσότερες από 80 ελληνικές επιχειρήσεις έχουν προβεί σε άμεσες επενδύσεις στην τουρκική αγορά, με δύο από αυτές να είναι η Εθνική Τράπεζα (που εξαγόρασε την F_nansbank) και την Eurobank (που εξαγόρασε την Tekfenbank). “Οι Τούρκοι επενδυτές έχουν μείνει λίγο πίσω (σχολιάζει ο Εγκελί). Το τελευταίο διάστημα έγιναν κάποια βήματα, με την είσοδο των εταιρειών ένδυσης Koton και _rekyoi στην ελληνική αγορά (ήδη καταστήματά τους λειτουργούν στο εμπορικό κέντρο “The Mall” και αλλού). Η εταιρεία επίπλων _stikbal έχει, επίσης, αναπτύξει συνεργασίες με ελληνικές εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν καταστήματα με την εν λόγω (ηγετική στην τουρκική αγορά) φίρμα σε διάφορες πόλεις της βόρειας και της κεντρικής Ελλάδας. Από πλευράς τραπεζών, η Ziraat έχει ανοίξει καταστήματα στη Θράκη, ενώ και η (διάσημη για τα παγωτά της) αλυσίδα καφε-ζαχαροπλασטיών Mado σχεδιάζει την είσοδό της στην ελληνική αγορά. “Όσο τείνουμε να βγούμε από την κρίση όλο και περισσότερες τουρκικές επιχειρήσεις θα οδεύουν προς την Ελλάδα” πιστεύει ο Σελίμ Εγκελί, ο οποίος θεωρεί ότι η κρίση μπορεί να συμβάλει σε στε-

νότερες ελληνοτουρκικές σχέσεις. “Οι Έλληνες καταναλωτές είναι συνηθισμένοι σε ποιοτικά προϊόντα και η Τουρκία έχει αποδείξει ότι διαθέτει ποιοτική παραγωγή σε πολλούς τομείς, από τα αυτοκίνητα μέχρι την κλωστοϋφαντουργία και την ένδυση. Είμαστε οι μεγαλύτεροι παραγωγοί λευκών ηλεκτρικών συσκευών και τηλεοράσεων στην Ευρώπη. Αν η Ελλάδα μετακινήσει το 5% των εισαγωγών της από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς την (σ.σ. φθηνότερη) Τουρκία, εισάγοντας από αυτήν λευκές συσκευές, δομικά υλικά, ανταλλακτικά αυτοκινήτων, μέταλλα και χημικά, τότε ο όγκος των διμερών εμπορικών σχέσεων μπορεί να φθάσει τα 10 δισ. δολάρια.”

Ιδανική συγκυρία

Η σημερινή συγκυρία είναι ιδανική για να φέρει τις δύο πλευρές πλησιέστερα μέσω της οικονομίας, θεωρεί ο Τούρκος επιχειρηματίας, ο οποίος επίσης πιστεύει πως και στο πολιτικό πεδίο τα πράγματα είναι θετικά, αφού οι πρωθυπουργοί και των δύο χωρών είναι ένθερμοι υποστηρικτές της βελτίωσης των διμερών σχέσεων. Ο Σελίμ Εγκελί αξιολογεί ως πολύ σημαντική εξέλιξη τις εξαγορές των Finansbank και Tekfenbank από την Εθνική Τράπεζα και την Eurobank. “Είναι σημαντικό ότι η μεγαλύτερη ιδιωτική τράπεζα της Ελλάδας έχει δραστηριότητα στην Τουρκία. Έτσι, οι Έλληνες επιχειρηματίες έχουν καλύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικές με τουρκικές βιομηχανικές επιχειρήσεις, αλλά έχουν και καλύτερες δυνατότητες χρηματοδότησης πιθανών

επενδυτικών σχεδίων τους στην Τουρκία.” (σ.σ. Πράγματι, προσφάτως η Eurobank διοργάνωσε -χωρίς πολλή δημοσιότητα- ενημερωτική συνάντηση στην Αθήνα, στην οποία Έλληνες επιχειρηματίες συζήτησαν με τον Μουράτ Μερτζάν, βουλευτή - πρόεδρο της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Μεγάλης Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης).

Όπως, όμως, η πολιτική παρέιχε το έναυσμα για τη μέχρι τώρα πρόοδο στις ελληνοτουρκικές οικονομικές σχέσεις, υπάρχουν και πολιτικές συνθήκες που ακόμη λειτουργούν ανασταλτικά. “Οι Ελληνορθόδοξοι της Τουρκίας δεν μπορούν να λειτουργήσουν τη θεολογική σχολή τους, ενώ οι Μουσουλμάνοι της Ελλάδας δεν μπορούν να εκλέξουν τον θρησκευτικό ηγέτη τους. Μάλλον είναι καιρός να αλλάξει το καθεστώς που επιβλήθηκε με τη Συνθήκη της Λαζάνης, υποστηρίζει ο Εγκελί. “Παρ’ όλα αυτά (καταλήγει ο Σελίμ Εγκελί), πιστεύω ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα που ειλικρινά επιθυμεί την ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.”

Το Τουρκο-Ελληνικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο θα διοργανώσει εφέτος έξι διμερείς συναντήσεις: τρεις στην Ελλάδα και τρεις στην Τουρκία.

Αναβάθμιση αλλά και ανησυχία

Το γεγονός, όμως, ότι η Ελλάδα έχει βρεθεί στο επίκεντρο της παγκόσμιας προσοχής λόγω της τραγικής δημοσιονομικής της κατάστασης, όπως κατά δεύτερο λόγο βρίσκονται και οι Πορτογαλία, Ισπανία και Ιταλία, άλλες χώρες -η Τουρκία είναι μία από αυτές- βρήκαν την ευκαιρία να “κρυσφύουν κάτω από το χαλί” τις δικές τους σχετικές αδυναμίες. Όντως, οι Τούρκοι ιθύνοντες κατόρθωσαν να διατηρήσουν τις αγορές σε ηρεμία, διατηρώντας ζωντανό το σεβασμό περί νέου υποστηρικτικού πακέτου από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, καθώς και τις φήμες περί προετοιμασίας νέας αναδιάρθρωσης στο δημοσιονομικό πλαίσιο της χώρας.

Οφείλει, πάντως, να παραδεχθεί κανείς ότι η τουρκική επιτυχία δεν βασίζεται μόνο στις εντυπώσεις, αλ-

λά και στην ουσία, αφού -από την εποχή της κρίσης του 2001 και την μετέπειτα στενή συνεργασία με το ΔΝΤ- έχει επιδείξει δημοσιονομική και οικονομική σοβαρότητα και υπευθυνότητα, στοιχεία που εκτιμήθηκαν δεόντως από διεθνείς οργανισμούς, επενδυτές, οίκους αξιολόγησης κ.λπ.

Μιλώντας για οίκους αξιολόγησης, μάλιστα, πρόσφατη (στις 19 Φεβρουαρίου) είναι και η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας από την Standard & Poor’s (μετά από ανάλογες αναβαθμίσεις εκ μέρους των οίκων Fitch και Mody’s τον περασμένο μήνα): BB για τον μακροπρόθεσμο δανεισμό σε συνάλλαγμα και BB+ για τον δανεισμό σε εγχώριο νόμισμα. Η οικονομική προοπτική της Τουρκίας χαρακτηρίστηκε “θετική”, στοιχείο που υποδηλώνει ότι η βαθμολογία της χώρας μπορεί να βελτωθεί περαιτέρω στο διάστημα των επομένων 12 με 24 μηνών. Σε μια τέτοια περίπτωση δεν αποκλείεται η βαθμολογία της να προσεγγίσει πολύ ή και να “ισοφαρίσει” αυτήν της Ελλάδας (σήμερα A-/A-2, με οικονομική προοπτική “σταθερή”).

Βάσιμη αισιοδοξία

Οι αισιόδοξοι για την πορεία της τουρκικής οικονομίας έχουν και άλλα επιχειρήματα. Το περίφημο -στην πρόσφατη ελλαδική ειδησεογραφία- “spread”

(άλλως: επασφάλιστρο κινδύνου μη αποπληρωμής) για το πενταετές τουρκικό κρατικό ομόλογο κυμαίνεται περίξ των 200 μονάδων, ενώ το αντίστοιχο ελληνικό περίξ των 370. Την ίδια στιγμή το διεθνές ομόλογο προσφέρει το σχετικά ελκυστικό επιτόκιο του 8,94%, ενώ το δημόσιο χρέος της Τουρκίας αντιστοιχεί στο 45% του ΑΕΠ της χώρας και φαντάζει πολύ λογικό, ειδικά αν συγκριθεί με το 113% της Ελλάδας, το 77% της Πορτογαλίας ή ακόμη και το 54% της Ισπανίας.

Δεν είναι όλα ρόδινα, όμως, για την τουρκική οικονομία, καθώς τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι το εγχώριο χρέος του τουρκικού κράτους ακολουθεί μια ιδιαίτερα αυξητική τάση, αφού διογκώθηκε κατά 20% μέσα στο 2009. Παράλληλα, μεγάλο μέρος του δημόσιου χρέους καθίσταται ληξιπρόθεσμο μέσα σε μια διετία (125 εκατ. δολ. εφέτος), οπότε η ανάγκη αναχρηματοδότησής του προκύπτει μέσα σε μια συγκυρία αρκετά αρνητική για τα ομόλογα και άρα ακριβή για την τουρκική κυβέρνηση.

Επισημαίνεται ότι το 60% των τουρκικών κρατικών ομολόγων έχει αγοραστεί από εγχώριες τράπεζες, οι οποίες “πόνταραν” στην προοπτική μείωσης των επιτοκίων και κέρδισαν: το βασικό επιτόκιο της Κεντρικής Τράπεζας της Τουρκίας υποχώρησε από 16,75% το Νοέμβριο του 2008 σε 6,5% ακριβώς ένα έτος αργότερα! Τώρα, λοιπόν, οι τουρκικές τράπεζες δεν είναι εξαιρετικά πρόθυμες να αγοράσουν νέα ομόλογα, οπότε προκαλούν πιέσεις για αύξηση επιτοκίων, τα οποία η Κεντρική Τράπεζα διατήρησε σταθερά τους τελευταίους τρεις μήνες. Η κατάσταση αυτή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι επενδυτικές - χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων θα συναντήσουν σοβαρό ανταγωνισμό από τα κρατικά ομόλογα στη διεκδίκηση της περιορισμένης ρευστότητας που θα διαθέτουν οι τράπεζες, δεδομένου μάλιστα ότι η υφιστάμενη τάση στο τουρκικό κοινό δείχνει περισσότερο προς αύξηση της κατανάλωσης παρά προς αύξηση των αποταμιεύσεων.

Ξανά στην τουρκική τραπεζική αγορά ο πρώην ιδιοκτήτης της Finansbank

Μία ενδιαφέρουσα πρόσφατη εξέλιξη στην τουρκική οικονομική ζωή ήταν η εξαγορά της Millennium Bank Τουρκίας (θυγατρικής της Banco Comercial Portugues) από την Credit Europe Bank (θυγατρική του τουρκικού Ομίλου Fiba, που ελέγχεται από τον Χουσουού Οζιεγίν) έναντι 61,8 εκατ. ευρώ. Το ενδιαφέρον στην υπόθεση, πέραν του γεγονότος ότι μία ξένη τράπεζα της τουρκικής αγοράς περιέρχεται υπό τουρκικά συμφέροντα, είναι ότι ο Χουσουού Οζιεγίν είναι ο πρώην ιδιοκτήτης της Finansbank, την οποία ο ίδιος πού-

λησε στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, διατηρώντας όμως και μετονομάζοντας σε Credit Europe Bank τα εκτός Τουρκίας καταστήματα της Finansbank.

Έχοντας, λοιπόν, το 2006 εισπράξει 2,774 δισ. δολ. από την Εθνική Τράπεζα και έχοντας από τότε επικεντρωθεί στην ευρωπαϊκή κυρίως δραστηριότητα της Credit Europe Bank (Κάτω Χώρες, Γερμανία, Βέλγιο, Ελβετία, Ρωσία, Ρουμανία, Ουκρανία, Μάλτα και Ντουμπάι), ο Οζιεγίν επανέρχεται ως τραπεζίτης στην Τουρκία, κα-

ταβάλλοντας 61,8 εκατ. ευρώ για τα 18 καταστήματα της Millennium, τα οποία είναι πλέον πολύ πιθανό ότι σύντομα θα γίνουν αρκετά περισσότερα.

Ο Οζιεγίν, βεβαίως, δεν έπαψε ποτέ να έχει πλούσια επιχειρηματική δραστηριότητα στην Τουρκία, αφού ο Όμιλος Fiba έχει θυγατρικές στους τομείς της διαχείρισης κεφαλαίων, των αερομεταφορών, του λιανικού εμπορίου, των ακινήτων, της ενέργειας, των ναυπηγείων και της διαχείρισης λιμένων.

Νέες προοπτικές επιχειρηματικής συνεργασίας μεταξύ Κύπρου-Ελλάδας

✓ Επαφές Επιχειρηματικού Συνδέσμου με αποστολή από την Εύβοια

Νέες προοπτικές επιχειρηματικής συνεργασίας διανοίγονται μεταξύ Κύπρου - Ελλάδας. Αυτό διαπιστώθηκε σε εκδήλωση προς τιμή των επιχειρηματιών του Βιομηχανικού, Βιοτεχνικού, Εμπορικού και Επαγγελματικού Επιμελητηρίου της Εύβοιας που διοργάνωσε ο Επιχειρηματικός Σύνδεσμος Κύπρου - Ελλάδας, στα πλαίσια επαφών για μελλοντικές επαφές και συνεργασίες.

Πιο συγκεκριμένα, τα μέλη του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου της Εύβοιας ήρθαν στην Κύπρο τις τε-

λευταίες δύο εβδομάδες, μέσω ειδικού Ευρωπαϊκού προγράμματος, με σκοπό να πραγματοποιήσουν επαφές με ενδιαφερόμενους εμπ-

ρευόμενους για τη σύναψη συνεργασιών. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 4 Φεβρουαρίου 2010, στη Λέσχη Λάιους στη

Λευκωσία. Χαιρετισμούς στην εκδήλωση απηύθυναν ο Πρόεδρος του Επιχειρηματικού Συνδέσμου Κύπρου - Ελλάδας κ. Άκης Πηγασιού και η Πρόεδρος του Επιμελητηρίου της Ευβοίας η κ. Δήμητρα Νιώτη, η οποία ηγήθηκε της αποστολής στην Κύπρο. Στο σύντομο χαιρετισμό του ο κ. Πηγασιού τόνισε τις ιδιαίτερες επιχειρηματικές σχέσεις Κύπρου - Ελλάδας και ανέφερε ότι μέσα στο 2010 θα γίνουν αρκετές ανταλλαγές επιχειρηματικών αποστολών μεταξύ των δύο χωρών για περαιτέρω σύσφιξη των σχέσεων. Χορηγοί της εκδήλωσης ήταν οι Pricewaterhousecoopers και τα Παγωτά Παπαφιλίππου & Πατισερί Παναγιώτης.

LIFESTYLE HOMES
PHOTOS PHOTIADES GROUP

Μόνιμη κατοικία στο κέντρο της Λευκωσίας! Πολυτέλεια **CityMansions**.

Αν η επιθυμία για μονοκατοικία στο κέντρο της Λευκωσίας φαντάζει δύσκολο να πραγματοποιηθεί, η Lifestyle Homes, μέλος του Συγκροτήματος Φώτος Φωτιάδης σας προσφέρει μια ισάξια επιλογή. Η πολυκατοικία **CityMansions**, ένα έργο υψηλών προδιαγραφών, δημιουργήθηκε για σας που θέλετε να ζείτε τους ρυθμούς της πρωτεύουσας, χωρίς συμβιβασμούς.

- Προνομιακή τοποθεσία στο κέντρο της πόλης (Hilton Cyprus)
- Μοντέρνα πεντάροφη κατασκευή
- Εννέα υπερπολυτελή διαμερίσματα 200 τ.μ.
- Άριστη ποιότητα υλικών
- Εύκολη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο
- Ανεξάρτητο δωμάτιο υπηρεσίας

DELEMA/MCCANN ERICKSON

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε σήμερα μαζί μας στο:
Photos Photiades & Co Ltd, Photos Photiades Business Centre, Λεωφόρος Στασίνου 8,
Γραφείο 600, Λευκωσία 1060, Τηλ.: + 357 22 452 000, Φαξ: +357 22 452 001
www.lifeproperties.com.cy

Royal Holidays και Κυπριακές Αερογραμμές σας ταξιδεύουν με 100 πτήσεις

Εκατόν επιπλέον ναυλωμένες πτήσεις μετ' επιστροφής σε οκτώ προορισμούς της Ελλάδας και άλλες πανέμορφες πόλεις της Ευρώπης (Πράγα, Βαρκελώνη, Μαδρίτη, Βενετία) και της Αιγύπτου (Σιαρμ Ελ Σεϊχ) θα πραγματοποιήσουν οι Κυπριακές Αερογραμμές το ερχόμενο καλοκαίρι, διευρύνοντας σημαντικά το πεδίο των επιλογών των Κυπρίων για αποδράσεις και διακοπές. Συγκεκριμένα οι Κυπριακές Αερογραμμές έχουν υπογράψει σχετική συμφωνία με τον τουριστικό οργανισμό Royal Holidays για την πραγματοποίηση των πτήσεων αυτών, οι οποίες προγραμματίζεται να ξεκινήσουν στις 4 Ιουλίου και να ολοκληρωθούν στις 30 Αυγούστου. Η συμφωνία K.A - Royal Holidays, προβλέπει τη μεταφορά 16.000 επιβατών οι οποίοι θα μπορούν μεταξύ άλλων να επισκεφθούν προορισμούς στην Ελλάδα όπως Αλεξανδρούπολη, Σαντορίνη, Μύκονο, Καβάλα, Κέρκυρα, Σκιάθο, Σάμο και Ρόδο.

Στο πλαίσιο της ίδιας συμφωνίας οι Κυπρια-

κές Αερογραμμές θα πραγματοποιήσουν πρόσθετες ναυλωμένες πτήσεις σε ιταλικούς προορισμούς όπως Ρώμη, Μιλάνο και Βενετία, στην Βαρκελώνη και τη Μαδρίτη της Ισπανίας και την πανέμορφη Πράγα της Τσεχίας. Στο πρόγραμμα έχει επίσης περιληφθεί και το Σιαρμ Ελ Σεϊχ που αποτελεί ένα από τα πιο ελκυστικά τουρι-

στικά θέρετρα της Αιγύπτου. Όλες οι πτήσεις θα ξεκινούν από το Αεροδρόμιο Λάρνακας.

Η συμφωνία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις Κυπριακές Αερογραμμές, δεδομένου ότι υπογράφεται σε μια πολύ δύσκολη περίοδο και προσφέρει την ευκαιρία για ενίσχυση των εσόδων της Εταιρείας.

Η ΕΚΟ στηρίζει την κατάρτιση σε θέματα οδικής ασφάλειας

✓ Ενισχύει τους Συμβούλους Υπουργείου Παιδείας

Η Εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια ΕΚΟ ενισχύει την κατάρτιση και ενημέρωση των Συμβούλων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού σε θέματα οδικής ασφάλειας. Συγκεκριμένα στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ο Διευθυντής Πωλήσεων και Μάρκετινγκ της Εταιρείας Ελληνικά Πε-

τρέλαια ΕΚΟ, κ. Στέλιος Λειβαδιώτης παρέδωσε στις 16/02/2010 επιταγή ύψους 2,500 στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού Δρα Αντρέα Δημητρίου ως υποτροφία στη Σύμβουλο κυκλοφοριακής

αγωγής της Δημοτικής Εκπαίδευσης κα Κυριακή Τσίτσου με σκοπό την παρακολούθηση του συνεδρίου που διοργανώνει η ROSPA (The Royal Society For the Prevention of Accidents) στο Stratford, UK. Η υποτροφία δίδεται κάθε χρόνο σε Σύμβουλο κυκλοφοριακής αγωγής και σκοπό έχει την διεύρυνση των γνώσεων των συμβούλων σε θέματα οδικής ασφάλειας για την καλύτερη διδασκαλία του μαθήματος της οδικής ασφάλειας στα σχολεία.

«Ταξίδι από τις ΚΑ στον κόσμο του πολιτισμού»

«Όπως οι Κυπριακές Αερογραμμές ταξιδεύουν χιλιάδες ανθρώπων σε άλλους κόσμους και άλλες πολιτείες, έτσι ανέλαβαν να μας ταξιδεύσουν και στον κόσμο του πολιτισμού», τόνισε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος κ. Στέφανος Στεφάνου κατά την τελετή των εγκαινίων της Έκθεσης Καλλιτεχνών Εργαζομένων της Εταιρείας που έγινε με μεγάλη επιτυχία το βράδυ της Τετάρτης 3 Φεβρουαρίου. «Συνοδοί σε αυτό το υπέροχο ταξίδι είναι

οι 17 ερασιτέχνες καλλιτέχνες που στον ελεύθερο τους χρόνο δημιουργούν στον καμβά, στο ξύλο στο γυαλί», πρόσθεσε ο κ. Στεφάνου, ο οποίος μίλησε στην κατάμεστη με εκατοντάδες επι-

σκέπτες Πύλη Αμμοχώστου που προσήλθαν για να θαυμάσουν την υπέροχη δουλειά των 17 καλλιτεχνών. Ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος τόνισε ότι αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στις Κυπριακές Αερογραμμές για την ανάληψη της πρωτοβουλίας πραγματοποίησης της Έκθεσης Καλλιτεχνών Εργαζομένων στην Εταιρεία. Συνεχάρη επίσης θερμά τους καλλιτέχνες. Τέτοιες πρωτοβουλίες, επεσήμανε, ανεβάζουν το κύρος της Εταιρείας και ενισχύουν τις σχέσεις της Διοίκησης με το προσωπικό».

Από αριστερά προς δεξιά: Έλενα Κάννα, Michael Izza (Ανώτερος Εκτελεστικός Σύμβουλος του ICAEW), Denis Gulyarenko, Ντίνος Ν Παπαδόπουλος (Αναπληρωτής Διευθύνων Συνέταιρος των PwC) και Βάσω Κακότα.

Οι Πρώτοι ανοίγουν νέους δρόμους

Τρεις παγκόσμιες πρωτιές για τους ανθρώπους των PricewaterhouseCoopers Κύπρου στις εξετάσεις του Institute of Chartered Accountants in England and Wales

Οι γνώσεις, η αφοσίωση και η σκληρή προσπάθεια των ανθρώπων μας επιβραβεύθηκαν στις εξετάσεις του Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW). Οι τρεις από τις έξι παγκόσμιες πρωτιές που κατακτήθηκαν από τους εκπαιδευόμενους λογιστές των PwC, αντανακλούν την ποιότητα, τον επαγγελματισμό και την εκπαίδευση στο λογιστικό επάγγελμα στην Κύπρο.

Βάσω Κακότα - Πρώτη θέση και το Watts Prize στο θέμα Audit και Assurance
Έλενα Κάννα - Πρώτη θέση και το Little Prize στο θέμα Taxation
Denis Gulyarenko - Πρώτη θέση και το Spicer & Pegler Prize στο θέμα Financial Accounting

Τα βραβεία απονεμήθηκαν σε ειδική τελετή αφιερωμένη στους βραβευθέντες εκπαιδευόμενους λογιστές από τον Υπουργό Οικονομικών κ. Χαρίλαο Σταυράκη, τον Ανώτερο Εκτελεστικό Σύμβουλο του ICAEW κ. Michael Izza και το Σύμβουλο της Ρωσικής Πρεσβείας κ. Victor Morozov.

Στους PwC διαθέτουμε ένα ισχυρό παγκόσμιο δίκτυο, γνώση, εμπειρία και επαγγελματική εξειδίκευση. Αυτές είναι οι δυνάμεις που στηρίζουν το ταλέντο, την καινοτομία και τη δημιουργικότητα των νέων ανθρώπων.

Οι εξαιρετικές επιδόσεις των εκπαιδευόμενων λογιστών μας τιμούν και μας κάνουν περήφανους. Συγχαίρουμε θερμά τους Βάσω Κακότα, Έλενα Κάννα και Denis Gulyarenko και τους καθηγητές τους και τους ευχόμαστε ακόμη περισσότερες επιτυχίες στο μέλλον.

Για ευκαιρίες καριέρας στους PwC επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας Careers στη διεύθυνση www.pwc.com/cy/careers

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Γιαννάκης Αρχοντίδης:

Η επιβίωση του κυπριακού τουρισμού απαιτεί άμεσες και αποφασιστικές πολιτικές και κυβερνητικές αποφάσεις

✓ Αποσπάσματα εισηγητικής ομιλίας του κ. Γιαννάκη Αρχοντίδη, Επίτιμου Προέδρου του ΠΑΣΥΞΕ και καταξιωμένου ξενοδοχειακού και τουριστικού παράγοντα της Κύπρου στο Παγκύπριο Τουριστικό Φόρουμ που διοργάνωσαν οι ΣΤΕΚ και ΟΕΒ στις 26 Ιανουαρίου στο Hilton Park στη Λευκωσία με θέμα «Τουριστική Αναγέννηση και Ποιοτική Ανάπτυξη: Νέες Προκλήσεις, Νέοι Προσανατολισμοί και Νέες Στρατηγικές Προσεγγίσεις».

Η κυπριακή πραγματικότητα

Τα τελευταία δέκα χρόνια ο κυπριακός τουρισμός έχει υποστεί σημαντικά πλήγματα με τις τουριστικές αφίξεις και τα εισοδήματα να ακολουθούν αρνητική πορεία. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι αφίξεις τουριστών ανέρχονταν σε 2,7 εκατομμύρια το 2001, ενώ μεταξύ του 2002 και του 2007 δεν ξεπέρασαν σε καμία χρονιά τα 2,4 εκατομμύρια. Η αρνητική αυτή εικόνα παρουσιάζεται την στιγμή που άλλοι ανταγωνιστικοί τουριστικοί προορισμοί παραδοσιακοί (Πορτογαλία, Ιταλία, Ελλάδα, Μάλτα, Μαγιόρκα, Αίγυπτος και Τουρκία) και νέοι (Βαλκανικές και Βαλτικές χώρες) άρχισαν να εφαρμόζουν με επιτυχία στρατηγικές αναβάθμισης και εμπλουτισμού των υποδομών τους και του τουριστικού τους προϊόντος, με αποτέλεσμα να αυξήσουν τις τουριστικές τους αφίξεις. Το 2008 η Κύπρος είχε οριακή μείωση στις αφίξεις της τάξης του 0,5%. Για το 2009 σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία αναμένεται ότι οι αφίξεις θα καταγράψουν μείωση κατά 11,5% και θα υποχωρήσουν στα 2,1 εκατομμύρια. Η μείωση αυτή ξεπερνά κατά πολύ την πτώση των αφίξεων που αναμένεται, από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού να παρατηρηθεί, στη νότια και μεσογειακή Ευρώπη.

Λίγα λόγια τώρα για τα έσοδα μας από τον τουρισμό. Το 2008 αυτά δεν ξεπέρασαν το 1,8 δις. ευρώ, σημείωσαν δηλαδή μείωση της τάξης του 3,5% έναντι του 2007 ενώ παρέμειναν αισθητά πιο κάτω από τα έσοδα που είχαμε το

2001 και που ανέρχονταν σε 2,2 δις. ευρώ. Υπολογίζεται ότι τα έσοδα από τον τουρισμό το 2009 θα είναι κατά 16% χαμηλότερα από αυτά του προηγούμενου χρόνου και θα κυμαίνονται γύρω στα 1,5 δις. ευρώ.

Το πλήγμα που έχει δεχτεί η τουριστική βιομηχανία τα τελευταία χρόνια επιβεβαιώνεται και από άλλους δείκτες όπως η πτωτική τάση στη συνεισφορά του τουριστικού τομέα στο ακαθάριστο εθνικό προϊόν (από 21% το 2001 σε 10,4% το 2008), η μείωση στη μέση κατά κεφαλή δαπάνη (από 759 ευρώ το 2000 σε 746 ευρώ το 2008), η σημαντική μείωση του ποσοστού μέσης ετήσιας πληρότητας των ξενοδοχειακών μονάδων (από 58% το 2001 σε 42% το 2008), όπως επίσης και η μείωση του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού στην τουριστική βιομηχανία (από 73.000 το 2001 σε 45.000 το 2008 και 42.000 το 2009).

Τουριστικές Ανάγκες

Αν θέλουμε να σταματήσουμε και να ανατρέψουμε την αρνητική πορεία του τουρισμού,

έχοντας υπόψη ότι είμαστε και θα παραμείνουμε συγκριτικά ένας ακριβός προορισμός, δεν έχουμε άλλη επιλογή από το να στραφούμε προς τον ποιοτικό τουρισμό.

Επιβάλλεται λοιπόν όπως...

- Αναβαθμίσουμε και εμπλουτίσουμε το ξενοδοχειακό και το τουριστικό μας προϊόν
- Βελτιώσουμε την ποιότητα ολόκληρης της αλυσίδας αγαθών και υπηρεσιών που συνθέτουν το τουριστικό μας προϊόν
- Δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στην επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση και στον ανθρώπινο παράγοντα
- Εστιάσουμε την προσοχή μας στο συγκριτικό πλεονέκτημα του τόπου μας που λέγεται πολιτισμός
- Προστατεύσουμε και βελτιώσουμε το φυσικό και δομημένο περιβάλλον
- Προωθήσουμε εναλλακτικές μορφές τουρισμού
- Ενθαρρύνουμε επενδύσεις σε μεγάλα εμπλουτιστικά έργα (όπως μαρίνες, γήπεδα γκολφ, συνεδριακά κέντρα, θεματικά πάρκα

κ.α.)

- Δώσουμε ιδιαίτερη σημασία στις αερομεταφορές και στην ανταγωνιστικότητα των αερολιμένων μας
- Επικεντρωθούμε σε στοχευόμενο και επιθετικό μάρκετινγκ και αξιοποιήσουμε το ηλεκτρονικό μάρκετινγκ

Η διαμόρφωση της αλλαγής

Με τα πιο πάνω υπόψη πιστεύεται ότι οι ακόλουθες εισηγήσεις θα βοηθήσουν στην αποτελεσματική διαχείριση της επιδιωκόμενης αλλαγής.

1. Η θέση του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του ΚΟΤ είναι εκ των πραγμάτων μία από τις πιο νευραλγικές θέσεις στην κυπριακή τουριστική οικονομία και σαν επακόλουθο επιβάλλεται όπως αναβαθμιστεί. Ο πρόεδρος του ΚΟΤ πρέπει να αφιερώνει όλο του τον χρόνο στην διοίκηση του οργανισμού, να έχει εκτελεστική ιδιότητα και να αναλάβει τον κεντρικό συντονισμό της εφαρμογής του στρατηγικού σχεδίου. Στην περίπτωση που κρίνεται ότι ο πρόεδρος του ΚΟΤ δεν ενδείκνυται να αναλάβει και τον ρόλο του συντονιστή, σε ανώτατο επίπεδο, τότε αυτά τα καθήκοντα θα μπορούσε να τα αναλάβει άλλο άτομο ή εξειδικευμένος επαγγελματικός οίκος με γνώσεις και εμπειρίες στον τουρισμό.

2. Τα μέλη το Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΟΤ θα πρέπει να περιλαμβάνουν εκπρόσωπους των κυριότερων τουριστικών φορέων του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι με τη γνώση και την πείρα που διαθέτουν θα εξυπηρετούν τα καλώς νοούμενα συμφέροντα της τουριστικής βιομηχανίας και θα συμβάλλουν στην αποδοτική λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού. Επιπρόσθετα στο Δ.Σ. θα πρέπει να εκπροσωπείται και ο δημόσιος τομέας, ο οποίος άμεσα ή έμμεσα λαμβάνει αποφάσεις που επηρεάζουν τον τουρισμό του τόπου μας. Η συμμετοχή ανεξάρτητων προσωπικοτήτων καθώς και εμπειρογνομόνων και ακαδημαϊκών, οι οποίοι είναι δυνατόν να προέρχονται από το εξωτερικό ή/και την Κύπρο, θα ενδυναμώσει περαιτέρω τη σύνθεση του Δ.Σ.

3. Η μετατροπή του ΚΟΤ σε Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, με μόνο μέτοχο την Κυβέρνηση, θα συντείνει στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του Οργανισμού γιατί θα τον απελευθερώσει από τις ατέρμονες κυβερνητικές διαδικασίες και θα του καταστήσει πιο ευέλικτο και εύκαμπτο στην εκτέλεση του έργου του.

4. Οι περιφερειακές Εταιρείες Τουριστικής Ανάπτυξης πρέπει να αποτελέσουν το όχημα συνεργασίας με τον ΚΟΤ για την έγκαιρη και αποτελεσματική υλοποίηση του στρατηγικού

σχεδίου σε τοπικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό επιβάλλεται όπως οι πρόεδροι και διευθυντές αυτών των εταιρειών αναλάβουν, εκτός από τα άλλα καθήκοντα και αρμοδιότητες τους, συντονιστικό ρόλο με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και εκεί όπου κρίνεται αναγκαίο να συνεργάζονται στενά με τον κεντρικό συντονιστή του ΚΟΤ.

5. Λόγω του ότι σε αρκετές περιπτώσεις η κύρια ευθύνη για την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων ή ενεργειών δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του ΚΟΤ αλλά αποτελεί ευθύνη άλλων φορέων του δημοσίου, του ημικρατικού ή/και του ιδιωτικού τομέα, επιβάλλεται όπως σε κάθε περίπτωση διορίζεται διευθυντής έργου με ξεκάθαρη κατανομή ευθύνης και δέσμευση να φέρει εις πέρας τον ρόλο που έχει αναλάβει. Ο διευθυντής έργου πρέπει να έχει συνεχή και στενή επαφή με τον ανώτατο συντονιστή του ΚΟΤ καθώς και με τον συντονιστή ή συντονιστές στο επίπεδο των εταιρειών τουριστικής ανάπτυξης.

6. Πέρα και πάνω από τη δημιουργία συντονιστικών μηχανισμών, η υλοποίηση της τουριστικής μας πολιτικής επιβάλλει την έγκαιρη λήψη πολιτικών αποφάσεων. Οι αποφάσεις αυτές πρέπει να λαμβάνονται έγκαιρα, χωρίς χρονοτριβή και να συνάδουν με τους στρατηγικούς μας στόχους.

7. Επιπρόσθετα εκτός από την δημιουργία των κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών και την έγκαιρη λήψη των πολιτικών αποφάσεων, επιβάλλεται όπως ξεπεραστεί η γραφειοκρατία και απλοποιηθούν οι σχετικές διαδικασίες για να καταστεί δυνατή η επίσπευση της υλοποίησης της τουριστικής μας πολιτικής. Το χρόνιο

αυτό πρόβλημα πρέπει επιτέλους να επιλυθεί γιατί αποτελεί γάγγραινα για την κυπριακή πολιτεία και τροχοπέδη στην ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας. Η κυβέρνηση και η δημόσια υπηρεσία, με την βοήθεια και καθοδήγηση εμπειρογνομόνων, πρέπει επιτέλους να αντιμετωπίσει θαρραλέα αυτό το σοβαρότατο θέμα με στόχο τον περιορισμό του στο ελάχιστο.

8. Αναμένεται από το κράτος όπως παρέχει στον ιδιωτικό τομέα ουσιαστικά κίνητρα, πολεοδομικά, οικονομικά και φορολογικά, για επενδύσεις που στοχεύουν στον εμπλουτισμό και στην αναβάθμιση του ξενοδοχειακού και τουριστικού προϊόντος του τόπου μας. Τα κίνητρα αυτά πρέπει να σχεδιάζονται με την συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και να είναι γενναιόδωρα για να ελκύουν το ενδιαφέρον των επενδυτών και να δημιουργούν τις αναμενόμενες θέσεις εργασίας.

9. Επιβάλλεται επίσης η άμεση έναρξη εκπόνησης νέου στρατηγικού σχεδίου για τον τουρισμό για την μετά το 2010 περίοδο. Με τα σημερινά δεδομένα το νέο σχέδιο πρέπει να καλύπτει μια περίοδο μικρότερη των πέντε χρόνων και να περιλαμβάνει και υιοθετεί όλους τους απαραίτητους μηχανισμούς για την υλοποίηση του μέσα σε τακτά χρονικά πλαίσια.

Έφτασε λοιπόν η ώρα να αντιμετωπίσουμε ουσιαστικά και αποφασιστικά τις προκλήσεις που ταλανίζουν την τουριστική Κύπρο. Είναι καιρός να πάμε πέρα από την θεωρία και να επιδοθούμε σε πράξεις που θα πραγματοποιούν τους στρατηγικούς σχεδιασμού μας, έχοντας πάντοτε υπόψη ότι οι αποφάσεις που θα ληφθούν σήμερα θα έχουν θετικό αντίκτυπο αρκετά χρόνια μετά.

Ο φόρος ιδιοκτησίας, εργαλείο ανάπτυξης και ευημερίας

Ακόμα και μετά την υπερβολική οικοδομική ανάπτυξη των τελευταίων ετών, ο αριθμός των άδειων οικοπέδων σε οικιστικές περιοχές στην Κύπρο είναι υπερβολικά μεγάλος. Εξίσου μεγάλος είναι και ο αριθμός των εγκαταλεημένων οικιών σε πανάκριβες περιοχές των αστικών κέντρων οι οποίες για χρόνια παραμένουν άδειες και αναξιόποιτες. Μεγάλος είναι και ο αριθμός των εγκαταλεημένων επιχειρήσεων σε εμπορικούς δρόμους των αστικών κέντρων καθώς επίσης και εργοστασίων ή άλλων βιοτεχνιών σε βιομηχανικές περιοχές. Οι ιδιοκτήτες που δεν έχουν σκοπό να αναπτύξουν

Του Μάριου Μαυρίδη

Καθηγητή Οικονομικών
Ευρωπαϊκό
Πανεπιστήμιο Κύπρου

την ακίνητη περιουσία τους, την αφήνουν αδρανή περιορίζοντας έτσι την ανάπτυξη της περιοχής και της οικονομίας γενικότερα.

Με τον τρόπο αυτό η προσφορά γης σε οικιστικές και εμπορικές περιοχές περιορίζεται με αποτέλεσμα οι τιμές να αυξάνονται. Έχουμε βιώσει τα τελευταία οκτώ χρόνια μια δραματική κατάσταση με

τις τιμές της γης να πολλαπλασιάζεται τουλάχιστον πέντε με έξι φορές. Μια τεράστια μεταφορά πλούτου από τους φτωχούς στους πλούσιους. Όσοι είχαν γη έγιναν εκατομμυριούχοι ενώ όσοι δεν είχαν έγιναν πιο φτωχοί, πολύ πιο φτωχοί. Βασικά οι φτωχοί βιοπαλαιστές πληρώνουν κάθε μήνα δόσεις στις τράπεζες για χρήματα που δανείστηκαν και τα παρέδωσαν στους πλούσιους. Τεράστια είναι η ευθύνη του κράτους για την λανθασμένη και «εγκληματική» διαχείριση της αγοράς ακίνητης ιδιοκτησίας. Στο θέμα των φορολογιών που αφορούν την ακίνητη ιδιοκτησία τα πράγματα δεν θα μπορούσαν να είναι χειρότερα. Οι φορολογίες είναι τέτοιες που λειτουργούν ως αντικίνητρο για να πουλήσει κάποιος ακίνητη ιδιοκτησία. Ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών (20% επί του κέρδους), τα μεταβιβαστικά τέλη που αγγίζουν το 8%, και το 15% ΦΠΑ σε καινούργια διαμερίσματα και σπίτια, δυσκολεύουν την αγορά και περιορίζουν την πιθανότητα αγοραπωλησίας. Αντίθετα οι ιδιοκτήτες ακίνητης ιδιοκτησίας επωφελούνται από την μη διάθεση των ακινήτων τους προς πώληση αφού περιορίζεται η προσφορά και ανεβαίνουν οι τιμές. Δηλαδή, στην Κύπρο του 2009 είναι πιο εύκολο να κερδίσει κανείς περισσότερα αν δεν αναπτύξει την ακίνητη ιδιοκτησία του παρά αν την

αναπτύξει. Οι φορολογίες που αφορούν την αγορά ακινήτων χρειάζονται τέτοιες αλλαγές που να προσφέρουν κίνητρα προς τους ιδιοκτήτες να πουλούν ακίνητη ιδιοκτησία και όχι να την αφήνουν ανεκμετάλλευτη. Η εισήγηση του άρθρου αυτού είναι η απλοποίηση του φορολογικού συστήματος στην αγορά ακινήτων και η επιβολή ενός μόνο φόρου, του φόρου ιδιοκτησίας. Ο φόρος ιδιοκτησίας είναι ο καλύτερος, δικαιότερος και ο πιο αποδοτικός φόρος που μπορεί να επιβληθεί σε μια κοινωνία. Είναι ένας φόρος που συγκρατεί τις τιμές της ακίνητης ιδιοκτησίας σε χαμηλά επίπεδα, προσφέρει τη δυνατότητα στέγης σε χαμηλότερες τιμές, προσφέρει κίνητρα για ανάπτυξη της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί οικονομίες κλίμακας στην προσφορά υποδομής και υπηρεσιών, παράγει σταθερά έσοδα κάθε χρόνο, προσφέρει στις τοπικές αρχές οικονομική αυτονομία και τις αναγκάζει να κάνουν καλύτερη οικονομική διαχείριση. Γενικά ο φόρος ιδιοκτησίας είναι ένας φόρος που αντί να μειώνει την ανάπτυξη της οικονομίας την αυξάνει. Στην Κύπρο υπάρχει φόρος ιδιοκτησίας ο οποίος επιβάλλεται από την κυβέρνηση και τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται από το Δήμο ή την κοινότητα στην οποία βρίσκεται το ακίνητο. Οι φόροι αυτοί είναι ασήμαντοι, αφού βασίζονται σε τιμές του 1980, τα ποσά που πληρώνουν οι ιδιοκτήτες είναι από μηδέν μέχρι 30 ετησίως. Ουσιαστικά είναι σαν να μην πληρώνουν τίποτα. Για παράδειγμα, αν το 1980 ο χώρος που είναι σήμερα το σπίτι μου ήταν απλά ένα χωράφι, τότε ο φόρος που πληρώνω σήμερα βασίζεται στην αξία του χωραφιού κατά το 1980, δηλαδή μερικά ευρώ το χρόνο.

Ακόμα και αν το σπίτι έχει πάρει τελική έγκριση και είναι δηλωμένο στο κτηματολόγιο ως σπίτι, τότε το ποσό που πληρώνω είναι μεν λίγο ψηλότερο αλ-

λά και πάλι ο φόρος είναι πολύ χαμηλός. Κανονικά, επειδή το σπίτι μου αξίζει σήμερα 400,000, ο φόρος ιδιοκτησίας θα έπρεπε να ήταν 1,400. Γιατί όμως πρέπει να πληρώσω 1,400 ως φόρο ιδιοκτησίας αντί 30 που πληρώνω σήμερα. Δεν φτάνει που πληρώνω δόσεις στην τράπεζα για το δάνειο, έξοδα συντήρησης του σπιτιού, αποχετευτικά, ασφάλεια, δεν φτάνει που πληρώνω υπερβολικά μεγάλους λογαριασμούς στην Αρχή Ηλεκτρισμού και στην Υδατοπρομήθεια επειδή το σπίτι που αγόρασα είναι μεγάλο και διαθέτει και κήπο, θα πρέπει να πληρώνω και 1,400 φόρο ιδιοκτησίας; Μα, το σπίτι χρειάζεται επίσης υποδομές και υπηρεσίες, όπως δρόμοι, πεζοδρόμια, γεφύρια, πάρκα, σχολεία, νοσοκομεία, αστυνόμευση, πυρόσβεση, καθώς επίσης και άλλα έργα υποδομής που διευκολύνουν την ηλεκτροδότηση, υδροδότηση, αποχέτευση, τηλεπικοινωνίες, επενδύσεις για το περιβάλλον κλπ.

Το χωράφι που το 80 ήταν αγροτικά είναι σήμερα οικιστικό, έχει αποκτήσει τεράστια αξία λόγω των υποδομών και υπηρεσιών που παρέχει το κράτος και αν το κράτος δεν είχε αναπτύξει την περιοχή, πολύ πιθανόν η αξία του χωραφιού να παρέμενε η ίδια. Όλες οι υποδομές και υπηρεσίες που αφορούν την συγκεκριμένη περιοχή, χρηματοδοτούνται σήμερα από το κράτος, το οποίο φορολογεί όλους τους πολίτες, ενώ κανονικά θα έπρεπε να χρεώνονται αυτοί που τα επωφελούνται. Επίσης, η διαχείριση των πιο πάνω υπηρεσιών θα πρέπει να γίνεται από τις τοπικές αρχές (για όσες υπηρεσίες είναι οικονομικά εφικτό), έτσι που να δημιουργείτε υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των τοπικών αρχών και η χρηματοδότηση τους να εξαρτάται από το πόσο καλή είναι η διαχείριση που κάνουν και όχι από τον πληθυσμό της περιοχής.

©2010 KPMG Limited, a Cyprus limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

Grasp knowledge into your hands

KPMG Academy

Turning Knowledge Into Value

In today's competitive world KPMG takes the lead to combine professional expertise with academic knowledge and deliver outstanding training solutions to clients, employees and the general public.

With a view to turn knowledge into value, the KPMG Academy carefully designs training seminars, which reflect current international market needs and enterprise priorities.

At the heart of the KPMG Academy lays our corporate social responsibility and our passion for excellence.

Our experienced professionals help you embrace your company's vision and grasp knowledge into your hands.

For more information please contact:

Synthia Pavlou

Telephone: 22 209 000

Direct Tel.: 22 209 237

Fax: 22 513 290

Email: academy@kpmg.com.cy

AUDIT ■ TAX ■ ADVISORY

The KPMG logo, consisting of the letters 'KPMG' in a bold, sans-serif font, with each letter enclosed in a square box.

Φορολογικές Πληροφορίες 2010

Η DELOITTE ενημερώνει τους φορολογούμενους για όλες τις αλλαγές

Η φορολογική νομοθεσία της Κύπρου γίνεται όλο και περισσότερο περίπλοκη και πάρα πολύ σημαντική. Ο σωστός φορολογικός σχεδιασμός απαιτεί την έγκυρη και συστηματική παρακολούθηση όλων των σχετικών νομοθεσιών με συνέπεια και επαγγελματισμό. Η Deloitte αναγνωρίζοντας τις ανάγκες τόσο του

επιχειρηματικού κόσμου όσο και του κάθε ιδιώτη, διαθέτει μια εξειδικευμένη ομάδα συμβούλων σε φορολογικά θέματα που αποτελείται από κατάλληλο, καταρτισμένο και προσοντούχο προσωπικό. Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος η Deloitte μέσα στα πλαίσια της

εγκυρης και έγκαιρης ενημέρωσης των πελατών και συνεργατών της, και ευρύτερα του κάθε φορολογούμενου, έχει εκδώσει το φορολογικό εγχειρίδιο, στο οποίο παρέχονται φορολογικές πληροφορίες για φυσικά και νομικά πρόσωπα καθώς και άλλες σημαντικές πληροφορίες που αφορούν το έτος 2010.

- Για περισσότερες πληροφορίες ή επαγγελματικές συμβουλές σε σχέση με οποιαδήποτε φορολογικά θέματα μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους συμβούλους σας στη Deloitte.

Είναι ο Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών το πρόβλημα;

Με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών νόμου, η πώληση μετοχών ιδιωτικής εταιρείας, η οποία κατέχει ακίνητη περιουσία στη Δημοκρατία, υπόκειται σε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, σε αντίθεση με την περίπτωση όπου πωλούνται μετοχές ιθύνουσας εταιρείας που κατέχει μετοχές σε εταιρεία, η οποία κατέχει την ακίνητη ιδιοκτησία (υπόθεση Ανδρέα Γεωργίου (721/92)).

Κατά τις πρόσφατες εξαγγελίες του Υπουργείου Οικονομικών για τη πάταξη της φοροδιαφυγής, γίνεται αναφορά στη συγκεκριμένη πρόνοια της νομοθεσίας και στην ανάγκη τροποποίησής της, έτσι ώστε να καταβάλλεται Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών και στις περιπτώσεις, όπου αντί να πωλούνται οι μετοχές της εταιρείας που κατέχει ακίνητη ιδιοκτησία, πωλούνται οι μετοχές ιθύνουσας εταιρείας που έχει παρεμβληθεί πάνω από την εταιρεία που κατέχει την ακίνητη περιουσία ή άλλης ανώτερου επιπέδου ιθύνουσας εταιρείας.

Παρά το γεγονός ότι η πρόνοια είναι εύλογη και υπάρχει πλήρης κατανόηση για τις ανησυχίες του Κράτους για τις περιπτώσεις όπου η υφιστάμενη νομοθεσία τυχάνει εκμετάλλευσης μέσω της οποίας αποφεύγεται η πληρωμή φόρων, δεν θα πρέπει όμως να αγνοηθεί η δυσκολία στην πρακτική εφαρμογή τέτοιας πρόνοιας στη νομοθεσία. Ειδικά στις περιπτώσεις συγκροτημάτων εταιρειών με διασταυρωμένες σε διάφορα επίπεδα συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο των εμπλεκόμενων εταιρειών και την εξεύρεση των απαραίτητων πληροφοριών με σκοπό τον ορθό υπολογισμό του απαιτούμενου φόρου.

Να σημειωθεί ότι, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) έχει τη δυνατότητα να θεωρήσει συγκεκριμένες πράξεις εικονικές και να επιβάλει φόρο όπου η συναλλαγή θεωρείται ότι δεν είναι γνήσια (βλέπε, α. 33 του περί Βεβαιώσεως και Εισπραξέων Φόρων Νόμου και την υπόθεση Βάσος Εστεϊς ΛΤΔ & Άλλοι (189/90, 190/90)). Κατ'επέκταση εάν το Κράτος ανησυχεί ότι η υφιστάμενη νομοθεσία για τη φορολόγηση των κεφαλαιουχικών κερδών τυχάνει εκ-

μετάλλευσης, θα μπορούσε με τις σημερινές εξουσίες που παρέχονται στο Διευθυντή του ΤΕΠ να πατάξει τέτοιες περιπτώσεις.

Κάτι αντίστοιχο μπορεί να λεχθεί και για πολλά από τα άλλα μέτρα που έχουν εξαγγελθεί. Έχουν περιέλθει σχεδόν πέντε μήνες από τις αρχικές εξαγγελίες του Υπουργείου για διάφορα μέτρα βελτίωσης της είσπραξης των φόρων, μέτρα όμως που απαιτούν χρονόβόρα νομοθετική ρύθμιση, η οποία όταν και εφόσον ψηφιστεί θα χρειαστεί άλλο τόσο χρόνο για εφαρμογή.

Άμεση πάταξη της φοροδιαφυγής και αποτελεσματικότητα στην είσπραξη των φόρων μπορεί να επιτευχθεί αν το Κράτος επικεντρωθεί σε αλλαγές στη νομοθεσία ή/και των συλλογικών συμβάσεων που να επιτρέπουν μεταξύ άλλων, την εναλλαξιμότητα προσωπικού στο Δημόσιο τομέα. Με αυτό τον τρόπο θα μπορούσε να επιτευχθεί η άμεση μετακίνηση ανθρώπινου δυναμικού από τμήματα της κυβερνητικής μηχανής που υπολειπόμενα σε τμήματα όπου υπάρχει άμεση ανάγκη. Το ΤΕΠ είναι ένα τμήμα της Κυβέρνησης που αν στελεχωνόταν σωστά θα μπορούσε να εφαρμόσει πιο αποτελεσματικά την υφιστάμενη νομοθεσία και κανονισμούς, με απώτερο σκοπό την έγκαιρη είσπραξη των οφειλόμενων φόρων και τη βελτίωση του κρατικού προϋπολογισμού.

Όσο για τις προτεινόμενες αλλαγές στον περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών νόμο, θα ήταν φρόνιμο αν το Υπουργείο προβληματιστεί το συντομότερο δυνατό για την πλήρη αναδιάρθρωση της όλης νομοθεσίας περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών, αφού με την υφιστάμενη νομοθεσία μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις φορολόγησης με συνδυασόμενη φορολογία που να φτάνει μέχρι και το 35%, σε αντίθεση με το 20%, που είναι ο συντελεστής φορολόγησης των κεφαλαιουχικών κερδών. Θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο να καταργηθεί ο φόρος αυτός και να εισαχθούν τα κέρδη κάτω από τον εταιρικό φόρο στην περίπτωση των νομικών προσώπων και του φόρου εισοδήματος στην περίπτωση των φυσικών προσώπων, με κάποιες πιστώσεις ανάλογα με την περίοδο ιδιοκτησίας. Αυτό εξάλλου γίνεται και στις πλείστες Ευρωπαϊκές χώρες.

Πιερής Μάρκου
Συνέταρος και Επικεφαλής
Φορολογικών Υπηρεσιών
της Deloitte

Δύο νέα σημαντικά βραβεία για τη Deloitte

Οι επιτυχίες αυτές συμβάλλουν στην επίτευξη του οράματος να καταστήσουμε το πρότυπο της Επαγγελματικής Αριστείας

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κα Σωτηρούλα Χαραλάμπους και ο Πρόεδρος της ΟΕΒ κ. Ανδρέας Πίπτας (αριστερά) παραδίδουν στον Ανώτερο Εκτελεστικό Σύμβουλο της Deloitte κ. Χρήστο Χριστοφόρου το Βραβείο Οικονομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας της ΟΕΒ που κέρδισε η Deloitte στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών

Η Deloitte εξασφάλισε πρόσφατα δύο νέα βραβεία, τα οποία επιβεβαιώνουν την υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρει στις επιχειρήσεις και την ποιότητα των στελεχών της. Συγκεκριμένα, η Deloitte εξασφάλισε το Βραβείο Οικονομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας 2009 της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ) στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών. Επίσης, πρόσφατα απονεμήθηκε στη Deloitte το Βραβείο για την Καλύτερη Φορολογική Ομάδα στην Κύπρο για το 2010, που ψηφίστηκε από το περιοδικό World Finance. Σε δήλωσή του μετά την απονομή του βραβείου της ΟΕΒ, ο Ανώτερος Εκτελεστικός Σύμβουλος της Deloitte κ. Χρήστος Χριστοφόρου είπε: «Οι δύο νέες αυτές σημαντικές επιτυχίες αποτελούν τιμή για τη Deloitte και επαναβεβαιώνουν την προσήλωσή μας στο να καταστήσουμε το πρότυπο της Επαγγελματικής Αριστείας».

Στα δύσκολα οι Νικητές ξεχωρίζουν

Οι τίτλοι ειδήσεων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μπορεί να συνεχίζουν να επικεντρώνονται στην οικονομική κρίση, ωστόσο εξακολουθούν να καταγράφονται σημαντικές επιτυχίες στον επιχειρηματικό κόσμο.

Σήμερα, είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε ότι στη Deloitte έχει απονεμηθεί το Βραβείο Οικονομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας 2009 της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών. Καθώς επιδιώκουμε να είμαστε πάντα ένα βήμα πιο μπροστά, με απώτερο στόχο να πετύχουμε το όραμα μας που εστιάζεται στο να καταστήσουμε το πρότυπο της Επαγγελματικής Αριστείας, το βραβείο αυτό επιβεβαιώνει την αφοσίωση μας στην τελειότητα καθώς επίσης και στην ποιότητα των στελεχών μας.

Το επιτυχημένο επιχειρηματικό μοντέλο της Deloitte, παρέχει δομημένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των διαφόρων προκλήσεων που έχει επιφέρει το αρνητικό οικονομικό περιβάλλον, με στόχο την επίτευξη ανώτερης απόδοσης.

Για να βρεθείτε κι' εσείς ένα βήμα πιο μπροστά επισκεφθείτε μας στο www.deloitte.com/cy

Παγκόσμια πρωτιά για την PwC Κύπρου

Οι Πρώτοι ανοίγουν νέους δρόμους

✓ Τρεις παγκόσμιες πρωτιές για τους ανθρώπους των PricewaterhouseCoopers Κύπρου στις εξετάσεις του Institute of Chartered Accountants in England and Wales

Οι PricewaterhouseCoopers τίμησαν σε ειδική εκδήλωση την Πέμπτη, 11 Φεβρουαρίου 2010 στο ξενοδοχείο Χίλτον στη Λευκωσία τους εκπαιδευόμενους λογιστές του γραφείου της Κύπρου που κατέκτησαν τρεις από τις συνολικά έξι παγκόσμιες πρωτιές, στις εξετάσεις του Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW). Αυτό κυρίως αντανακλά τα υψηλά πρότυπα ποιότητας, επαγγελματισμού και εκπαίδευσης του λογιστικού επαγγέλματος στην Κύπρο.

Οι εκπαιδευόμενοι λογιστές που τιμήθηκαν για την επιτυχία τους ήταν οι:

- **Βάσω Κακότα**

Πρώτη θέση και το Watts Prize στο θέμα Audit και Assurance

- **Έλενα Κάννα**

πρώτη θέση και το Little Prize στο θέμα Taxation

- **Denis Gulyarenko**

Πρώτη θέση και το Spicer & Pegler Prize στο θέμα Financial Accounting

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν και συνεχάρησαν τους βραβευθέντες ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χαρίλαος Σταυράκης, ο Σύμβουλος της Ρωσικής Πρεσβείας κ. Victor Morozon, ο Εκτελεστικός Πρόεδρος του ICAEW κ. Michael Izza, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου κ. Νίκος Συρίμης, εκπρόσωποι των Πανεπιστημίων των βραβευθέντων, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Λευκωσίας Δρ. Νίκος Περισιτιάνης, οι εκπαιδευτές τους από το Intercollege και την PwC Academy, καθώς και οι υπεύθυνοι συνεταιίροι και σύμβουλοι τους από τους PwC.

Ο αναπληρωτής Διευθύνων Συνεταιίρος των PwC κ. Ντίνος Παπαδόπουλος ανέφερε στην ομιλία του ότι το 1993 η Κύπρος ήταν από τις πρώτες χώρες εκτός Ηνωμένου Βασιλείου που επιλέχθηκε να προσφέρει κατάρτιση για την απόκτηση του τίτλου του Chartered Accountant από το ICAEW. Επιπλέον, οι PwC ήταν ο πρώτος οργανισμός στην Κύπρο στον οποίο δόθηκε άδεια για να εκπαιδεύει λογιστές. Σήμερα, οι PwC έχουν πάνω από 1000 εξειδικευμένα στελέχη

Από Αριστερά: κ. Victor Morozon, Σύμβουλος της Ρωσικής Πρεσβείας, κ. Michael Izza, Εκτελεστικός Πρόεδρος του ICAEW, Υπουργός Οικονομικών κ. Χαρίλαος Σταυράκης, Denis Gulyarenko, Βάσω Κακότα, Έλενα Κάννα (εκπαιδευόμενοι ACA λογιστές των PwC), κ Ντίνος Παπαδόπουλος, Αναπληρωτής Διευθύνων Συνεταιίρος των PwC.

και περισσότερους από 210 εκπαιδευόμενους λογιστές, 182 από την Κύπρο, 17 από τη Ρωσία και 8 από άλλες χώρες. Από το 1993 μέχρι σήμερα στους PwC εκπαιδεύτηκαν πέραν των 350 qualified accountants. Έντεκα στελέχη των PwC διέπρεψαν στις εξετάσεις του ICAEW κατακτώντας πρώτες θέσεις σε διάφορα επαγγελματικά θέματα. Ο κ. Παπαδόπουλος τόνισε χαρακτηριστικά ότι η επιτυχία των εκπαιδευόμενων λογιστών των PwC στέλνει ευρύτερα ένα ισχυρό μήνυμα: Η επιτυχία είναι αποτέλεσμα επαγγελματισμού, αφοσίωσης στο στόχο και σκληρής δουλειάς.

Οι παγκόσμιες επιτυχίες των 3 στελεχών της PwC Κύπρου

Το διεθνές κύρος του επαγγελματικού τίτλου ACA, έχει ενισχυθεί με την πρόσφατη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων για τις εξετάσεις του Professional Stage (Δεκέμβριος 2009) από το Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW). Τρεις από τους έξι νικητές των παγκόσμιων βραβείων στο International Subject Orders of Merit, εργοδοτούνται από τους PwC Κύπρου και εκπαιδεύονται με τη συνεργασία των PwC Academy και του Intercollege.

Συγκεκριμένα, η πρώτη θέση και το Watts Prize στην εξέταση του Audit & Assurance έχει απονεμηθεί στη Βάσω Κακότα, ενώ η πρώτη θέ-

ση και το Little Prize στην εξέταση του Taxation έχει απονεμηθεί στην Έλενα Κάννα. Τέλος, ο Denis Gulyarenko, εξασφάλισε την πρώτη θέση και το Spicer & Pegler Prize για την εξέταση του Financial Accounting.

- **Ο κ. Φειδίας Πηλείδης, Ανώτερος Εκτελεστικός Σύμβουλος των PwC, δήλωσε:**

«Στους PwC διαθέτουμε ένα ισχυρό παγκόσμιο δίκτυο, γνώση, εμπειρία και επαγγελματική εξειδίκευση. Βασιζόμενοι σε αυτές τις δυνατότητες μπορούμε να στηρίξουμε το ταλέντο, την καινοτομία και τη δημιουργικότητα των νέων ανθρώπων. Μέσω της ομαδικής προσπάθειας, ενδυναμώνουμε το επιχειρηματικό περιβάλλον της χώρας μας και βοηθούμε τους πελάτες μας να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του ανταγωνισμού. Η συλλογική γνώση που κατέχει ένας οργανισμός, δηλαδή η γνώση των δικών του ανθρώπων, λειτουργεί ως πολύτιμο στήριγμα στις επιχειρηματικές του δραστηριότητες. Οι εξαιρετικές επιδόσεις των Βάσω Κακότα, Έλενα Κάννα και Denis Gulyarenko μας τιμούν και μας κάνουν περήφανους. Αποδεικνύουν ότι με αφοσίωση και σκληρή δουλειά, κάθε στόχος είναι επιτεύξιμος. Επιθυμούμε να συγχαρούμε θερμά τόσο τους ίδιους όσο και τους καθηγητές τους και να τους ευχηθούμε ακόμα περισσότερες επιτυχίες στο μέλλον».

Η Βάσω Κακότα έχει ξεκινήσει ως εκπαιδευ-

Βάσω Κακότα - Πρώτη θέση και το Watts Prize στο θέμα Audit και Assurance

Έλενα Κάννα - Πρώτη θέση και το Little Prize στο θέμα Taxation

Denis Gulyarenko - Πρώτη θέση και το Spicer & Pegler Prize στο θέμα Financial Accounting

όμενη λογιστής το 2009, με την εργοδότηση της στο Ελεγκτικό Τμήμα των PwC στη Λευκωσία. Η Βάσω αποφοίτησε από το Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα και απόκτησε πτυχίο στη Δημοσία Διοίκηση και Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Η Έλενα Κάννα έχει ξεκινήσει ως εκπαιδευόμενη λογιστής το 2008, με την εργοδότηση της στο Ελεγκτικό Τμήμα των PwC στη Λευκωσία. Η Έλενα αποφοίτησε από το Λύκειο Αγίου Γεωργίου και στη συνέχεια απόκτησε πτυχίο στη Λογιστική και στα Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Lancaster. Η Έλενα έχει ολοκληρώσει το Professional Stage των εξετάσεων του ACA.

Ο Denis Gulyarenko, από τη Ρωσία, έχει ξεκινήσει ως εκπαιδευόμενος λογιστής το 2009, με την εργοδότηση του στο Ελεγκτικό Τμήμα των PwC στη Λεμεσό ενώ προηγουμένως απόκτησε πτυχίο στη Διεθνή Διοίκηση από το Κρατικό Πανεπιστήμιο του St. Petersburg στη Ρωσία.

Αναφορικά με τα αποτελέσματα των εξετάσεων του Professional Stage του Δεκεμβρίου 2009, το ICAEW έχει δώσει τα ακόλουθα στοιχεία: Σύμφωνα με τους εξεταστές, οι υποψήφιοι ήταν πολύ καλά προετοιμασμένοι και αυτό αντικατοπτρίζεται στα ποσοστά επιτυχίας. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι που έχουν παρακαθήσει την εξέταση του Taxation, έχουν πετύχει το ψηλότερο ποσοστό επιτυχίας από την εισαγωγή της το 2007, με ποσοστό 92.2% (799 επιτυχόντες).

Αξίζει να αναφερθεί ότι στην εξεταστική Δεκεμβρίου 2009, έχουν παρακαθήσει τις εξετάσεις του Professional Stage 3.844 υποψήφιοι και έχουν εξεταστεί συνολικά σε 7.473 γραπτά. Από αυτούς 2.853 υποψήφιοι (74.2%) έχουν πε-

τύχει σε όλα τα γραπτά που παρακάθισαν.

Από τους 1.304 υποψήφιους που ολοκλήρωσαν τις εξετάσεις του Professional Stage πρόσφατα, 771 (59.1%) δεν είχαν οποιαδήποτε αποτυχία προηγουμένως. Προχωρούν τώρα στο Advanced Stage, που οδηγεί στην απόκτηση του επαγγελματικού τίτλου του ACA.

Ο Mark Protherough, Διευθυντής Μάθησης και Επαγγελματικής Ανέλιξης και Επικεφαλής των LPD Operations του ICAEW, δήλωσε: «Για ακόμη μια φορά, πρέπει να χειροκροτήσουμε την ποιότητα των υποψηφίων και των καθηγητών τους που με αυτά τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν το ψηλό επίπεδο των εξετάσεων και των διαδικασιών που ακολουθούνται. Είναι εξαιρετικά ευχάριστο να έχουμε τόσους διεθνείς εκπαιδευόμενους μεταξύ των βραβευθέντων, γεγονός το οποίο αντικατοπτρίζει το παγκόσμιο εύρος του ICAEW, με περισσότερα από 15,000 μέλη να ζουν και να εργάζονται εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου. Συγχαίρω όλους τους υποψηφίους που εργάστηκαν τόσο σκληρά για τις

εξετάσεις τους και ιδιαίτερα για τα πολύ ψηλά αποτελέσματα που σημείωσαν στην εξέταση του Taxation». Τα ποσοστά επιτυχίας των εξετάσεων έχουν ως εξής:

- **Business Strategy - 83.2%**
- **Financial Reporting - 77.6%**
- **Financial Accounting - 85.7%**
- **Audit and Assurance - 83.1%**
- **Taxation - 92.2%**
- **Financial Management - 83.9%**

Η Elizabeth Blount, Διευθύντρια Αξιολόγησης του ICAEW, δήλωσε: «Αυτοί που παρακάθισαν την εξέταση του Taxation είχαν εξαιρετική επίδοση. Εξετάσεις αυτού του επιπέδου είναι πάντα μια πρόκληση. Ενθαρρύνουμε τους εκπαιδευόμενους να εκμεταλλευτούν πλήρως τις διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης και την καθοδήγηση που παρέχεται τόσο από την ιστοσελίδα του ICAEW όσο και από το περιοδικό VITAL, ιδιαίτερα τώρα που το υφιστάμενο οικονομικό κλίμα ενθαρρύνει τους εκπαιδευόμενους να αποδίδουν καλύτερα».

Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο

«Επίσημο Δείπνο»

Ακολουθώντας την επιτυχημένη διοργάνωση της περσινής εκδήλωσης και υιοθετώντας την σαν ετήσιο θεσμό, το Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο διοργάνωσε «Επίσημο Δείπνο» την Πέμπτη, 28 Ιανουαρίου 2010, στις 8:30 μ.μ., στο ξενοδοχείο Hilton Park στη Λευκωσία.

Το «Επίσημο Δείπνο» του Κυπριακού Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου έχει καθιερωθεί ως το ετήσιο κοινωνικό γεγονός, κατά τη διάρκεια του οποίου παρέχεται η ευκαιρία σε υψηλόβαθμα στελέχη της Κυβέρνησης και άλλων επαγγελματικών συνδέσμων και οργανώσεων στη Κύπρο, στο να ενημερωθούν για τους κύριους στόχους και εργασίες του Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου, ως ο επίσημος εκπρόσωπος της Κυπριακής Ναυτιλιακής Βιομηχανίας.

Στο Δείπνο παρευρέθηκαν η Α.Ε. Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Δημήτρης Χριστόφιας, η Α.Ε. Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, κ. Μάριος Κάρογιαν, Υπουργοί και άλλοι Κυβερνητικοί αξιωματούχοι, Βουλευτές, Διπλωμάτες, και αντιπρόσωποι επαγγελματικών συνδέσμων και οργανώσεων, καθώς και υψηλόβαθμα διευθυντικά στελέχη της Ναυτιλιακής Βιομηχανίας της Κύπρου.

Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Δημήτρης Χριστόφιας, επικεντρώθηκε στις συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στη Ναυτιλία και χαιρέτησε τις προσπάθειες της Κυπριακής Ναυτιλιακής Βιομηχανίας, που με έγκαιρες και καλοσχεδιασμένες ενέργειες, κατάφερε να μετριάσει τις δυσμενείς αυτές συνέπειες. Αναμένοντας το νέο «φορολογικό πλαίσιο» για Ναυτιλιακές Εταιρείες που πιστεύουμε ότι πολύ σύντομα θα εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο κ. Χριστόφιας μεταβίβασε την προσωπική του διαβεβαίωση ότι η Κυβέρνηση θα παράσχει την πλήρη υποστήριξη και συνεργασία της στην προσπάθεια περαιτέρω ενίσχυσης της Κυπριακής

Ναυτιλιακής Βιομηχανίας, και της Κυπριακής Ναυτιλίας γενικότερα.

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, κ. Μάριος Κάρογιαν, τόνισε την συνεισφορά του Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου για την προώθηση της Κυπριακής Ναυτιλίας και την περαιτέρω ανάπτυξη της Ναυτιλιακής υποδομής, και διαβεβαίωσε την πλήρη στήριξη και συνεργασία της Βουλής των Αντιπροσώπων στη προσπάθεια του αυτή. Τόνισε επίσης, τις άριστες σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ του Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων και διαβεβαίωσε ότι θα κάνει ότι είναι δυνατό ούτως ώστε το Νομοσχέδιο για το νέο 'ναυτιλιακό φορολογικό πλαίσιο' εγκριθεί τάχιστα από το Κοινοβούλιο.

Προσφωνώντας, ο Πρόεδρος του Κυπριακού Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου, Καπ. Eugen Adami, έκανε ιδιαίτερη αναφορά στη παγκόσμια οικονομική κρίση, η οποία έχει επίσης επηρεάσει την Ναυτιλιακή Βιομηχανία διεθνώς, και εξέφρασε την αισιοδοξία του ότι σύντομα θα υπάρξει ανάκαμψη στη διεθνή ναυλαγορά, έτσι ούτως ώστε η Ναυτιλιακή Βιομηχανία να συνεχίσει τη σημαντική προσφορά της στην Κυπριακή Οικονομία και Κοινωνία.

Όλα έτοιμα για τη Μαρίνα Λεμεσού

Με την ευκαιρία της εξασφάλισης των τελικών εγκρίσεων και αδειών και την υπογραφή της σχετικής συμφωνίας με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την έναρξη της κατασκευής και υλοποίησης του έργου της Μαρίνας Λεμεσού, η εταιρεία Limassol Marina Ltd εκφράζει τις θερμές της ευχαριστίες στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και στις υπόλοιπες αρμόδιες αρχές, για την άριστη συνεργασία.

Κατά την υπογραφή της συμφωνίας ο κ. Μάριος Ε. Λανίτης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Limassol Marina Ltd, εξέφρασε την ικανοποίηση της εταιρείας για την «ευτυχή κατάληξη των πολύμηνων διαπραγματεύσεων με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού». Ο κ. Λανίτης τόνισε ότι το έργο αυτό θα αλλάξει τα δεδομένα, όχι μόνο της Λεμεσού αλλά και της Κύπρου γενικότερα, επισημαίνοντας ότι «οι Μαρίνες αποτελούν έργα υποδομής με τεράστια αξία για την χώρα μας, αφού εμπλουτίζουν το τουριστικό προϊόν, δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και κατατάσσουν την Κύπρο ως ναυτικό προορισμό σκαφών αναψυχής στην Ανατολική Μεσόγειο».

Οι επιχειρηματικοί οργανισμοί που μετέχουν στην Limassol Marina Ltd είναι οι εταιρείες «Cybarco Plc», «Φραγκούδη & Στεφάνου Λτδ», «Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ», «J&P-AVAX S.A», «Αθηνά Α.Τ.Ε.», «Εταιρεία Ανάπτυξης Μαρίνας Λεμεσού Λίμιτεδ» και «CADS Holdings Ltd», με διεθνή αναγνώριση, πρωτοπόρες στον τομέα των δραστηριοτήτων τους και με μεγάλη εμπειρία στον σχεδιασμό και κατασκευή χερσαίων και λιμενικών έργων, στην ανάπτυξη γης και στη διαχείριση μαρίνων.

Η Τράπεζα Κύπρου χρηματοδοτεί το έργο

Μετά την εξασφάλιση των τελικών εγκρίσεων και την υπογραφή της σχετικής συμφωνίας με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την έναρξη της κατασκευής και υλοποίησης του έργου της Μαρίνας Λεμεσού, η εταιρεία Limassol Marina Ltd υπέγραψε συμφωνία με την Τράπεζα Κύπρου για την ανάθεση της διοργάνωσης δανείου ύψους 130 εκατομμυρίων ευρώ.

Εκ μέρους της Τράπεζας Κύπρου την συμφωνία υπέγραψε ο κ. Βάσος Σιαρλή, και εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας Limassol Marina Ltd, ο κ. Μάριος Ε. Λανίτης ο οποίος εξέφρασε τις ευχαριστίες του στην Τράπεζα Κύπρου για την εμπιστοσύνη την οποία δείχνει τόσο στην εταιρεία, όσο και στο έργο.

Η τράπεζα στο γραφείο σας!

Net Banking για επιχειρήσεις

www.hellenicnetbanking.com

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η εξέλιξη είναι στη φύση μας

Το Hellenic Net Banking for Business της Ελληνικής Τράπεζας είναι μια προηγμένη ηλεκτρονική τράπεζα, σχεδιασμένη με τις πιο αυστηρές προδιαγραφές ασφαλείας και έτοιμη να εξυπηρετήσει ακόμα και τους πιο απαιτητικούς επιχειρηματίες!

- Καταργεί το τραπεζικό ωράριο
- Προσφέρει άμεση πληροφόρηση
- Μειώνει τα λειτουργικά κόστη της επιχείρησης
- Ηλεκτρονική έγκριση συναλλαγών από ένα ή δύο άτομα, απ' όπου κι αν βρίσκονται
- Δυνατότητα απεικόνισης των επιταγών που έχουν εξαργηρωθεί
- Δυνατότητα αποστολής αρχείου για πληρωμές μισθοδοσίας
- Μαζικές πληρωμές σε πολλαπλούς δικαιούχους με την εισαγωγή αρχείου
- Εγχώριες και διεθνείς συναλλαγές (SWIFT, SEPA, JCC)
- Δυνατότητα απεικόνισης του αυτούσιου εξερχόμενου μηνύματος SWIFT
- Ετοιμασία ηλεκτρονικής κατάστασης λογαριασμών σε μορφή που μπορεί να εισαχθεί σε λογιστικά συστήματα για την αυτόματη αντιπαραβολή (Reconciliation) των εγγραφών

γραμμή εξυπηρέτησης

γραμμή από εξωτερικό

www.hellenicbank.com

8000 9999

+357 22 743843

ΟΕΒ και πολιτεία τίμησαν το Δημήτρη Πιερίδη

Βραβείο πολιτισμού απένειμε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Δημήτρης Χριστόφιας και ο πρόεδρος της ΟΕΒ Ανδρέας Πίττας στον κ. Δημήτρη Πιερίδη. Το Βραβείο Πολιτισμού που θεσμοθετεί η ΟΕΒ, στο πλαίσιο των 50 χρόνων δράσης της Ομοσπονδίας, αποτελεί την ελάχιστη επιβράβευση, στον άνθρωπο που συνέδεσε το όνομα του με την τέχνη και τον πολιτισμό της Κύπρου.

Η σημαντική αρχαιολογική συλλογή του Δημήτρη Πιερίδη καταγράφει την εξέλιξη του κυπριακού πολιτισμού μέσα από μία ιστορική διαδρομή χιλιετιών. Η συνεισφορά του προέδρου του Ιδρύματος Πιερίδη στη διάσωση και προβολή του αρχαίου και σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού είναι ανεκτίμητη.

Ο Δημήτρης Πιερίδης έχει δημιουργήσει και συνεχώς εμπλουτίζει μια πλειάδα μουσείων σε Κύπρο και Ελλάδα ανοίγοντας νέους δρόμους και φωτίζοντας τον κυπριακό αρχαίο πολιτισμό και την πολιτιστική παράδοση της Κύπρου. Η απονομή του Βραβείου Πολιτισμού της ΟΕΒ στον Δημήτρη Πιερίδη, δεν αποτελεί μόνο αναγνώριση της προσφοράς του στην τέχνη και τον πολιτισμό, αλλά συνοδεύεται και από την ευχή, να συνεχίσει με το ίδιο πάθος, αγάπη και δημιουργική διάθεση, το πλούσιο και εθνικά επωφελές του έργο, το οποίο αποτελεί σημαντική κληρονομία για τις επόμενες γενιές.

Να αποτελέσει στήριγμα, για να αφήσει στο πέρασμα του όπως ο ίδιος λέγει, διαχρονικούς πολιτισμικούς πυρήνες και να κάνει το όραμα του πραγματικότητα, δημιουργώντας ένα μεγάλο Μουσείο σε μια Ελεύθερη Αμμόχωστο.

Το Βραβείο Πολιτισμού καθίσταται σήμερα με την τελετή τιμής στον Δημήτρη Πιερίδη θεσμός, και θα απονέμεται ανά διετία σε ανθρώπους με πλούσια, δημιουργική προσφορά στην τέχνη και τον πολιτισμό.

Αξίζει να σημειωθεί επίσης, ότι η ΟΕΒ στοχεύοντας στην ενίσχυση της πολιτιστικής προσφοράς στην Κύπρο, κατέθεσε στον πρόεδρο της Δημοκρατίας Δημήτρη Χριστόφια, συγκεκριμένες προτάσεις και εισηγήσεις. Η υιοθέτηση των προτάσεων, θα δώσει ώθηση και κίνητρα σε επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα να δαπανούν αρκετά κονδύλια, ενισχύοντας την τέχνη και τον πολιτισμό.

Χορηγοί και Υποστηρικτές

Η πρωτοβουλία για τη βράβευση του Δημήτρη Πιερίδη, ανήκει στον Πρόεδρο της ΟΕΒ Δρα Ανδρέα Πίττα και τα μέλη της Ε.Ε. της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων. Την τελετή Βράβευσης του Δημήτρη Πιερίδη, στήριξε η εταιρεία Medochemie, η οποία χρηματοδότησε την παραγωγή του ντοκιμαντέρ-αφιέρωμα στον Δημήτρη Πιερίδη.

Την οργάνωση, παραγωγή και επιμέλεια του

ντοκιμαντέρ για το έργο του Δημήτρη Πιερίδη ανέλαβαν, Avaton Communications και Focal View. Το βραβείο που απονεμήθηκε στον Δημήτρη Πιερίδη, φιλοτέχνησε ο καλλιτέχνης Δώρος Ηρακλέους. Την οργάνωση της Τελετής Βράβευσης του Δημήτρη Πιερίδη ανέλαβαν, Avaton Communications και Ν.Θεοφάνους Μουσικές Παραγωγές. Την εκδήλωση επένδυσαν μουσικά, Στέλιος Μάμπουρας τραγουδι και έγχορδα και Ηρακλής Γιαννακού βιολί.

Ολοκληρωμένες λύσεις... ..για όλες τις Ασφαλιστικές σας ανάγκες.

Συμβόλαιο | Οχημάτων Ιδιωτών

Παγκυπριακής Ασφαλιστικής

Τώρα, από όλα τα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας

- Ανταγωνιστικά ασφάλιστρα
- Ευρεία και άμεση κάλυψη
- Άμεση παράδοση συμβολαίου
- Εξουσιοδοτημένοι οδηγοί: Άτομα 23-70 ετών, κάτοχοι άδειας οδηγού για τουλάχιστον 2 χρόνια
- Κάλυψη φυσικών κινδύνων
- ΔΩΡΕΑΝ 24ωρη Παγκύπρια Οδική Βοήθεια και Φροντίδα Ατυχήματος

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Συμβόλαιο Σιγουριάς

Κάτοχος άδειας άσκησης ασφαλιστικών εργασιών Γενικού Κλάδου.

ΟΛΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ & ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

77 77 21 99

γραμμή εξυπηρέτησης

8000 9999

γραμμή από εξωτερικό

+357 22 743843

www.pancyprianinsurance.com

Μ Ε Λ Ο Σ Τ Ο Υ Ο Μ Ι Λ Ο Υ Τ Η Σ Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Σ Τ Ρ Α Π Ε Ζ Α Σ

Οι βασικοί όροι, εξαιρέσεις ευθύνης και προϋποθέσεις κάλυψης περιέχονται στα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στην Παγκυπριακή Ασφαλιστική, Λεωφ. Γρίβα Διγενή 66, 1095 Λευκωσία, τηλέφωνο 22743743, στην ιστοσελίδα της www.pancyprianinsurance.com και στα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας.

Βραβεία Οικονομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας της ΟΕΒ

Πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στη Λευκωσία η απονομή των Βραβείων Οικονομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας. Πρόκειται για ένα νέο θεσμό που η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων υιοθέτησε με τη συνεργασία του Συμβουλευτικού Οίκου Cypronetwork. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τίμησε με την παρουσία του την εκδήλωση της ΟΕΒ και απένειμε το βραβείο της κορυφαίας Επιχείρησης που διακρίθηκε ανάμεσα στους πέντε κλάδους που κάλυψε η φετινή διαδικασία ανάδειξης των αρίστων. Την τελετή απονομής των βραβείων τίμησαν επίσης με την παρουσία τους, Υπουργοί, Βουλευτές, κυβερνητική και άλλοι επίσημοι καθώς και παράγοντες της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας του τόπου. Οι πέντε κλάδοι για τους οποίους απονεμήθηκε το βραβείο Αριστείας είναι:

- (1) Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες
- (2) Επαγγελματικές Υπηρεσίες
- (3) Τουριστικές Υπηρεσίες
- (4) Ιατρικές Υπηρεσίες
- (5) Εκπαιδευτικές Υπηρεσίες

Καλύτερη επιχείρηση παγκύπρια βραβεύτηκε η Τράπεζα Κύπρου, ενώ ως καλύτερη επιχείρηση ή οργανισμός ανά κλάδο βραβεύτηκαν οι ακόλουθοι: Στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες η Τράπεζα Κύπρου, στις επαγγελματικές υπηρεσίες η εταιρεία Deloitte, στις ιατρικές υπηρεσίες το Απολλώνιο Νοσοκομείο, στις εκπαιδευτικές υπηρεσίες το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και στις τουριστικές υπηρεσίες το ξενοδοχείο "Four Seasons"

Δημήτρης Χριστόφιας: Ρυθμιστής το κράτος

«Το χαρακτηριστικό που κάνει τη σημερινή κρίση να είναι χειρό-

τερη και να διαφέρει από τις προηγούμενες είναι ότι εκτός από την παραγωγή εμπορευμάτων εμπλέκεται στο παιχνίδι και η αγοραπωλησία χρήματος η οποία δεν έχει αντίκρισμα υλικής παραγωγής», δήλωσε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, Δημήτρης Χριστόφιας. «Κατά συνέπεια», επεσήμανε, «θα πρέπει να γίνει κάτι περισσότερο. Αυτό που εγώ λέω είναι μια πιο προσεκτική κρατική παρέμβαση ρυθμιστικού χαρακτήρα. Κάτι το οποίο πετύχαμε στην Κύπρο και αν δεν ήταν η διεθνής οικονομική κρίση η κυπριακή οικονομία θα βρισκόταν σε πολύ καλά επίπεδα», είπε.

Ανδρέας Πίττας, Πρόεδρος ΟΕΒ

Στο δικό του χαιρετισμό ο Πρόεδρος της ΟΕΒ, Ανδρέας Πίττας, είπε πως ακόμα και μέσα σε περίοδο κρίσης υπάρχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη και ευημερία που αναμένουν να ξεδιπλωθούν. Είναι γνωστό, σημείωσε ο κ. Πίττας, ότι μετά από τις μεγαλύτερες κρίσεις παρατηρούνται με μαθηματική ακρίβεια οι μεγαλύτερες ανακάμψεις τόσο σε επιχειρηματικές όσο και σε οικονομικές αναπτύξεις.

Τράπεζα Κύπρου

Η Τράπεζα Κύπρου απέσπασε την υψηλότερη διάκριση στην πρώ-

τη ετήσια απονομή των Βραβείων Οικονομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας της ΟΕΒ, το Παγκύπριο Βραβείο Οικονομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας. Παράλληλα, απονεμήθηκαν στην Τράπεζα Κύπρου το Βραβείο Αριστείας στον κλάδο Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών, καθώς επίσης και το Βραβείο στους επιμέρους δείκτες Συνολικής Αναγνωρισιμότητας, Ηγέτης Αγοράς, Δράση σε Έρευνα, Ανάπτυξη και Τεχνολογία, Εύρος Κοινωνικής Δράσης. Παραλαμβάνοντας το Παγκύπριο Βραβείο Οικονομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος και ο Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου, κ.κ Θεόδωρος Αριστοδήμου και Ανδρέας Ηλιάδης, δήλωσαν ότι η μεγαλύτερη πρόκληση για ένα Οργανισμό είναι να είναι πρώτος στην καρδιά της κοινωνίας.

Βραβεύσεων συνέχεια για το Four Seasons!

Άλλη μια βράβευση για το Four Seasons, της Λεμεσού, αυτή τη φορά από την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), το διατηρεί σταθερά στην κορυφή της λίστας των καλύτερων ξενοδοχείων του τόπου. Η επιτυχία αυτή έρχεται να εμπλουτίσει την, ήδη, πλούσια «συλλογή» των επιτυχιών του ξενοδοχείου, εντός και εκτός Κύπρου.

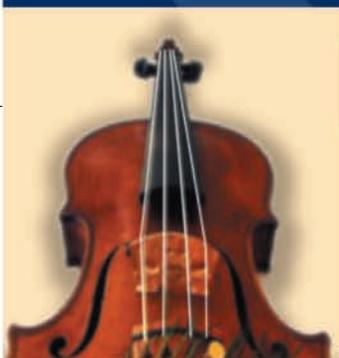
Σε σχετική δήλωση του ο κ. Μουσκής, ανέφερε: Είμαστε ιδιαίτερα περήφανοι που κερδίσαμε αυτό το βραβείο, το οποίο αντιπροσωπεύει σε εθνικό επίπεδο την αναγνώριση των εξαιρετικών υπηρεσιών που προσφέρουμε τόσο στους πελάτες μας όσο και στο προσωπικό μας.

- Υπερασφάλεια Επιχειρήσεων
- Υπερασφάλεια Κατοικιών
- Υπερασφάλεια Σκαφών Αναψυχής
- Ασφάλεια Ιδιωτικής Κατοικίας
- Ασφάλεια Μηχανοκίνητων Οχημάτων
- Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων

THE QUALITY INSURANCE

- Ασφάλεια Μεταφοράς Εμπορευμάτων δια θαλάσσης και Αέρος
- Ασφάλεια Ευθύνης Εργοδότη
- Ασφάλιση κατά παντός κινδύνου Εργολάβων
- Ασφάλεια Ταξιδιού

ISO 9001:2000
QUALITY
MANAGEMENT
SYSTEM

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ:
ROYAL CROWN HOUSE
Οδός Μνασιάδου 20
Τ.Κ. 24690, 1302 Λευκωσία
Τηλ: 22 885555
Φαξ: 22 670757

ROYAL CROWN COURT
Οδός Μνασιάδου 16
Τ.Κ. 24690, 1302 Λευκωσία
Τηλ: 22 885555
Φαξ: 22 670757

ΓΡΑΦΕΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ:
ROYAL CROWN HOUSE II
Οδός Αγ. Φυλάξεως 90, 3025
Τ.Κ. 51492, 3506 Λεμεσός
Τηλ: 25 825825
Φαξ: 25 825828

ΓΡΑΦΕΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:
AVENSIA COURT III
Διαμ. 310, Οδός Γρ. Αυξεντίου
& Απ. Βαρνάβα, 6023 Λάρνακα
Τηλ: 24 623544, Φαξ: 24 629183

E-MAIL: info@royalcrowninsurance.eu

HOME PAGE: www.royalcrowninsurance.eu

ΚΟΑΠ: Συνεχίζει με όραμα τη 2η πενταετία

Σε διάσκεψη τύπου που έγινε στις 4 Φεβρουαρίου, ο κ. Κώστας Πετρίδης, Επίτροπος του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ), παρουσίασε το έργο του Οργανισμού από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα.

Ο ΚΟΑΠ, ιδρύθηκε μετά από αρκετή καθυστέρηση, στα πλαίσια της προετοιμασίας της Κύπρου για την ένταξή της στην ΕΕ. Κύρια αποστολή του είναι η εκταμίευση και διαχείριση των αγροτικών κονδυλίων, και η εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Βάση του Νόμου, για να μπορέσει να αρχίσει την λειτουργία του, θα έπρεπε να διαπιστευθεί από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, τον οποίο ο Νόμος ορίζει ως αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης.

Με βάση οδηγίες του τέως Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας αείμνηστου Τάσσου Παπαδόπουλου, και ομολογουμένως σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα (3 μηνών), επιτεύχθηκε η διαπίστευση του Οργανισμού στις 27 Φεβρουαρίου 2004. Σήμερα, συμπληρώνοντας έξι χρόνια έντονης και εντατικής εργασίας, ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών έχει εκπληρώσει και ικανοποιήσει όλους τους όρους που τέθηκαν για

την πλήρη διαπίστευσή του.

Τέθηκαν σε εφαρμογή σχεδόν όλα τα μέτρα άμεσων ενισχύσεων, τα μέτρα του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης και κοινών οργανώσεων της αγοράς. Για τα μέτρα αυτά, ο Οργανισμός πλήρωσε 780 εκ. εκ των οποίων 283 εκ. από Ευρωπαϊκά κονδύλια και 497 εκ. από Κρατικά κονδύλια.

Ο Οργανισμός δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εξυπηρέτηση του αγροτικού μας κόσμου και του κοινού, με αμεσότητα και πληρότητα, όσο το δυνατό πιο κοντά στην περιοχή που δραστηριοποιείται. Έτσι, εκτός από τα Κεντρικά Γραφεία του Οργανισμού που στεγάζονται στη Λευ-

κωσία, έχει λειτουργήσει και Επαρχιακά Γραφεία στη Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Παραλίμνι, Πάφο, Πιτσιλιά (Αγρός). Επίσης ο Οργανισμός, έχει δημιουργήσει το Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη, ως επίσης και τη Γραμμή Εξυπηρέτησης (77771999). Στην επίτευξη του ίδιου στόχου συνέβαλε και η δημιουργία και συνεχής αναβάθμιση της ιστοσελίδας του Οργανισμού αλλά και οι ενημερωτικές συγκεντρώσεις σε αγροτικά κέντρα σε όλες τις επαρχίες.

Συνεχίζοντας την παροχή περαιτέρω διευκολύνσεων στον αγρότη, έχει προχωρήσει στη δημιουργία διαδικτυακού συστήματος

για ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων του Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων (www.eas.capo.gov.cy).

Στο σύστημα μπορούν να έχουν πρόσβαση όλοι οι δικαιούχοι αγρότες - αιτητές, αν το επιθυμούν. Με το νέο αυτό σύστημα, δίνεται η δυνατότητα στους αιτητές να υποβάλουν, αλλά και να τροποποιήσουν τις αιτήσεις τους, μέσω του ίντερνετ, χωρίς να χρειάζεται η μετάβασή τους στο Επαρχιακό Γραφείο.

Η ύπαρξη του ΚΟΑΠ έχει ως μοναδικό στόχο και σκοπό την εξυπηρέτηση και ευημερία του Κύπριου αγρότη στα πλαίσια της Ενιαίας Αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (ΚΟΑΠ)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (C.A.P.O.)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ

Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων 2010

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) συνεχίζοντας την παροχή περαιτέρω διευκολύνσεων στον αγρότη, έχει προχωρήσει στη δημιουργία διαδικτυακού συστήματος για ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων (www.eas.capo.gov.cy).

Στο σύστημα μπορούν να έχουν πρόσβαση όλοι οι δικαιούχοι αγρότες - αιτητές, αν το επιθυμούν. Με το νέο αυτό σύστημα, δίνεται η δυνατότητα στους αιτητές να υποβάλουν, αλλά και να τροποποιήσουν τις αιτήσεις τους, μέσω του ίντερνετ, χωρίς να χρειάζεται η μετάβαση τους στο Επαρχιακό Γραφείο.

Τα κύρια πλεονεκτήματα από τη χρήση του συστήματος για ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων είναι:

- Δεν χρειάζεται η μετάβαση των αιτητών στα Επαρχιακά Γραφεία και έτσι αποφεύγεται η αναμονή στις ουρές για παράδοση των αιτήσεων.
- Αυτόματος έλεγχος πληρότητας των στοιχείων της αίτησης.
- Ευκαιρία τροποποίησης των πληροφοριών της αίτησης μετά από την αρχική υποβολή από την άνεση του σπιτιού του αιτητή.
- Δυνατότητα εμφάνισης της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης του κάθε τεμαχίου.
- Πλήρης έλεγχος και ευθύνη του κάθε αιτητή για τα στοιχεία που εισάγονται στο σύστημα.

Γενικές Πληροφορίες

- Αν θα υποβάλλετε ηλεκτρονικά την Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων, τα επισυναπτόμενα έντυπα μπορούν να σταλούν μέσω ταχυδρομείου.
- Όσοι αιτητές υπέβαλαν πέρσι ηλεκτρονικά την αίτηση τους, **δεν θα πάρουν φέτος προεκτυπωμένη αίτηση μέσω ταχυδρομείου**. Μπορούν να την υποβάλουν και φέτος ηλεκτρονικά. Εάν επιθυμούν να υποβάλουν έντυπη αίτηση, να απευθυνθούν στο οικείο Επαρχιακό Γραφείο του ΚΟΑΠ.
- Οι κωδικοί θα είναι οι ίδιοι οι περσινοί. Όσοι από εσάς έχετε ξεχάσει τον κωδικό σας, μπορείτε να μπείτε στην ιστοσελίδα www.eas.capo.gov.cy και το σύστημα θα σας βοηθήσει να πάρετε καινούργιο κωδικό.

www.eas.capo.gov.cy

Ημερομηνία υποβολής αιτήσεων:
22 /2/ 2010 - 31/3/2010

77771999

Μερική ιδιωτικοποίηση κρατικών επιχειρήσεων και υπηρεσιών

Το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων έχει και πάλιν καταστεί επίκαιρο. Και τούτο μετά από τη συζήτηση που διοργάνωσε ο Κυπριακός Σύνδεσμος Διοικητικών Συμβούλων με θέμα «οι ημικρατικοί οργανισμοί στη σύγχρονη εποχή». Η ιδιωτικοποίηση των κρατικών επιχειρήσεων και υπηρεσιών μπορεί να προωθηθεί με διάφορους τρόπους. Ο πιο βασικός τρόπος είναι η μετοχοποίηση της εταιρείας και

Του Τάσου Αναστασιάδη

Οικονομολόγου και πρώην Διευθυντή Υπ. Οικονομικών

η διάθεση μετοχών στο λαό. Στην περίπτωση αυτή είναι σκόπιμο να τεθεί ένα ανώτατο όριο 5% του μετοχικού κεφαλαίου της υπό ιδιωτικοποίηση επιχείρησης για κάθε οικογένεια. Επίσης, η ιδιωτικοποίηση είναι η ανάθεση εκτέλεσης μεγάλων έργων με την μέθοδο του BOT που έχει χρησιμοποιηθεί με επιτυ-

χία για την κατασκευή των δύο αεροδρομίων της Κύπρου. Η ιδιωτικοποίηση όμως είναι και η ανάθεση παροχής διαφόρων υπηρεσιών τόσο από την Κυβέρνηση, όσο και από τις τοπικές Αρχές στον ιδιωτικό τομέα.

Όσο αφορά την ανάθεση υπηρεσιών στον ιδιωτικό τομέα θα είναι κάτι που θα οδηγήσει σε μειωμένες δημόσιες δαπάνες. Αν για παράδειγμα υπάρχει αυξημένος φόρτος εργασίας για κάποια χρονική περίοδο στη Γενική Εισαγγελία δεν είναι λογικό να προσληφθούν πρόσθετοι δικηγόροι ενώ υπάρχει τρόπος μετά από προσφορές να ανατεθεί αυτή η πρόσθετη εργασία που έχει παρουσιαστεί (και που η αύξηση δεν είναι μόνιμη) στα ιδιωτικά δικηγορικά γραφεία. Το ίδιο συμβαίνει και με άλλες υπηρεσίες όπως τις αρχιτεκτονικές, τις εκτιμήσεις ακίνητης ιδιοκτησίας, τις ιατρικές κ.λ.π.

Στην περίπτωση μας οι μεγάλοι ημικρατικοί οργανισμοί όπως είναι η CYTA, η ΑΗΚ και οι Κυπριακές Αερογραμμές και η Eurocygria θα μπορούσαν να ιδιωτικοποιηθούν μερικώς, δηλαδή, αφού μετοχοποιηθούν να διατεθεί ένα σημαντικό μέρος στον κυπριακό λαό και το υπόλοιπο να παραμείνει στα χέρια του Δημοσίου. Με τον τρόπο αυτό οι Οργανισμοί αυτοί θα καταστούν πραγματικά κτήμα του λαού και όχι θεωρητικά όπως συνηθίζουμε να λέμε ότι «αυτοί

Το κράτος είναι ένας οργανισμός στον οποίο ο καθένας προσπαθεί να ζήσει σε βάρος του άλλου.

είναι οργανισμοί που ανήκουν στο λαό». Στην πραγματικότητα κανένας δεν αισθάνεται ότι η CYTA, η ΑΗΚ, οι Κυπριακές Αερογραμμές του ανήκουν, αλλά θα αισθάνεται κάτι τέτοιο μόνο όταν κατέχει μετοχές στις εταιρείες αυτές. Τα δικαιώματα των υπαλλήλων που εργάζονται στους Οργανισμούς αυτούς δεν πρόκειται να επηρεασθούν και μάλιστα στις πλείστες των περιπτώσεων που έγιναν οι ιδιωτικοποιήσεις σε διάφορες χώρες, τους έχουν παραχωρηθεί δωρεάν μετοχές ή με μειωμένες τιμές.

Με τη μετοχοποίηση και τη μερική ιδιωτικοποίηση των μεγάλων ημικρατικών οργανισμών η κυβέρνηση θα έχει αρκετά έσοδα ούτως ώστε να μειώσει το δημόσιο χρέος, ενώ και το δημοσιονομικό έλλειμμα θα μειωθεί αφού δεν θα χρειάζεται να πληρώνει τις ζημιές ορισμένων από τους οργανισμούς αυτούς όπως συμβαίνει σήμερα με την Eurocygria και τις Κυπριακές Αερογραμμές. Να μην ξεχνάμε ότι όπως είπε κάποιος φιλόσοφος, «το κράτος είναι ένας οργανισμός στον οποίο ο καθένας προσπαθεί να ζήσει σε βάρος του άλλου». Επίσης, με την εκτέλεση μεγάλων αναπτυξιακών έργων με τη μέ-

θοδο της BOT δεν θα χρειαστεί να ξοδεύει χρήματα το Κράτος και κατά συνέπεια να αυξάνεται το δημοσιονομικό έλλειμμα.

Όταν οι επιχειρήσεις αυτές ιδιωτικοποιηθούν θα έχουν κίνητρο να καταστούν προσοδοφόρες, διαφορετικά θα αναγκαστούν να κλείσουν αφού θα υπάρχει ανταγωνισμός από άλλες παρόμοιες επιχειρήσεις. Αν δεν υπάρχει άλλη παρόμοια επιχείρηση ασφαλώς ο καταναλωτής θα προστατεύεται από τις Ρυθμιστικές Αρχές. Με την ιδιωτικοποίηση των κρατικών επιχειρήσεων εισάγεται ένας λαϊκός καπιταλισμός αφού μεγάλος αριθμός προσώπων θα κατέχει μετοχές στους οργανισμούς ενώ παράλληλα θα υπάρχει κίνητρο για να εισάξουν καινοτομίες και νέα προϊόντα για να καταστούν πιο αποτελεσματικοί και πιο παραγωγικοί. Μια ιδιωτική επιχείρηση έχει κίνητρο να μειώσει τα κόστη της γιατί με τη μείωση των κόστων θα οδηγήσει σε μεγαλύτερα κέρδη για τους μετόχους. Διαφορετικά η εταιρεία αυτή θα υποχρεωθεί να κλείσει. Είναι γι' αυτό που όλες οι χώρες, περιλαμβανομένης και της κομμουνιστικής Κίνας, προωθούν τις ιδιωτικοποιήσεις.

τώρα πίνω ξανά γάλα!

Κρίστηs Delact

Το φρέσκο γάλα που ξέρει τις ευαισθησίες σου!

Αν μέχρι τώρα νόμιζες ότι δεν μπορούσες να πεις γάλα, μάθε ότι μπορείς να το πίνεις μονορούφι!

Το Κρίστηs Delact είναι το πρώτο φρέσκο γάλα που φρόντισε τις ευαισθησίες όσων από εμάς έχουν δυσανεξία στη λακτόζη, η οποία προκαλείται από την απουσία από τον οργανισμό μας του ενζύμου λακτάση.

Οι δυσκολίες πέψης της λακτόζης, προκαλούν φούσκωμα στην κοιλιά, πόνο στο στομάχι και άλλες διαταραχές στον οργανισμό μας. Υπολογίζεται ότι 6% του γενικού παιδικού πληθυσμού πάσχει από δυσανεξία στη λακτόζη.

Απαντώντας στο πρόβλημα αυτό δημιουργήσαμε το **Κρίστηs Delact**, φρέσκο ελαφρύ γάλα σχεδόν χωρίς λακτόζη.

Έτσι επωφελείστε πλήρως, από όλες τις ευεργετικές για την υγεία ιδιότητες του φρέσκου γάλακτος, **χωρίς τις παρενέργειες** τις οποίες σας προκαλούσε η λακτόζη.

Επιπλέον το Κρίστηs Delact είναι **εμπλουτισμένο με Φολικό Οξύ** (βιταμίνη της ομάδας Β) που υποστηρίζει τη **σωστή ανάπτυξη του εμβρύου** κατά την εγκυμοσύνη και βοηθά στην **πρόληψη καρδιαγγειακών παθήσεων** στα πλαίσια ενός ισορροπημένου προγράμματος διατροφής και άσκησης.

Το Christis Delact, με την ευχάριστα γλυκιά γεύση του, προορίζεται για όλες τις ηλικίες άνω τους ενός.

Η εφαρμογή της καινοτομίας στις επιχειρήσεις

Η παγκοσμιοποίηση, η τεχνολογική καινοτομία, οι αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο, οι δημογραφικές αλλαγές, οι κλιματικές αλλαγές, οι μεταβαλλόμενες ανάγκες των καταναλωτών, η οικονομική κρίση, όλα συνεργούν στον ανασχεδιασμό του ανταγωνιστικού πλαισίου. Παραδοσιακά στρατηγικά εργαλεία παρέχουν κα-

Του Νίκου Γ. Σύκα
Επικοινωνιολόγου

θοδήγηση μόνο όταν το τοπίο είναι προσδιορισμένο με σαφήνεια, όταν το περιβάλλον δεν αλλάζει γρήγορα. Παραδοσιακά εργαλεία ανάλυσης κρατούν σταθερές ακριβώς τις παραμέτρους που χαρακτηρίζονται από μεταβλητότητα. Όμως οι βιομηχανίες, οι ανταγωνιστές και τα κίνητρα δεν παραμένουν σταθερά - τα σύνορα ανάμεσα σε κατηγορίες προϊόντων και σε τομείς της βιομηχανίας αλλάζουν διαρκώς. Σε ένα επιχειρηματικό τοπίο που αλλάζει, η εφεύρεση μιας νέας στρατηγικής είναι ζωτικής σημασίας. Στην εποχή των αλλαγών και των κρίσεων χρειάζομαστε νέα στρατηγικά εργαλεία.

Στο νέο στρατηγικό εργαλείο management που προτείνεται στο παρόν άρθρο - «η τράπουλα της δημιουργικότητας» - τα χαρτιά έχουν τέσσερα σύμβολα: «καρό», «κούπα», «σπαθί» και «μπαστούνι». Σε κάθε κάρτα σημειώνουμε τα πιο σημαντικά δεδομένα και παραμέτρους που αφορούν το συγκεκριμένο σύμβολο.

Πρώτο σύμβολο «καρό»: Καταρχάς πρέπει να προσδιορίσουμε τον τομέα δραστηριοποίησης της επιχείρησής μας. Ποιοί είναι οι βασικοί παίκτες στον τομέα μας; (πελάτες, ανταγωνιστές, προμηθευτές, ρυθμιστικές αρχές κ.ά.). Ποιοί κανόνες διέπουν τη σχέση και ενώνουν τους βασικούς χαρακτήρες στο υφιστάμενο σενάριο; Ποιός είναι ο στρατηγικός σχεδιασμός της επιχείρησής μας; Ποιά είναι η προστιθέμενη μας αξία; Ποιά είναι τα κίνητρα των άλλων παικτών; Ποιός κάνει τί και πώς αυτό επηρεάζει τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας; Εάν και γιατί το σενάριο έχει πρόσφατα αλλάξει;

Δεύτερο σύμβολο «κούπα»: Στο δεύτερο στάδιο πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τη στρατηγική μας ξαναγράφοντας το σενάριο της επιχείρησής μας ώστε αυτό να μας δίνει το πλεονέκτημα. Ποιό

θα αποτελούσε το ιδανικό σενάριο για την επιχείρησή μας; Ποιό ρόλο μπορούμε να παίξουμε τον οποίο δεν έχει αναλάβει κανείς άλλος; Πώς μπορεί μια νέα οπτική στις ανάγκες των πελατών να δημιουργήσει ευκαιρίες για μας; Ποιές άλλες επιλογές έχουμε για να δημιουργήσουμε αξία; Πώς μπορούμε να αλλάξουμε τον τρόπο που η αξία προστίθεται στον συγκεκριμένο τομέα / κλάδο; Ποιά στοιχεία στην τλοκή του σεναρίου μπορούμε να επηρεάσουμε; Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τη θέση μας; Ποιοί καινούργιοι ρόλοι θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν να δημιουργήσουμε αξία; Μήπως υπάρχουν καλύτερες ευκαιρίες κάπου αλλού;

Τρίτο σύμβολο «σπαθί»: Στο τρίτο στάδιο πρέπει να προχωρήσουμε στην επαλήθευση του νέου μας σεναρίου. Πρέπει να βεβαιωθούμε ότι το νέο μας σενάριο

θα αντέξει στο χρόνο. Πώς αλλάζουν οι ανάγκες των πελατών; Πώς οι ανάγκες των πελατών επηρεάζουν ποιά επιχείρηση κάνει κέρδος; Πώς οι αλλαγές στις ανάγκες των πελατών επηρεάζουν την ανακατανομή της αξίας εντός αλλά και εκτός του τομέα; Πώς θα διατηρήσουμε την ικανότητά μας να δημιουργούμε αξία; Θα μπορούσε η αξία να μεταναστεύσει σε άλλους παίκτες και πώς θα μπορούσαμε να το αποτρέψουμε αυτό; Πώς θα μπορούσαν οι άλλοι παίκτες να αντιδράσουν στο νέο μας σενάριο; Πώς θα μπορούσαμε να κάνουμε το σενάριο πιο δυνατό / ανθεκτικό; Ποιές σχέσεις θα μπορούσαμε να κτίσουμε που θα ενίσχυαν τη θέση μας; Με ποιους άλλους τρόπους θα μπορούσαμε να προστατεύσουμε το νέο μας σενάριο;

Τέταρτο σύμβολο «μπαστούνι»: Ποιά είναι τα χαρακτηριστικά ενός καλού σεναρίου; Ένα καλό σενάριο είναι ευφάνταστο - διερευνά όλες τις ευκαιρίες που υπάρχουν μέσα ή έξω από τον τομέα. Το σενάριο βλέπει προς τα έξω, εστιάζεται στις σχέσεις της εταιρείας με άλλους οργανισμούς και στην εικόνα που η αγορά έχει για την εταιρεία. Το καλό σενάριο είναι δυνατό, η επιτυχία του δεν εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εξωτερικούς παράγοντες, αλλά επικεντρώνεται στο πώς θα δημιουργήσει και θα ανακτήσει προστιθέμενη αξία. Ένα καλό σενάριο έχει μεγάλες δυνατότητες και πιθανότητες επιτυχίας. Γιατί εμείς μπορούμε να κάνουμε το σενάριο να πετύχει και όχι κάποιος άλλος;

Στην «τράπουλα της δημιουργικότητας» έχουμε επίσης τα χαρτιά που κερδίζουν, τους τζόκερ που συμβολίζουν τις δημιουργικές ιδέες, τις καινοτομίες. Μέσα από τη δημιουργική αυτή διαδικασία, οι συμμετέχοντες έχουν ενώπιόν τους όλα τα δεδομένα ώστε να αξιολογήσουν και να σταθμίσουν όλους τους παράγοντες. Στην «τράπουλα της δημιουργικότητας» κλειδί οι συνδυασμοί χαρτιών. Ανακατεύοντας την τράπουλα μεγιστοποιούμε τον αριθμό των νέων και απομακρυσμένων συνδυασμών, με στόχο να εντοπίσουμε νέες ευκαιρίες, να εφαρμόσουμε καινοτόμες πρακτικές, να διαφοροποιηθούμε αποτελεσματικά με δημιουργικά προϊόντα και δημιουργικό μάρκετινγκ.

Η γένεση της ιδέας: «Η τράπουλα της δημιουργικότητας» η νέα δημιουργική τεχνική, το νέο στρατηγικό εργαλείο management σε ένα τοπίο που αλλάζει.

NEO

ΑΛΗΘΙΝΗ ΓΕΥΣΗ ESPRESSO

ILLY
ΜΕ ΓΑΛΛΑ
ΚΑΙ ΚΑΚΑΟ

ILLY
ΜΕ ΓΑΛΛΑ

ILLY
ΧΩΡΙΣ ΓΑΛΛΑ

CAPPUCCINO
ITALIAN ESPRESSO STYLE

CAFFÈ
ITALIAN ESPRESSO STYLE

**LATTE
MACCHIATO**
ITALIAN ESPRESSO STYLE

ΑΠΟ 100% ΚΑΦΕ ΑΡΑΒΙΣΑ
ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΑ

ΙΤΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟΝ ΚΑΦΕ ΑΠΟ ΤΟ 1933

issimo

Διοίκηση με παλμό

Σκοπός της Λισσαβόνας (Μάρτης 2000) ήταν η μετατροπή της Ε.Ε. στην πιο ανοικτή και ανταγωνιστική οικονομία του κόσμου, βασισμένη στη γνώση, ικανή να προσφέρει αειφόρο ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες συνθήκες εργασίας σε συνθήκες κοινωνικής συνοχής. Όπως και τα άλλα πλέον αναπτυγμένα κράτη μέλη, έτσι και η Κύπρος επιδιώκει να λειτουργεί με βάση τους λεγόμενους επτά πυλώνες της δυτικής σοφίας, δηλαδή, την οικονομία της ελεύθερης αγοράς, την επιστήμη και την τεχνολογία, την αξιοκρατία, το ρεα-

Του
Ανδρέα Θ.
Ασσιώτη

Διοικητικού
Λειτουργού Α',
Υπουργείο Παιδείας

λισμό, την κουλτούρα, το κράτος δικαίου και την εκπαίδευση. Αυτοί οι άτυποι κανόνες είναι εκείνοι που κατέστησαν τις ευρωπαϊκές κοινωνίες οικονομικά ισχυρές και με ζηλευτά δημοκρατικά πολιτεύματα. Οι περισσότεροι οικονομικοί αναλυτές συμφωνούν, ότι κανένα κράτος δεν μπορεί να λειτουργήσει ή να αναπτυχθεί χωρίς να έχει μια

ψηλού επιπέδου δημόσια διοίκηση. Για να μπορέσει να ανταποκριθεί με επάρκεια στις προκλήσεις του 21ου αιώνα η δημόσια υπηρεσία θα πρέπει να γίνει πιο αποτελεσματική. Η αποτελεσματικότητα συνεπάγεται τον καθορισμό σωστών στόχων και τη μεταρρύθμιση της Υπηρεσίας, βάσει των νέων δεδομένων. Όμως, η μεταρρύθμιση του κράτους δεν είναι εφικτή χωρίς πολιτισμικό άλμα και αλλαγή νοοτροπίας. Χρειάζεται πολιτική βούληση για ανάληψη τολμηρών δράσεων σε όλους τους τομείς. Είναι αναγκαίο να συζητηθούν οι προκλήσεις στην Παιδεία, όχι μόνο με τη στενή έννοια της εκπαίδευσης και τη διασύνδεσή της με τον κόσμο της εργασίας, αλλά και την ευρύτερη, της διαπαιδαγώγησης του πολίτη.

Είναι καιρός να πάψει να θεωρείται η εργασία ως αγγαρεία αλλά ως καθήκον και προσφορά. Αξίες όπως η ακεραιότητα, η ησυχαστικότητα και ο ζήλος, σε συνδυασμό με τις ικανότητες, να αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος της κουλτούρας. Ο επαγγελματισμός, που εκφράζει την έννοια της πλήρους ατομικής ευθύνης, να καταστεί ως προϋπόθεση. Τα ανώτατα στελέχη να εστιάζουν τις ενέργειες τους στη διασφάλιση της ποιότητας και τη μεταφορά γνώσης μεταξύ των διάφορων τομέων. Είναι σκόπιμο οι

δημόσιοι υπάλληλοι, ως το εκτελεστικό όργανο του κράτους, να μη ξεχνούν ότι ο χώρος στον οποίο εργάζονται και η ποιότητα της εξυπηρέτησης που παρέχεται στον πολίτη είναι, από κάθε άποψη, ο καθρέφτης του εαυτού τους. Το υφιστάμενο κομματικό σύστημα, το οποίο δυστυχώς δεν αρθρώνεται βάσει αρχών, αλλά βάσει ομαδοποιημένων και ατομικών συμφερόντων, δεν μπορεί να συνεχίσει για πολύ ακόμη να θωρακίζει την ανισότητα και να παραμένει ανάχωμα στην αποτελεσματικότητα. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή παγκόσμια οικονομική κρίση, μια χώρα όπως η Κύπρος, για να μπορέσει να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη της πρόοδο και ευημερία στο διεθνές στίβο, θα πρέπει να αξιοποιήσει στο έπακρο τους άριστους. Το κράτος οφείλει να επενδύσει σημαντικούς πόρους στην ανάπτυξη των θετικών επιστημών στην εκπαίδευση και να προάγει την απόκτηση δεξιοτήτων στα πεδία της επιχειρηματικότητας και της επίλυσης προβλημάτων.

Η αντίληψη, ευρέως αποδεκτή σαν ευαγγελική αλήθεια, ότι τίποτα δεν θα αλλάξει, εδράζεται στην υπόθεση ότι υπάρχουν πραγματικές ελλείψεις σε γνώσεις και τεχνολογία αλλά και απουσία εμπιστοσύνης, στόχων και οράματος, με άλλα λόγια, αναπαράγεται η ίδια κατάσταση, παρά τις περί του αντιθέτου διακηρυγμένες προ-

θέσεις. Παράλληλα, ο γραφειοκρατικός συγκεντρωτισμός και η κομματικοποίηση της δημόσιας ζωής δυσκολεύουν αφάνταστα το έργο του κρατικού μηχανισμού. Αυτή η θεώρηση αποτελεί τη μία όψη του νομίσματος. Η άλλη υποστηρίζει, με ισχυρή δόση αλήθειας, ότι η πλειονότητα των εργαζομένων διακατέχεται από αίσθημα ευθύνης και αυταπάτης. Αντίστοιχα, η διοίκηση θα πρέπει να συνιστά δίδαγμα ήθους, ευθιξίας και αξιοπρέπειας. Να έχει επίγνωση των προβλημάτων και να αναζητά να εξαίγει ωφέλιμα συμπεράσματα από την επίλυση τους. Να εκτιμά το προσωπικό, να το ενθαρρύνει και να το στηρίζει έμπρακτα σε όλες τις δραστηριότητες του. Να αποτελέσει φορέα αλλαγής, μαθαίνοντας να ελίσσεται, να ανανεώνεται και να επιβιώνει υπό δύσκολες συνθήκες. Να θεωρήσει την καινοτομία ως τον πιο σημαντικό και ουσιαστικό παράγοντα ανάπτυξης. Ως γνωστόν η έρευνα και η ανάπτυξη ολοκληρώνεται μόνο όταν οι γνώσεις αυτές βρουν εφαρμογή στον παραγωγικό ιστό μιας οικονομίας. Γι' αυτό να προωθεί την καινοτομία στη λογική της συναίνεσης, της αλληλοκατανόησης και της συνεργασίας. Είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας η ανάκτηση της εμπιστοσύνης στην ικανότητα του κάθε κράτους να προάγει την καινοτομία, όταν η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας γίνει πραγματικότητα.

PEPSI MAX

MAX YOUR LIFE
MAX TASTE NO SUGAR

Win-Win - Ο καλύτερος δεν είναι πάντοτε ο κερδισμένος

Φανταστείτε μια συνηθισμένη οικογενειακή στιγμή: Ως γονείς θέλετε να απολαύσετε το δείπνο μαζί με τα παιδιά σας κατά τις έξι το απόγευμα. Τυχαίνει όμως την ώρα εκείνη να είναι ή ώρα που τα παιδιά παρακολουθούν τα αγαπημένα τους προγράμματα στην τηλεόραση και έτσι φυσικό είναι να αρχίσουν να παραπονιούνται. Ποιος θα κερδίσει

Του Δημήτρη Στυλιανίδη

DipLC, CTM, CL,
FAIA, FCCA, CPA,
Διεθνή Εκπαιδευτή
NLP

άραγε; Φανταστείτε τώρα μια πρόκληση στον εργασιακό χώρο: Ενώ εσείς επιθυμείτε να ακούτε απαλή μουσική καθώς εργάζεστε ο συνάδελφός σας λέει ότι η μουσική δεν τον αφήνει να συγκεντρωθεί. Ποιος θα κερδίσει άραγε;

Ένα μεγάλο μέρος αυτού που λέμε Νεύρο-Γλωσσικούς Προγραμματισμούς (NLP) προϋποθέτει ότι πά-

ντα στοχεύουμε προς την επίλυση συγκρούσεων κατά την οποία και τα δύο μέρη να είναι νικητές. Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι επικοινωνούν με τέτοιο τρόπο ώστε να παίρνουν αυτό που θέλουν και ότι την ίδια στιγμή θέλουν να δείξουν σεβασμό στην ακεραιότητα και τα συμφέροντα των άλλων ανθρώπων που επηρεάζονται. Αυτό μπορεί να μην είναι πάντα η αλήθεια, αλλά αν κάνετε πάντα αυτή την υπόθεση τότε είναι πιο πιθανό να επιλύσετε τη διαμάχη, χωρίς να καταλήξετε σε ένα συμβιβασμό, που να ικανοποιεί τα συμβαλλόμενα μέρη.

Παραδείγματα

Η επίλυση συγκρούσεων με κατάληξη Win-Win είναι συχνά τόσο διακριτική που τα συμβαλλόμενα μέρη δεν θα περιέγραφαν ποτέ τους την κατάσταση σαν σύγκρουση. Όταν δύο άτομα θέλουν το ίδιο πορτοκάλι τότε έχουμε μια περίπτωση σύγκρουσης. Όταν πάρουν από μισό πορτοκάλι ο κάθε ένας τότε αυτός είναι συμβιβασμός. Όταν ο ένας πάρει το πορτοκάλι και ο άλλος τίποτα, αυτό είναι μια κατάσταση που ονομάζεται win-lose. Όταν ανακαλύψουν ότι ο ένας από τους δύο θέλει απλά την φλούδα του πορτοκαλιού για να κάνει ένα κέικ και ο άλλος θέλει να πιεί το χυμό τότε και οι δύο μπορούν να πάρουν αυτό που θέλουν. Αυτή είναι μια κα-

τάσταση Win-Win που θεωρείται απλά μια μέθοδος που ενισχύει τη συνεργασία.

Στην περίπτωση της οικογένειας και των παιδιών που αναφέρθηκε πιο πάνω, η win-lose κατάληξη θα μπορούσε να περιλάβει το ότι τα παιδιά αναγκάζονται να φάνε το γεύμα τους και χάνουν το πρόγραμμα που θέλουν να παρακολουθήσουν ή να επιτραπεί στα παιδιά να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα τους και να μην φάνε μαζί με τους γονείς τους. Ο συμβιβασμός θα ήταν να επιτραπεί στα παιδιά να παρακολουθήσουν το μισό πρόγραμμα και μετά να φάνε με την οικογένεια. Η κατάληξη Win-Win περιλαμβάνει την βίντεογράφηση του προγράμματος για να το παρακολουθήσουν αργότερα, ή την παρακολούθηση του προγράμματος κατά τη διάρκεια του δείπνου, ή να μεταφερθεί η ώρα του δείπνου αργότερα μετά το τέλος του τηλεοπτικού προγράμματος.

Ένα πρότυπο για τη δημιουργία Win-Win λύσεων δίνεται από το NLP με την τεχνική του επαναπροσδιορισμού ή της επανατοποθέτησης και αποτελείται από τα πιο κάτω βήματα:

1. Προσδιορίστε τις προθέσεις των συμβαλλόμενων
2. Προσδιορίστε τις υπέρτατες τους προθέσεις
3. Δημιουργήστε το πλαίσιο συμφωνίας
4. Βρείτε τις πιθανές λύσεις μετά από brainstorming

Τα πλεονεκτήματα του Win-Win

Έχει αποδειχθεί ότι η συνεργασία και η win-win σκέψη είναι τα συστατικά της επιτυχίας. Ο πρόεδρος της εταιρείας VOLVO, ανέφερε ότι η χρήση της win-win επίλυσης συγκρούσεων από τους διευθυντές της στις σουηδικές εγκαταστάσεις, οδήγησε στη κατά 50% μείωση της αποχής από την εργασία, στη μείωση κατά 25% των παραιτήσεων και βελτίωσε σε σημαντικό βαθμό την ποιότητα των προϊόντων.

Πόσο μακριά νομίζετε ότι μπορείτε να πάτε με τη μέθοδο win-win; Θα μπορούσε να λειτουργήσει σε ολόκληρες κοινότητες; Θα μπορούσε μια μέρα να αντικαταστήσει ένα μεγάλο μέρος αυτού που αποκαλούμε τώρα κυβέρνηση; Ένας διευθυντής μεγάλης εταιρείας στο Κολοράντο

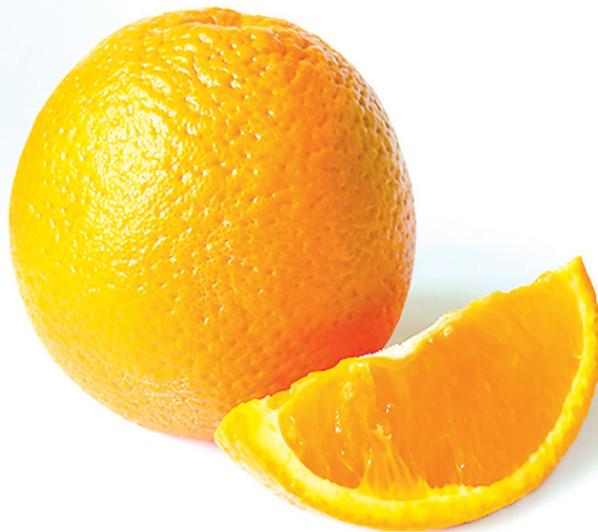
επιδεικνύει ιδιαίτερα μεγάλο ενδιαφέρον στην προώθηση περιβαλλοντικά ασφαλών ενεργειακών προγραμμάτων. Το επιτυγχάνει αυτό με τη χρήση, της ούτω καλούμενης «πολιτικής Aikido». Ανακαλύπτει δηλαδή πρώτα τους βασικούς στόχους των επιχειρήσεων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και τους στόχους των καταναλωτών και προσπαθεί να αποδείξει ότι πράγματα όπως η πυρηνική ενέργεια δεν είναι και πολύ καλοί τρόποι να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους. Συγκεκριμένα σε μια περίπτωση μίλησε ενώπιον του τοπικού συμβουλίου το οποίο σχεδίαζε τεράστιες εγκαταστάσεις πυρηνικής ενέργειας. Το συμβούλιο είχε ήδη ξοδέψει US\$300 εκατομμύρια σε αυτές τις εγκαταστάσεις, αλλά ο διευθυντής κατάφερε να τους πείσει ότι οι εναλλακτικές πηγές ενέργειας θα απέδιδαν καλύτερα για τους ίδιους και τους δημότες τους. Το τοπικό συμβούλιο δέχτηκε την απώλεια US\$300 εκατομμυρίων και υιοθέτησε τις προτάσεις του. Από τότε έχει προσληφθεί σαν σύμβουλος από διάφορες εταιρείες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Σε μια άλλη περίπτωση, το τοπικό συμβούλιο αποφάσισε να αρχίσει μια εκστρατεία για εξοικονόμηση ενέργειας και εγκατάσταση μονωτικών υλικών στα σπίτια. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την δραστική περικοπή στη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας με αποτέλεσμα η εταιρεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να μειώσει τα χρέη της και να μειώσει επίσης και τις χρεώσεις των καταναλωτών. Εντωμεταξύ οι δημότες εξοικονόμησαν \$1.6 εκατομμύρια στις δαπάνες καυσίμων.

Και τώρα και πάντα win-win-win;

Είναι μια win-win προσέγγιση πάντα η «καλύτερη» λύση; Φυσικά όχι. Υπάρχουν περιπτώσεις που τα αρνητικά μια κατάληξης win-lose φαντάζουν ασημαντά μπροστά σε σημαντικότερες αξίες σας. Παραδείγματος χάριν, εάν προσπαθούσα να διασχίσω μια λεωφόρο πεζός και δεν έβλεπα ένα διερχόμενο αυτοκίνητο και με δύναμη με αρπάξατε και με τραβούσατε πίσω «ενάντια στη θέλησή μου». Αυτή η περίπτωση σας υπενθυμίζει ότι ακόμα και οι καλύτερες τεχνικές διαπραγματεύσεων έχουν γκρίζες ζώνες. Εντούτοις, μια απλή ιστορία που μου διηγήθηκαν δύο φίλοι μου, βοηθά στο να αποδείξει ότι τέτοιες περιπτώσεις είναι σπάνιες.

Όταν δύο φίλοι μου (ο Μενέλαος και η Άντρη) έβγαιναν ραντεβουδάκια, ζούσαν ο καθένας στο

σπίτι του έχοντας από ένα παιδί από τον προηγούμενο τους γάμο. Μια νύχτα ο Μενέλαος βρισκόταν στο σπίτι της Άντρης πολύ πιο αργά από την ώρα που πήγαινε για ύπνο ο τετράχρονος γιος του, ο Φίλιππος. Ο Φίλιππος που ήταν μαζί με τον πατέρα του στο σπίτι της Άντρης απαιτούσε από τον Μενέλαο να του διαβάσει ένα παραμύθι πριν κοιμηθεί όπως συνήθιζε να κάνει πάντοτε γύρω στις 8 το βράδυ. Ο Μενέλαος δεν είχε καμία διάθεση να του διαβάσει και να τον απασχολήσει μετά τις 8 διότι εκείνο το βράδυ ήθελε να συζητήσει ένα θέμα με την Άντρη. Ο Μενέλαος υπέθεσε ότι δεν θα ένοιαζε τον Φίλιππο αντί να πάει για ύπνο στις 8, να παραμείνει ξύπνιος και να παρακολουθήσει τηλεόραση μέχρι αργά.

Δυστυχώς για τον Μενέλαο, ο Φίλιππος είχε άλλα σχέδια! Ο Μενέλαος του εξήγησε λέγοντας του «Μπορείς να πας για ύπνο στο έξτρα κρεβάτι που έχει η Άντρη, ή μπορείς να παρακολουθήσεις τηλεόραση. Τώρα συζητώ ένα θέμα με την Άντρη και προσπαθώ να ακούσω τι μου λέει και με τη φασαρία που κάνεις δεν μπορώ.» «Καλά» του λέει ο Φίλιππος «θα ήθελα να βρούμε μια λύση για να πάρουμε και οι δύο αυτό που θέλουμε.»

Ο Μενέλαος σκέφτηκε ότι ίσως είναι καλύτερα να του επιβάλει το τι είναι καλύτερο για αυτόν, αλλά η κουβέντα που είπε ο Φίλιππος τον είχε εκθέσει μπροστά στην Άντρη και έτσι το σκέφτηκε για λίγο και του είπε:

- «Ναι μωρό μου θα ήθελα να βρούμε μια λύση αλλά δεν υπάρχει άλλη λύση τέτοια ώρα!»
- «Ας πει ο καθένας ποιο είναι το πρόβλημα του», πρότεινε ο Φίλιππος.
- «Εντάξει», απάντησε ο Μενέλαος με τη σέψη ότι στα γρήγορα θα του απεδείκνυε ότι η

win-win μέθοδος δεν θα μπορούσε να δουλέψει σε αυτή την περίπτωση και έτσι θα συζητούσε τη συζήτηση του με την Άντρη. «Το πρόβλημά μου είναι ότι εγώ θέλω να μιλήσω με την Άντρη και εσύ θες να παίξω μαζί σου και να σου διαβάσω ιστορίες».

- «Όχι μπαμπά δεν είναι έτσι» απάντησε, «είμαι πραγματικά κουρασμένος. Θα ήθελα να πάω για ύπνο αλλά δεν θέλω να κοιμηθώ μόνος επειδή είναι άγνωστο το δωμάτιο για μένα και φοβάμαι. Αλλά ούτε θέλω να παρακολουθήσω τηλεόραση.»
- «Εντάξει,» είπε ο Μενέλαος με έκπληξη, «αλλά ακόμα κι έτσι όπως τα λες δεν μπορούμε βρούμε άλλη λύση. Είτε θα καθίσεις στην τηλεόραση, είτε θα πας για ύπνο στο δωμάτιο εκείνο.»
- «Μπαμπά δεν έχει άλλες επιλογές;» ρώτησε ο Φίλιππος.
- «Καμία άλλη επιλογή», απάντησε ο Μενέλαος, ενοχλημένος από μια τέτοια ανόητη ερώτηση.
- «Τότε έχω εγώ μερικές να σου προτείνω», του λέει και του αναφέρει πέντε πιθανές επιλογές, κάθε μια από τις οποίες θα έλυσε το ζήτημα. Ο Μενέλαος έμεινε έκπληκτος!
- «Εντάξει, διάλεξε οποιαδήποτε από εκείνες τις επιλογές νομίζεις», συμφώνησε ο Μενέλαος.

- «Νομίζω μπαμπά να ελέγξουμε πρώτα ποιά επιλογή θα λειτουργήσει καλύτερα», είπε ο Φίλιππος.

Έτσι η λύση που επέλεξαν ήταν ο Φίλιππος να σκεπαστεί με μια κουβέρτα και να ξαπλώσει στο πάτωμα ακουμπώντας στα πόδια του Μενέλαου. Σε πέντε λεπτά τον πήρε ο ύπνος και έτσι ο Μενέλαος βρήκε την ησυχία του.

Φυσικά την επόμενη ημέρα ο Μενέλαος ήθελε να ελέγξει πως πήγε η συζήτηση τους το προηγούμενο βράδυ και απευθυνόμενος στον Φίλιππο τον ρώτησε «Χθες βράδυ υποθέτω ότι έλυσα το πρόβλημα μας με τον καλύτερο τρόπο, δεν νομίζεις; Ο Φίλιππος τον κοίταξε και έσκασε ένα μικρό χαμόγελο.

Τα εργαλεία και οι τεχνικές διαπραγματεύσεων αποτελούν το θέμα Εργαστηρίου Προχωρημένων Ηγετικών Δεξιοτήτων. Λόγω του υψηλού επιπέδου και των τεχνικών που περιλαμβάνει θα γίνει επιλογή των ενδιαφερομένων μετά από προσωπική συνέντευξη.

Επιτόκια και αναγκαιότητα του θεσμού των καλυμμένων ομολόγων

Το τελευταίο διάστημα γίνεται αρκετός λόγος για το ύψος των δανειστικών και καταθετικών επιτοκίων στην Κύπρο. Κατ' αρχήν, επιτόκιο είναι το κόστος του χρήματος δηλαδή η τιμή για τη χρήση συγκεκριμένου χρηματικού κεφαλαίου για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Τα επίσημα επιτόκια του ευρώ, όπως το επιτόκιο κύριας αναχρηματοδότησης (repo rate), καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Του Μιχάλη Κροντίδη

Αν. Λειτουργού
Συνδέσμου
Τραπεζών Κύπρου

Τα επιτόκια που επικρατούν στις επιμέρους χώρες μέλη της ευρωζώνης διαφέρουν λόγω των διαφορετικών συνθηκών που διαμορφώνουν τη λειτουργία των εθνικών χρηματοπιστωτικών συστημάτων. Οι διαφορές οφείλονται σε παράγοντες όπως η πιστοληπτική διαβάθμιση του κράτους, ο πληθωρισμός,

το ρυθμιστικό πλαίσιο, οι συνθήκες ανταγωνισμού, το κόστος άντλησης ρευστότητας, το λειτουργικό κόστος, και άλλα. Συγκρίνοντας το μέσο επιτόκιο συγκεκριμένων κατηγοριών νέων δανείων και καταθέσεων στην Κύπρο (Τράπεζες και Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα) και στην ευρωζώνη, παρατηρούμε ότι υπάρχει απόκλιση. Οι αριθμοί καταδεικνύουν ψηλότερα επιτόκια δανεισμού σε μερικές κατηγορίες δανείων, αλλά και αρκετά ψηλότερα επιτόκια καταθέσεων για λογαριασμούς νοικοκυριών και επιχειρήσεων.

Στην Κύπρο η κύρια πηγή άντλησης ρευστότητας για τις τράπεζες είναι οι καταθέσεις, και ως εκ τούτου το ψηλό κόστος που πληρώνουν οι τράπεζες είναι ένας σημαντικός παράγοντας

που συμβάλλει στην άνοδο του κόστους δανεισμού. Επομένως, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στις κυπριακές τράπεζες να αντλήσουν ρευστότητα με χαμηλότερο κόστος, όπως έγινε πρόσφατα με την έκδοση ειδικών κυβερνητικών τίτλων για άντληση ρευστότητας από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ένας τρόπος είναι και ο θεσμός των καλυμμένων ομολόγων. Η απουσία νομοθετικού πλαισίου για έκδοση καλυμμένων ομολόγων στερεί από τις κυπριακές τράπεζες τη δυνατότητα χρήσης μιας εναλλακτικής και φθηνότερης πηγής άντλησης ρευστότητας. Συνεπώς, θα πρέπει να ολοκληρωθεί τάχιστα η ρύθμιση του εγχώριου νομικού πλαισίου ώστε να προσαρμοστεί στις σύγχρονες συνθήκες λειτουργίας των ανεπτυγμένων ευρωπαϊκών αγορών.

Τα καλυμμένα ομόλογα είναι ομόλογα σταθερού εισοδήματος, εκδίδονται κατά κύριο λόγο από ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα με υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση και αποτελούν εναλ-

λακτική πηγή άντλησης ρευστότητας καθώς αγοράζονται συνήθως από ασφαλιστικά ταμεία, κεντρικές τράπεζες και θεσμικούς επενδυτές. Καλύπτονται από υψηλής ποιότητας περιουσιακά στοιχεία (υποθήκες, ενυπόθηκα ομόλογα, στεγαστικά / εμπορικά και κυβερνητικά δάνεια) τα οποία περιορίζουν ή εκμηδενίζουν τον πιστωτικό κίνδυνο αφού σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής ή πτώχευσης του εκδότη, η αποπληρωμή τους εξυπηρετείται από το προϊόν της πώλησης των ομολόγων / ακινήτων / δανείων / άλλων περιουσιακών στοιχείων που έχουν διατεθεί για την ασφάλεια των πληρωμών. Το βασικότερο χαρακτηριστικό τους είναι ότι συνεχίζουν να αποτελούν στοιχεία του ενεργητικού της εκδότριας τράπεζας και δεν απαλείφονται από τον ισολογισμό. Επιπλέον, τα καλυμμένα ομόλογα προσφέρουν διπλή προστασία στον επενδυτή αφού η πιστοληπτική τους διαβάθμιση βασίζεται τόσο στην πιστοληπτική διαβάθμιση της τράπεζας όσο και στα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην εξασφάλιση.

Η Κύπρος έχει ένα ισχυρό και σταθερό τραπεζικό σύστημα, και ως εκ τούτου θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά. Η δυνατότητα έκδοσης καλυμμένων ομολόγων θα δώσει στις κυπριακές τράπεζες την ευκαιρία μιας εναλλακτικής, πιθανότατα φθηνότερης, πηγής άντλησης ρευστότητας. Ευελπιστούμε ότι σύντομα θα ολοκληρωθούν οι απαραίτητες νομικές και άλλες διευθετήσεις ώστε να θεσμοθετηθεί η έκδοση καλυμμένων ομολόγων, για να δημιουργηθούν εκείνες οι συνθήκες και προϋποθέσεις που θα οδηγήσουν σε αποκλιμάκωση των δανειστικών επιτοκίων.

Οι απόψεις που εκφράζονται είναι αυστηρά προσωπικές

Επίσκεψη του πρέσβη της Ιταλίας στο ΚΥΠΕ

Επίσκεψη γνωριμίας πραγματοποιήσε στις 2 Φεβρουαρίου στο Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων ο νέος Πρεσβευτής της Ιταλίας στην Κύπρο Αλφρέδο Μπαστιανέλι. Ο Αναπληρωτής Διευθυντής και Αρχισυντάκτης του ΚΥΠΕ κ. Γιώργος Πεννηταέξ ενημέρωσε τον Ιταλό διπλωμάτη για τη λειτουργία και τις δραστηριότητες του Πρα-

κτορείου. Ο κ. Πεννηταέξ αναφέρθηκε στις άριστες σχέσεις μεταξύ του ΚΥΠΕ και του ιταλικού πρακτορείου ειδήσεων ANSA, καθώς και στις σχέσεις που αναπτύσσει το ΚΥΠΕ στο πλαίσιο διεθνών και περιφερειακών συμμαχιών πρακτορειών ειδήσεων και μέσω διμερών συμφωνιών συνεργασίας με άλλα εθνικά πρακτορεία ειδήσεων.

Το **ΧΑΚ** ανοίγει ΝΕΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

N.E.A.

Νεοαναπτυσσόμενων Εταιρειών Αγορά
νέες ευκαιρίες

- ΜΕ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ
- ΜΕ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
- ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΚΟΣΤΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΛΕΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS STOCK EXCHANGE

Λεωφόρος Λόρδου Βύρωνος 71-73, 1309 Λευκωσία
Τηλ.: +357 22712300, Φαξ: +357 22570308
www.cse.com.cy, e-mail: info@cse.com.cy

Για περισσότερες
πληροφορίες
απευθύνεστε στο ΧΑΚ

Στρατηγικά Σχέδια Δημόσιων Οργανισμών

Κάθε σοβαρός και επιτυχημένος οργανισμός, βηματοδοτεί και ελέγχει την πορεία του μέσω καταγεγραμμένων μακρόπνοων στρατηγικών πλάνων και πρακτικών εφαρμοσίμων σύγχρονων επιχειρησιακών σχεδίων. Τα αξιοκρατικώς επιλεγέντα στελέχη τέτοιων οργανισμών, είναι μέτοχοι και συμμετοχοί τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην πειθαρχημένη υλοποίηση του στρατηγικού και επιχειρησιακού προγραμματισμού του οργανισμού τους.

Θα ανέμενε κανείς ότι το Κράτος, δηλαδή οι

**Του Αντρέα
Γ. Βαρνάβα**

Μεταπτυχιακό
(Μ.Α.), Πολιτικές
Επιστήμες -
Διεθνείς Σχέσεις

δημόσιοι και ημιδημόσιοι Οργανισμοί που το απαιτούν, θα πρωτοστατούσε στο να λειτουργεί, να αναπτύσσεται και να ελέγχεται με βάση καταγεγραμμένους πρότυπους οδικούς χάρτες, οι οποίοι να πηγάζουν μέσα από συγκροτημένο στρατηγικό και επιχειρησιακό πλάνο, από το επίπεδο διευθυντικών στελεχών μέχρι και τον πιο

χαμηλόβαθμο, αλλά όχι λιγότερο αναγκαίο, δημόσιο υπάλληλο. Ο προγραμματισμός αυτός, θα πρέπει βεβαίως να αναγεννάται μέσα από το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας, τα υφιστάμενα Νομοθετικά πλαίσια και σύγχρονα διοικητικά και διευθυντικά πρότυπα, το ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον κ.ο.κ.

Δυστυχώς, οι πλείστοι Δημόσιοι Οργανισμοί δε λειτουργούν και δεν ελέγχονται με βάση κάποιο ολοκληρωμένο μακρόπνοο στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό, που να καθορίζει οράματα, στόχους και χρονοπρογραμματισμό υλοποίησης τους, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Διαχρονικά, ο όποιος καταγεγραμμένος προγραμματισμός λειτουργίας του

Κράτους εντοπίζεται αποσπασματικά, ελλιπτικά και ευκαιριακά, συνήθως σε διάφορα, από καθ' έδρας συντασσόμενα και κατά το πλείστον επικοινωνιακού χαρακτήρα κείμενα, χωρίς μετέπειτα ουσιαστική και επαρκή πρακτική αξιοποίηση και εφαρμογή.

Αποτέλεσμα της προαναφερθείσας έλλειψης, είναι η εκ του προχείρου και η συνήθως πυροσβεστικού τύπου διοίκηση και λειτουργία των δημόσιων οργανισμών. Μέσα σε τέτοιο περιβάλλον, ευνοείται περαιτέρω και η εκκόλαψη διαφόρων «βακτηρίων», όπως «περιρέουσα ατμόσφαιρα» ρουσφετιού και αναξιοκρατίας, νεποτισμός, σπατάλη κάθε είδους πόρων, έλλειψη πειθαρχίας - χαλαρότητα, χαμηλή παραγωγικότητα, ισοπεδωτικό σύστημα αξιολόγησης (όλοι άριστοι!!!) με συνεπακόλουθο την έλλειψη πραγματικών κινήτρων για αυτούς που πραγματικά αξίζουν, επιβράβευση άριστων... κουμπάρων και άλλων συναφώς «καταρτισμένων» υπαλλήλων, ατιμωρησία κ.ο.κ.... Ως εκ τούτου, εμπεδώνεται και στη συνείδηση του μέσου Κύ-

πριου Πολίτη, ορθά και λανθασμένα, ότι εντός της Κρατικής Μηχανής υφίσταται ένα αδιόρθωτο χάος, όπου η μόνη οδός εξυπηρέτησης είναι η χρησιμοποίηση διαφόρων ανορθόδοξων... μέσων.

Οι ανωτέρω διαπιστώσεις, δεν αποτελούν ευκαιριακό μηδενιστικό κείμενο εργασίας, αλλά κραυγή αγωνίας για τη διαχρονικά προβληματική κατάσταση που, αν και κινείται προς την ορθή κατεύθυνση μερικές φορές, όταν οι συνθήκες το ευνοούν, δηλαδή όταν υπάρχουν ηγετικές μορφές, που τολμούν και εργάζονται σκληρά και ορθολογιστικά, αυτό αποτελεί την εξαίρεση και όχι τον κανόνα. Οι λίγες μικρές οάσεις, δεν μπορούν να πρασινίσουν ολόκληρη έρημο, εκτός εάν υπάρξει επαναστατική παρέμβαση από τον ανθρώπινο παράγοντα.

Θα ήταν άδικο ωστόσο να μην αναφέρουμε ότι, η πλειοψηφία των μελών - στελεχών των Δημόσιων Οργανισμών εργάζονται σκληρά και αποτελούν άριστη πρώτη ύλη, που, με την κατάλληλη αξιοποίηση, θα μπορούσε να αποδώσει στο βαθμό που πρέπει. Ωστόσο, το σύστημα πάσχει σε τέτοιο βαθμό, που ακόμη και αυτή η κριτική πλειοψηφική μάζα ευσυνείδητων και εργατικών υπαλλήλων, δεν μπορεί να ανατρέψει πράγματα και καταστάσεις χωρίς την καταφυγή σε δραστικές και επαναστατικές μεθόδους και χωρίς την αναγκαία πολιτική πρωτοβουλία...

Η φυσιολογική λύση είναι απλή και πρακτικά εφαρμόσιμη, φτάνει να υπάρξει πραγματική βούληση από τους όποιους Κρατούντες, που να συνοδεύεται με την αναγκαία ευφάνταστη δράση, ανεξαρτήτως πολιτικού ή άλλου κόστους. Δηλαδή, τοποθέτηση του τραίνου που λέγεται Κρατική Μηχανή πάνω σε σταθερές ράγιες σύγχρονου και αξιοκρατικού στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού, που να έχει θεσμική μνήμη και αυστηρούς μηχανισμούς ελέγχου.

Στην Ευρώπη το τυχερό ζευγάρι της Ελληνικής Τράπεζας

Το Σχέδιο Νεόνυμφων της Ελληνικής Τράπεζας πρόσφερε μετά από κλήρωση, ένα ταξιδιωτικό πακέτο για δύο άτομα σε έναν ευρωπαϊκό προορισμό. Τυχεροί είναι οι: κ.κ. Νικόλαος Διονυσίου & Mary Peel από τη Λεμεσό. Στη φωτογραφία το τυχερό ζευγάρι παραλαμβάνει το δώρο του από το Λειτουργό Μάρκετινγκ της Επαρχίας Λεμεσού κ. Σοφούλη Βασιλειάδη. Το Σχέδιο Νεόνυμφων της Ελληνικής Τράπεζας, προσφέρει ένα ειδικά διαμορφωμένο πακέτο προϊόντων & υπηρεσιών που καλύπτει πλήρως τις αυξημένες ανάγκες, πριν και μετά τον αρραβώνα ή το γάμο.

Όλα είναι στο χέρι σας

Για ολοκληρωμένη επικοινωνία αποκτήστε την υπηρεσία Message Box από τη Cytanet και τη Microsoft. Για να έχετε e-mail, ημερολόγιο, φαξ, sms, mms, επαφές, χαμένες κλήσεις και τα πάντα σε μια υπηρεσία όπου κι αν βρίσκαστε. Για να κάνετε τη δουλειά σας πιο παραγωγική, τη ζωή σας πιο άνετη και την επικοινωνία σας παιχνίδι!

Δωρεάν δοκιμή για ένα μήνα
€2,90/μήνα για χρήση από Η/Υ
€4,60/μήνα για χρήση από κινητό

Για περισσότερες πληροφορίες, δημιουργία λογαριασμού ενοποιημένης σύνδεσης και ενεργοποίηση της υπηρεσίας επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.cyta.com.cy

All in the palm of your hand

For complete professional communication get the Message Box service from Cytanet and Microsoft. In order to have email, diary, fax, sms, mms, contacts, missed calls and everything in one service wherever you are. **Make your work more productive, your life more comfortable and your communication easier!**

Message Box

Όλος ο κόσμος δικός σου!

One Month Free Trial

€2.90/month for use from the pc
€4.60/month for use from the mobile

For additional information, development of a unified login account and activation of the service, visit the website www.cyta.com.cy

Τα Νέα ΔΣ των Ημικρατικών Οργανισμών

Ο χρόνος που μας πέρασε έφερε ευρείες αλλαγές στη σύνθεση των Διοικητικών Συμβουλίων (ΔΣ) των περισσότερων Ημικρατικών Οργανισμών (ΗΟ). Η κυβέρνηση διόρισε νέα μέλη στα περισσότερα ΔΣ. Ωστόσο, η περίοδος χάριτος έχει εκπνεύσει και αναμένεται τώρα από τα νέα ΔΣ να δείξουν ότι παράγουν σημαντικό έργο για να φανούν αντά-

Του Γιάννη Τσουλόφτα

Μέλος ΔΣ ΟΠΕΚ
(Όμιλος Προβληματισμού
για τον Εκσυγχρονισμό
της Κοινωνίας μας),
tsoulotas@cytanet.com.cy

ξια της εμπιστοσύνης του Προέδρου της Δημοκρατίας που τα διόρισε και των προσδοκιών και απαιτήσεων της κοινωνίας των πολιτών, που είναι και ο ιδιοκτήτης των οργανισμών που διοικούν.

Οι προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν τα νέα ΔΣ είναι πολύ ποικιλόμορφες, πιεστικές, πολυδιάστατες και χρήζουν

ταχείας, αποτελεσματικής και ευφυούς προσέγγισης, η οποία να βασίζεται σε βαθιά γνώση του αντικείμενου, αντίληψη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και επιστημονική στήριξη και τεκμηρίωση. Υπάρχουν σήμερα μια σωρεία από σημαντικά, πολύπλοκα και πιεστικά θέματα για τα οποία τα σώματα αυτά καλούνται να λάβουν καθοριστικές αποφάσεις. Είναι τα θέματα που προκύπτουν από το νέο ευρωπαϊκό και διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον, τη φιλελευθεροποίηση, την εντεινόμενη παγκοσμιοποίηση, τις αυξημένες απαιτήσεις από τους πελάτες, τους περιβαλλοντικούς περιορισμούς, την πίεση για δημοσιονομική εξυγίανση και τις ευαισθησίες των τοπικών κοινωνιών.

Τα ΔΣ των ΗΟ προηγούμενων διακυβερνήσεων είχαν πάντα μια εύκολη λύση σε όλα τους τα προβλήματα. Ωστόσο, για τα νεοδιορισθέντα ΔΣ η λύση αυτή δεν ευρίσκεται ανάμεσα στις επιλογές τους. Κάθε φορά που οι ΗΟ αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα αναποτελεσματικότητας και δυσλειτουργίας η εύκολη λύση που προβαλλόταν ως πανάκεια ήταν η μετοχοποίηση, η ιδιωτικοποίηση και η μείωση των ωφελημάτων των εργαζομένων. Για τα νέα ΔΣ, ευτυχώς ή δυστυχώς, η πολυτέλεια αυτής της επιλογής δεν υπάρχει. Η σημερινή κυβέρνηση έχει καταστήσει σαφές ότι πρώτιστος στόχος της είναι η διαφύλαξη των ΗΟ ως εθνικού πλούτου και η αξιοποίηση τους ως εργαλεία οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής. Όπως

έχει καταστήσει σαφές η κυβέρνηση προτίθεται να επιδιώξει επίτευξη του στόχου αυτού διατηρώντας το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο των ΗΟ. Προτίθεται δηλαδή να διατηρήσει τους Οργανισμούς αυτούς στην ιδιοκτησία του κράτους και στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου.

Μια αριστερή προοδευτική διακυβέρνηση αναμένεται να αντιμετωπίσει τους Ημικρατικούς Οργανισμούς διαφορετικά από ότι οι δεξιές, συντηρητικές και νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις. Πρώτιστος στόχος της σημερινής κυβέρνησης και των νεοδιορισθέντων ΔΣ θα πρέπει να είναι η διαφύλαξη των ΗΟ ως εθνικού πλούτου και η αξιοποίηση τους ως εργαλεία οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής.

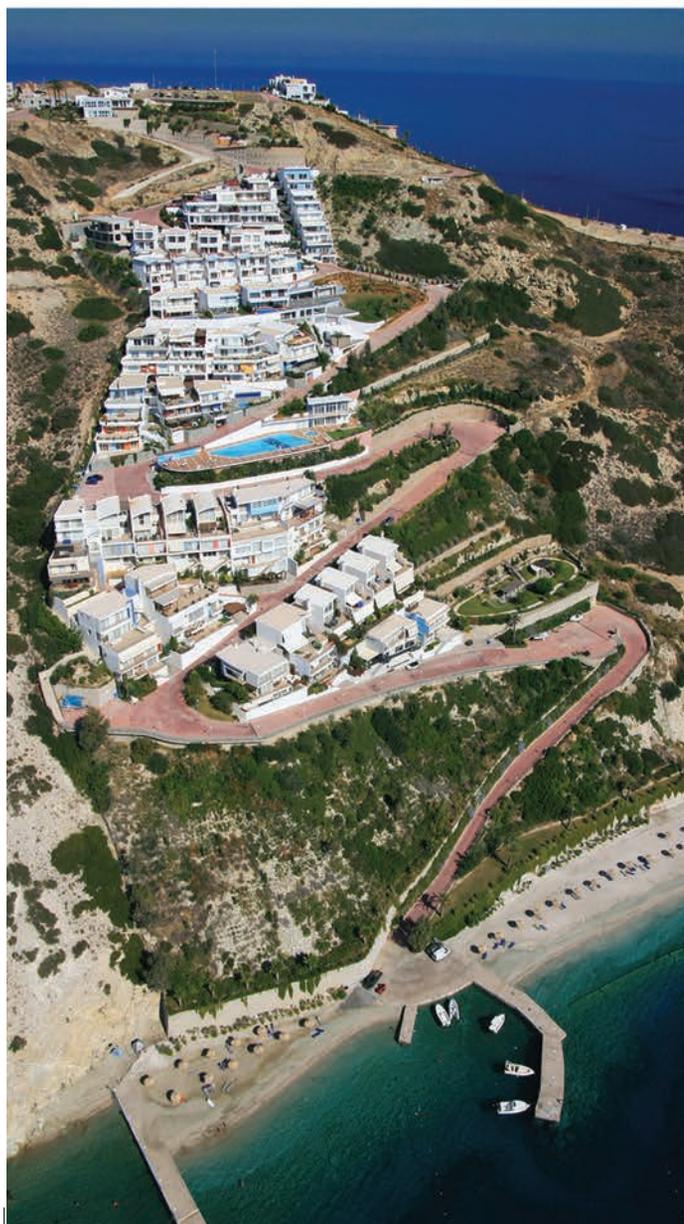
Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα που οι οργανισμοί αυτοί αντιμετωπίζουν, εύκολα μπορεί κανείς να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι για να μπορέσει με το υφιστάμενο θεσμικό καθεστώς να διασφαλιστεί η λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητά τους και να μπορέσουν να προσφέρουν καλές υπηρεσίες στον κυπριακό λαό που είναι ο ιδιοκτήτης τους, θα πρέπει να γίνουν βαθιές τομές. Η νέα πραγματικότητα επιβάλλει τη θεσμική, δομική και επιχειρηματική προσαρμογή των ΗΟ για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν με επιτυχία τον ανταγωνισμό και να εξακολουθήσουν να υπηρετούν στο βέλτιστο δυνατό βαθμό τον κυπριακό λαό. Αποτελεί αξίωμα πως, αν συνεχίσεις να ενεργείς με τον ίδιο τρόπο, θα συνεχίσεις να παίρνεις και το ίδιο αποτέλεσμα.

Άρα η αντιμετώπιση των νέων δεδομένων στο επιχειρηματικό περιβάλλον των ΗΟ και η επίλυση των χρόνιων προβλημάτων τους απαιτούν φρέσκες, έξυπνες και τολμηρές ιδέες.

Θα πρέπει τα νέα ΔΣ σε συνεργασία με την κυβέρνηση να καταστρώσουν στρατηγικό σχεδιασμό για εκσυγχρονισμό των ΗΟ, εντός των πλαισίων που έθεσε η κυβέρνηση, δηλαδή διατηρώντας τους στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου και θεωρώντας τους ως εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής. Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα ενδελεχούς, επιστημονικής μελέτης της υφιστάμενης κατάστασης των ΗΟ, και να λαμβάνει υπόψη όλες τις παραμέτρους, όπως επηρεαζόμενα σύνολα (εργαζόμενοι, πελάτες, επιχειρηματική κοινότητα), το ευρωπαϊκό και διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον, καθώς επίσης και τις εμπειρίες άλλων ευρωπαϊκών χωρών που αντιμετώπισαν με επιτυχία παρόμοιες προκλήσεις.

Μια νεοφιλελεύθερη διακυβέρνηση δε θα είχε ιδιαίτερο λόγο να βελτιώσει τον τρόπο λειτουργίας των ΗΟ με το σημερινό καθεστώς, αφού η δυσλειτουργία και η αναποτελεσματικότητα τους συνδράμει και ενισχύει τις απόψεις της για μετοχοποίηση και τελική ιδιωτικοποίηση τους. Ωστόσο, σε μια προοδευτική αριστερή διακυβέρνηση πέφτει το βάρος της ευθύνης για εξεύρεση του βέλτιστου τρόπου λειτουργίας και διοίκησης των οργανισμών αυτών στο υφιστάμενο θεσμικό τους πλαίσιο.

Πολυτελείς Κατοικίες Προς Πώληση - Luxury residences For Sale

Ο πρότυπος παραθαλάσσιος οικισμός «ΘΗΣΕΑΣ» βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του κόλπου του Ηρακλείου στην Κρήτη, 16 χλμ από το κέντρο. Ένας πρότυπος οικισμός ικανός να φιλοξενήσει οποιοδήποτε τύπο κατοίκου από τους εγχώριους και ξένους, τους εραστές παραλιών και τους ήρεμους αναζητητές. Ο Οικισμός κατά το πέρασ του θα μετατραπεί σε ένα «χωριό» δεδομένου ότι θα προσφέρει όλα όσα απαιτούνται στους κατοίκους του τόσο για τον ελεύθερο τους χρόνο αλλά και για την καθημερινή τους διαβίωση.

Περιλαμβάνει μονάδες κατοικίας που ποικίλλουν σε επίπεδο τόσο του μεγέθους όσο και του σχεδίου, 97 των ιδιοκτησιών είναι ήδη κατελημμένα. Με την ολοκλήρωση, ο «ΘΗΣΕΑΣ» θα αποτελείται από 26 γειτονιές και περισσότερα από 300 μονάδες κατοικίας. Αν και η συνολική περιοχή του οικισμού είναι 165,000m², μόνο το 25% θα κατασκευαστεί με το 75% του οικισμού να αποτελείται από κοινές περιοχές πρασίνου, χαρακτηριστικά γνωρίσματα ύδατος, δρόμους στρωμένους με κυβόλιθο και πεζοδρόμια.

Η ανάπτυξη περιλαμβάνει δύο πισίνες ολυμπιακών διαστάσεων, τρία γήπεδα αντισφαίρισης, ένα παιδότοπο, ένα μικρό εμπορικό κέντρο και μια παραλία 200μέτρα. Οι πρόσθετες θελκτικότητες περιλαμβάνουν εικοσιτετράωρη πύλη με ασφάλεια, μια διαχείριση και μια συντήρηση ασφάλειας στην υπηρεσία των κατοίκων, τριτογενείς εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων δύο για την ανακύκλωση των υγρών αποβλήτων και μια των υπόγειων γραμμών χρησιμότητας.

Ο «ΘΗΣΕΑΣ» έχει χτιστεί με τα υψηλότερα πρότυπα χρησιμοποιώντας υλικά της καλύτερης ποιότητας. Οι ευρείες προδιαγραφές ποικίλλουν από γειτονιά σε γειτονιά, ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας οικισμός που θα γίνει ευρέως γνωστός για την πολυτελεία του αλλά και για το άριστο περιβάλλον διαβίωσής του.

Theseus BeachVillage lies on the northwestern side of Heraklion bay on Crete, 16 km from the centre. A unique project able to accommodate any type of resident from locals to foreigners and beach lovers to peace and quiet seekers, the development has been termed a 'village' as it offers everything needed both for leisure and everyday living.

Comprising housing units that vary in terms of size and design, 97 of the properties are already occupied. Upon completion, Theseus BeachVillage will consist of 26 neighbourhoods and more than 300 housing units. Although the total area of the site is 165,000m², only 25% will be constructed with 75% of the project being common green areas, water features, roads and sidewalks.

The development includes two Olympic-size swimming pools, three tennis courts, a children's play area, small commercial centre and an enhanced 200m beachfront. Additional amenities include a 24-hour security gate, management and maintenance on site service, two tertiary sewage treatment plant for recycling waste water and underground utility lines.

Theseus BeachVillage has been built to the highest standards using materials of the finest quality. Even though the broad specifications vary from neighbourhood to neighbourhood, the aim was to create a project that would be known for its luxury finish, convenience and for its excellent living environment.

INFORMATION
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

T: [+30] 2810 811 930-1 F: [+30] 2810 371 935
E: info@theseusbv.com www.theseusbv.com

Εξασθενεί ο κυπριακός τουρισμός

Βρισκόμαστε σχεδόν στο τέλος του προγραμματισμού και των προβλέψεων για τη νέα καλοκαιρινή σεζόν, την διεξαγωγή συμπερασμάτων για τα διαχρονικά και κρίσιμα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τουρισμός και τις σοβαρές απώλειες που προβλέπεται ότι θα υποστεί και το 2010.

Ο τουρισμός στην Κύπρο, μιας κατεξοχήν τουριστικής χώρας, παρουσιάζει τάσεις μείωσης, στασιμότητας και εξασθένησης τα τελευταία χρόνια με καλύτερη σεζόν εκείνη του 2001. Το 2009 ήταν ακόμη μια άσχημη χρονιά σύμφωνα με τα στατι-

Του Μιχάλη Καρασαββα

Οικονομικού Αναλυτή
Mick_karasavvas@hotmail.com

στικά στοιχεία. Οι απώλειες είναι μεγάλες στο ΑΕΠ, στην αύξηση της ανεργίας, στην μείωση του ρυθμού ανάπτυξης και στην αύξηση του πληθωρισμού. Τα κύρια χαρακτηριστικά της ξενοδοχειακής βιομηχανίας βάσει των ερευνών είναι η συρρίκνωση της τουριστικής περιόδου, μειωμένος αριθμός αφίξεων, χαμηλές τιμές και

μείωση εσόδων, κλειστές ξενοδοχειακές μονάδες, ψηλές οικονομικές υποχρεώσεις, απολύσεις και αύξηση της ανεργίας, υποβαθμισμένες υπηρεσίες με ευρύτερο αποτέλεσμα την αλυσιδωτή στασιμότητα και των άλλων τομέων της οικονομίας.

Η βιωσιμότητα και η ανάπτυξη του τουρισμού αντιμετωπίζει προβλήματα τα οποία να μην οφείλονται στην επίδραση της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης, η οποία καθιστά ακόμη δυσκολότερη κάθε προσπάθεια ανάκαμψης αυτή την περίοδο. Όμως η εξασθένηση του τουρισμού οφείλεται κυρίως στην υπάρχουσα ξεπερασμένη προσέγγιση του ευρύτερου τουριστικού τομέα και σύγχρονου τουρίστα σε όλα τα επίπεδα και θέματα η οποία δεν ευθυγραμμίζεται και δεν προσαρμόζεται με τις τάσεις της αγοράς και της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας με αποτέλεσμα η βιωσιμότητα του να απειλείται και να χάνουμε συνεχώς μερίδιο. Δυστυχώς, ο κάθε σχεδιασμός για τον τουρισμό, την κινητήρια δύναμη της οικονομίας μας, απέτυχε μέχρι τώρα από το δημόσιο τομέα. Η Κύπρος εξασκοιουθεί να είναι υποβαθμισμένη τα τελευταία χρόνια, ο τουρισμός πλήττεται, η κατάσταση δεν αλλάζει και οι ανησυχίες είναι πολλές.

Το 2010 προβλέπεται ότι η αποσταθεροποίηση θα συνεχιστεί σε πιο υψηλά και σοβαρά επίπεδα με συνέπειες και επιδράσεις καταστροφι-

κές στη βιομηχανία και στην οικονομία ευρύτερα.

Μπορεί να ακούγεται πολυσυζητημένη και κλισέ αλλά δυστυχώς αυτή είναι η υπάρχουσα κατάσταση στην τουριστική βιομηχανία, όπου χρειάζεται με αποτελεσματικότητα να υπάρξουν πρωτοβουλίες και να παρθούν άμεσα μέτρα στα πιο κάτω θέματα τόσο από την κυβέρνηση όσο και από ιδιώτες που δραστηριοποιούνται στους τομείς του τουρισμού:

Απαλλαγή από απαρχαιωμένες νοοτροπίες, όραμα και κατεύθυνση για το μέλλον του τουρισμού, στόχοι για κάθε αγορά ξεχωριστά με το κατάλληλο προϊόν, κυβερνητική στρατηγική, παραγωγική συνεργασία φορέων, σύγχρονες υποδομές, εκπαιδευμένο προσωπικό σε όλες τις γραμμές, δημιουργία σύγχρονης τουριστικής ταυτότητας, αισθητή παρουσία και προβολή - απουσία κυρίαρχης εικόνας, καινούργιες, αποτελεσματικές προωθητικές ενέργειες, ανάπτυξη άλλων μορφών τουρισμού (συνεδριακός, αθλητικός κ.α.), σύγχρονες υπηρεσίες για τους ταξιδιώτες, διαδίκτυο, επένδυση στην ποιότητα, τουριστική συνείδηση, δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, επαναπροσδιορισμός προϊόντος.

Τα μηνύματα για την τουριστική πορεία της Κύπρου δεν είναι καθόλου ελπιδοφόρα και το θέμα είναι κατά πόσο αντέχει η Κύπρος να συνεχίσει να χάνει το μερίδιο της σε σύγκριση με τους άλλους προορισμούς και να παραμελείται από τους

Οργανωτές Ταξιδιών αλλά και από τον ατομικό επισκέπτη. Στη δύσκολη αυτή εποχή και στα νέα δεδομένα που διαμορφώνονται, ο τουρισμός μας πρέπει να δείξει περισσότερο δυναμισμό και αποτελεσματικότητα. Η Κύπρος καλείται να καταστεί ανταγωνιστική και βιώσιμη, να εκσυγχρονιστεί και να προβάλλει ένα νέο τουριστικό προϊόν και ευρωπαϊκό προφίλ έτσι ώστε να δημιουργήσει ένα σοβαρό πλεονέκτημα και να καταστεί ζωντανή και βιώσιμη για να διαφοροποιηθεί από τους ανταγωνιστές της. Χρειάζονται ριζικές αλλαγές καινοτομίες, θέληση και αποτελεσματικότητα για να επιτευχθούν οι στόχοι.

Ο τομέας του τουρισμού παγκοσμίως έχει αλλάξει. Εμείς όχι. Υπάρχει η ανάγκη μιας νέας και δυναμικής προσέγγισης του θέματος. Η Κύπρος πρέπει να γίνει δημοφιλής και ελκυστικός τουρισμός. Η πρόκληση για επανατοποθέτηση της Κύπρου στον τουριστικό χάρτη και την προβολή μιας ολοκληρωμένης μοντέρνας ευρωπαϊκής χώρας έτοιμη να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σύγχρονου τουρίστα με έμφαση την ποιότητα, απαιτεί αποτελεσματικές προωθητικές ενέργειες με καθαρό μήνυμα, με σκοπό να προβληθεί και να τονωθεί το κυπριακό προϊόν σε όλες τις αγορές έτσι ώστε να ικανοποιηθούν οι σύγχρονες ανάγκες, επιθυμίες και τρόπου ζωής των ταξιδιωτών. Μια χωριάτικη σαλάτα και ένα χαμόγελο δεν είναι οι απαιτήσεις πλέον του σύγχρονου τουρίστα.

ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
Συνέπεια στην εξυπηρέτηση

- ◆ **1η ΣΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ** μεταξύ των μη τραπεζικών ασφαλιστικών εταιρειών γενικού κλάδου
- ◆ **4η ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 27** ασφαλιστικών εταιρειών γενικού κλάδου
- ◆ **84.000 ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ**
- ◆ **ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΥΞΗΣΗ** μεριδίου αγοράς τα τελευταία 5 χρόνια
- ◆ **€14.200.000 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ** το 2007

Συνέπεια στην εξυπηρέτηση σημαίνει

άμεση πληρωμή απαιτήσεων

Η ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ βάζει σφραγίδα αξιοπιστίας σε όλα τα ασφαλιστήριά της.

Κτίζουμε τη φήμη μας στην ταχύτερη πληρωμή των απαιτήσεων, μηδενίζοντας γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Οι άνθρωποί μας, έχουν πάντα στο επίκεντρο της δραστηριότητάς τους εσάς και τα θέματα που σας απασχολούν.

Εγγυώμαστε την άμεση μελέτη και διεκπεραίωση οποιασδήποτε απαίτησης που καλύπτεται από το ασφαλιστήριο.

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- > Μηχανοκινήτων Οχημάτων
- > Πυρός & Εμπορικών Κινδύνων
- > Κατοικίας
- > Κλοπής
- > Καταστημάτων ShopCare
- > Ιατροφαρμακευτικής Περιθαλψής Care4U
- > Προσωπικών Ατυχημάτων AccidentCare
- > Υγείας Αλλοδαπών
- > Θαλάσσης, Αέρος & Μεταφορών
- > Αστικής Ευθύνης
- > Ευθύνης Εργοδότη
- > Ευθύνης Εργολάβων έναντι Όλων των Κινδύνων (C.A.R)
- > Χρημάτων
- > Γυαλιών
- > Διακοπής Εργασιών
- > Ταξιδιού
- > Σκαφών Αναψυχής
- > Ευθύνης Διοικητικού Συμβουλίου
- > Επαγγελματικής Ευθύνης

T: 22 796 000 **F:** 22 022 000

E: info@cosmosinsurance.com.cy
www.cosmosinsurance.com.cy

Ενοικιοστάσιο, διώξτε το τώρα!

Παρόλο που η Κύπρος είναι μέλος της ΕΕ, συνεχίζεται στη χώρα μας η κατάφωρη παραβίαση των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών προκαλώντας διακρίσεις και αδικίες μεταξύ τους, αφού οι νομικές σχέσεις ιδιοκτητών και ενοικιαστών επηρεάζονται από τις αγκυλώσεις που προκαλεί ο Περί Ενοικιοστασίου Νόμος. Κι αυτό γιατί άλλα είναι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των πολιτών που επηρεάζονται από το ενοικιοστάσιο και άλλα εκείνα των πολιτών που τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους καθορίζονται από τις

Του Κλέων Ιακωβίδη

Εκτιμητή Ακινήτων, ETEK, RICS, Cleon Iacovides & Associates Ltd Property Valuers & Consultants

δυνάμεις της αγοράς, δηλαδή την προσφορά και τη ζήτηση. Όταν το 1975 θεσπίστηκε ο νόμος Περί Ενοικιοστασίου ήταν πλήρως δικαιολογημένος. Το ίδιο και οι αλλαγές που έγιναν το 1983. Σκοπός της αρχικής θέσπισης του νόμου, αμέσως μετά την τουρκική εισβολή, ήταν η προστασία των προσφύγων και η διευκόλυνση της εγκατάστασής τους (οικιστικής και επαγγελματικής) στις ελεύθερες περιοχές. Από την άποψη αυτή ο Νόμος πέτυχε τότε τους σκοπούς του. Ποιους σκοπούς όμως εξυπηρετεί σήμερα, τριάντα πέντε ολόκληρα χρόνια μετά την εισαγωγή του; Και γιατί αντί να αποσυρθεί, καθίσταται συνεχώς ισχυρότερος; Σήμερα ο νόμος αυτός καλύπτει έναν τεράστιο αριθμό υποστατικών που, κυρίως, αφορούν κτίρια που βρίσκονται σε Δήμους και τα οποία κτίστηκαν πριν το 2001.

Παρατίθενται πιο κάτω οι στρεβλώσεις που προκαλεί ο σχετικός Νόμος:

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΕΝΟΙΚΙΟΥ

Στα υποστατικά που δεν καλύπτονται από το ενοικιοστάσιο, ενώ η ενοίκιαση έχει λήξει και συνεχίζεται η κατοχή τους από τον ενοικιαστή, η κατοχή, ο τρόπος πληρωμής και το ύψος του ενοικίου καθορίζονται από τις πρόνοιες της συμφωνίας (ενοικιαστήριο έγγραφο ή προϊόν διαπραγμάτευσης) μεταξύ ιδιοκτήτη και ενοικιαστή. Αντίθετα, σε πολλές περιπτώσεις υποστατικών που καλύπτονται από το ενοικιοστάσιο, οι ιδιοκτήτες τους ιδρώνουν για να εξασφαλίσουν αύξηση στο ενοίκιο, αφού για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο θα πρέπει να υποβληθεί αίτημα στο Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων για να απο-

φασισθεί αν δικαιούνται αύξηση και ποιο θα είναι το ποσοστό αύξησης που κρίνεται δίκαιο - βάσει των προνοιών του Νόμου - να δοθεί στον ιδιοκτήτη. Σημειώστε ότι ενώ το ανώτατο ποσοστό ήταν 14% ανά διετία, το Μάρτιο του 2009, μέσω συνοπτικών διαδικασιών, μειώθηκε σε 8% και υπάρχει έντονη φημολογία για νέα τροποποίηση με στόχο την απόσυρση του θεσμού του «δικαιού ενοικίου» που δίνει σήμερα στους ιδιοκτήτες αμυδρές ελπίδες ότι κάποτε τα ενοικία τους θα πλησίαζαν τα επίπεδα της ελεύθερης αγοράς.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΚΑΤΟΧΗΣ

Στα υποστατικά που δεν καλύπτονται από το ενοικιοστάσιο η ενοίκιαση έχει αρχή και τέλος και η διάρκειά της είναι θέμα συμφωνίας και διαπραγμάτευσης μεταξύ των μερών. Με την πάροδο αυτής της περιόδου γίνεται παράδοση κατοχής του υποστατικού, όπως αυτή καθορίζεται από τις πρόνοιες του μεταξύ τους συμφωνητικού εγγράφου.

Στα υποστατικά που καλύπτονται από το ενοικιοστάσιο, με τη λήξη της αρχικής περιόδου ενοικίασης, αν ο ενοικιαστής συνεχίζει να κατέχει το υποστατικό, τότε μετατρέπεται σε Θέσμιο Ενοικιαστή κάτι που στην ουσία τον μεταβάλλει σε έναν εξαιρετικά δυνατό συμβαλλόμενο ο οποίος, ουσιαστικά, έχει περισσότερα πλεονεκτήματα από τον ιδιοκτήτη σ' ό,τι αφορά την κατοχή και διαχείριση του ακινήτου. Αποτέλεσμα: Ένας ιδιοκτήτης μιας θέσμιας ενοι-

κίασης - με βάση το Νόμο - για να μπορέσει να παραλάβει το ακίνητό του, να υποχρεώνεται να απαιτήσει την έξωση του θέσμιου ενοικιαστή μέσω του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων. Κι αυτό μόνο τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Όταν τα ενοίκια δεν πληρώνονται από το θέσμιο ενοικιαστή. Σημειώστε ότι, αν στο μεταξύ ο ενοικιαστής πληρώσει τις οφειλές του, το Δικαστήριο δε θα εκδώσει απόφαση έξωσής του.
- Όταν η ανάκτηση ζητείται για σκοπούς ιδιοχρησίας. Και πάλι όμως, ο ιδιοκτήτης θα πρέπει να αποδείξει ότι δεν έχει βρει εναλλακτική λύση για τον ίδιο, να υποβάλει αίτηση στο Δικαστήριο, να περάσουν κάποια χρόνια, να υποστεί έξοδα, να γίνουν μελέτες και ακροάσεις, και να ταλαιπωρηθεί αφάνταστα, με απρόβλεπτο, δυστυχώς, αποτέλεσμα.
- Όταν το κτίριο θα κατεδαφιστεί για να κτιστεί καινούριο. Για να γίνει κάτι τέτοιο θα πρέπει να εξασφαλιστεί σχετική άδεια κατεδάφισης, να υποβληθεί αίτημα στο Δικαστήριο και να αποφανθεί το Δικαστήριο ότι όντως η πρόθεση του ιδιοκτήτη είναι γνήσια.

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Αν η ανησυχία του Νομοθέτη είναι η προστασία του ενοικιαστή, υπάρχουν πολλοί τρόποι να γίνει αυτό. Τα ίδια όμως δικαιώματα έχει και ο ιδιοκτήτης. Όλοι μπορούμε να είμαστε ιδιοκτήτες και ενοικιαστές. Για να γίνει μια σωστή και ισοζυγισμένη ενοίκιαση, πρέπει να αποβάλουμε από την κουλτούρα μας την καχυποψία ότι το άλλο συμβαλλόμενο μέρος θα μας αδικήσει. Αυτό δε, μπορεί να επιτευχθεί και με την παρέμβαση των επαγγελματιών του τομέα (Δικηγόροι, Εκτιμητές Ακινήτων κλπ). Ο ρόλος αυτών των επαγγελματιών είναι να προσφέρουν τα απαραίτητα εχέγγυα για τα οικονομικά και νομικά στοιχεία μιας ενοικίασης. Με τη χρήση των επαγγελματιών αυτών θα εκμηδενιστεί η ετεροβαρής σχέση ιδιοκτητών και ενοικιαστών. Μέσω αυτών των σωστών ενοικιάσεων χωρίς διακρίσεις, αδικίες και στρεβλώσεις θα προκύψουν οι σωστές αποδόσεις και θα δημιουργηθεί ενδιαφέρον για επενδύσεις σε όλα τα είδη ακινήτων από επενδυτών της εγχώριας και εξωτερικής αγοράς.

Όλα αυτά τα αντιλήφθηκαν οι πολίτες ορισμένων ευρωπαϊκών χωρών και απαλλάχθηκαν από το ενοικιοστάσιο στις χώρες τους μέσω των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων.

Το πιο γλυκό καλωσόρισμα μέσα από την καρδιά μας!

Είμαστε διάσημοι σε όλο τον κόσμο για τη φιλοξενία μας. Και αυτό το δείχνουμε πάντα και παντού. Γιατί εδώ, κάθε ταξιδιώτης θα νιώσει τόσο γλυκά συναισθήματα, που θα νομίσει πως βρίσκεται στη χώρα του. Ας κάνουμε τη φιλόξενη εικόνα του νησιού μας ακόμα πιο ισχυρή με το πιο γλυκό καλωσόρισμα: με χαμόγελο και ευγένεια. Για να κάνουμε τους επισκέπτες μας να ερωτευτούν την Κύπρο. Για να επιστρέφουν πάντα εδώ!

www.visitcyprus.com

Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού, Λεωφ. Λεμεσού 19, Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: +357 22 69 11 00, E-mail: cytour@cto.org.cy

Love Cyprus

Το νησί της καρδιάς μας

Αυθεντίες του Μάνατζμεντ στον 20ό αιώνα

Κρις Αργύρης

Από αυτό το τεύχος αρχίζουμε τη δημοσίευση μιας σειράς από άρθρα, τα οποία θα αναφέρονται στις μεγαλύτερες αυθεντίες (γκουρού) του μάνατζμεντ, κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα. Τιμής ένεκεν, το πρώτο μας άρθρο είναι αφιερωμένο, στον Κρις Αργύρη, ο οποίος,

**Του Δημήτρη
Εργατούδη**

Αφυπηρετήσαντα
Ανώτερου Διευθυντή
του Ομίλου Λαϊκής και
Fellow του Ινστιτούτου
Τραπεζικών Λονδίνου

ας, από το όνομα, φαίνεται να είναι ελληνικής καταγωγής. Ο Chris Argyris γεννήθηκε το 1923 στο Newark, του New Jersey. Σπούδασε στο πανεπιστήμιο Κάνσας (M.A. Ψυχολογία και Οικονομικά - 1949) και στο πανεπιστήμιο Cornell (Ph.D. Organizational Behaviour - 1951). Το 2006 αναγορεύθηκε σε Honorary Doctor of Laws από το πανεπιστήμιο του Τορόντο. Δίδαξε στα Πανεπιστήμια Yale και Harvard.

Προσωπικότητα και Οργανισμός

Ο Chris Argyris συσχετίζει την προσωπικότητα των εργαζομένων με τον Οργανισμό στον οποίο εργάζονται. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, η συμπεριφορά ενός εργαζομένου μπορεί πιο εύκολα να γίνει αντιληπτή, αν παρατηρήσουμε την πορεία που ο άνθρωπος ακολουθεί από τη νηπιακή του ηλικία μέχρι την ενηλικίωσή του. Η πορεία αυτή περνά από επτά στάδια:

1. Από τη βρεφική παθητικότητα στη δραστηριότητα των ενηλίκων.
2. Από την εξάρτηση στην απεξάρτηση.
3. Από τις περιορισμένες δραστηριότητες στις πιο πολύπλοκες.
4. Από αβέβαια και επιπόλαια ενδιαφέροντα σε σοβαρότερα.

5. Από το ενδιαφέρον για το παρόν σε σκέψεις για το παρελθόν και το μέλλον.

6. Από την αποδοχή βοηθητικών θέσεων στο αίσθημα ισότητας (αν όχι ανωτερότητας).

7. Από την έλλειψη αυτογνωσίας στην παρουσία αυτογνωσίας και αυτοελέγχου.

Στο περιβάλλον της εργασίας, πολλές φορές, η αναπτυξιακή αυτή πορεία του ανθρώπου συγκρούεται με τη φιλοσοφία, την κουλτούρα και τους κανονισμούς του Οργανισμού στον οποίο αυτός εργάζεται. Η σύγκρουση αυτή είναι εντονότερη αν στον εν λόγω Οργανισμό επικρατεί γραφειοκρατία, περιορισμός στην ανέλιξη, και απασχόληση σε μη ενδιαφέρουσα εργασία. Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής είναι ο υπάλληλος να παράγει μέτρια (όσο χρειάζεται για να μη χάσει τη δουλειά του) και να προσπαθεί να επινοεί μεθόδους για να ξεγελά τους εργοδότες του. Και τα πράγματα χειροτερεύουν σε περίπτωση που ο Οργανισμός χρειάζεται να εφαρμόσει κάποιες αλλαγές οι δυσχεραστημένοι υπάλληλοι, τους οποίους ο Οργανισμός δε βοήθησε να ωριμάσουν, θα είναι διστακτικοί ή και θα αντιδράσουν στην αλ-

λαγή. Για να προλάβουμε τέτοιες δυσάρεστες καταστάσεις, πρέπει η Ανώτερη Διεύθυνση να αναπτύξει διαπροσωπική εμπιστοσύνη. Οι Ανώτεροι Διευθυντές πρέπει να συμπεριφέρονται με ειλικρίνεια στους ανωτέρους, στους συναδέλφους και στους κατωτέρους τους, και να βοηθούν τους τελευταίους όσον αφορά την ανέλιξη τους και τη συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων.

Η Επιστήμη της πράξης

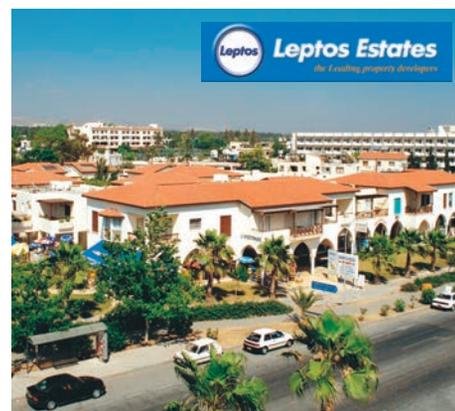
Ο Chris Argyris εξετάζει το πώς συμπεριφέρεται ο άνθρωπος σε δύσκολες καταστάσεις. Οι πράξεις του έχουν σκοπό να πετύχουν συγκεκριμένους στόχους και στην προσπάθειά του αυτήν επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες του περιβάλλοντος στο οποίο εργάζεται.

Υπάρχουν δύο τρόποι χειρισμού αυτών των παραγόντων από τους εργοδότες: ο απλός και ο σύνθετος. Στον απλό η προσπάθεια επικεντρώνεται στην επίτευξη του στόχου χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες του περιβάλλοντος, έστω κι αν αυτοί αποδειχτεί ότι είναι λανθασμένοι ή ότι παρεμποδίζουν την επίτευξη του στόχου. Μπορεί να καταβληθούν προσπάθειες για λήψη διορθωτικών μέτρων, όμως αυτές οι προσπάθειες περιορίζονται στα στενά πλαίσια του αρχικού προγραμματισμού και των κανόνων που τον διέπουν. Στο σύνθετο, όχι μόνο γίνεται προσπάθεια για επίτευξη του στόχου αλλά και αναδεικνύονται τυχόν συγκρούσεις που πιθανόν να οδηγήσουν σε αλλαγές στους παράγοντες του περιβάλλοντος αν αυτοί αποδειχτούν ζημιογόνοι στις προσπάθειες για επίτευξη του στόχου. Οι στόχοι, οι δομές και οι κανόνες που διέπουν τους παράγοντες τίθενται σε αμφισβήτηση και με τον τρόπο αυτό ανοίγεται ο δρόμος για αλλαγή τους, καθώς και για αλλαγή στη στρατηγική και τους σχεδιασμούς.

Ακίνητα με μόνον 10% προκαταβολή

Η Leptos Estates πρωτοπόρος εταιρεία στην ανάπτυξη γης σε Κύπρο και Ελλάδα, συμπληρώνει φέτος 50 χρόνια επιχειρηματικής δραστηριότητας και προχωρά σε μία ανατρεπτική προσφορά στο αγοραστικό και επενδυτικό κοινό της. Με μόνον 10% προκαταβολή και το κλειδί στο χέρι η Leptos Estates σας δίνει την ευκαιρία να επιλέξετε το δικό σας εμπορικό ακίνητο μέσα από μια γκάμα από ετοιμοπαράδοτα καταστήματα, γραφεία, εστιατόρια, καφετέριες και άλλες επιχειρήσεις με πρωτοποριακά ελ-

κυστικές τιμές και άλλες διευκολύνσεις στις πιο εμπορικές και τουριστικές περιοχές της Πάφου. Η Leptos Estates προσφέρει μοναδικές επενδυτικές ευκαιρίες για όλα τα επιλεγμένα εμπορικά ακίνητα της εξασφαλίζοντας σας μια σίγουρη και προσοδοφόρα επαγγελματική στέγη. Το κοινό μπορεί να επικοινωνήσει στο τηλέφωνο 8000-2111 ή να αποστείλει email στο info@LeptosEstates.com για να πάρει περισσότερες πληροφορίες για τα διαθέσιμα εμπορικά ακίνητα.

MARKETING / PUBLICS

Στίβος μας, Η ΖΩΗ!

Σε αυτό το Στίβο, Εσείς και Εμείς, συμμετέχουμε στον ωραιότερο αγώνα, για όσα κάνουν το Σήμερα καλύτερο, δημιουργώντας τα θεμέλια του Αύριο. Ενισχύουμε και στηρίζουμε όλες τις Αξίες που είναι κοινές για όλους μας: Πολιτισμό, Αθλητισμό, Περιβάλλον, Παιδεία και Υγεία.

Γιατί, χρόνια τώρα, Εσείς και Εμείς, μεγαλώνουμε μαζί.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ

1 δις ευρώ στο κράτος σε 1 χρόνο από τα ακίνητα

Στο επίκεντρο των συζητήσεων τις τελευταίες βδομάδες βρίσκεται το θέμα της πρόθεσης της κυβέρνησης να προχωρήσει σε αύξηση της φορολογίας της ακίνητης ιδιοκτησίας, ώστε να βελτιώσει τα οικονομικά του κράτους και να καταστεί δυνατή η αποφυγή της επιτήρησης από την Ε.Ε. Ως ΣΚΕΚ, όπως και άλλοι σύνδεσμοι, εκφράσαμε την αντίθεση μας στη συγκεκριμένη κυβερνητική πρόθεση, γιατί πιστεύουμε ότι ένα τέτοιο μέτρο θα επιφέρει το οριστικό, το καίριο πλήγμα στον ήδη δεινοπαθούσα τομέα των ακινήτων.

Του Κώστα Καδή

Προέδρου Συνδέσμου
Κτηματομεσιτών
Λευκωσίας

Εμείς πιστεύουμε ότι μπορούμε όχι μόνο να αποφύγουμε την επιτήρηση αλλά να ενισχύσουμε σημαντικά τα δημόσια οικονομικά, αφού το κράτος έχει τη δυνατότητα να εισπράξει άμεσα σε ένα χρόνο μέχρι 1 δις, ποσό με το οποίο μπορεί να καλύψει το έλλειμμα που υπάρχει, με τέτοιο τρόπο

ώστε παράλληλα να προσφέρει οφέλη στους πολίτες και παράλληλα να ανακάμψει η κτηματογορά και γενικά η οικονομία.

Συγκεκριμένα, πρόσφατη έρευνα του Υπουργείου Εσωτερικών μέσω του κτηματολογίου έχει καταδείξει ότι 570,000 άτομα κατέχουν περιουσίες. Εισήγηση μας είναι να παραχωρηθεί (πωληθεί) σε όσους επιθυμούν εντός ενός έτους σε κάθε τεμάχιο γης, με ή χωρίς κτίριο, επιπλέον συντελεστής δομήσεως μέχρι 25% με ανώτατο ύψος μέχρι ενός επιπλέον ορόφου. Δικαίωμα αγοράς θα έχουν όλοι οι κάτοχοι κτημάτων οικιστικών, εμπορικών, βιομηχανικών, τουριστικών, γεωργικών κ.τ.λ. εξαιρουμένων των ζωνών προστασίας. Η αγορά Σ.Δ. για γεωργικά κτήματα να είναι μικρότερη του 25%.

Η τιμή να καθοριστεί ως εξής: 50 το τ.μ. επί του Συντελεστή Δόμησης στις αγροτικές περιοχές, 100 το τ.μ. στις περιαιστικές περιοχές και 200 το τ.μ. στις αστικές περιοχές και μεγάλες αναπτύξεις. Σε περίπτωση που κάποιος θα ξεκινήσει την εκπόνηση σχεδίων, και θα προχωρήσει σε ανέγερση και αποπεράτωση του συγκεκριμένου συντελεστή εντός τριών χρόνων, παρουσιάζοντας πιστοποιητικό αρχιτέκτονα, να του επιστρέφεται το 20% του ποσού που έχει καταβάλει για αγορά

του επιπλέον συντελεστή δομήσεως. Το κράτος θα πάρει ξανά πίσω το 20% που θα επιστρέψει ή και περισσότερα σε Φ.Π.Α., φόρους κ.τ.λ. με την ανάπτυξη. Με την πιο πάνω εισήγηση χιλιάδες ιδιοκτήτες ακινήτων είμαστε σίγουροι ότι θα προστρέξουν να αγοράσουν επιπλέον συντελεστή για τα ακίνητα τους, τόσο για ιδιοκατοίκηση όσο και για εκμετάλλευση, ενώ πολλοί θα αγοράσουν συντελεστή και για σκοπούς επένδυσης. Το κίνητρο ανάπτυξης του επιπλέον συντελεστή με προθεσμία εντός τριών χρόνων με την επιστροφή του 20% της αξίας, θα σπρώξει αρκετούς να ξεκινήσουν έργα, θα βοηθήσει στην ανεργία και να κινηθεί η κτηματογορά. Το κράτος θα μπορεί να χρηματοδοτήσει άτομα που επιθυμούν να αγοράσουν συντελεστή με δάνειο χαμηλότοκο που θα εξασφαλιστεί από το εξωτερικό. Το πιο πάνω μέτρο δεν θα έχει καμία σχέση με τις εκάστοτε αναθεωρήσεις των ζωνών που γίνονται.

Η δεύτερη εισήγηση αφορά τις πολεοδομικές άδειες και άδειες οικοδομής. Χιλιάδες άδειες έχουν εκδοθεί το 2007 και 2008 και λήγουν το 2010 & 2011 καθότι μικροϊδιοκτήτες αλλά και μεγαλοδελφότες δεν προχωρούν για ανάπτυξη λόγω μη οικονομικής δυνατότητας ή λόγω της κρίσης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα χιλιάδες ευρώ να χαθούν, αλλά το κυριότερο να χαθεί και πολύτιμος χρόνος, διότι μέχρι να γίνουν νέα σχέδια και να βγουν νέες άδειες χρειάζονται 2 με 3 χρόνια.

Εισήγηση μας είναι να βρεθεί τρόπος ώστε το κράτος να ανανεώσει, έστω και χωρίς την έναρξη των εργασιών αυτών των πολεοδομικών αδειών για άλλα 3 χρόνια. Για την ανανέωση η χρέωση να είναι 50% πιο κάτω από τα δικαιώματα που θα κα-

τέβαλλε κάποιος αν αποτεινόταν για νέα πολεοδομική άδεια και μείον 50% για την άδεια οικοδομής.

Τα οφέλη με την πιο πάνω εισήγηση είναι πολλά:

- Θα βοηθήσει αρκετούς μικροϊδιοκτήτες να διατηρήσουν σε ισχύ τις άδειες τους με χαμηλό κόστος, χωρίς άλλα έξοδα σχεδίων κ.τ.λ.,
- Θα κερδηθεί πολύτιμος χρόνος,
- Χιλιάδες άδειες θα βρίσκονται σε ισχύ και ανά πάσα στιγμή θα μπορούσαν να ξεκινήσουν εργασίες και να εργοδοτηθεί κόσμος και,
- Το κράτος θα εισπράξει χιλιάδες ευρώ.

Η τρίτη εισήγηση αφορά το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών. Εισηγούμαστε για τουλάχιστο 1 χρόνο ή 2 χρόνια προσωρινά να μειωθεί στο ήμισυ ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών σε περίπτωση πώλησης ακινήτου, όπως και τα μεταβιβαστικά. Το κράτος θα αυξήσει τα έσοδα του διότι θα αυξηθούν οι συναλλαγές. Αυτό θα δώσει κινητικότητα στον κλάδο, αφού με την υφιστάμενη κατάσταση η κτηματογορά είναι στάσιμη και δεν υπάρχει λόγος ή κίνητρο κανείς να πωλήσει ή να αγοράσει περιμένοντας να βελτιωθεί η οικονομία. Για ακόμα μεγαλύτερη αύξηση των εσόδων του κράτους θα μπορεί να γίνει και προπληρωμή, εάν υπάρχει πωλητήριο έγγραφο κατατεθειμένο στο κτηματολόγιο τόσο ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών όσο και τα μεταβιβαστικά επί της αξίας του συμβολαίου εντός της περιόδου του 1 χρόνου.

Με τα πιο πάνω μέτρα πιστεύουμε ότι και η αγορά θα κινηθεί και το κράτος θα βάλει εκατομμύρια ευρώ στα ταμεία του που τα έχει σήμερα τόσο ανάγκη.

KEO

*Brewed on the Island
of Cyprus*

KEO LTD 1, Franklin Roosevelt Ave., P.O.Box 50209, 3602 Limassol, Cyprus
Tel. + 357 25.853100, Fax + 357 25 573429

Η Ευρώπη κάνει στροφή και προς τα βιολογικά

Στροφή των καταναλωτών στα βιολογικά προϊόντα καταγράφεται σε ολόκληρη την Ευρώπη, όπως καταδεικνύεται από τις πιο πρόσφατες μελέτες. Ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για μία επιθυμία για γευστικά και αυθεντικά τρόφιμα ή επιθυμία για συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος, της βελτίωσης των φυσικών πόρων, της ευημερίας των ζώων και των αγροτικών κοινωνιών, οι στατιστικές μελέτες δείχνουν αύξηση της κατανάλωσης βιολογικών προϊόντων.

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη μελέτη για τη βιολογική παραγωγή και κατανάλωση, που τιτλοφορείται «Ο κόσμος της βιολογικής γεωργίας 2007», η αξία των παγκόσμιων πωλήσεων των βιολογικών τροφίμων και ποτών αυξήθηκε κατά 43% ή 25,5 δισ. ευρώ μεταξύ των ετών 2002 και 2005. Η ίδια μελέτη, επίσης, παρουσιάζει πωλήσεις αξίας περίπου 30,9 δισ. ευρώ για το 2006.

Στην ίδια μελέτη εκτιμάται ότι το ύψος των πωλήσεων των βιολογικών προϊόντων στην Ευρώπη κυμάνθηκε στα 13 έως 14 δισ. ευρώ για το έτος 2005, με τη μεγαλύτερη αγορά στη Γερμανία, στην οποία παρατηρήθηκαν ετήσιες πωλήσεις αξίας 3,9 δισ. ευρώ. Αυτή την τάση ακολούθησαν άλλα κράτη της Ε.Ε., όπως η Ιταλία και η Γαλλία, με ετήσιες απολαβές αξίας 2,4 και 2,2 δισ. ευρώ αντίστοιχα. Η ετήσια ανάπτυξη της αγοράς των βιολογικών προϊόντων κυμαίνεται μεταξύ 10%-15%.

Όπως προκύπτει από προγενέστερη μελέτη που εκδόθηκε το 2005 με θέμα «Η Βιολογική γεωργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Δεδομένα και αριθμοί» εκτιμάται ότι η αγορά των βιολογικών προϊόντων στην Ε.Ε. ήταν της τάξης των 11 δισ. ευρώ για το έτος 2004. Στην ίδια μελέτη επισημαίνεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο πραγματοποίησε ετήσιες πωλήσεις βιολογικών προϊόντων αξίας άνω των 1,6 δισ. ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι ανήκει στην ίδια κατηγορία χωρών με την Ιταλία, τη Γερμανία και τη Γαλλία έχοντας ετήσιες απολαβές από τα βιολογικά προϊόντα άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ.

Η Δανία κηρύσσεται η πρώτη χώρα στην Ε.Ε. όσον αφορά τη μέση κατανάλωση για την αγορά βιολογικών προϊόντων ανά καταναλωτή, ξεπερνώντας 60 ευρώ ανά άτομο. Ακολουθεί η Σουηδία με 45 ευρώ, η Αυστρία με 41 και η Γερμανία με 40 ευρώ. Βάσει της ίδιας αναφοράς, επίσης, διαπιστώθηκε ότι η Δανία παρουσίασε το υψηλότερο ποσοστό βιολογικών τροφίμων και ποτών στο

σύνολο των ειδών διατροφής με 5% και ακολούθησε η Σουηδία με 3%, η Γερμανία με 2,6% και η Γαλλία με 1,3%.

Στο μεταξύ, μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης του κλάδου των βιολογικών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων υπάρχουν και στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία πρόσφατης κλαδικής μελέτης που εκπόνησε η ICAP. Είναι χαρακτηριστικό ότι σήμερα μόνο το 35% της κατανάλωσης βιολογικών προϊόντων καλύπτεται από προϊόντα εγχώριας παραγωγής και το υπόλοιπο 65% προέρχεται από εισαγόμενα. Η συνολική αξία της Ελληνικής αγοράς βιολογικών τροφίμων (σε τιμές λιανικής) παρουσίασε αύξηση της τάξης του 30% το 2006, σε σχέση με το 2005. Όσον αφορά στα τρία από τα κυριότερα βιολογικά προϊόντα, η εγχώρια κατανάλωση τυποποιημένου βιολογικού ελαιόλαδου παρουσίασε αύξηση της τάξης του 22% την περίοδο 2005 - 2006, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής παραγωγής (περίπου 70% το 2006) έχει ως προορισμό χώρες του εξωτερικού.

Οι πρακτικές της βιολογικής γεωργίας:

- Αμειψισπορά ως βασική προϋπόθεση για ορθολογική χρήση των διαθέσιμων φυσικών πόρων.
- Πολύ αυστηρά όρια στη χρήση προϊόντων φυτοπροστασίας και συνθετικών λιπασμάτων, ζωικών αντιβιοτικών, συντηρητικών και προσθετικών στην επεξεργασία των τροφίμων καθώς και άλλες εισροές.
- Πλήρης απαγόρευση της χρήσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.
- Χρησιμοποίηση των αυτοπαραγόμενων πόρων, όπως το ζωικό κοπρολίπασμα ή οι τροφές που παράγονται στο αγρόκτημα.
- Επιλογή φυτικών και ζωικών ειδών ανθεκτικών σε ασθένειες και προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες της περιοχής.
- Εκτροφή ζώων ελεύθερας βοσκής και όχι ενσταβλισμένων με τη χρήση βιολογικών ζωτροφών.
- Εφαρμογή κτηνοτροφικών πρακτικών για την εκτροφή ζώων κατάλληλων για διαφορετικές ράτσες.

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου | Ενέργεια ζωής!

PARTNERS / Υ&Ρ

Χωρίς κράνος ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙΣ.

Φόρα πάντα το κράνος σου. Σώζει ζωές!

Οδηγώ με συνείδηση. Σέβομαι τη ζωή.
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου. Ενέργεια ζωής.

Message Box από τη Cytanet

Τώρα όλα τα μηνύματα σε ένα χώρο

Η Cytanet προσφέρει στους πελάτες της από την 1η Φεβρουαρίου 2010 τη νέα υπηρεσία Message Box. Η παροχή της νέας αυτής υπηρεσίας από τη Cytanet σε συνεργασία με τη Microsoft, είναι η πρώτη που γίνεται στο πλαίσιο της στρατηγικής για μια σειρά συνεργασιών μεταξύ των δύο, με στόχο την προσφορά υπηρεσιών σύγκλισης επικοινωνιών σε επαγγελματίες και ιδιώτες, έτσι ώστε να καλύψουν καλύτερα τις επικοινωνιακές τους ανάγκες. Τη νέα υπηρεσία παρουσίασαν στα ΜΜΕ, στελέχη της Cyta σε δημοσιογραφική διάσκεψη που έγινε στις 27 Ιανουαρίου 2010. Η υπηρεσία Message Box προσφέρει στους πελάτες της Cyta ένα ενοποιημένο χώρο από τον οποίο μπορούν να στέλνουν, να παραλαμβάνουν και να αποθηκεύουν όλα τα είδη μηνυμάτων (e-mails, sms, mms, φωνητικά μηνύματα, μηνύματα fax, ειδοποιήσεις για χαμένες κλήσεις) και πληροφοριών (επαφές, εργασίες, σημειώσεις, ημερολόγιο). Επιπλέον, μπορούν να έχουν πρόσβαση και να συγχρονίζουν το κιβώτιο μηνυμάτων τους μέσω οποιασδήποτε συσκευής που μπορεί να συνδεθεί με το διαδίκτυο.

Η ενεργοποίηση της υπηρεσίας μπορεί να γίνει από τον ίδιο τον πελάτη μέσω της ιστοσελίδας της Cyta. Αφού δημιουργήσει πρώτα ένα λογαριασμό ενοποιημένης πρόσβασης στην ιστοσελίδα, μπορεί να εγγραφεί στην υπηρεσία Message

Box με την προϋπόθεση ότι διαθέτει ήδη (μία ή όλες) τις πιο κάτω υπηρεσίες:

- ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) Cytanet και τηλεφωνικό αριθμό ευρυζωνικής τηλεφωνίας (Broadband Telephony)
- ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) Cytanet και τηλεφωνικό αριθμό Cytamobile-Vodafone
- ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) Cytanet, τηλεφωνικό αριθμό Cytamobile-Vodafone και τηλεφωνικό αριθμό ευρυζωνικής τηλεφωνίας (Broadband Telephony)

Το κόστος της υπηρεσίας είναι 4,30 ανά μήνα

σε περίπτωση που ο πελάτης επιθυμεί χρήση από το κινητό του τηλέφωνο και 2,90 ανά μήνα σε περίπτωση που δεν το επιθυμεί αυτό.

Σύμφωνα με το Διευθυντή Έργου Ανάπτυξης Υπηρεσιών Σύγκλισης της Cyta κ. Χρήση Φοινιώτη, "η σημασία της υπηρεσίας για τους επαγγελματίες όλων των κλάδων της οικονομίας είναι σημαντική, γιατί τους βοηθά να έχουν μια ολοκληρωμένη επικοινωνία και για να γίνουν πιο παραγωγικοί στην επαγγελματική τους ζωή. Είναι επίσης πολύ χρήσιμη στους φοιτητές, αφού κάνει την επικοινωνία τους παιχνίδι και τη ζωή τους πιο άνετη." Το πακέτο που προσφέρει η Cyta στους πελάτες της είναι εξαιρετικά ανταγωνιστικό, όπως τονίζει ο κ. Andrew Lund, Διευθυντής του Microsoft Communications Sector Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, ο οποίος επισημαίνει και τη σημασία της συνεργασίας της Microsoft με τη Cyta, που φέρνει πιο κοντά στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, στους επαγγελματίες και στους φοιτητές, τις υπηρεσίες σύγκλισης επικοινωνιών και τους βοηθά να ωφεληθούν από τις δυνατότητες των τηλεφαρμακίων.

Για περισσότερες πληροφορίες, για δημιουργία λογαριασμού ενοποιημένης σύνδεσης και για ενεργοποίηση της υπηρεσίας, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της υπηρεσίας στη διεύθυνση www.cyta.com.cy.

Cytamobile-Vodafone: Με ανανεωμένη μορφή στην αγορά τα προϊόντα soeasy pay as you go

Με νέο σχεδιασμό και συσκευασία κυκλοφορούν, τα προϊόντα soeasy pay as you go της Cytamobile-Vodafone στο πλαίσιο ανανέωσης των προϊόντων της. Το Πακέτο Σύνδεσης soeasy pay as you go με τη νέα ακόμα πιο πρακτική συσκευασία και οι νέες Κάρτες Χρόνου soeasy pay as you go διατίθενται ήδη στην αγορά. Για ένα χρονικό διάστημα θα υπάρχει παράλληλη κυκλοφορία των νέων και των υφιστάμενων προϊόντων, μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων των υφιστάμενων. Διατίθενται στα καταστήματα του Δικτύου Πωλήσεων

Cytamobile-Vodafone (Cytashop, Telefone, Αηλιώτης, Sound Tech και Hadjimitsis), καθώς και σε περίπτερα και πολλά άλλα σημεία, παγκύπρια. Για περισσότερες πληροφο-

ρίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφτούν την ιστοσελίδα της Cytamobile-Vodafone στη διεύθυνση www.cytamobile-vodafone.com ή να απευθύνονται στο Κέντρο Τη-

λεφωνικής Εξυπηρέτησης της Cyta 132, καθώς και στα καταστήματα του Δικτύου Πωλήσεων Cytamobile-Vodafone (Cytashop, Telefone, Αηλιώτης, Sound Tech και Hadjimitsis).

Παγκύπριο Τουριστικό Φόρουμ 2010

✓ «Τουριστική Αναγέννηση και Ποιοτική Ανάπτυξη: Νέες Προκλήσεις, Νέοι Προσανατολισμοί και Νέες Στρατηγικές Προσεγγίσεις»

Σημαντικά πορίσματα και εισηγήσεις προέκυψαν για τις μελλοντικές προοπτικές του κυπριακού τουρισμού στα πλαίσια της διεξαγωγής του Παγκύπριου Τουριστικού Φόρουμ το οποίο διοργάνωσαν πρόσφατα ο ΣΤΕΚ (Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου) και η ΟΕΒ (Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχανών). Το Φόρουμ είχε θέμα «Τουριστική Αναγέννηση και Ποιοτική Ανάπτυξη: Νέες Προκλήσεις, Νέοι Προσανατολισμοί και Νέες Στρατηγικές Προσεγγίσεις».

Κύριος στόχος του Συνεδρίου ήταν η ανάδειξη και αναγνώριση της μεγάλης σημασίας για την αναπτυξιακή πορεία της κυπριακής οικονομίας που διαδραματίζει ο τουρισμός καθώς και της αναγκαιότητας υιοθέτησης εκσυγχρονιστικών αναπροσαρμογών στους θεσμούς, τις στρατηγικές και τις πολιτικές για τον τουρισμό, που να συνάδουν με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προτιμήσεις των τουριστών και τον παγκοσμιοποιημένο ανταγωνισμό.

Στο Συνέδριο κατατέθηκαν βαρύνουσας ση-

μασίας εισηγήσεις από τον Υπουργό Οικονομικών κ. Χαρίλαο Σταυράκη, τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών κ. Βάσο Σιαρλή, τον Πρόεδρο του ΧΑΚ κ. Γιώργο Κουφόρη, καθώς και τους εμπειρογνώμονες της τουριστικής και ξενοδοχειακής βιομηχανίας κ. Γιαννάκη Αρχοντίδη, Σύμβουλο του Ομίλου Εταιρειών Λαλίτη και Επίτιμο Πρόεδρο του ΠΑΣΥΞΕ, κ. Γιώργο Γεωργιάδη, Διευθύνοντα Σύμβουλο της GMG & Associates, και κ. Άγγελο Λοΐζου, Συνέταιρο - Επικεφαλής του Τμήματος Υπηρεσιών Στήριξης Τουριστικών Επιχειρήσεων και Οργανισμών της PricewaterhouseCoopers και Πρόεδρο του Διε-

θνούς Οργανισμού Συμβούλων Τουριστικής Ανάπτυξης (ISHC). Ακολούθησε ανοικτή συζήτηση με την συμμετοχή όλων των εισηγητών καθώς και υποβολή ερωτήσεων από τους Συνέδρους.

Ο καθ' ύλην αρμόδιος για τον Τουρισμό Υπουργός κ. Αντώνης Πασχαλίδης χαιρέτησε τις εργασίες του Τουριστικού Φόρουμ και συμμετείχε επίσης σε ανοικτή συζήτηση που διεξήχθη στα πλαίσια του Συνεδρίου.

Τις ανοικτές συζητήσεις συντόνισαν ο τέως Υπουργός Οικονομικών κ. Χρίστος Μαυρέλλης και η σύμβουλος της ΟΕΒ για θέματα τουρισμού κα. Φρόνη Μιχαήλ.

Ημερίδα Κυπριακού Οργανισμού Τυποποίησης

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε πρόσφατα ημερίδα που οργάνωσε ο Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης (CYS) στη Λευκωσία με θέμα: «Πόσιμο Νερό - Υγρά Απόβλητα - Γκριζα Νερά: Ποιοτικός Έλεγχος, Διαχείριση και Εξοικονόμηση»

Στο χαιρετισμό του Υπουργού Υγείας, Δρ. Χρίστου Πατσαλίδη, που διαβάστηκε στην Ημερίδα, τονίστηκε μεταξύ άλλων η από αρχαιοτάτων χρόνων σημασία του νερού για την ανθρωπότητα. Στο χαιρετισμό του, ο οποίος επίσης διαβάστηκε στην Ημερίδα, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων & Περιβάλλοντος, Δρ. Μιχάλης Πολυεικής, έδωσε έμφαση στα έργα υποδομής που σχεδίασε και υλοποιεί η Κυβέρνηση, για άμεση και μακροπρόθεσμη αποτελεσματική αντιμετώπιση του υδατικού προβλήματος που ταλανίζει τη χώρα μας. Με τη σειρά του, ο Πρόεδρος του CYS, κ. Πέτρος Μάρκου, υπογράμμισε το σημαντικό ρόλο της Τυποποίησης για την τεχνική και επιστημονική αντιμετώ-

πιση των διαφόρων ζητημάτων που άπτονται του θέματος της Ημερίδας.

Εισηγήσεις στην Ημερίδα έγιναν από την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, κα. Αίγλη Παντελάκη, από τον Επίτροπο Περιβάλλοντος, κ. Χαράλαμπο Θεοπέμπτου, τον Προϊστάμενο

των Υγειονομικών Υπηρεσιών, κ. Γιώργο Γιωργαλλά, καθώς επίσης και από εκπροσώπους του Γενικού Χημείου του Κράτους, του Τμήματος Περιβάλλοντος και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων.

Χορηγοί της Ημερίδας ήταν οι εταιρίες Lordos United Plastics Public Ltd και S&T Plastikon Ltd.

Τα ακίνητα στην Ευρώπη σε πορεία ανάκαμψης

- ✓ Ενδιαφέρουσα έρευνα της PricewaterhouseCoopers
- ✓ Ο ευρωπαϊκός κλάδος ακινήτων εισέρχεται σε μια μακρά και αργή πορεία ανάκαμψης
- ✓ Η Έρευνα με τίτλο Αναδυόμενες Τάσεις αναφέρει το Μόναχο, το Αμβούργο, το Παρίσι και το Λονδίνο ως Υποσχόμενες Πόλεις για Επενδύσεις

Σύμφωνα με την έρευνα με τίτλο Αναδυόμενες Τάσεις στον Ευρωπαϊκό Κλάδο Ακινήτων, Ευρώπη 2010, που δόθηκε πρόσφατα στη δημοσιότητα από το Urban Land Institute (ULI) και τους PricewaterhouseCoopers, η μερική χαλάρωση των πιστωτικών διευκολύνσεων και η σταθεροποίηση των τιμών των ακινήτων αναμένεται να οδηγήσουν τον κλάδο σε κάποια βελτίωση το 2010, χωρίς ωστόσο αυτό να διαφοροποιεί τις προβλέψεις για μια 'μακρά και αργή πορεία' ανάκαμψης. Η έβδομη αυτή ετήσια έκθεση βασίζεται σε έρευνες και συνεντεύξεις με πάνω από 600 από τους κορυφαίους ειδικούς του κλάδου, περιλαμβανομένων επενδυτών, εργολάβων κατασκευών, χρηματοδοτών και διαχειριστών ακινήτων. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία, οι ερωτηθέντες αναφέρονται στην ανάγκη για προσεκτικά βήματα καθώς η οικονομία της Ευρώπης παραμένει εύθραυστη λόγω της υψηλής ανεργίας και των χαμηλών καταναλωτικών δαπανών.

Η έκθεση σημειώνει επίσης την απειλή από τη μαζική αναχρηματοδότηση του χρέους του κλάδου που ανέρχεται σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ. Ο κλάδος εκφράζει την ανησυχία του για το ζήτημα εφόσον δεν είναι σαφές το πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα, δηλαδή αν οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί θα πωλήσουν τα περιουσιακά στοιχεία και δάνεια ακίνητης περιουσίας ή θα 'κλείσουν τα μάτια δίνοντας παρατάσεις.' Στην πρόκληση αυτή προστίθεται και η αβεβαιότητα για το πώς και πότε οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα σταματήσουν τις τεράστιες ενέσεις κρατικής στήριξης προς τις αντίστοιχες οικονομίες τους. Σύμφωνα με την έκθεση, μια απότομη απόσυρση των κεφαλαίων θα ανά-

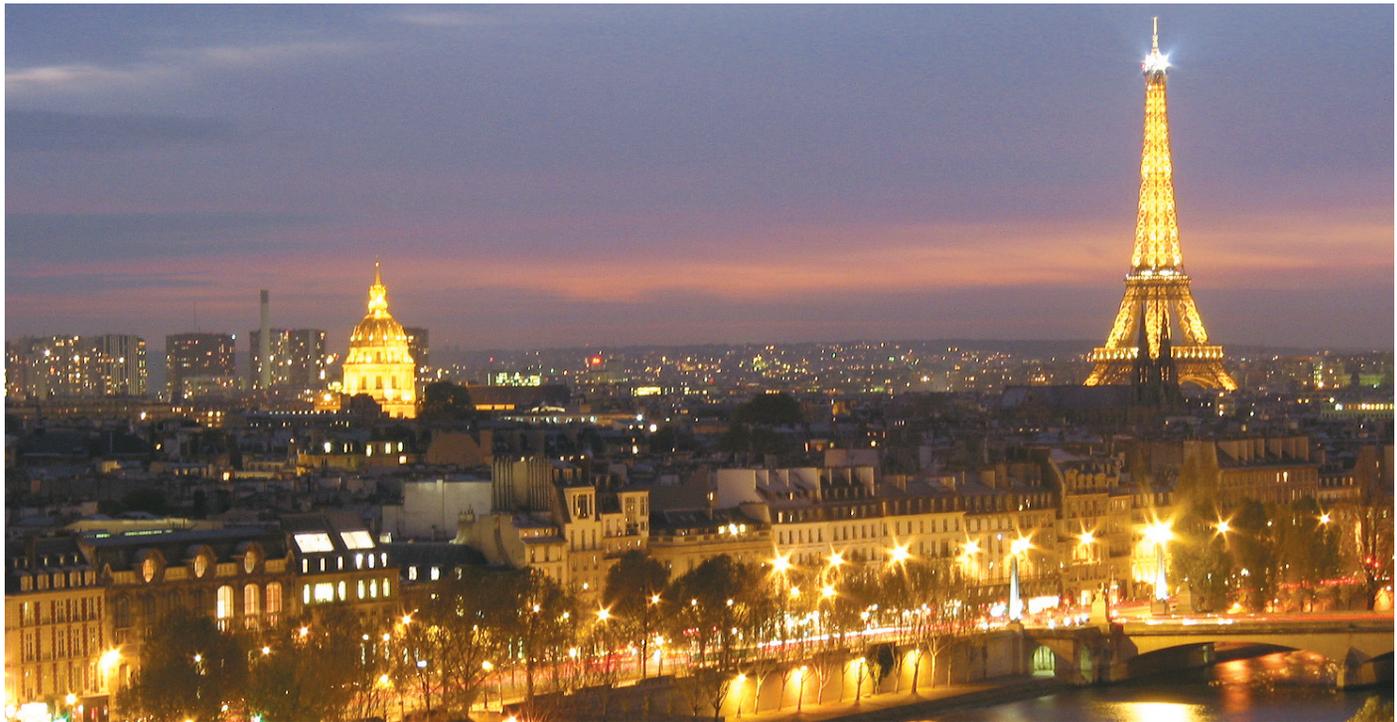
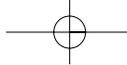
Το Λονδίνο κατατάχθηκε τέταρτο στις επενδύσεις σε υφιστάμενα ακίνητα και πρώτο στις ευκαιρίες νέων αγορών.

τρεπε ενδεχομένως την πορεία της ανάκαμψης ενώ ίσως ακόμη να έσπρωχνε και πάλι την οικονομία προς την ύφεση. Ο John Forbes, επικεφαλής εργασιών του κλάδου ακινήτων για την Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και την Αφρική των PricewaterhouseCoopers σχολίασε τα ακόλουθα: 'Φέτος υπάρχει μια αίσθηση συγκρατημένης αισιοδοξίας. Το αίσθημα σε ό,τι αφορά τις επενδυτικές προοπτικές έχει σταθεροποιηθεί και παρά το ότι το γενικότερο αίσθημα σε σχέση με την ανάπτυξη εξακολουθεί να μειώνεται, πρόκειται για μια πτώση λιγότερο έντονη από την περσινή. Το βασικό ζήτημα εδώ είναι η πλευρά της εξίσωσης που αφορά τους ιδιοκτήτες. Οι επενδυτές νιώθουν νευρικήτητα και συγκεκριμένα νιώθουν στις αγορές με μεγαλύτερο βάθος και ρευστότητα.'

'Η οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης έχει αρχίσει, αλλά θα είναι νωθρή και ανομοιόμορφη,' δήλωσε ο Alexander Otto, Πρόεδρος του ULI Ευρώπης. 'Πρόκειται για μια αργή και δύσκολη ανοδική πορεία και ο βαθμός στον οποίο θα ανακάμψουν οι τιμές θα εξαρτηθεί από το πώς θα

διαμορφωθεί η οικονομία της Ευρώπης σε σχέση με τον παγκόσμιο ανταγωνισμό.' Ο Otto, ανώτερος εκτελεστικός σύμβουλος του ECE Projektmanagement στο Αμβούργο της Γερμανίας, σημείωσε ότι γενικά η Γερμανία θεωρείται ευνοϊκότερο μέρος για επενδύσεις και αναπτυξιακή δραστηριότητα παρά άλλες χώρες, λόγω κυρίως της ευρύτητας της οικονομίας της. Σε ό,τι αφορά την κάθε πόλη ξεχωριστά, όπως και το 2009, το Μόναχο και το Αμβούργο κατατάσσονται από την έκθεση ως οι πόλεις με τις καλύτερες προοπτικές για το 2010 σε σχέση με τα υφιστάμενα χαρτοφυλάκια. 'Η ποικιλομορφή οικονομική βάση και η ομοιόμορφη ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης έχουν διατηρήσει τις αγορές γραφειακών χώρων και στις δύο πόλεις σε υγιή επίπεδα, καθιστώντας τις μια ελκυστική επιλογή για επενδύσεις,' πρόσθεσε ο Otto.

Η έκθεση Αναδυόμενες Τάσεις κατατάσσει το Παρίσι στην τρίτη θέση σε ό,τι αφορά τις προοπτικές για υφιστάμενα χαρτοφυλάκια, εκποπίζοντας έτσι το Λονδίνο λόγω εν μέρει της γενικότερης αντίληψης ότι διαθέτει ευρύτερη οι-

Το Παρίσι κατατάχθηκε τρίτο στις προοπτικές για υφιστάμενα χαρτοφυλάκια.

κονομική βάση και εξαρτάται από τις αγορές χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε μικρότερο βαθμό από ό,τι το Λονδίνο. Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις αναφέρθηκαν στα χαμηλά επίπεδα ελεύθερων προς ενοίκιαση χώρων στο Παρίσι, γεγονός που ενισχύει την κατάταξή του σε ό,τι αφορά τις επενδυτικές ευκαιρίες και, σε μικρότερο βαθμό, την ανάπτυξη.

Το αίσθημα των επενδυτών σε σχέση με το Λονδίνο έχει βελτιωθεί σημαντικά από το 2009, λόγω κυρίως μιας διόρθωσης της αγοράς μετά την ένεση κεφαλαίων από τη Μέση Ανατολή και την Ασία. Το Λονδίνο κατατάχθηκε τέταρτο το 2010 στις επενδύσεις σε υφιστάμενα ακίνητα και πρώτο στις ευκαιρίες νέων αγορών. Σε ό,τι αφορά τις αγορές, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στους γραφειακούς χώρους, με τους μισούς σχεδόν ερωτηθέντες να εκφράζουν την προτίμησή τους για το συγκεκριμένο είδος ακινήτου. Παρά τον οποιοδήποτε σκεπτικισμό για την περιορισμένη έκταση της ανάκαμψης, μερικοί από τους συμμετέχοντες εξέφρασαν αρκετή σιγουριά για το Λονδίνο ώστε να προγραμματίζουν αναπτυξιακά έργα για το 2011, αν όχι για φέτος.

Ο William Kistler, Πρόεδρος του ULI Ευρώπης, Μέσης Ανατολής, Αφρικής και Ινδίας, σημείωσε ότι στο σημερινό περιβάλλον υπάρχει μια τάση μεταξύ των επενδυτών να επικεντρώνονται στις αγορές που γνωρίζουν. 'Η διαφάνεια και η ρευστότητα προσελκύουν επενδυτές που δεν θα μελετούσαν το ενδεχόμενο επεν-

δύσεων σε άλλες αγορές, και αυτό ισχύει τόσο για το Λονδίνο όσο και για το Παρίσι', δήλωσε ο Kistler. 'Οι αγορές αυτές προσελκύουν το έντονο ενδιαφέρον μη Ευρωπαίων επενδυτών. Το 2010 οι επενδύσεις θα πραγματοποιούνται εκ του ασφαλούς, αποφεύγοντας τον κίνδυνο.'

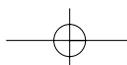
Οι υπόλοιπες αγορές που συμπληρώνουν την πρώτη 'δεκάδα' της έρευνας Αναδυόμενες Τάσεις για τις προοπτικές των επιδόσεων υφιστάμενων ακινήτων είναι η Βιέννη, το Μιλάνο, η Κωνσταντινούπολη, το Βερολίνο, η Ρώμη και η Φρανκφούρτη.

Σε ό,τι αφορά τα είδη ακινήτων, η ποιότητα της τοποθεσίας, του κτιρίου και των ενοίκων αποτελούν, σύμφωνα με την έκθεση, το κύριο μέλημα των επενδυτών. Ως κορυφαίες επιλογές για εμπορικές επενδύσεις το 2010 θεωρούνται οι γραφειακοί χώροι στο κέντρο της πόλης καθώς και καταστήματα λιανικής πώλησης και εμπορικά κέντρα σε κεντρικές περιοχές. Οι επενδύσεις σε οικιστικές αναπτύξεις επίσης κατέχουν ψηλή θέση στην κατάταξη. Παρά την προτίμηση για την αγορά στέγης, ορισμένοι εξειδικευμένοι τομείς εξακολουθούν να παρουσιάζουν κάποιο περιορισμένο ενδιαφέρον όπως φοιτητικές εστίες, χώροι ιδιωτικής αποθήκευσης, στέγες ηλικιωμένων, κοινωνική στέγηση, διευκολύνσεις και υποδομή φροντίδας υγείας. Η πράσινη ανάπτυξη ανεξαρτήτως είδους αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία, ιδιαίτερα μετά την εισαγωγή από την Ευρωπαϊκή Ένωση της υποχρεωτικής κατάταξης για την ενεργειακή

απόδοση των κτιρίων. 'Θα πρέπει να γίνει κομμάτι του DNA των επιχειρήσεων μας', δήλωσε ένας από ερωτηθέντες.

Ακολουθούν κάποιες από τις σημαντικότερες συμβουλές που δίνουν οι συμμετέχοντες στην έρευνα:

- **Επικεντρωθείτε στα απλά:** Επιλέξτε απλές και κατανοητές για όλους επενδύσεις σε ακίνητα.
- **Καλύτερες αγορές:** Περιοριστείτε στις ασφαλείς επενδύσεις σε μεγάλες, ρευστές αγορές.
- **Ανάπτυξη:** Για όσους έχουν όρεξη για κίνδυνο, αγοράστε γη και αρχίστε να κτίζετε μια σειρά από έργα. Καλύτεροι τομείς θεωρούνται τα οικιστικά συγκροτήματα και η μικτή χρήση.
- **Δανειστείτε:** Αγοράστε μια τράπεζα ή δημιουργήστε μια πλατφόρμα δανεισμού. Σήμερα είναι η κατάλληλη στιγμή για παραχώρηση δανείων στον κλάδο των ακινήτων, εφόσον διαθέτετε τις απαραίτητες ικανότητες. Οι τιμές είναι χαμηλές και το 'χάσμα μεταξύ του κόστους των κεφαλαίων και των περιθωρίων των δανείων δεν υπήρξε ποτέ καλύτερο'. 'Η ακόμη, αγοράστε επισφαλή χρέη με έκπτωση.
- **Το πράσινο πουλάει:** Ο κλάδος των ακινήτων βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της μάχης κατά των κλιματικών αλλαγών. 'Είναι σήμερα σαφές ότι η περιβαλλοντική και κοινωνική ευθύνη συνδέονται με τα ζητήματα της οικονομίας. Είναι πλέον θέμα δράσης.'

Κάντε “βουτιά” απ’το διαμέρισμά σας!

Για μας, πρωταρχικής σημασίας στόχος, είναι η καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των πελατών μας. Στα 55 χρόνια της ιστορίας μας, δίνουμε σπίτια με πρότυπες προδιαγραφές, σε ασυναγώνιστες τιμές και ποιότητα. Ό,τι πετύχαμε μέχρι τώρα το στηρίξαμε σε Αρχές και Αξίες που καταξιώνουν τη ζωή μας: Στην αγάπη και το σεβασμό στον συνάνθρωπο, την ειλικρίνεια, την τελειότητα και την πλήρη διαφάνεια στις μεταξύ μας συναλλαγές.

teatup_01629

FOR SALE

- ΖΥΓΙ - ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ - 2όροφες ετοιμοπαράδοτες πολυκατοικίες, 2 και 3ων υπνοδωματίων, 300m από τη θάλασσα.
- ΖΥΓΙ - 1 Ανεξάρτητη Μεγάλη Κατοικία σε μεγάλο οικόπεδο.
- ΨΕΜΑΤΙΣΜΕΝΟ - Ανεξάρτητες κατοικίες, 200m από τη θάλασσα.
- ΛΑΡΝΑΚΑ - 2 καινούρια Διαμερίσματα, 2 υπνοδωματίων.
- ΛΑΤΣΙΑ - 1 Διαμέρισμα, 2 υπνοδωματίων.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΛΤΔ

ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ 4, ΜΕΓΑΡΟ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ, 3ος ΟΡΟΦΟΣ, Τ.Κ. 27184, 1642 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΤΗΛ.: 22753773 ΦΑΞ: 22756378 www.costasmichaelides.com.cy